ROMAN

ROMULUS COJOCARU

ROMULUS COJOCARU

ÎNTOARCEREA

Coperta : VIOREL PENIȘOARĂ-STEGARU

ROMULUS COJOCARU

ÎNTOARCEREA

roman

SCRISUL ROMÂNESC
CRAIOVA, 1987

Soţiei mele, Iustina

UȘA SE ÎNCHIDE ÎN SPATELE MEU. SÎNT ÎN stradă. Ies din penitenciar. Sînt liber. Nu întorc capul să văd cum arată clădirea. Nu mă interesează. Sînt fericit ? Moft ! Sînt liber și merg pe stradă. Grăbesc pasul. Spre mine vine o bătrînică aproape tîrînd după ea o plasă încărcată cu cumpărături. Mă opresc cu intenția s-o ajut. Traversează strada. Mă privește speriată peste umăr. Rîd. Crede, pesemne, că vreau s-o jefuiesc. E convinsă că-s un hoț. Oare, cum arăt ? Păi cum s-arăt decît ca un hoț ? Trăiască bătrînica ! De fapt nu este nici o deosebire între un hoț și unul luat pe nedrept. Eu așa am fost condamnat. Sînt tot un hoț, tot un fel de hoț. Dar sînt cu adevărat infractor ? Răspunsul — pentru altă dată.

Parcă tremur. E destul de cald. E o dimineață însorită de început de primăvară a anului 1962. Văd un cais înflorit într-o curte. Formidabil, libertatea îmi întinde flori. Mulțumesc, scumpă libertate, pentru acest nobil gest. Vrăbiile se ceartă sub streșini. Încerc să fluier. Nu-mi pasă de nimeni. Bag mîinile în buzunar

și calc golănește. Salut un domn. Îmi răspunde. Treaba lui ce-o crede despre mine. Principalul rămîne că-mi răspunse la salut. Poate crede că-l confund cu altcineva. Să creadă, îl privește.

Formidabil, cînd am fost arestat era tot vreme frumoasă ! O zi frumoasă de toamnă. Se aseamănă mult unele zile de toamnă cu unele de primăvară. Toamna se moare, iar primăvara se naște sau se renaște. Sînt renăscut. Sînt renăscut de cîteva minute. Noua mea mumă e penitenciarul. Afurisită mumă ! Dar ce am ? Ce mă apucă ? Sînt la o răscruce. O apuc la dreapta. Trebuie să caut un debit să-mi cumpăr țigări. Merită să fumezi o țigară la un colț de stradă. Să tragi fumul lacom în piept și să-l dai afară... în rate, cu încetinitorul, așa, de-al dracului.

Acum pot să întorc capul. Sînt pe altă stradă. Nu mai e în spatele meu clădirea penitenciarului. Sictir, domnule ! îmi zic. Parcă era vorba că nu se vorbește niciodată, sub nici un motiv, despre penitenciar ori despre zilele petrecute în penitenciar. Ești un prost. Un muft cu *M* mare. Că nu ai fost vinovat, că nu te știi vinovat este o altă poveste. O poveste a ta. Că ai executat o pedeapsă este cu totul altă poveste. O poveste a altora. Două povești cu același erou. Tu fiind eroul. Îți place, măi eroule, cum vine vorba ?

Intru în debit să-mi cumpăr țigări. Mărășești. Sînt bune, m-am obișnuit cu țigări Mărășești. Fumez. Stau pe trotuar în fața debitului și fumez. Fiecare ins cu treburile lui. Eu cu treaba mea. Aha, treaba mea ? Dar care mi-e treaba ? Să plec cît mai repede din acest oraș. Unde ? La soție. Era să greșesc și să zic la mama. Biata mama, cît o fi suferit și cît o suferi din cauza mea ! Oare, o mai trăi ? Parcă mi se pune un nod în gît, nu

pot să-l înghit. E țepos ca un arici. Mă înec cu fumul de la țigară și tușesc. Arunc țigara. Respir adînc. Îmi simt o lacrimă pe obraz. Ciudat om mai sînt. N-am dat o lacrimă cînd am fost condamnat și cît am stat în penitenciar. Știam că sînt condamnat pe nedrept, condamnat fără a fi săvîrșit fapta pentru care eram judecat și pedepsit la trei ani închisoare. Lacrima îmi udă obrazul. Plîng cu ochiul stîng, cum ar veni. Probabil că ochiul drept rîde. Devenisem tare ca o stîncă. Știam că vor veni vremuri grele pentru mine, vremuri de ploaie și furtună. Și-acum, cînd sînt liber, dintr-o dată mă fleoșcăi ca o femeie neajutorată. Fumez din nou. Nici nu știu cînd am aprins țigara.

Nu mă duc la gară. Voi lua o mașină pînă în orășelul unde mă așteaptă soția. Ce-mi mai bate inima ! Îi număr bătăile. Le simt pînă-n timpane. Bubuie. Trag mult aer în piept să mă liniștesc. Sărmana inimă ! Ce tare-mi bate ! Parcă-i o vrabie închisă în colivie și se zbate să-și găsească libertatea.

În primele luni am trimis trei cărți poștale soției. Conform tipicului, adică respectînd regulamentul penitenciarului. Nici la vorbitor n-a venit, nici pachet nu mi-a trimis. Mi s-au deschis răni, mi s-au cicatrizat răni. De ce oare ? De ce ? Mii de răspunsuri și alte mii de întrebări la care nu puteam să răspund. Pînă la urmă am ridicat din umeri și viața și-a urmat cursul. Acum iată-mă liber. Iată cum mă frămînt pierdut printre oameni ca într-o pustietate ori ca rătăcit printr-o pădure de oameni. Cine sînt eu ? Un tînăr de treizeci de ani fără două luni, dacă un ins de treizeci de ani se mai poate numi tînăr și mai cu seamă cînd are în urma sa o experiență de viață nu tocmai săracă în întîmplări, în evenimente care mai de care mai triste ori mai puțin

triste. Da ! Sînt un fost avocat. *Fost,* pentru că niciodată nu voi mai putea fi avocat. Condamnarea e un impediment.

Privesc într-o parte și alta, dar nici urmă de getax. Merg. Dar uite-l. Fac semn șoferului să oprească. Ah, nu-i liber. E un ins pe scaunul din dreapta. Șoferul îmi face semn să-l aștept. Ce să fac, aștept. Aprind o țigară ? A cîta oare ? Nu mă pot stăpîni. Încep să mă enervez. Uneori, de prea multă libertate te sufoci. Nu știi ce să faci cu ea. Ești în situația unui copil cu jucării multe. De multe ce are, nu știe cu care să se joace mai întîi și începe să plîngă. De ce să mă enervez ? Că nu vine getaxul ? Ei și ? Poate că trece altul între timp. În sfîrșit, getaxul oprește.

— Încotro ? zice șoferul deschizîndu-mi portiera.

— La marginea orașului dinspre... și-i indic numele orășelului.

Pornește. Mă privește, cum se spune, cu coada ochiului. Îl privesc și eu. Ne studiem reciproc. E tînăr și el, cam de vîrsta mea. Îl prinde bine bluza albastră și gulerul galben al cămășii răsfrînt în afară peste gulerul bluzei. Conduce calm.

— M-ați putea ajuta să găsesc o mașină spre... ? îi zic.

— Se face, șefu', îmi răspunde profesional.

Iată c-am ajuns la marginea orașului. Coborîm. Bag mîna în buzunarul de la piept al hainei și scot banii. Bani cîștigați prin muncă în penitenciar. Cu o zi înainte de liberare am fost chemat la contabilitate să semnez un stat de plată pentru bani. Zi de zi am muncit. În fiecare zi eram duși cu autobuzele la muncă. Cel mai greu era la săpături la canalizare. Norma de lucru era

mare. Uneori n-o puteam face. Săpatul viei era o bagatelă pentru mine. O primăvară întreagă am săpat sute de hectare de vie. Sînt copil de țărani. Aproape că m-am trezit la viață muncind. Prima mea amintire e în legătură cu o capră. Capra păștea și eu o țineam de lanț. S-a speriat și-a fugit. Eu țineam înainte de lanț. Nu știu cît m-a tîrît după ea. Știu că cineva m-a dus în spinare acasă. Am fost bolnav mai multe zile, am zăcut cu mîinile bandajate în cîrpe.

Plătesc șoferului și nu iau restul. Îmi mulțumește sec. Se instalează la cîțiva metri mai într-o parte. Pare hotărît să mă ajute. Fumez din nou. Nici nu știu cînd am aprins altă țigară. Trece un camion. Șoferul getaxului face semn cu mîna să oprească, dar nu oprește. Mi-e cald. Dezbrac haina și mi-o pun pe umeri. Dar de ce atîta grabă ? De ce ? Încerc să mă amăgesc, dar nu reușesc. Ocolesc cu viclenie răspunsurile. Sînt un hoț. Îmi fur ceva și mă prind. Ce simplu e ! Sînt nerăbdător să-mi văd soția. N-am văzut-o de doi ani și șase luni. Din ziua în care am fost arestat. Am fost condamnat la trei ani. Dar șase luni le-am cîștigat prin muncă. Dacă n-aș fi muncit, aș fi făcut trei ani bătuți pe muchie. Munca-i acolo miere unsă pe pîine caldă. Muncești afară, la aer, te simți într-un fel liber. Munca are un scop, un rezultat, o finalitate. Trebuie să sapi de aici și pînă acolo. Și te apuci de săpat. Metodic și cu tragere de inimă. Muncind bine, știi că ieși mai repede din penitenciar, că astfel îți scurtezi pedeapsa. Și s-a scurtat.

— Hei, șefu', ce faci ?

Mă aud strigat. Întorc capul. Mă strigă șoferul getaxului. A oprit un camion. Urc în cabină făcîndu-i semn de mulțumire șoferului de pe getax.

Brusc mă întristez. Mi-e milă de mine. Aș vrea să fumez. Caut în buzunarul hainei pachetul de țigări și cutia de chibrituri.

— Puteți să fumați. Și eu sînt fumător. Fumez, da' nu prea mult, nu depășesc zece țigări pe zi. M-a rugat a mea să nu fumez mult și eu o ascult. Noaptea tușesc. Peste un an mă pensionez.

Apoi tace. Îl privesc. Îmi aprind țigara. Are o față blîndă, dolofană, fără nici un rid pe ea. Nu-i dau nici cincizeci de ani. Coboară fereastra din stînga lui. Atît cît să iasă fumul.

— Toată viața am fost îngrijit de soție. Am fost pentru ea și soț și copil că, vezi dumneata, n-am avut copii. Noi am fi vrut, dar nu s-a putut. Am avut parte de o nevastă ca lumea, nu ca altele care, cum să spun eu, uită că au bărbat și calcă pe alături. Eu pe astea le-aș pune-n țeapă ca Vlad Țepeș. Este că-s rău ? Este ! Păi cum să nu fiu. Unele au și copii. Astea ar trebui jupuite de vii și pe urmă frecate cu sare.

Are acum expresia feței schimbată. Trist, are colțurile gurii lăsate în jos. Exprimă răutate și nemulțumire. Mîinile îi sînt strînse tare pe volan.

— Am casă frumoasă. *Plaț* mare. Am pus și vie. Am în fața casei boltă de vie, de ți-e mai mare dragu' s-o privești cînd îi dată pe rod. Eu o îngrijesc cu mîna mea. Cînd sînt liber, trebăluiesc prin grădină toată ziua. Nevasta, cu treburile ei prin casă. Fiecare cu ale lui. Casa-i la marginea orașului. Am să v-o arăt cînd ajungem acolo. Cunoscuții îmi zic nea Ilie, chiar și care sînt mai în vîrstă decît mine, tot nea Ilie îmi zic. Mulți nici nu-mi cunosc celălalt nume. Pentru ei sînt nea Ilie șoferul. Atît. Casa mi-e deschisă tot timpul. Cui îmi bate la ușă, eu îi deschid cu plăcere. Din fire sînt sări-

tor. Da' nevasta mă întrece, îi grozavă. Am ținut în școală și nepoți de-ai mei și de-ai ei. Le-am dat ce le-a trebuit ori de cîte ori au avut nevoie. Fără nici un fel de obligații. Unii mai trec pe la noi, alții ne-au uitat. Sînt însurați, au neveste și copii. Le-am botezat și copiii, nu la toți, bunînțeles. Eu am avut patru frați, nevasta cinci. Toți au cîte doi-trei copii. Un cartier de nepoți am, pot spune. Pe unu l-am îndrăgit cel mai mult. Nu s-a însurat, e cam bleguț, cam cu ochii-n tavan toată ziua. Scrie poezii prin reviste. E copilul meu de suflet. E nepotul neveste-mi. E prin București, la un ziar. N-a vrut să se ducă profesor la țară. A tras mița de coadă vreo șapte luni pînă a ajuns la ziar. L-am cam certat atunci. S-a fîstîcit și mi-a arătat poeziile. Am rîs și i-am zis că să mănînce poezii. I-am băgat cu forța cîteva sutici în buzunar, nu prea vroia să-i ia. Odată a venit pe la noi și-a stat o lună încheiată. N-a ieșit din cameră. Stătea și scria toată ziua. Iar eu în fiecare seară îl înțepam cu vorba. Da' mi-e drag de el. Ce mai, îi ca și copilu' meu. Lui îi las casa. Să vină să scrie ori de cîte ori are chef.

Gata, intrăm în oraș. Nea Ilie, șoferul, oprește. Aici locuiește. Văd bolta de vie din fața casei. Apoi pornește.

— Asta mi-e casa, îi bine să știți. Unde vreți să coborîți ?

— În centru.

Sînt calm, nu mă recunosc. Acum ar trebui să am emoții. Sînt un om cam pe dos. În loc să fiu emoționat, agitat, acum sînt calm.

În sfîrșit, iată-mă pe trotuar. Nea Ilie e posomorît, gura îi pare strîmbă. Ridică din umeri a dezamăgire. Îi fac semn prietenos de salut cu mîna și el îmi răspunde la fel.

Pornesc agale, cu capul plecat. Nu vreau să mă salut cu vreun cunoscut. Nici să schimb banalități. Mai am doar cîțiva pași de făcut. Picioarele îmi par din ce în ce mai grele, mi le mișc tot mai greu, nu mă prea ascultă. Soția lucra în schimburi la farmacie. Dacă o lucra și acum în schimburi, poate e liberă. Părinții ei sigur trebuie să fie acasă. Pensionarii sînt totdeauna acasă la ora asta. Ori poate au murit. Ei, dar ce gînd negru îmi poate trece prin cap.

Sînt în fața casei. Ușa de la intrare dă direct în casă, într-un hol. Întind automat mîna spre clanță, apăs și împing, deschid ușa. Îmi tremură picioarele. Cu mari eforturi reușesc să trec pragul. Las ușa deschisă în spatele meu. Sînt singur în hol. Mă sprijin de tocul ușii.

— Cine e ? aud o voce.

E o voce pe care n-o cunosc, e o voce de femeie. Încerc să răspund, dar nu pot. Ușa se deschide și apare Marilena, soția mea. Tresare. Își pune mîna la gură, parcă spre a-și înăbuși un țipăt. Încerc să pășesc spre ea, dar nu pot. Întind mîinile și bolborosesc ceva. Ea se retrage în cameră și închide ușa în urma ei. Nu înțeleg nimic. Pierd noțiunea de timp. Holul îmi pare o corabie în furtună. Cu ochii închiși, mă sprijin să nu cad. Respir greu, inima îmi bate anapoda.

— Domnule, ce cauți aici ? N-ai înțeles că drumurile noastre s-au despărțit ? Am divorțat de-atunci. Imediat. Nu ți-am scris, n-am venit la tine, ce vrei ?... Nu-ți mai sînt soție. Hainele și toate mărunțișurile le-am trimis mamei tale...

Nu mai aud nimic, nu mai disting cuvintele, înțelesul lor. Par pocnete de pușcă. Simt că sînt împins de la spate spre ușă. Mă trezesc în stradă. Trebuie să merg, îmi zic, făcînd eforturi mari să-mi mișc picioarele. Trag

adînc aer în piept. Merg cu capul plecat. Parc-aș vrea să mă întorc și s-o pălmuiesc, dar încerc să mă stăpînesc. Merg înainte spre marginea orașului. Pînă și ea a crezut că sînt vinovat. Credeam, speram, că mă cunoaște, dar iată că m-am înșelat. Singurul om care a fost convins că sînt nevinovat a fost procurorul Berbeceanu. S-a dat peste cap să strîngă probe că nu sînt vinovat, dar n-a reușit. Toate probele erau potrivnice. Mă acuzau că sînt vinovat. În sinea lui era convins că sînt nevinovat. Mi-a și spus-o. De cîteva ori m-a confruntat cu martorii acuzării, martori care spuneau că am primit bani să înlesnesc punerea în libertate a unui infractor. Am fost condamnat fiindcă erau martorii împotriva mea, martorii care mă țineau de mînă că sînt infractor. Procurorul Berbeceanu n-a avut încotro și și-a făcut datoria. Adică mi-a trimis dosarul în tribunal.

Sînt la marginea orașului. Mi-e gura uscată. Bat la poarta acestei case. Cer apă și mi se aduce într-o cană mare de sticlă. Beau lacom, în timp ce bătrînica mă privește mirată. Apoi mi se face rău, nu mai văd, nu mai aud...

Deschid ochii. Bătrînica se foiește în jurul meu. Sînt jos. Mă ridic într-un cot. Fac eforturi să mă ridic pe picioare. Încerc să-mi scutur pantalonii de praf, gest involuntar. Bătrînica îmi surîde. Zice ceva, dar n-o aud. Văd doar cum i se mișcă buzele. Mă ia de mînă și mă trage spre casă. Opun rezistență. Îi iau mîna și mă plec să i-o sărut. Nu-mi pot opri lacrimile. Îmi curg și cad pe mîna pe care o țin strîns în mîna mea. Sînt lacrimi fierbinți, care ard, care pîrjolesc. Capăt oarece vlagă în picioare. Mîna e mîna mamei mele, o așezmui cu mîna mamei mele. Plec spre poartă fără să întorc

capul, fără să mulțumesc. Poate că lacrimile curse pe mînă pot fi luate drept mulțumire. Poate.

Stau pe marginea șanțului, cam la un kilometru de oraș. Trec mașini. Nu le dau atenție. Salcîmul sub care stau e înalt și are coroană bogată. Privesc în jur. În stînga și-n dreapta șoselei e vie. Au început să dea frunzele. Salcîmul e stufos, face umbră. Acum sînt liniștit și puțin rușinat. Cum s-o fi speriat bătrîna cînd o fi văzut cum cad ! Simt că-mi ard obrajii de rușine. Dar mă bucur că trăiesc sentimentul rușinii, înseamnă că mai e ceva de capul meu. Se trezește bărbatul din mine, hotărît și gata să înfrunte viața. Într-adevăr, viața mi-a cam dat cu sictir prin nevastă-mea. Pardon, prin fosta mea nevastă. Parcă-i mai bine așa. Cum vine soarta în calea ta și cum le potrivește ea pe toate ca să fie bine într-un fel. Zîmbesc. Sînt chiar fericit, aș putea spune. A trebuit să sufăr văzînd că soția nu mă merită. Grea piatră de încercare. O piatră de mii de tone. Mare sînt în micimea mea ! Munte ! Iar ea — o gîză ! O, nu, nu gîză. O căpușă. Am fost crescut din greu de mama. Că tată n-am avut, a murit în război, cînd eu eram mic. Nici nu mai țin minte cum arăta. Mama mi-a arătat o fotografie verde. O fotografie făcută la bîlci de un fotograf neinstruit, în grabă și lacom de cîștig. Un tînăr țăran în cămașă și izmene, cu mîna în șold, privind fix aparatul fotografic. Atîta știu despre tatăl meu, despre omul care mi-a dat viață. Și după care mama a oftat toată viața. Și pe care nu l-a uitat niciodată. Era tînără cînd tata a fost luat în concentrare și apoi în război. Cînd s-a auzit că a murit, nici nu împlinise douăzeci și șase de ani. De-atunci nimeni în sat n-a mai văzut-o zîmbind. Tristețea a împietrit-o pentru tot restul vieții.

într-o clipă a devenit bărbat. A înțeles că trebuie să mă crească. Ajutor n-a cerut de la nimeni. Nici de la frații tatei, nici de la frații ei. Și a muncit singură cele opt pogoane de pămînt. Pe mine m-a crescut dur, bărbătește, fără să mă oploșească așa cum fac îndeobște unele mame. M-a pus la muncă și m-a învățat că nu-i nici o rușine să muncești. Și student fiind, mergeam la muncă. Am înțeles că munca este un mod de a fi. În sat nimeni nu se mira văzîndu-mă în vacanțe trebăluind prin sediul ceapeului. Prin '52, cînd s-au făcut cereri pentru intrarea în ceape, mama a fost printre primii care și-a scris cererea și a dus-o la sfatul popular. Niciodată nu s-a plins că i-ar fi greu. A respectat munca și pe cel ce muncește. M-a dus la liceu cînd nimeni de pe la noi din sat încă nu se gîndea să-și dea copiii la liceu. Nici n-am întrebat-o de ce și nici nu mi-a spus vreodată. Prin '45 m-a dus și m-a instalat la o gazdă. O familie de muncitori. A umplut carul cu de toate — ceapă, fasole, cartofi, făină de grîu și mălai, păsări. Era seara cînd am plecat cu carul la oraș și-am ajuns dimineața. Pînă atunci nu mai văzusem cum arată un oraș. În '48 am dat examen de admitere la Școala Pedagogică. Intervenise reforma învățămîntului. Mama ar fi vrut să fiu învățător. Și am fost și învățător, un an de zile. Ce-o fi avut mama nu știu, că iarna mi-a zis să învăț pentru facultate. Că eram învățător în sat, și doar ea dorise să ajung învățător în satul meu. Știam că mă iubește mult. Însă era o barieră peste care nu puteam să trec. Nici eu nu știu bine ce. Respectul pe care i-l purtam, felul ei de a fi, rece, de piatră, îți poruncea să te oprești, să nu cutezi mai departe. Se spune că în tinerețe, nu la mult timp după război, ar fi încercat un consătean s-o silutască pe cîmp. S-a ales măcelărit. Că i-a înfipt un cuțit

în piept. Nu știu dacă și acu' mai poartă cuțit. Un cuțit cu lama de zece centimetri, vîrît în teacă. Îl purta în sîn, între cămașă și bete.

Stau pe marginea șanțului și mă gîndesc la mama. Mă simt un înfrînt într-o bătălie, dar nu un învins în războiul general, cum se zice. Voi ieși eu în vreun fel și din această încleștare. Mizez pe capacitatea mea de a mă adapta repede la orice situație. Cine a muncit de mic și nu se rușinează de muncă, pînă la urmă învinge. Am palmele bătătorite de coada tîrnăcopului. Îmi sînt palmele precum ceafa boului bătută de jug. Sînt tînăr și puternic.

Ce să aștepți de la o femeie crescută în puf, cum zice mă-sa tot timpul ? Cît de banale sînt uneori sentimentele ! Cum să fi dispărut la comandă, cum ? Tocmai cînd era nevoie să fie alături de mine, ea m-a părăsit. O acuz ? Nu cumva cumpăna e în mîna mea și o influențez să mă favorizeze ? Atunci să aibă ea dreptate. Fie, i-o dau. De ce să-și fi legat viața de un pușcăriaș ? De unul care stă fără nici un rost pe marginea șanțului și nu are alta de făcut decît să gîndească cu tristețe la trecutul lui, să stea și să-și lingă rănile.

Sînt obosit, aș vrea să dorm. Azi-noapte n-am dormit, n-am închis ochii. Știam că voi fi liber. Mă anunțase comandantul penitenciarului, un ins corect, care nu admitea nimănui să se abată nici cu un milimetru de la regulamentul penitenciarului. A dat ordin să mi se ajusteze costumul de haine la croitorie. Acum aș vrea să dorm, să uit pentru cîteva ore de mine, de lume, să dorm...

Mă ridic în picioare. Nu vreau în nici un chip să adorm. Merg spre oraș. Iuțesc pașii, mai am puțin pînă la prima casă. Începe să-mi dispară oboseala. Sîngele

mi-e pus în mișcare. Uit pentru un timp de golul din stomac. Soarele se apropie de asfințit și începe să se răcorească. E mai bine așa. Cînd e frig, nu-ți mai e somn și parcă nici foamea nu te mai încolțește.

Iuțesc pasul. Merg spre nea Ilie, spre casa șoferului. Îmi trec mîna peste frunte, cred că am febră. Asta mi-ar mai trebui acum, să mă mai îmbolnăvesc de cine știe ce boală stupidă. În penitenciar nici măcar n-am răcit vreodată, iar în prima zi de libertate să cad la pat! Probabil că am doar impresia de febră. Aproape alerg. Sînt convins că sînt recunoscut. E imposibil să nu treacă vreun necunoscut pe lîngă mine. Poate că acum jumătate din oraș știe că merg zănatec pe străzi. Ei și? Poate că nu sînt recunoscut din cauza mustății pe oală pe care o am. Și din cauza părului scurt. Sînt mai suplu, numai fibră, fără pic de grăsime, și ars de soare și de vînt. Mi-e indiferent ce se va discuta despre mine. Voi pleca definitiv din acest oraș.

Traversez strada în dreptul casei lui nea Ilie. Intru pe poartă, mă opresc în fața ușii și bat. Ușa se deschide.

— Vă așteptam, îmi zice nea Ilie din prag, căznindu-se să-mi zîmbească.

— Cum? zic și nu îndrăznesc să mai intru.

— Păi bine. V-am cunoscut, adică v-am recunoscut. Mustața n-a reușit să mă înșele. Poftim în casă!

Stau descumpănit și nu știu ce să zic.

— Poftim în casă, masa e pregătită de la prînz.

Mă prinde de mînă ca pe un copil și mă trage în casă. Rămîn stupefiat. În sufragerie masa e, într-adevăr, pregătită. Două tacîmuri aranjate pe masă. Îl privesc pe nea Ilie în ochi. Mă prinde de umeri. Nu clipește.

— Întîi să mîncăm și pe urmă, taina.

Părăsește camera. Mă uit în jur. Lîngă perete e un bufet. În vitrină, pahare aranjate după mărime. Pe peretele opus, un tablou litografiat înfățișînd un tablou de vînătoare cu prinți și prințese și gonaci. Nu lipsește nici trofeul — cerbul înjunghiat.

Îl aud pe nea Ilie vorbind în camera vecină — vorbește cu soția, probabil. Vorbește încet, că nu înțeleg nimic. Brusc se deschide ușa, apare nea Ilie și, zîmbitor, îmi zice :

— Să-ți prezint soția.

Se dă la o parte și din spatele lui apare o femeie fără vîrstă, mică, parcă ar fi o fetiță.

— Ea e Măriuca, baba mea.

Îmi dau seama că-i o mîngîiere *baba mea*. Rostite de nea Ilie, cuvintele nu contrariază, nu insultă.

— Da' luați loc odată la masă, că vă așteptăm de atîtea ceasuri. Trebuie să fiți lihnit de foame. Imediat vă aduc ciorbița. Omu' meu îmi spuse c-o să vină un nepot de-al nostru la masă și că nepotul nostru îi tare flămînd.

Nea Ilie zîmbește mulțumit. Îi joacă ochii de plăcere. Parcă are o altă față acum. Blîndă, dînd în melancolic, nu amară ca azi-dimineață.

Stăm față-n față pe scaune. Simt că așteaptă să rup eu tăcerea. Soția e plecată la bucătărie. Împing ușor farfuria. Zice :

— Putem să discutăm în tihnă după ce îmbucăm ceva.

Eu tac. El se ridică de pe scaun și se îndreaptă spre bufet. Deschide o ușiță de jos și ia o sticlă și două păhărele. Le pune pe masă, destupă sticla și toarnă în păhărele. Simt miros de țuică de prune și-mi lasă gura

apă. Întind mîna și iau păhărelul. Ne ridicăm în picioare și ciocnim. Nu știu ce să zic și el parcă ghicește.

— Să trăim sănătoși ! Că sănătatea e baza.

Repet și eu :

— Să trăim sănătoși !

Gust. Simt lichidul cum se evaporă în gură. Nu am ce înghiți. Mai gust încă o dată. Ceva mai mult. Înghit. Acum, dintr-o înghițitură, dau peste cap toată țuica din păhărel. Stomacul mi se strînge ușor. Închid ochii în timp ce simt ceva cald inundîndu-mi tot corpul. Pun paharul cu gura în jos pe masă. Semn că nu mai beau. Nea Ilie ridică din umeri și zîmbește. Îi zic :

— N-am mai băut de mult.

Își pune degetul la buze, în semn că m-a înțeles. Și-apoi clipește complice.

— E foarte bună țuica.

— Soției mele să-i spuneți tușică. Așa-i place. Toți nepoții mei îi spun tușică... De la mătușică.

Rîde vesel.

— Bine, nea Ilie, îi spun tușică.

— Mulțumesc, nepoate.

Rîd și eu, rîd trist. Nea Ilie înțelege tristețea din rîsul meu. Sînt pentru o clipă deprimat. Intră tușica. Salvează declinul meu.

— Mi-e cam foame, tușică.

Fața i se luminează de un surîs.

— Ah, bărzăunele de Ilie e tartorul. El te-a învățat asemenea vorbe. Știe el cum să mestece vorbele ca să-mi oblojească mie sufletul.

Ne pune la fiecare în față cîte o farfurie cu gustări. Iau cu scobitoarea o chifteluță rotundă. Mestec încet. Tușica se foiește în jurul mesei, aranjează șervetele, aduce o solniță și scobitori.

Ciorba e foarte bună. Tușica îmi ghicește gîndul și-mi zice :

— E făcută cu borș. Ilie e specialist în borș. Dă și la vecini.

Nea Ilie se face că nu aude. Se chinuie să înfigă scobitoarea într-o măslină. O ia apoi cu mîna și-o duce la gură.

— Ca copiii, Ilie, ca copiii, îl tachinează tușica.

— Mă prinseși cu mîța-n sac.

Încep să mă simt foarte bine. Rîd în hohote. Rîde și nea Ilie.

— Nea Ilie, astăzi trecui prin zece iaduri. Fusei la un pas de...

— Taci, nepoate, îmi ia vorba din gură tușica.

Nea Ilie se posomorăște brusc.

— De ce să ocolesc vorba, doar îmi fu frică de așa ceva.

— Nu știu de ce, nu știu cum să zic.

— Zi oricum ! îl ajut.

Tușica stă pe un scaun de partea cealaltă a mesei. Între mine și nea Ilie.

— Să mai bem un pahar de vin și-am să vă povestesc eu într-un fel despre ce-i vorba. E cam mult de spus și-i cam pe dos.

Bea un pahar de vin. Simt că-mi ard obrajii. Acum presimt că nea Ilie știe multe despre mine. Mă rușinez.

— Păi azi-dimineață nu oprii pentru că-mi făcu semn șoferul de pe getax. Nu. O oprii din alt motiv. Vă observai. Cum era să mă înșel, cînd v-am văzut de-atîtea ori. Mustața și părul scurt vă schimbă mult înfățișarea, dar nu atît cît să nu vă cunosc eu.

Înghit în sec. Îl privesc rugător. Parc-aș vrea să tacă. Tăcerea ar spune mai mult decît cuvintele noastre.

— Te-am văzut de multe ori, nepoate. Să mă ierți că vorbesc cum vorbesc. S-a vorbit mult în orașul nostru cînd te-ai luat cu fata farmacistei. De, orașul e mic și vorba se duce repede. Așa se face c-am auzit-o și eu. Unu una, altu mîine alta și așa știu și eu cîte ceva. Unii ziceau că n-o meritai pe fată, că ești neam de țărani. Pe ăștia i-am sictirit c-o înjurătură. Păi cum vine asta? Va să zică, după capul lor, țăranul e ceva de lepădat. Păi nu țăranul te-a făcut avocat? Ei, drăcie! Mă-sa farmacistă, fata farmacistă și tat-su nu știu ce. Ei și? Păi cîte fete de șoferi ca mine nu sînt farmaciste? Sînt, c-au învățat. Un nepot de-al meu nu-i doctor? E, c-a învățat. Io-te că mă necăjesc pe degeaba, fir-ar să fie. Și pe urmă de ce să fie împărțiți oamenii în două, că ăla-i așa și ăla-i așa? De ce? Pe urmă am auzit că ești om de casă. Da' am auzit și una care nu mi-a convenit și ți-o spun, că tot mă apucai. S-a auzit la nuntă că farmacista a bătrînă a zgîrcit din nas că mama ta, nepoate, îi țărancă și-i necioplită, că dacă a scos trei vorbe în trei zile cît a stat aici...

Vorbele mă ard, mă ustură. Simt o furnicătură țepoasă prin coșul pieptului. Parcă o văd pe mama îmbrăcată în negru, țărănește. De culoarea neagră nu s-a despărțit niciodată, nici vara, nici iarna. Și-a împodobit veșnic capul cu basma neagră. Sta pe scaun într-un colț, cu mîinile în poală. Era tristă. A venit sîmbătă dimineața și-a plecat luni seara. Duminică, în seara nunții, nimeni nu și-a mai adus aminte de ea. Eu am rugat-o să meargă la restaurant, unde era masa pregătită, dar n-a vrut. N-am iscodit-o de ce nu vrea. Ar fi fost în zadar. Vorbește puțin și numai cînd trebuie. Niciodată nu s-a lăsat rugată, dar tot niciodată n-a lăsat să se înțeleagă că nu ar avea ceva de spus...

— Pe urmă am auzit că te-au arestat. Ce și pentru ce nici nu prea știu. Pentru mine nu avea importanță. Principalul rămîne, nepoate, că nu te-am crezut vinovat. Nici eu nu știu de ce nu te credeam vinovat. Da' m-am bucurat cînd am auzit că nici procurorul Berbeceanu nu te credea vinovat. Să-i trăiască copilu', că are un copil destul de mare.

Cad vorbele ca o secure peste sufletul meu. Îmi simt sufletul țăndări. Dar ce-o fi ăla suflet, că tot vorbim atît de el ? Felul de a fi al acestui om simplu mă înăbușă, îmi taie respirația, mă simt gîtuit. Mă ridic în picioare și dau haina jos de pe mine. O pun pe spătarul scaunului și mă las din nou moale pe loc. Pentru o clipă nu mai aud nimic.

— Nevastă-mea mi-a spus într-o seară c-a auzit c-a dat divorț farmacista de-al ei care-i în pușcărie, de avocat, adică de tine, nepoate. N-am dormit toată noaptea. După cîteva zile m-am dus la ea la farmacie și i-am cerut niște pastile, că mă durea capul. Cînd mi le-a dat, țin minte bine vorbele pe care i le-am spus. „Nevinovații nu mor niciodată, asta s-o știi de la mine, mîțo !"

Îmi curg lacrimile pe obraji. Oare, sînt la judecata de apoi ? Și cine-i acest om ? Și cine mi l-a trimis să mă judece ? Și ce mînă nevăzută m-a împins pînă-n fața acestui judecător aspru, dar imparțial ?

Tușica îmi șterge lacrimile cu o batistă. Mă las în voie în mîinile ei. Îi sărut mîna, apoi îmi las capul pe masă și plîng în voie. Doamne, de cînd n-am mai plîns ! Lacrimile curg și sufletu-mi se răcorește. Simt o ușurare. De ce n-oi fi putut eu plînge pînă acum și să mă ușurez ? Dar cine să fi dat cep lacrimilor ? Numai o mînă caldă și un suflet bun fac să izvorască lacrimile.

— Pe urmă am uitat de tine, nepoate. Te-a uitat lumea, te-am uitat și eu. Așa-i lumea făcută, să uite. Alte vorbe despre alți oameni au venit la rînd și așa a trecut timpul și acum uită-te aici. Eram sigur că vei veni la mine. Vezi bine că Măriuca a pregătit mîncare mai aleasă, de, ca pentru un nepot drag. Nici eu nu pot să-mi explic această siguranță, cum să zic eu, că vei veni la mine. Cînd îți arătai de dimineață casa unde locuiesc, eram sigur că vei veni la noi la masă. Și mai eram sigur că te va goni. Și te goni. Dar poate că-i mai bine așa.

Ridic repede capul și întreb :

— De ce ?

— De ce ? Cine se grăbește să trădeze cum începe să bată vîntul, e un trădător care ar fi putut să trădeze și cu altă ocazie. Și-apoi, așa-i rînduită viața, să-l pună pe om la încercare. Acum a încercat-o pe ea, dar și pe tine. Așa a fost să fie, să nu-ți faci veacul cu ea, că omu-i rînduit să trăiască un veac. Că nu trăiești, e altă poveste, dar așa se zice. Așa se zice în satul meu și cred că și la tine. Măi copile, ridică fruntea sus și ia taurul de coarne. Pășește iar în viață hotărît și-ai să vezi că în scurt timp ai să uiți necazurile. Vei fi respectat de lume și la rîndul tău vei iubi lumea. Ești de rasă bună de oameni. Calcă drept în viață și nu înșela viața, muncește și te vei bucura de viață. În tine e puterea, nu alături. Că nu vine nimeni să te ia și să-ți bage în gură și să-ți mai dea și pentru acasă. Dă din mîini să ai, muncește ! Nu te rușina de muncă. Privește oamenii în față, drept, cum te-a învățat mama, nu alături.

Îmi toarnă și mie vin în pahar. Nu mi-l umple, însă. Bănuiesc la ce se gîndește. Se teme să nu-mi facă

rău alcoolul. Ciocnim. Tușica între timp a dispărut din cameră. Sîntem singuri. Ce să-i spun, cu ce să încep ?

— Nu-mi spune nimic, parcă-mi ghicește gîndul nea Ilie, nu vreau să știu nimic. Știu, simt că n-ai fost vinovat. Să nu începi să-mi despici firul în patru, că nu-mi place. Odată și odată își vor da seama toți că ești nevinovat. Cine ? Cînd ? Cum ? Aici e aici. Nu știu nici eu, nici tu, nepoate, și nimeni nu știe. Să mai treacă apă pe rîu, să se limpezească apele. Și ca să se limpezească, trebuie să treacă timp, zile, luni, ani. Vezi că ne încurcăm în gînduri dacă ne apucăm să despicăm firul în patru ? Principalul rămîne acum să muncești. Unde ? Ai școală destulă, caută-ți.

— Am de gînd să mă duc să-mi văd mama, îi spun.

Face ochii mici și mă privește printre gene.

— De cînd aștept eu vorba asta. Îți mulțumesc pentru ea.

Se ridică de pe scaun și pleacă din cameră. Rămîn singur. Cui să mulțumesc că-mi scoase în față omul ăsta ? Nu cred în pronia cerească, dar parcă fu o rînduială. Semn bun. Mă simt mai înviorat. Nu mă mai simt deloc obosit. Somnul m-a părăsit și el. Privesc afară, pe geam, și văd că-i întuneric. Cît o fi ora ? Dar, de fapt, ce-mi pasă mie cît e ora acum ! Acum simt căldura oamenilor.

— Hai la culcare, nepoate !

Îl aprob vesel.

— Că bine te gîndișI, unchiule !

Mă ia de mînă și mă trage ușor după el. Intrăm pe ușa din stînga într-o cameră. Tușica aranjează patul. E semiîntuneric. Veioza împrăștie discret lumina în odaie.

Sînt fericit de interesul pe care mi-l poartă, de grija părintească pe care o au, cu toate că n-au avut copii. Îmi pun discret mîna la inimă și-i simt bătăile puternice. Le mulțumesc în gînd.

— Mîine dimineață o să am grijă să te trezesc la timp. Te iau cu mine cu mașina. Am să te las de unde te luai azi-dimineață, că am drum într-acolo. Pe urmă poți să te duci cu trenul unde vei dori.

Rămîn singur în cameră și mă dezbrac leneș.

* * *

Sînt în gară, în fața ghișeului de la informații. Peste un sfert de oră voi avea tren. Acum cinci minute plecă unchiul. Îl îmbrățișai strîns la despărțire. Tot drumul pînă la gară vorbi. Aproape că pe mine nu mă lăsă să spun nimic, nici măcar să-i răspund ceva sau să-l întreb ceva. Strîng în mînă un pachet cu de-ale mîncării, pe care mi-l dete tușica la plecare. Mă duc la ghișeu să-mi cumpăr bilet. Sînt cîteva persoane la rînd. Mă așez și eu la rînd și mă uit pe tablă în ce direcții se vînd bilete. E bun ghișeul ăsta, nu l-am greșit. Unul din fața mea, scund și bondoc, întîrzie cam mult. Își numără banii încet. Asta mă cam enervează. Îl împing ușor cu mîna. Se întoarce spre mine și-mi zice :

— Ce ai, bă ?

Cum n-am chef de-o discuție aiurită, nu-i răspund. Îmi cer biletul. Dau banii și vreau să plec. Insul îmi ține calea. Fac un pas înapoi și-l ocolesc. Îl aud în spatele meu :

— Ce tînăr impertinent !

Mă îndrept grăbit spre peron, trebuie să sosească trenul. Nu-mi plac plecările, ca de altfel nici sosirile. Trenul își anunță sosirea printr-un șuierat prelung. Mulți oameni coboară. Parcă nu se mai termină. Aștept să coboare toți, apoi urc și-mi caut compartimentul. Îl găsesc repede. Sînt trei persoane. Îmi pun pachetul pe plasă și iau loc. Locul meu e la fereastră, în direcția de mers a trenului. În stînga mea stă un bărbat, el nu-mi răspunse la bună ziua, spre deosebire de doamnele din fața mea, care mi-au răspuns amabile. Probabil i s-a părut suspectă politețea mea. Zbîrci fruntea, i se umplu de cute. Nu-mi prea pot da seama ce vîrstă are, poate vreo patruzeci și cinci de ani, ori chiar cincizeci. E brunet bine. Nu pot aprecia dacă e exagerat de înalt. Doamnele din față sînt tinere. Nu prea trec cu mult de treizeci de ani. Cea din dreapta e șatenă, cu părul strîns într-un coc înalt. Are o rochie mov deschis. Are ochi rimelați și gene lungi. Zulufii îi sînt ridicați în sus. Cealaltă poartă o rochie galbenă ca lămîia. E blondă, cu părul tuns băiețește. Sînt norocos, consider. Călătoresc în același compartiment cu două femei frumoase, dacă nu foarte frumoase. Dacă mi-ar spune că sînt actrițe, le-aș crede. Dar ce greșeală ! De unde pînă unde ideea că actrițele trebuie să fie neapărat foarte frumoase ? Am văzut atîtea actrițe urîte. Cînd zici actriță, zici neapărat femeie frumoasă. Falsă credință. De ce n-ar fi și o coafeză frumoasă, ori o contabilă ?

— Ai auzit ? întrebă dintr-o dată bruneta.

Blonda întoarse capul spre ea și ridică sprîncenele.

— Farmacistul Torjescu și-a părăsit nevasta și-a plecat cu una la Mizil.

Blonda se întoarse de-a binele spre brunetă.

— Ei, lasă !

— Ieri aproape că nu s-au mai ținut orele la noi la școală. Toți profesorii și profesoarele discutau în cancelarie evenimentul. Numai nevastă-sa își vedea liniștită de ore.

— Își vedea liniștită pe dracu, zice blonda.

Îmi place frustrețea blondei.

— Seara i-a dat telefon unei prietene, tot unei colege de-a noastră, și i-a spus cum e cu bărbatu-său. Asta a spus la alta. Și uite așa, încît a doua zi, adică ieri de dimineață, urla cancelaria de discuții. Care mai de care venea cu noutăți. E-o lichea, dragă, nu alta.

— Mie îmi spui cum sînt bărbații ? Să-ți spun eu : sînt niște canalii. Auzi, canalii.

Se pare că blonda a suferit vreo decepție în dragoste. Cred că-i divorțată și că soțul a fost acela care a cerut divorțul.

— Cu o lună în urmă, povestea Torjeasca, cică bărbatu-său s-a dus la o papetărie să cumpere nu știu ce. Acolo a dat de-o vînzătoare tînără, cică de vreo optsprezece ani, și cînd a văzut-o, a rămas cu gura căscată.

— I-a căzut vînzătoarea cu tronc, vrei să zici ?

Bruneta confirmă înclinînd capul și continuă povestea.

— Ce-a făcut, ce n-a făcut, că pînă la urmă i-a sucit mințile vînzătoarei și pînă la urmă aia a plecat cu el.

— Dar chiar e frumoasă ?

— Profesorul Buzatu zice că-i teribil de frumoasă.

— Cît de frumoasă ? întreabă oarecum iritată blonda.

Acum blonda e simpatică foc.

— Păi eu n-am văzut-o, dragă Cici, îi răspunde bruneta cu oarecare ironie în glas.

Așadar, pe blondă o cheamă Cici. Ce nume caraghios : Ci-ci !

— Hai, povestește ! o îndeamnă Cici.

Bruneta scotocește prin poșetă. Își aprinde o țigară. Îi întinde pachetul blondei și-o invită să-și ia și ea o țigară. Dar blonda refuză.

Insul din stînga mea se foiește nervos pe locul lui și deodată îl aud :

— De ce nu vă cereți voie, doamnă, să fumați înainte de a aprinde o țigară ?

— De aia, domnule, că și dumneata ești fumător.

— De unde știți, mă rog.

— Întrebare stupidă, domnule. Acum zece minute ai stins țigara pe culoar. Dar te bagi în discuție hodoronc-tronc.

— Pardon, eu nu mă bag în discuția dumitale. Eu te întreb civilizat de ce nu ceri voie înainte de-a fuma.

Bruneta nu se lasă și i-o retează :

— Știi ce, domnule, ia caută-mă pe afară.

Se întoarce spre Cici și continuă degajat :

— Farmacistul Torjescu cică i-a zis nevestei-si : „Mami, gata, plec. Dar să știi că tot la tine mă întorc". Și a plecat. Și-a luat din lucruri și a plecat. Nevastă-sa are patruzeci și doi de ani, iar el patruzeci și patru.

— Iar aia optsprezece, adaugă ca o concluzie Cici.

— Prospătură, zice insul din stînga mea și începe să rîdă părăsind compartimentul.

— De ce, domnule, nu te duci pe culoar și să-i arzi una peste bot prăpăditului ăstuia ? mi se adresează bruneta mie.

Îi răspund calm întrebînd-o :

— Păi ce am eu cu el ?

— Păi cum, rabzi să vezi o femeie insultată, domnule ?

— N-a fost o insultă, a fost o constatare. Se referea la tînăra care a plecat cu farmacistul Torjescu.

— Are dreptate domnul, zice Cici împăciuitoare.

Eu tac. Îmi aprind o țigară, făcîndu-i în ciudă insului care acum privește pe geam în compartiment. Dar degeaba, văd că și el are țigara aprinsă în mînă.

— Tatăl farmacistului Torjescu e și el farmacist. E doctor docent. Toată ziua se uită în eprubetă. E putred de bogat. Cel puțin așa se zice.

— Păi cum să fie ? întreabă moale Cici.

— Știi bine că la noi în oraș e la modă să dai copiii la medicină, să-ți faci copiii medici. Torjescu ăl bătrîn îi meditează la chimie cu cincizeci de lei ora. Are tablă acasă. Îi primește pe copii în serie, cîte zece-zece. Cu o serie face cîte două ore. Are două serii de dimineață și două după-amiază. Fă și tu o socoteală cît ia pe zi. E pensionar și-i convine de minune ce face. Adică face bani. Întîi testează elevul, candidatul la examen. Zice că nu garantează reușita, dar că nu ar strica să încerce, adică să fie meditat la chimie treizeci-patruzeci de ore de el. Nu mai mult. Și fixează data cînd să vină la meditație. E bătaie pe el. Aștepți să-ți vină rîndul vreo două-trei luni. Unii părinți își meditează copiii la el de cum ajung în clasa a unsprezecea. Ei, acum ce zici, e bogat ?

— Atunci e bogat boșorogu, zice Cici iritată.

— A zis că-și dezmoștenește fiul și că toată averea o lasă nepoților.

— Păi fiu-su are copii ?

— Are doi, o fată și-un băiat. Băiatul e în clasa a zecea, iar fata într-a opta.

— Și consideri că-i face rău lui fiu-su lăsînd averea nepoților ? Eu cred că nu. Păi fiu-su cui o lăsa ?

— O toca toată cu asta ori cu alta, zice hotărîtă bruneta.

Cici cedează ridicînd din umeri.

Intru în discuție. Întreb :

— Soția farmacistului ce zice, doamnă ?

— Colega noastră spune că Torjeasca a zis că n-o să-l țină mult căldurile pe bărbatu-său, c-a mai făcut și altă dată năzbîtii de astea și tot la ea s-a întors.

— Ce putea să zică, domnule, femeia ? mi se adresează Cici.

Nu-i răspund. Întrebarea e, de altfel, retorică.

— Cît o suferi numai ea știe. Să nu fie nici o femeie în pielea ei. Că eu știu ce-i suferința.

Apoi tace brusc, întristîndu-se deodată. O iau pe nepregătite :

— Se vede că ați trecut și dumneavoastră prin clipe grele, se vede pe fața dumneavoastră.

Sare la mine :

— Ce vezi pe fața mea, domnule ?

— Nu vă impacientați, doamnă, fiți calmă. Ziceam că pe fața dumneavoastră se citește indignarea, ori numai o persoană pățită poate să fie atît de indignată. Aceasta nu înseamnă că dumneavoastră sînteți neapărat divorțată. Că nu purtați verighetă, nu e un indiciu. Multe femei căsătorite nu poartă verighetă. E de ajuns un inel cu piatră în loc de verighetă.

Obrajii i s-au roșit ca bujorii. Încerc s-o dreg :

— Sora mea e căsătorită de șapte ani și nu poartă verighetă. Zice c-o strînge verigheta.

Cici se ridică brusc de pe loc și iese pe culoar. Bruneta îmi zice :

— Domnule, faci gafe. Pari un ins inteligent, dar...

— Și inteligenții fac gafe, o ajut glumind.

— Nu aveați de unde să știți, în definitiv. Prietena mea, Cici, e în divorț. Bărbatu-său a cerut divorțul. Suferă enorm.

O întrerup :

— Păi eu n-am făcut nici o gafă. Gafa ai făcut-o dumneata. De ce ai început povestea asta banală, cînd știai cum stau lucrurile, cînd știai că prietena dumitale suferă de aceeași boală cu Torjeasca.

Tac și-o privesc în ochi. Văd că nu-i convine. Pare prinsă cu mîța-n sac. O atac fără milă.

— Ce-ai făcut dumneata acum se numește sadism. Ești sadică, altfel zis. Sînt convins de-acum că intenționat ai procedat astfel. Ce urmărești, doamnă ? Să-ți chinuiești prietena ? Nu ți-e prietenă bună ori nu-i ești prietenă, de-o chinuiești.

Fac o pauză mică. Apoi șarjez :

— Sau îi plătești o poliță mai veche. Se vede de la o poștă că ți-a venit apa la moară și vrei să profiți de moment.

Intră Cici și se așază cuminte pe locul ei. Mă privește calm și-mi zice :

— Dumneata ai dreptate. Pentru o clipă uitasem că trec printr-o situație grea...

O ajut :

— Și eu trec prin aceeași situație, doamnă.

Se lasă o tăcere stupidă. Toți ne foim pe locurile noastre. Se pare că ne incomodăm reciproc. Fac în sinea mea un pariu că în nici cinci minute bruneta va ieși pe culoar. O privesc insistent. Își ferește ochii. În

sfîrșit, cîștig pariul. Își aprinde țigara și iese pe culoar. Rămînem singuri, eu și Cici.

O întreb :

— Între dumneata și prietena dumitale a intervenit cineva cu vreo neînțelegere ? Și asta v-a înstrăinat pentru moment ?

Mă privește cu teamă parcă. Buza de jos începe să-i tremure ușor.

— Poți să nu-mi răspunzi dacă...

— De ce nu ? Ea mi-a prezentat bărbatul care mi-a devenit soț și care acum...

Continui eu fraza :

— Care acum s-a gîndit să divorțeze.

Și în gînd, pentru mine : ... și care probabil că se va întoarce spre vechea cunoștință, spre bruneta de pe culoar. Straniu gînd. Oare, asta să fie realitatea ?

Cici ridică din umeri a neputință.

— Într-un fel, în felul ei, e o răzbunare. Nu i l-am luat eu. El singur a venit la mine cînd abia se cunoscuseră. E mult de povestit. Și la ce bun să povestesc, n-are nici un sens. Dar parcă ceva mi se-nfipse-n inimă, încep să devin tot mai neliniștită. Prietena mea e căsătorită. Să fie oare o înțelegere între ei ? Domnule, simt că ai dreptate. Văd cu alți ochi prietenia noastră, așa-zisa noastră prietenie. Era mereu în casa noastră, mereu ne suna la telefon...

O las în apele ei, o las învăluită de tristețe. Bruneta intră în compartiment, silindu-se să pară indiferentă. Dar nu-i vorba de o reală indiferență.

Privesc pe fereastră. Peste cel mult o jumătate de oră voi ajunge la destinație. Scot pachetul de țigări și-l întind spre Cici, invitînd-o să-și ia o țigară. O ia mulțumindu-mi, i-o aprind, apoi îmi aprind și eu una. Fu-

măm tăcuți. Bruneta face ordine în poșetă. Parcă pentru că nu știe ce să facă cu mîinile care-i tremură ușor.

Întreb :

— Coborîți la prima stație ?

Cici răspunde afirmativ înclinînd capul. Probabil că sînt profesoare în acest oraș, dar nu le iscodesc. Privesc pe fereastră lanul de grîu verde.

— Cici, mîine seară vii pe la noi ? întreabă bruneta fără să-și ridice ochii din poșetă.

Cici nu răspunde, privește și ea pierdută pe fereastră. Bruneta îi dă cu cotul.

— Te-am întrebat ceva.

— Ce ?

— Dacă mîine seară vii pe la noi.

— O, nu cred că pot. Nu, nu vin. Și știi ce ? Sînt o proastă.

Bruneta ridică ochii mirată de un asemenea răspuns. Cici nu mai rabdă și trece la atac :

— Și știi tu de ce. Să mă scuze domnul care e nevoit să fie martor la o asemenea discuție. Mulțumesc întîmplării, unei anumite întîmplări, nu spun care, e mai bine să tac. Domnule, mi se adresează, doamna mi-a fost prietenă.

Se ridică, își îmbracă pardesiul, mă salută cu o plecare ușoară a capului și iese pe culoar.

Bruneta explodează :

— Niciodată n-am suferit-o pe închipuita asta.

Părăsesc și eu compartimentul fără să-mi iau rămas bun. Mă bate un gînd parșiv. Să-l caut pe bărbatul lui Cici și să încerc să-i deschid ochii. Ei, dar de unde pînă unde aceste idei de binefacere ? Ridic din umeri și, cînd

trenul intră în gară, mă îndrept spre celălalt capăt al vagonului, s-o evit pe blonda Cici. Fiecare cu rănile lui, cu destinul lui.

Trebuie să rog șoferul să oprească. Ceea ce și fac. Oprește. Îi întind o hîrtie de douăzeci și cinci de lei și cobor. Mai e cam o oră pînă va asfinți soarele. Mi-e rușine pur și simplu să intru pe lumină în sat. De la șoseaua principală, unde mă aflu acum, în cîteva minute aș ajunge în sat pe un drum neasfaltat. Iar pe potecă aș ajunge și mai repede. Se aud cîinii cum latră. Stau într-o pădure de salcîmi, pe-o haină așezată pe jos. Aprind o țigară și mă întreb ce m-aș face eu acum, să nu fiu fumător. Așa parcă trece timpul mai ușor. Scoți pachetul, înmoi țigara puțin, apoi cu gesturi încete, largi, o aprinzi. Tragi primul fum șerpește. Am impresia, strania impresie, c-am mai stat cîndva în acest loc și în aceleași condiții ca și acum.

Oare, mama bănuiește că peste puțin timp îi va sosi fiul acasă? Poate că mamele au semnele lor, semne numai de ele știute. Poate că i-a cîntat cocoșul în prag, semn că va avea oaspeți. Și pe cine să aibă oaspete, dacă nu pe mine, că mama niciodată n-a așteptat pe nimeni, decît pe mine. Doar pe mine mă așteaptă și scrisorile mele, scurtele mele scrisori.

Pînă acum, de cîte ori veneam acasă, treceam pe ulițele satului cu fruntea sus, zîmbeam sătenilor și stăteam de vorbă cu ei. Cu foștii colegi de școală mă îmbrățișam. Eram unul de-al lor, plecat pentru un timp

din sat. Vara munceam cot la cot cu ei la cîmp. Acum mi-e rușine să dau ochi cu ei, stau ascuns ca un laș. Sînt convins, totuși, că majoritatea nu mă cred un răufăcător. Totuși, mă tem de priviri. Privirile lor ar fi pentru mine niște pumnale înfipte în sufletu-mi și așa sîngerînd. Îmi zvîcnesc tîmplele. Și mi se pare o veșnicie pînă se va întuneca.

Mă ridic și-mi scutur haina. Apoi caut poteca, o știam pe undeva pe-aproape. O găsesc și merg agale, de-abia pășesc. De cîte sute de ori n-am trecut, în copilărie, pe poteca asta! Odată, aci am dat peste un șarpe prăjindu-se la soare. O vară și o toamnă apoi n-am mai trecut pe potecă. Iarna am uitat. Cîteva nopți la rînd am avut coșmaruri cu șerpi. Visam șerpi care mi se încolăceau pe mîini și pe picioare. Speriat, i-am spus mamei, iar ea a rîs, așa cum știa ea să rîdă, un rîs forțat, și mi-a zis că visele sînt vise și să nu mă tem de ele. I-am spus și vărului Lisandru că visez șerpi, el i-a spus mătușă-mi Mariţa, iar mătușa a sfătuit-o pe mama să se ducă la vrăjitoare să-mi descînte *de întîmpinare*. Mama i-a răspuns dur și n-au mai vorbit luni de zile după aia.

Intru în sat prin marginea dinspre Bărbucani. Bărbucă ăl bătrîn a avut șase băieți, așa spun bătrînii satului. Și ăștia și-au făcut toți case una lîngă alta, că *plaţuri* erau destule. La fel și copiii lor, încît în marginea asta e un fel de sat mai mic, un sat al Bărbucanilor. Ocolesc uliţa principală, nu vreau să fiu văzut.

Văd lumină la noi acasă și intru pe poartă, pe poarta veșnic deschisă, că mama niciodată nu știu să fi încuiat poarta. Ei, dar mama și-a pus lumină electrică. Mă latră cîinele legat de stîlpul pătulului. Se aude ușa deschizîndu-se și în prag apare mama.

— Mamă, mamă ! mă pomenesc strigînd-o.

Iată-mă în brațele ei, mă sărută pe obraji și pe păr. Stau în brațele ei cu ochii închiși, mi-e greu să-i deschid, nici nu știu cum mai arată mama. Mă trage de mînă în casă și eu urc scările bîjbîind.

— Mamă, mi-e teamă să deschid ochii. Spune-mi cum mai arăți, că nu te văd.

— Păi cum să arăt, tot ca înainte.

În sfîrșit, deschid ochii și o privesc pe mama. Aceeași față împietrită, aceiași ochi triști. Obrajii îi sînt lăsați ușor și brăzdați de riduri. Și casa arată la fel. Aceeași masă, același pat și același dulap în colț. Nimic nu s-a schimbat. Doar din tavan atîrnă un bec electric. Îmi pun hainele în cuier și mă așez la masă. Mama stă pe pat și mă privește.

— Ai aflat, mamă ?

— Da, am aflat, îmi răspunde ea cu o voce tristă, ca venită de pe altă lume.

— Așa a fost să fie, zic eu primele vorbe care-mi vin în minte.

— Ei n-au văzut că nu ești vinovat ?

Ce să-i răspund ?

— Și nici tu nu le-ai dovedit ? Că doar știi legea.

Tac în continuare. Se ridică de pe pat și-mi zice :

— Mă duc să-ți aduc ceva de-ale gurii, că ți-o fi foame... cine știe de cînd n-oi fi mîncat.

Da, știu legea. O știu. Tocmai că legea a spus să fiu condamnat. În fața martorilor s-au ridicat pălăriile și s-a aplicat legea, adică am fost găsit vinovat și condamnat. Cine i-a instruit atît de bine pe martorii aceia să depună mărturie împotriva mea, n-am putut înțelege nici atunci și nici mai tîrziu. În penitenciar mi-am tot

bătut capul să aflu. Fir-ar să fie, și de cîte ori mi-am tot zis că n-am să mă mai gîndesc la ce-a fost, prin cîte am trecut și prin cîte trec. Gînduri, gînduri, gînduri.

Stau la masă și mănînc pîine moale făcută în țest și ouă prăjite. Într-o cană, mama îmi aduce lapte. De unde o avea, oare, laptele ?

— Am capră, îmi răspunde mama. Mi-o ia dimineața la păscut și mi-o aduce seara Gheorghe alu Crețu, ăla de ți-a fost coleg la școală.

Da, Gheorghe alu Crețu. Am stat cu el în bancă. S-a însurat cu Lena, fata lui Nită alu Dugujan. Știu că avea și copii, doi sau trei, nu mai țin bine minte. Îl porecliserm Trîntă, că era cel mai tare la trîntă, pe toți ne punea.

— Mă întreabă mereu de tine. Tot satul știe că ai fost închis. Da' nimeni nu m-a întrebat de ce și cum. Atîta știu și eu, că tot satu știe. Am aflat și eu cînd mi-a trimis hainele a ta, și cînd mi-a scris că ești un puşcăriaș și ea te lasă. Am ținut ofu în mine, nu mi l-am spus nimănui, numai eu știu ce-a fost în sufletul meu. Mă duc să-ți aranjez patul în odaia a bună, să te hodinești.

Rămîn iar singur și mă cam tem de singurătate. În singurătate, vrînd nevrînd, trebuie să te gîndești la ceva, că altfel nu se poate. Și eu la ce să mă gîndesc ? La ceva plăcut ? Dar nu-mi vine în minte nici o întîmplare plăcută, parcă mi-au dispărut întîmplările.

— Poți să treci dincolo, să te culci, îmi zice mama din prag.

Intru în camera mea, camera în care am copilărit, camera cu un pat, o măsuță și un cufăr de haine, cufărul dat de zestre mamei cînd s-a măritat. În camera asta nu e lumină electrică. Pe măsuță e o lampă aprinsă.

— Am zis că n-are rost să bag lumină și aici, mă lămurește mama, de ce să dau banii degeaba ?

Mă sărută pe frunte și pleacă. Destul de rar m-a sărutat mama, de cînd mă știu. Mi-a fost mai mult tată decît mamă, s-a purtat cu mine poate chiar mai rece și mai dur decît un tată.

Dar nu pot adormi, nu-mi vine somn. La ce să mă gîndesc ? Să mă gîndesc că sînt aviator ? Păi habar n-am ce face un aviator cînd zboară cu avionul. Nu, nu-i bine. Mai bine să tai lemne, că asta știu foarte bine. Sînt în ograda casei și am în față un lemn gros de salcîm de tăiat. Îi dau ocol, mă uit în jur, văd un alt lemn mai mic și-l aduc lîngă acesta, pe care am de gînd să-l tai în bucăți pentru foc. Îl pun tocător. Îl salt pe cel gros de la un cap și-l vîr sub celălalt. Iau securea de jos, de la picioarele mele, și scuip în palme. Voi crăpa mai întîi lemnul în două, apoi în patru. Pun un picior peste lemn. Dau cu securea puternic în capătul lui, o dată și încă o dată. Aha, e bine, îl simt cum crapă, cum se despică pîrîind. Caut o pană de despicat lemne. O găsesc lîngă scara pătulului. O pun în despicătură. Iau securea și bat pana cu muchia. Lemnul pîrîie. Iar dau cu securea și iar mut pana. Gata, lemnul a crăpat în două. Mă odihnesc puțin, că am destul timp, n-are rost să mă grăbesc. Aș putea să-mi aprind o țigară, dar nu-i bine să fumezi cînd tai lemne. Ei, dar ce mere coapte în mărul acela, ia să iau eu un măr de-acolo. Nu-i bine să arunci cu pietre în măr. Mă urc mai bine în pom și iau mărul care-mi place. Îl rup pe ăsta, că-i mai mare. Îl șterg pe pantalon. Mușc cu poftă din carnea lui. Pîrîie ca o lubeniță cînd mușc din el. Ce bună ar fi și o lubeniță ! Dar acum mai mănînc un măr. E minunat să stai

în măr și să mănînci mere, cum stau eu acum. Și ce gustos e mărul ! De ce mărul nu face dude ? Păi de aia, că mărul face mere și dudul face dude. Dacă aș fi cal, aș paște iarbă. Ce bine ar fi să fii cal ! N-ai avea nici o grijă. Se îngrijește stăpînul tău de tine. Dar nu, nu-i bine să fii cal. Dacă uită să-ți dea să mănînci, ori să bei apă, ce faci ? Eu sînt cal, cal... trag la căruță fiind cal, cal... căruță...

Țin în mînă actele de identitate, diploma de licențiat în drept și diploma de învățător. La ce-mi folosesc ? Important e — și-mi vine să rîd că am certificat de șapte clase. Sînt odihnit. Mama nu vrea să anunțe rudele de venirea mea. Îi mulțumesc în gînd pentru asta. E mai bine așa. Evit explicațiile stupide pe care aș fi nevoit să le dau. Stau, deci, închis în casă, închis de mama cu acordul meu tacit. E a treia zi de claustrare, mama-i plecată în sat să-mi cumpere țigări. Fumez foarte mult în ultima vreme. Sînt convins că mă dezaprobă, dar nu-mi zice nimic, totuși.

Nu mă tem de slăbiciunea mea. Astăzi am sufletul ruinat. Dar pînă la urmă se vor alege apele, pînă la urmă îmi voi găsi eu calea. Pînă atunci trebuie să fiu curajos. E o părere doar să cred că sînt prins într-o capcană. Ușile îmi sînt toate deschise chiar și numai pentru faptul că sînt tînăr. Și nu voi bate la uși. Voi intra. Principalul acum rămîne să vreau ceva. Nu vreau să mă las pradă sentimentalismului. Cel puțin să nu mă arăt posac față de mama. Viața e un drum plin de hîrtoape și nici nu știi cînd ajungi în prăpastie. Echilibrul e în om, în lăuntrul lui.

Cînd încerc să mă îmbărbătez, simt cum devin duios. Mă cuprinde o milă fără de margini, o milă față de mine.

Nu numai milă simt față de mine, ci un amestec de milă și silă. Îmi simt sufletul coclit. Nu dezarmez, însă, încerc din nou să-mi dau curaj. E de ajuns că sînt tînăr, îmi repet. Dețin o carte mare — tinerețea — plus dorința de a învinge, de a fi cu însumi, cel care am fost. Cel care am fost în ochii lumii, că-n ochii mei sînt același. Încerc să desprind duioșia de izul de silă care mă năpădește. Mă ia cu fiori. Pielea mi-e zbîrlită. A dracului tristețea, ce fiară cu dinți de fier, cum mă sfîrtecă, cum mă destramă, cum mă adună !

Și am încredere în oameni, în luciditatea oamenilor. Oamenii sînt o pîrghie. Voința e un resort. Pîrghia e totul, iar voință am destulă. Scurtul meu trecut e o garanție în acest sens. Nu sînt obosit de viață și nici scîrbit. În viață se dau lupte, dar nu cu semenii tăi, ci cu tine însuți, să tai răul din rădăcină, răul care te-ar năpădi. Teatrul de luptă e interiorul omului, în el se dau luptele. Victima e răul și numai răul din om, din lăuntrul lui.

Mama îmi dă pachetele de țigări. Îmi opresc unul, iar restul le pun pe măsuța de lîngă pat. Mama întîrzie în cameră. Simt că vrea să-mi spună ceva. O întreb din priviri. Se codește o vreme, apoi rupe tăcerea.

— La noapte ar fi bine să pleci. E urît și scîrbos să stai ascuns de lume. Îți dau banii pe care-i strînsesem să-mi fac cruce și să-mi cumpăr loc de veci.

Scoate din sîn o batistă în care sînt înveliți banii, mi-i lasă pe măsuța de lîngă pat și pleacă.

Cad pe pat zdrobit. Mă pun cu fața în pernă și plîng ca un copil. Gestul mamei îmi sfîșie inima.

Intru în clădirea Forțelor de muncă. Am în mînă biletul de ieșire din penitenciar și diploma de absolvire a facultății de drept. Urc cîteva trepte și pătrund într-un hol unde mai sînt cîteva persoane în fața unei uși. Îmi pun geamantanul lîngă perete și mă alătur celor care așteaptă să fie primiți în audiență, probabil pentru repartiție în cîmpul muncii. Nu-mi fac probleme, doar sînt licențiat. Timpul trece încet.

Mai este un ins în fața mea. Intră și el, apoi urmez eu. Nu-mi bate inima prea tare. Intru într-o încăpere lungă. În față, două birouri unul lîngă altul — la unul un bărbat, iar la celălalt o femeie. Mă îndrept spre biroul la care este instalat bărbatul, un ins cam de patruzeci de ani. Și îmbrăcat într-un costum bej. Proaspăt bărbierit, pedant, cu mustață în furculiță, are înfățișare de frizer. Mă vede cu actele în mînă și mi le cere din priviri. Citește biletul de ieșire din penitenciar și tresare. Apoi îmi zice :

— Ce vorbești, frate, jurist și infractor, ei, asta-i bună ! Trei ani a fost un mizilic la o așa pregătire.

Îmi vine să-l strîng de gît pe frizer.

— De ce sîcîiți omul, domnu' Mircea ? zice femeia. E o tînără nu cu mult peste douăzeci de ani.

— Deocamdată, zic, sînt infractor și cer un loc de muncă.

— Noi sîntem aici să rezolvăm problemele tuturor solicitatorilor în limita locurilor pe care le avem, de care dispunem în acest moment. Apoi se adresează fetei :

— Dînsul e licențiat în drept și a fost condamnat la trei ani închisoare pentru luare de mită.

Tînăra mă privește, iar eu confirm ridicînd din umeri, un fel de „asta e situația".

— Domnule, nu avem locuri pentru pregătirea pe care o ai dumneata. Altă pregătire nu ai ?

— Păi, sînt și învățător.

— Pe ce lume trăiești, domnule ? Păi posturile de învățător se obțin prin forțele de muncă ? Eu întreb de calificare. Electrician, strungar, mecanic. Asta-i calificare ?

Nu mai zic nimic, pentru a nu pune paie pe foc. Tînăra îmi sare în ajutor.

— De ce vreți mereu, domnu' Mircea, să păreți un om rău, cînd în realitate nu sînteți ?

— De aia, îi răspunde omul cu figură de frizer.

Se ridică și-mi face semn să mă așez pe scaunul din fața biroului. Părăsește biroul, ieșind pe o ușă din spate.

Tînăra mă privește oarecum stăruitor. Are o față de păpușă, o față bucălată.

— Domnu' Mircea e un om extraordinar. Are o metehnă, însă. Cînd îi place cineva, îl tachinează. Aveți mare noroc că i-ați plăcut. A mers la șef acum și sînt sigură că o să vă rezolve situația. Îl știu eu.

Nu știu ce să-i răspund, sau poate că n-am chef s-o fac. Sau poate și una și alta.

— Puteți să fumați, dacă vreți. De acum sînteți protejatul domnului Mircea.

Scot o țigară și mi-o aprind.

— De unde sînteți ?

Îi răspund scurt, ocolesc amănuntele. Nu pare satisfăcută de răspuns. Se-ncruntă ușor. E simpatică așa încruntată. Mai că-mi vine să rîd, dar mă abțin.

— Și vreți să rămîneți în orașul nostru ? mă întreabă ținguindu-și buzele cum fac copiii.

— Singur mi-am ales orașul ăsta.

— Nu fiți răutăcios, domnule. Nu vedeți că eu țin cu dumneavoastră ?

— Sînt emoționat, domnișoară, și vă mulțumesc foarte mult. De la un timp sînt obișnuit să fiu tratat cu politețe.

Roșește. Ceea ce-i vine foarte bine.

Nu știu de ce, dar am impresia că totul se va aranja și voi putea avea o slujbă.

Ușa se deschide și domnul Mircea îmi face semn să-l urmez.

— Vă rog să treceți pe la mine la plecare, o aud pe fată că-mi zice.

Întorc capul și-i fac un semn discret că totu-i în regulă.

Iată-mă în fața șefului — un tînăr cam de vîrsta mea. Surîde prietenește și eu mă simt în largul meu.

— Aveți noroc. Cînd domnul Mircea ține la cineva, e musai să țin și eu, că nu pot să-l refuz.

Întorc capul să-i mulțumesc domnului Mircea, dar n-am cui, a și dispărut din încăpere. Șeful îmi ghicește gîndul.

— Vine imediat. A plecat să completeze adresa către Uzina de vagoane. Uzina de vagoane are liber un post de jurisconsult. M-a rugat să dau un telefon la serviciul personal. Așa că sînteți așteptat acolo.

Rămîn năuc, simt cum se învîrtește camera cu mine. Ce inimă nobilă la acest ins cu înfățișare de frizer !

Dar, în definitiv, ce am eu cu înfățișarea lui, cu mustața lui în furculiță ? De ce sînt caraghios ?

— Domnul Mircea a știut să pună degetul pe rană.

— Datorită dînsului sînt student la fără frecvență la drept în anul patru. Roșește ca un copil prins asupra unei năzbîtii.

— La București ? întreb.

— Da. A insistat un an de zile pînă m-a convins că trebuie să fac o facultate. Și nu alta, vezi bine, decît dreptul. E un om formidabil.

— Actele sînt gata, aud în spatele meu pe domnul Mircea. Mă ridic de pe scaun și dau mîna cu șeful. Intru în celălalt birou și tînăra îmi zîmbește. Clipește complice și-mi face un semn către domnul Mircea.

— Întrebați de Marin Popescu. El este șeful serviciului personal. Iar Uzina de vagoane este la capătul străzii. Coborîți scările și-o luați la stînga. Iar la capătul străzii e Uzina de vagoane.

Îmi întinde mîna. I-o strîng și nu știu ce să zic, nu pot să zic nimic.

Mă duc și sărut mîna domnișoarei.

— Din primul salariu să-mi aduceți flori și eventual bilete la cinema. Să fie sîmbăta.

Îi promit.

Sînt în stradă. Geamantanul mă incomodează. Îl simt ușor, ca pe un fulg. Gata, îmi zic, de-acum s-a terminat cu drama, de acum începe proza.

La Uzina de vagoane îl întreb pe portar de serviciul personal și el merge cu mine la parterul unei clădiri la două sute de metri de poartă, bate la o ușă și-mi face semn să intru.

Salut liniștit. Insul de la birou, șeful serviciului personal, îmi răspunde amabil și-mi face semn să stau.

— Acum trei zile unul dintre jurisconsulți s-a pensionat. Eu sînt de acord cu încadrarea dumneavoastră. Mi-ați fost recomandat de la forțele de muncă. Urmează să completați un formular, să scrieți o cerere și să vă faceți autobiografia. Rămîneți aici, la biroul acesta și cît lipsesc eu, vreo oră, o să aveți suficient timp pentru toate. Știu că ați fost condamnat, dar asta nu e un impediment pentru noi.

Amabilitatea șefului îmi pune un nod în gît și nu știu ce să zic. Mă silesc și nu reușesc să articulez nici două vorbe. Mi-e teamă să nu creadă că sînt vreun ineuiat, vreun prostănac. Și nu de astfel de oameni are el nevoie pentru a-i apăra interesele întreprinderii.

Îmi pune în față formularul și cîteva coli. Deschide un sertar, de unde ia un pix pe care mi-l dă, apoi părăsește biroul.

Completez formularul mai întîi, răspund la întrebări. Apoi autobiografia, scurtă ca și viața mea. Scriu o pagină și cîteva rînduri pe partea cealaltă a colii. Odată ce am fost condamnat și am ispășit și o pedeapsă, scriu în autobiografie că am fost condamnat. Cine m-ar crede că n-am comis nici o faptă penală, că totul a fost o invenție de-a martorilor care au servit interese obscure? Sau o invenție de-a insului care a pretins că mi-a dat o sumă oarecare peste onorariul fixat pentru care a primit chitanță? Mi s-ar rîde în față. Aș fi un caraghios. Așadar, scriu cum că am fost infractor.

Intră pe ușă șeful.

— Contabilul șef e de acord. La fel și șeful oficiului juridic. Rămîne să aprobe cererea tovarășul director.

Își freacă mîinile ca după o bună afacere. Îi privesc fața parcă tăiată într-un bloc de piatră, cu trăsături

bine conturate, cu riduri pe frunte și la extremitatea ochilor. Cred că n-are mai mult de cincizeci de ani. Și se pare că a făcut și ceva sport la viața lui. Că încă are înfățișare de atlet, musculos, bine proporționat.

— Să mergem la tovarășul director !

Îl urmez pe coridor. Urcăm la primul etaj și ne oprim la o ușă capitonată, pe care scrie DIRECTOR. Șeful îmi face semn să-l aștept. Deschide ușa și intră. Doi inși cu mape de birou în mînă se opresc lîngă mine. Unul din ei zice :

— De dimineață era în toane bune. Cel puțin așa mi-a spus Grecu.

— Da, dar o dată îi sare țîfna, și atunci ține-te nene...

— Nu cobi, Mișule ! Fă-ți cruce ! Am acte de semnat, mîine trebuie să fiu la minister.

— Crezi că-i pasă ? De ce nu le-ai întocmit pînă acum ?

Ușa se deschide și-n cadrul ei apare șeful de personal. Dinăuntru îl urmează o voce puternică :

— Eu nu construiesc socialismul cu pușcăriași.

Mă sprijin de zid să nu cad. Cei doi inși dispar. Șeful serviciului personal ridică din umeri a neputință.

Îmi iau geamantanul de lîngă perete și dau să plec. Șeful îmi zice :

— Deocamdată nu pot să fac nimic pentru dumneavoastră. Lăsați-mi o adresă și poate se aranjează într-o lună, în două...

Plec total dezamăgit. Geamantanul parcă e mai greu.

Merg pe stradă fără nici o țintă. Și eram atît de aproape de reușită, îmi zic. Un director, însă, dintr-un

capriciu al lui, m-a scos în afara societății. Auzi, nu construiește socialismul cu pușcăriași ! Știe el, oare, ce-i socialismul și ce este omul ? El nu construiește socialismul, el pune piedici celor ce-l construiesc. Ce ușor e să omori un om mort pentru a doua oară, pentru a treia oară... Cît de greu, însă, e să așezi, să integrezi pe un netrebnic în societate, să-l redai societății. Să-l faci să capete încredere în el și-n oamenii din jur. Așadar, sfinții de data asta m-au ajutat, dar m-a decapitat Dumnezeu.

* * *

Sînt în gară. Stau liniștit pe un scaun în sala de așteptare și mă uit la ferestre, să văd cînd se face ziuă. Geamantanul e la picioarele mele. Ar fi culmea să mi-l fure cineva ! Aerul din sala de așteptare e îmbîcsit, miroase a transpirație. Sînt nedormit de cîteva nopți. În orașul ăsta, prietenul meu din copilărie e inginer șef la un trust minier. Sînt hotărît să-i cer să facă ceva pentru mine, o slujbă modestă poate să-mi dea și mie pe acolo. Ne leagă doar o prietenie trainică, anii de școală, anii de studenție. Sîntem primii fii de țărani din satul nostru care au urcat scările unei facultăți. Am visat împreună, am muncit împreună și am pășit apoi în viață împreună. El inginer, eu avocat. Ne-am scris o vreme, am fost la nunta lui. Apoi, brusc, eu am dispărut. Acum aștept să se lumineze de ziuă și să-i intru în casă, să-i întind mîna, așteptînd să-mi întindă și el o mînă. Îi voi povesti amănunțit prin ce-am trecut.

Voi lăsa deoparte sentimentalismul, cuvintele cu miros de lacrimă și-i voi spune clar ce doresc.

Eram în ultima clasă de liceu. Stăteam cu chirie într-o cămăruță puțin încălzită, că proprietarul era un ins zgîrcit. Tremuram de frig toată noaptea. Era o iarnă geroasă. Prin februarie '952, prietenul meu a avut febră. Era scăldat în sudoare și delira. M-am înspăimîntat, nu știam ce să fac. Am bătut înspăimîntat la ușa proprietarului, care abia a deschis. Făcea pe somnorosul. Cred că l-am înjurat, aș fi putut atunci și să-l lovesc. Prietenul îmi era în pericol. Am făcut focul. Cu petrol, i-am făcut o frecție strașnică. Am vegheat la capul lui pînă-n zori. Cînd s-a luminat de ziuă, l-am dus la spital. Timp de-o săptămînă m-am dus zilnic la el la spital. Cînd au fost toate astea? Acum un secol sau mai mult. Așa mi se pare. Unele întîmplări parcă s-au petrecut ieri, așa sînt de aproape în memorie. Altele, petrecute mai aproape în timp, parcă s-au întîmplat de veacuri. Amintirile au legile lor ciudate. Ele nu țin de cronologie, de ordinea anilor.

Insul acela bea. Din cînd în cînd duce sticla la gură și bea. E satisfăcut după ce bea. Se șterge cu mîneca la gură și plescăie a satisfacție. I se scurge transpirația pe față.

Îmi iau geamantanul și ies pe peron să fumez o țigară. Singura mea satisfacție rămîne tutunul. Mănînc la prînz pe săturate, iar seara — un covrig cu iaurt. Mă tem să nu termin banii. Banii pe care mi i-a dat mama, banii ei de cruce. Stupidă e viața uneori. Îți dă cu tifla cînd ți-e lumea mai dragă. Oare directorul acela care striga prin ușă a răbdat vreodată de foame? A trecut el vreodată rupt de oboseală pe lîngă un restaurant și nu și-a permis să mănînce o ciorbă de frica

zilei de mîine ? De cîte ori a dormit el prin săli de așteptare în gări, cu capul pe genunchi, sau răstignit pe spătarul vreunei bănci de lemn ?

Tușesc. Mă tem să nu răcesc cumva. Asta mi-ar mai trebui acum. Încet-încet, se luminează de ziuă. Îmi iau geamantanul și mă duc să mă interesez cam pe unde e strada pe care locuiește prietenul meu.

Merg pe stradă și mă uit la numere. Locuiește pe partea stîngă a străzii. Mai sînt cîteva case pînă la el.

Îmi trece prin gînd că s-ar putea să se fi mutat din oraș. Asta ar fi o variantă înspăimîntătoare. Dar nu cred să fi plecat. E căsătorit cu o fostă colegă de-a lui. Au cerut să fie repartizați în acest oraș, pentru că ea are casă aici. A moștenit-o de la sora tatălui ei, care n-a avut copii. I-a lăsat-o prin testament. Cît s-o fandosi maică-sa prin sat, că fiu-su a luat fată bogată și, încă, ingineră.

Găsesc casa, dar mă mai plimb o vreme pe stradă la deal și la vale, că e prea de dimineață.

Arăt jalnic. Pantalonii îmi sînt șifonați, cămașa mi-e mototolită, cu gulerul și manșetele slinoase. Haina o am în geamantan. Arăt ca un vagabond. Bine că am atîția bani cît să-mi scot un bilet de tren. Controlorii de tren se uită chiorîș la mine și rămîn surprinși cînd le întind biletul. Se așteaptă, desigur, să nu am.

Astăzi e duminică. Era să uit. Ce mult îmi plăcea odată să lenevesc duminica în pat pînă spre prînz. Ar fi absurd să sun la ușa cuiva la ora asta.

Pe colț e un restaurant. Intru, mă așez și cer o cafea și un coniac mic. Mă duc, între timp, pînă la toaletă. Mă privesc în oglindă. Sînt tras la față și am cearcăne. Mă spăl bine cu apă rece pe față și mă înviorez.

Beau încet coniacul care îmi pune sîngele în mișcare. Mă simt puternic. Fac semn ospătarului să-mi mai aducă un coniac mic. Ar fi o chestie, să mă îmbăt. Mai cer și o cafea mare. Îmi face bine la stomac lichidul ei călduț. Bietul meu stomac, că rar mai primește el cîte o ciorbă. E pus la poprire. Cînd voi lua un salariu, am să-l satur de ciorbă, de căldura de care duce lipsă. Am mîncat atîta parizer, că mă apucă greața numai cînd aud de el.

Cîtă risipă! Cît lux pe mine! Încep să regret că risipesc banii pe băutură. Îmi voi trage de la gură ca să-mi recuperez banii risipiți. În trei-patru zile îi voi recupera.

Ospătarul îmi spune cît e ora. Peste o jumătate de oră voi pleca. Îi plătesc. Dar de ce să mă grăbesc? Nu-mi iese din minte strigătul directorului acela. Mereu mă însoțește vocea lui, mereu o aud în urechi. Îmi zic că aș fi fericit să fie un ins cu burtă, chelie și o față trandafirie ca fundul de copil mic. Ce palme i-aș mai da! Cum să construiască el socialismul cu un pușcăriaș? Păi sînt fost pușcăriaș. Dacă e să se meargă pe lozinci, atunci sînt reeducat, fiindcă pedeapsa are și un rol educativ, nu-i așa, nu numai coercitiv, de sancțiune. Un ins infect ca ăsta parcă te face să privești cu alți ochi relațiile dintre oameni, dintre cei ce solicită și cei care sînt solicitați.

Sun scurt. Apoi aștept, lăsîndu-mă cînd pe un picior, cînd pe celălalt. Se aud pași în spatele ușii, apoi se învîrtește o cheie în broască. Coniacul îmi dă curaj. Ușa se deschide și în prag apare prietenul meu.

Pentru o clipă tresare. Eu sînt la pîndă. Nu surpriza e de vină, ci altceva, ce nici nu bănuiesc.

Întind brațele să-l îmbrățișez, să ne îmbrățișăm, cum mi se pare normal, firesc. Se lasă greu, ezită, apoi mă îmbrățișează și el, dar nu spontan, cum mi se pare mie a fi normal.

Mă poftește în casă și-mi face semn, punînd degetul la buze, să calc încet. Merg în spatele lui. Mă poartă prin cîteva camere, în care e semiîntuneric. Mobilă de toate felurile, pe care se află bibelouri de diferite mărimi. În camera unde ne oprim, pereții sînt ticsiți de sus pînă jos cu rafturi de bibliotecă. Pereți de cărți legate în piele. Într-un colț, un birou impunător, sculptat în lemn de trandafir. Camera e foarte spațioasă. Mi se îngroapă picioarele în covor. Am senzația că-mi vor intra picioarele pînă la genunchi în covor și îmi mișc picioarele cu o oarecare panică. Îmi privesc pantofii. Sînt oribili. Scîlciați și murdari. Fosta soție, în marea grabă de a scăpa de mine și de tot ce ține de mine, cînd mi-a trimis lucrușoarele mamei, a uitat să-mi trimită și unica pereche de pantofi mai acătării pe care o aveam și mi-a trimis numai aceste arătări numite pantofi, la care renunțasem. Pentru prima dată în viață mă simt rușinat pentru cît de ponosit arăt. Prietenul meu observă, se pare, dar nu-mi zice nimic. Se instalează la birou și-mi face semn să stau pe scaunul din fața biroului. Al dracului mai e și ăsta, îmi zic cu simpatie, totuși, al dracului s-a mai făcut.

Îl privesc atent. Are un început de burtă și părul i s-a rărit bine în creștetul capului. Își pune ochelari cu ramă galben-roșcată. Te pomenești că-i de aur. Se vede că răposata mătușa neveste-si a fost bogată, nu glumă. Dintr-un foc, copilul lui Gîlcă, zis Vîlvoi, s-a îmburghezit. Dar și el are călcătură de burghez. Ce

halat înzorzonat are, parcă ar fi portar de la ușile marilor hoteluri, un halat cu fel de fel de fireturi și zorzoane.

— Ce vînt te aduce, frate, în inima Ardealului ? îmi zice, ferindu-se parcă să-mi pronunțe numele. Îmi zice doar „frate".

Îi plătesc cu aceeași monedă :

— Viața, *frate*, viața !

Nu-i convine. Îi trece un nor peste privire și se întunecă.

Se ridică de la birou, se întoarce cu fața spre perete, apasă pe un buton și o parte din rafturi se dau la o parte, lăsînd să apară un bar. Ia o sticlă și două pahărele mici cît niște degetare. Le pune pe birou și toarnă în ele. Îmi zice rar :

— E pălincă de-a noastră, de-a ardelenilor. Fii atent, e dură.

— Fii fără grijă, *frate*, îi zic ironic.

Ciocnim și bem. Adică eu gust, iar el îl dă peste cap.

Încep să nu mă simt în apele mele, schimbarea lui mă stînjenește. Îmi ziceam odată că o mie de ani de-ar trăi, nu și-ar pierde nimic din simplitatea lui de totdeauna, din felul lui sincer, deschis de a fi. Dar iată că are un înveliș de parvenitism. Ia să rîcîi eu puțin cu unghia, îmi zic, în acest înveliș, să văd dacă dau de ăla care-a fost, ori care se ascunde sub poleiala asta. Îl iau pe direct.

— Am impresia că te indispune prezența mea.

Mă întrerupe cu un gest vag. Continui :

— Nu vin la tine care ești. Vin la acela care ai fost, la prietenul meu din copilărie, la colegul de școală cu care am dormit în pat ani de zile. Vin la fratele meu,

cum bine ai zis tu adineaori, deși cuvîntul „frate" l-ai întrebuințat în alt loc și cu alt sens.

Fac o pauză. El tace.

— Iar la tine vine un fost pușcăriaș care nu are ce mînca și din ce trăi. Vin, îți întind mîna frățește și cer să mă ajuți. Ești unicul om de pe lumea asta la care vin și cer. Și căruia îndrăznesc să-i spun că nu sînt și n-am fost vinovat.

Dau și eu peste cap toată pălinca rămasă în pahărel.

— Îți cer să-mi găsești o modestă slujbă. Din cîte știam, ești inginerul șef al unui mare trust minier sau cam așa ceva. Sau poate că acum ești director.

Îl privesc atent. E roșu ca racul fiert. Poate că, într-adevăr, e director. Dar nu sînt gelos. După mine, poate să ajungă și ministru, că origine sănătoasă are.

— Se pune problema existenței mele, nu vreau decît o slujbă din care să pot trăi. Nu am nici un fel de pretenții. Mă mulțumesc cu foarte puțin. Ieri simțeam o dorință atroce să dorm și să nu mai mă trezesc. Sînt singur. Am fost alungat și de soție. Cred că e destul ca să-ți faci o imagine despre ce e cu mine și să mă înțelegi.

Are broboane fine de sudoare pe frunte. Fața îi e schimonosită. Pe fața lui citesc suferință. Îmi dau lacrimile, sînt înduioșat. Păi nu se putea altcumva.

— Titele, am sufletul amar.

Așa i-am spus toată viața. Simt că mă podidesc lacrimile.

— Radule, Radule...

Ah, frumos mai sună numele meu în gura lui de prieten. Plîng în hohote. El iese din cameră și eu rămîn plîngînd. Iarăși mi-e silă de mine. De la un timp trăiesc tot mai des acest sentiment de silă față de mine

însumi. Îmi ud ochii mereu din te miri ce. Tocmai cînd trebuie și cînd doresc să fiu tare. Noroc că el mă știe cum sînt.

Îi aud vocea. Vorbește pe un ton destul de ridicat. Nu deslușesc, însă, nici un cuvînt. Cine știe în ce cameră o fi, din căsoaia asta ! Probabil că nevastă-sa încă mai e în pat.

— N-am avut cînd să-ți spun, dar să știi că avem un băiat de aproape două luni. Nevastă-mea nu se simte tocmai bine. Avem o femeie care ne face menajul. Astăzi, fiind duminică, era liberă. I-am dat telefon și am rugat-o să vină. E la doi pași de noi. Sîmbăta ne pregătește mîncarea și pentru duminica. O să ne servească ea.

Se fîstîcește și tace. Îmi vine să-mi dau palme. Ce pramatie a ajuns omul ăsta ! Copilul lui Vîlvoi, să aibă femeie în casă, asta-i bună ! Iar eu plîng ca un nătîng în fața lui. Măi Radule, îmi zic, dar ăsta a ajuns mare secătură. Unde e țața Floarea, mumă-sa, să vadă ce poamă îi e fiul. Aia care în viața ei nu s-a urcat în tren ori în autobuz. Să te ferească sfîntul de soiul ăsta de oameni. Simt că mi se întorc mațele pe dos. Parcă aș înghiți excremente. Ce-ar fi să-i vomit pe frumusețea asta de covor. Nu cred în Dumnezeu, dar mă rog, dă-mi doamne o greață barosană, să-i vomit prăpăditului ăstuia pe covor.

— Titele, dar te respecți, nu glumă, îl ard eu fără menajamente peste bot.

Iar roșește. Mai e ceva de capul lui, îmi zic, dacă mai poate roși cînd e prins cu ocaua mică. Semn că promite, ori poate îi e gîdilat orgoliul. Vom trăi și vom vedea.

— Soția, dragă Radule. Știi cum sînt soțiile. Obosesc repede. Coafor, croitorese, slujbă.

— Păi tocmai de aia zic eu că te respecți. Și noi, odată, ce naivi eram ! În ce credeam atunci... În simplitate, în adevăr, în omenie. Unde e țața Floarea, să te vadă cum ești îmbrăcat. Mă, ăsta, nu te rușinezi să stai îmbrăcat în drăcia ăsta de halat ?

— Ei, și tu...

Și face cu mîna a lehamite, adică ce știu eu, ce înțeleg eu din toate astea, că nici nu se apucă să-mi explice, că tot n-aș înțelege.

— Păi nu înjuram noi pe boier Nae că are slugi, că țăranii îi munceau pămîntul, mama ta și mama mea ? Acum tu parcă-mi spui : ce știam noi atunci, cînd eram doar niște copii naivi ? Nu știam nimic.

Se aude o bătaie discretă în ușă. Titel îmi face semn să-l urmez. Trecem prin camere și cămăruțe. Intrăm într-o sufragerie cam cît ar avea loc să întoarcă un car cu boi, atît mi se pare de spațioasă. Iar mă gîndesc la răposata mătușă a nevestei lui Titel. Săraca de ea, că bogată a mai fost ! De aia nevastă-sa are femeie în casă, slugă, cum ar veni. Ea, nevastă-sa, l-a făcut și pe el slugă într-un fel, și în alt fel l-a făcut nobil.

Luăm loc la masă, o masă lungă încît ar încăpea la ea o nuntă. Mă deranjează scaunul, care are un spătar foarte înalt, de tron. Tacîmuri de argint, furculițe complicate, care habar n-am la ce folosesc toate.

Rămîn cu gura căscată. Intră cu un platou în mînă o țărancă foarte tînără, îmbrăcată în costum național. Parcă-i coborîtă din tabloul lui Grigorescu. Fantastic ! Pe peretele stîng, în spatele lui Titel, descopăr un tablou care reprezintă tocmai o țărancă torcînd, celebrul tablou al lui Grigorescu.

Nu mă pot abține și-i zic prietenului meu „porcul dracului".

După ce așează platoul cu gustări în fața noastră, femeia de servici, minunăția asta de fată, părăsește sufrageria.

— E rudă cu nevastă-ta ?

— Asta rudă cu nevastă-mea ? E soția unuia pe care l-am adus acum un an dintr-un sat și l-am făcut om la oraș. I-am dat locuință la bloc. E magazioner.

— Cred că și pe ea o vei califica, zic eu cu naivitate.

Titel rîde încet

— Nu, ea-i mulțumită la noi. Înaintea ei am avut alta care ne-a cam făcut figura. După ce i-am dat apartament prin trust, ne-a părăsit.

— S-a emancipat, vrei să spui ?

Dintr-o dată mă întristez. Nu-mi spune nimic în legătură cu mine, dacă mă poate ajuta ori nu. Mănîncă încet, tacticos. Din cînd în cînd își șterge gura — un tic, desigur — cu un șervet alb, imaculat. Cred că nici n-a auzit ce i-am spus. Se gîndește la ale lui. De altfel, pare preocupat de ceva. Probabil că nu știe cum să mă ajute.

— După ce ieși femeia de servici, văzui că te uitai la picioarele ei. Să știi, dragă Titele, că are picioare teribile. Și niște șolduri pe măsură. Mă porcule, te pomenești că tu...

Intenționat nu-mi termin gîndul. Înspăimîntat, se uită în jur. Se teme, parcă, să nu ne audă cineva. Văd că i se pune un nod în gît.

— Ai grijă să nu rămînă gravidă, c-o bagi pe mînecă.

Se încruntă brusc și-mi zice poruncitor :

— Taci dracului odată !

Tac. Mestec încet, ca un bou care rumegă. Nici nu simt gustul mîncării, parcă mănînc iască. Văd doar că ciorba are mult zarzavat, dar dacă e gustoasă sau nu, nu știu. Privesc în farfurie. Oare ce-o face nevasta lui Titel ? N-o fi curioasă să mă vadă ? Că doar ne-am cunoscut la nuntă. Că doar a aflat atîtea despre mine. Apoi, corespondența mea cu Titel...

Mănînc și nici nu știu ce mai mănînc. Mă simt sătul. Acum parcă mi-e somn. Vinul e bun, mă moleșește. Ridic capul și constat că Titel nu mai e în fața mea la masă. Dispăruse. Nici nu știu cînd și cum dispăruse. De altfel, eu privesc numai în farfurie și sînt pierdut în gîndurile mele.

Titel intră discret pe ușă. Calcă încet, parcă s-ar teme să nu facă zgomot. Are ceva în mînă. Da, un plic pe care-l pune pe masă între noi. E palid. Îi tremură ușor mîinile.

— M-am gîndit. Nu poți rămîne aici. Nu se poate, pur și simplu. Ce-ar zice lumea, că am un prieten condamnat ? Mi-aș strica dosarul de cadre.

Cuvintele lui îmi cad ca o măciucă în moalele capului. Mă holbez la el. Poate nu aud bine.

— Am o poziție solidă în trust, sînt director, cu perspective să fiu promovat director general. Vezi, deci, că nu se poate.

Ridică din umeri a neputință. Privește pe lîngă mine. Îmi evită privirea. Apoi îmi zice cu glas mieros :

— Te rog să iei plicul ăsta cu bani. Cînd ai să ai, o să mi-i trimiți tu. Atîta pot face pentru tine.

— Nemernicule ! Canalie !

Mă ridic brusc de la masă. Simt o dorință atroce să-i pocesc mutra lui de nemernic. Să joc cu picioarele pe ochelarii lui cu rame de aur.

Mă îndrept spre ușă. Ies într-un hol. Dau de nevastă-sa care, cînd mă vede, intră repede într-o cameră, fără să-mi vorbească. Nimeresc în bucătărie. Cer geamantanul femeii de servici. Nu știu să mă descurc în căsoaia asta.

Pe scări, în fața casei, tînăra îmi zice :

— Se vorbește tare urît în oraș despre domnul Titel Se zice că-i tare apucător.

Vorbele ei mă ung pe suflet.

Nu știu de ce am impresia că sînt ajuns la capătul drumului. Ciudat, în suflet mi se așază o stare de liniște. Mă simt ca după o reușită, ca după un examen greu, pe care, însă, l-am trecut cu notă maximă și cu laude. O singură soluție exista, iar această soluție îmi era la îndemînă ; îmi aparținea luarea deciziei. Căutam ieșirea din impas, ca bezmetecul, pe alte meleaguri, să bat la uși, și cînd colo trebuia doar să întind mîna și să culeg. Păi dacă e să trag la șaibă, atunci am să trag, că am oase de rupt. Scuip pe o slujbă de conțopist. În închisoare am lucrat foarte bine cu lopata și tîrnăcopul. Păi, atunci, hai la tîrnăcop ! Să vedem, cine o să-mi mai spună că nu vrea să construiască socialismul cu un puș-cărias, ori că-și strică dosarul de cadre tocmai cînd e în ascensiune. Locuri de muncă sînt berechet. La muncă, golanule și cerșetorule ! La muncă ! Toată viața ai muncit și nu ți-a fost greu ; atunci, la muncă ! Înnobilează-te și scuipă cu scîrbă pe covoarele mitocanilor.

Am venit la tanc. Peste o oră am tren. Mă plimb, mi-e teamă să intru în sala de așteptare. Mă tem să nu adorm.

Ce le pasă oamenilor ăstora de mine? Fiecare cu treburile lui. Tot așa ar putea să zică fiecare: ce le pasă celor din jur de mine? Fiecare își linge rănile. Dacă are. Ori se bucură în tihnă de o reușită, ori speră.

Mă trezesc în tren. Parcă sînt buimac. Un buimac liniștit, împăcat în sinea lui. Ce-mi trece prin cap — buimac liniștit. Îmi voi găsi locul și voi încerca să dorm. Îmi ajunge de cînd n-am lipit pleoapă de pleoapă. Parcă aș avea sacîz între pleoape. Îmi scîrțîie cînd se ating.

Îmi convine de minune să mă instalez în acest oraș. Mama e destul de aproape de mine. Săptămînal o să trec pe acasă pe la ea. Acum pot să adorm liniștit. Închid ochii. Trenul mă leagănă ușor într-o parte și alta. Acum pot să spun și eu: Zarurile au fost aruncate!

* * *

Sînt instalat într-o cameră mobilată simplu, curată, cu fereastra spre miazăzi. Căsuța e la marginea orașului. Din spatele casei pornesc lanurile de grîu și porumb. Mă felicit pentru această alegere. Mai bine de o mie de ori la marginea orașului, decît în centru. Deocamdată ocolesc locurile aglomerate.

Mă simt puternic. Nu obosesc. Muncesc și mă bucur de soare, de liniștea lăuntrică pe care o am. Acum stau cu fața-n sus în pat și ascult muzică. Bătrînul, proprietarul, a ținut să-mi instaleze în cameră acest apa-

rat de radio. Spunea că mai are unul. Bătrîna, nevastă-sa, m-a impuns cu doi ochi aprigi, cînd am încercat să protestez. Chiria e o bagatelă, așa, să fie, simbolică, cum a zis Bătrînul. De mult doreau să aibă un suflet de om tînăr în casa lor. Să mai schimbe o vorbă din cînd în cînd și cu altcineva, că de, vorbele lor și le-au tot întors pe toate fețele.

Știu că de două ori pe lună semnez un stat de plată. Această certitudine îmi dă aripi să cred în mine. Nu deprind de nimeni. Depind de forța brațelor mele și de sănătatea de care mă bucur.

Peste o oră îmi voi pregăti masa de seară. Un ceai cu pîine și unt. A trebuit să depun eforturi ca să o conving pe Bătrînă că-mi face plăcere să-mi pregătesc singur masa. Pînă la urmă a cedat stăruințelor mele. Dimineața îmi iau la mine pachețelul pregătit de seara. Neapărat un ou fiert, puțină brînză și ardei gras. La ora zece mănînc. Lucrul îl încep la șase. Asta-i ora la care începe lucrul pe șantierul de construcții unde m-am angajat ca muncitor necalificat.

Îmi vine să rîd acum, cînd mă gîndesc ce mirat am fost cînd am semnat primul stat de plată, chenzina pentru primele cincisprezece zile. O groază de sute noi-nouțe. Nu-mi venea să-mi cred ochilor. Spor de șantier, alt spor pentru nu mai știu ce, plus salariul-salariu.

La ora 13 mănînc la cantină. Am ținut cu orice preț să am o masă caldă pe zi. La ora trei după-amiază termin munca.

Trebuie să fac ceva cu timpul ăsta gîrlă pe care îl am pînă a doua zi. Sînt sătul de somn. Gem, de odihnit ce sînt. Nu cunosc pe nimeni în orașul ăsta. Și parcă nici nu doresc să-mi fac prieteni. La ce bun ?

Sînt absolvent a patru clase primare, așa am spus cînd am fost angajat. Nimeni nu m-a luat în seamă Nimeni nu mi-a cerut actul de studii. Cel mai bun act de studii e forța de muncă, brațul. Am corespuns de la prima vedere și m-au angajat. Am arătat palmele. Ele, palmele, au arătat că am absolvit cu brio cele patru clase primare. Erau bătătorite, șlefuite de muncă.

În prima zi de muncă, am muncit în ritmul meu, în ritmul din penitenciar. Pe la prînz, colegii mei de muncă mă priveau chiorîș. Nu le convenea acest ritm. A doua zi am lucrat în ritmul lor, mai larg, mai lent. La terminarea schimbului, un ins nu cu mult peste treizeci de ani s-a dat pe lîngă mine și mi-a zis : „Așa-i bine, șefu'. Ieri o luasei prea tare. Mă gîndeam să-ți ard una peste muc. Nici rasoleală, dar nici să ne iasă sufletul, că nu sîntem la ocnă". Nu i-am răspuns. Ce să-i fi răspuns ? Niciodată nu mă las antrenat în discuții banale. Sînt sigur că dacă-i răspundeam, pierdeam din teren. Poate credea că mă tem de el, de pumnii lui. Indiferența i-a luat alonja, îndrăzneala. Mi-am dat seama că-i puțin fricos. Ceilalți erau pe aproape. Se făceau că-și împachetează hainele de lucru.

Îmi beau ceaiul în fața casei. Masa e instalată sub o boltă de viță de vie. Bătrînul și Bătrîna sînt plecați pe la niște rude sau prieteni. Privesc grădina. Îmi place. Am săpat-o în trei zile. A fost o jucărie pentru mine. În trei după-amieze, cînd am venit de la slujbă. Am pus în pămînt răsad de roșii și varză. Răzoarele de ceapă mă mulțumesc, sînt peste așteptările mele. Ceapa a și răsărit. Am avut grijă să pun și diferite verdețuri pentru ciorbe. Într-un colț am pus treizeci și șase de fire de lubeniță. Bătrînul se foia, rîzînd, în jurul meu. Se bucura ca un copil cînd primește jucăria mult visată.

Acum are ce uda dimineața și seara, i-am dat o ocupație. Bătrîna s-a supărat de-a binelea cînd am refuzat să mănînc cu ei. Dar eu nu ies dintr-ale mele. Seara îmi pregătesc singur ceaiul.

Am făcut haz de vecinii care se uitau curioși peste gard la mine cum sap. Bătrînul le-a spus că sînt un nepot de-al lor, mai îndepărtat, de la țară, nevoit să vină la oraș să se califice. În cîteva zile știa toată mahalaua.

Intru în cameră. Dau drumul aparatului de radio și ascult muzică. N-am ce face, sînt sătul de odihnă. Mîine am să mă duc la biblioteca orășenească să iau cărți. Îmi frec mîinile de bucurie. De cînd am ieșit din penitenciar, n-am ținut nici o carte în mînă. Mai precis, de cînd am fost arestat. Doar am citit revistele literare, un vechi obicei de-al meu. Au apărut pe cerul literaturii noi stele, nume de poeți și de prozatori de care n-am mai auzit. Iar în articole de bilanț — nume de scriitori care capătă mereu notă maximă.

Joi. Am în față o mulțime de cărți. Le mîngîi ca pe niște pisici ce-mi ies în cale și se lasă mîngîiate. Totuși, nu sînt mulțumit. Simt o furnicătură în suflet, o neliniște, o angoasă. Viața, îmi spun, e o neliniște, o goană, o încredere.

Vineri. Dună, un coleg de servici, numit de ceilalți Milogu, îmi spune să am grijă, că mi-a pus gînd rău Bebe Gaură, pe numele lui adevărat Ștefan Marin. Unii zic că-i țigan. A fost condamnat pentru furt. Ridic din umeri. Mi-a mai promis el o bătaie. Dar văd că pînă acum nici gînd să mă bată.

Grădina de zarzavat e o frumusețe. Roșiile au legat. Bătrînul e de-a dreptul încîntat. Se scoală dis de dimineață și udă. I-am atras atenția că unor plante nu le prea place apa. A făcut ochii mari, nu-i venea să creadă.

Astăzi, pentru prima dată, mi se întîmplă un lucru ciudat. Am scris o pagină de proză, o povestire scurtă. Încă de cînd eram elev încercam să scriu versuri. Scriam cîte o poezie și pe urmă o rupeam. Păstram secretul cu sfințenie. Și totul a pornit astăzi de la o scrisoare : voiam să-i scriu mamei. Gîndurile mi-au rătăcit spre sat, spre oamenii din sat, spre anumite întîmplări văzute ori auzite, încît scrisoarea, pînă la urmă, nu a mai fost scrisoare, ci o poveste.

Mă simt ca după o împlinire. Parcă de mult am vrut să scriu și acum mi se îndeplinește acest vis. Formidabil, nu mă cunosc complet. Credeam că mă cunosc îndeajuns, încît să pot spune : iată-mă, acesta sînt. Îmi tremură mîinile, de emoționat ce sînt.

Simbătă. De dimineață mă întîmpină Dună. Mă așteaptă la cîteva sute de metri de locul unde lucrăm. Eu nu-i spun Milogu. Îmi zice că astăzi precis Bebe Gaură mă va învăța minte. Cu acest ins nu-i de glumit. Pe mulți i-a lovit. Dar nu în timpul lucrului, ci după program. Îl așteaptă pe om și cînd îi vine bine, îi trage la scăfîrlie.

Ridic din umeri, cum mi-e obiceiul. Dună mă sfătuiește să-i spun șefului de echipă. Încerc să-l liniștesc, dar nu reușesc. Îl las în stradă și măresc pasul, să nu întîrzii de la program.

Dună e țăran dintr-un sat nu prea departe de oraș. Face naveta săptămînal. Soția lucrează la colectiv. Fiică-sa e studentă la agronomie. Cînd va termina

fie-sa facultatea, o să pună și el tîrnăcopul jos și o să se întoarcă la colectiv. S-a angajat, zice el, ca să aibă un salariu fix, să poată să-i trimită bani fetei. „Cînd fata mea o să fie ingineră la colectiv, eu o să mă fac birjar, s-o duc cu șareta la cîmp". Doarme într-o cameră de la barăci. E mulțumit și optimist. Crede în cinstea oamenilor.

Am cărat cărămizi cu roaba o dimineață întreagă. Spre prînz am săpat la o canalizare. Bebe Gaură a cerut să fie încărcător pe un camion pentru o zi. Șeful de echipă îi aprobă.

La o răscruce îmi apare Bebe Gaură în față. A ales bine locul, nimic de zis. O răscruce la marginea orașului, nu departe de locuința mea. Îl privesc în ochi. Sînt tot încordat, vibrez de încordat ce sînt. Sînt pregătit și-i aștept atacul. Îmi dă ocol. Îl privesc mereu în ochi. Mă atacă fulgerător cu o lovitură spre bărbie. Fac ușor un pas spre dreapta și pumnul i se duce în gol. Aș fi putut să-l lovesc. Nu l-am lovit însă. Respiră greu, gîfîie. Bagă mîna în buzunar. Sînt tot numai nervi. Aștept să-i văd în mînă un șiș. Aud în spatele meu o voce : „Ce ai cu omul, mă negriciosule ?". Nu întorc capul, mă tem să nu fiu luat prin surprindere și să fac cunoștință cu tăișul șișului. „Pleacă, mă urîtule, și lasă omul în pace ! Te văzui peste gard că-i cauți gîlceavă". „Păi eu discutam cu el, că sîntem colegi de servici", zise Bebe Gaură. Îi zîmbesc omului și-i fac semn cu mîna să fie liniștit. Bebe îmi zice : „Mă ăsta, eu zic ca noi doi să ne avem bine. Dacă noi doi ne avem bine, proștii ăia muncesc și pentru noi. Stăm un ceas, două la servici și pe urmă o întindem la ale noastre. Nu mai fă pe grandomanul cu mine, că nu ține. O să-ți ciuruiesc pielea cu șișul ăsta". Îmi arată șișul și pleacă.

Mă enervez. Bebe Gaură pleacă. Mi-e scîrbă de el. Urmărea o alianță pe seama colegilor de echipă.

Stau cu bucurie în fața colii albe și scriu. Parcă mă văd alergînd pe cîmp cînd eram mic, parcă mă văd duminica la horă printre oameni.

Bătrîna mi-a pus pe masă o glastră cu flori. Mut glastra spre colțul mesei, să am loc să scriu. Bătrînul vine îngrijorat în cameră la mine. Auzise pe un vecin, care auzise pe altul, că un ins a vrut să mă bată. Totul se aude în mahala. Bătrînul a fost cineva și încă mai e. A fost mecanic de locomotivă toată viața. E mîndria mahalalei. O parte din prestigiul lui s-a revărsat și asupra mea. Doar îi sînt chiriaș. „Dacă îl aflu, s-a zis cu el. Îl găsesc și la capătul pămîntului". Simt ceva cald pornindu-mi prin tot corpul.

Duminică. De dimineață magazinele sînt deschise. Rătăcesc prin ele. Am nevoie de multe lucruri. Mă hotărăsc cu greu ce să-mi cumpăr. Parcă mă tem să nu devin zgîrcit. Mă aleg cu o pereche de pantofi, cu două cămăși și material pentru o pereche de pantaloni. Îmi place foarte mult culoarea — un bej închis. Cumpăr un kilogram de mușchi de porc. Cu Bătrîna n-am avut cum să mă înțeleg. A trebuit, pînă la urmă, să cedez. Duminica mîncăm în familie, cum zice Bătrînul. Masa e așezată în fața casei, sub bolta de viță de vie. Masa se prelungește cu o cafea turcească, pe care o pregătește Bătrînul. Sporovăim un ceas, apoi ne odihnim.

Citesc revistele cumpărate de dimineață. Caut proză scurtă prin reviste. Nu citesc fragmentele de roman. Mă interesează tainele scrisului, meșteșugul.

Dacă stau bine și mă gîndesc, eu nu știu cum arată un scriitor în carne și oase. Acum, cînd mă gîndesc

bine, îmi dau seama cum cu bună știință am evitat să văd un scriitor. Puteam să văd atîția în București, că doar în București mi-am făcut studiile, și Bucureștiul e orașul majorității scriitorilor. Poate un sentiment de gelozie m-a determinat să evit să văd un scriitor. Oare, gelozia e un sentiment care-i aparține omului ? Ce întrebare stupidă ! Cred că e o pornire a animalului din om, nu un sentiment. Pornirile animalice nu sînt sentimente. O pornire animalică e dorința de a poseda o femeie, nu un sentiment. Mă încurc în judecăți, în păreri. Ei, și ? Sînt judecățile mele și nu dau nimănui seamă de ele.

Nu-mi place Balzac. Prea o ia pe căi ocolite pînă te duce într-o cameră. Descrie strada, scările, coridoarele și abia la urmă de tot camera. Din acest punct de vedere nu-mi place, altfel e un colos.

Dintre români, D. R. Popescu e pe inima mea. Scrie despre țăranii pe care-i iubesc, care sînt inima, sufletul meu. Mamă, ce cuvinte bombastice întrebuințez, ce cuvinte îmi vin în vîrful peniței! De fapt, totdeauna m-am considerat un țăran. Încercările mele literare sînt tot despre țărani. Scriu despre viața țăranului, îi cunosc viața și scriu despre țăran. Încerc doar.

Mă atrage Dună. La ora zece, cînd mîncăm fiecare pachetul pe care ni-l aducem de acasă, se trage lîngă mine. Îi fac cu ochiul, complice. Îmi zîmbește. Mereu și mereu îmi vorbește de fiică-sa cînd va fi ingineră agronomă, iar el va fi birjarul ei. Nici nu concepe s-o mărite cu altcineva decît tot cu un inginer agronom. „Și nici mai mult, nici mai puțin, să facă trei copii. Cu unul e ca și cînd n-ai avea niciunul. Doi e prea puțin. Patru sînt prea mulți. Trei e numai bine". El a avut doi copii. „Fata studentă și un băiat care a murit cînd eu am fost pe front. A mea, nevastă-mea, nu mi-a scris.

Zicea că de ce să-mi facă inima rea. Cînd m-am întors rănit, că am fost rănit în Ungaria, atunci am aflat că mi-a murit băiatul. Am crezut că mor și eu, domnule Radu". Îmi spune „domnule". Nu l-am întrebat cîți ani are. Cred că nu depășește cu mult cincizeci. Într-un fel, mă stînjenește această apropiere, această încredere pe care o are Dună în mine. Ce-ar zice, oare, dacă ar ști cine sînt eu cel adevărat ? Sînt sigur că s-ar întrista. Poate că tatăl meu era cu doi-trei ani mai în vîrstă decît el, ori poate de aceeași vîrstă. Uneori simt nevoia să mă simt ocrotit de cîte cineva.

Pe seară Bătrînul mă invită la o cafea și la o gură de tărie. Acolo i se dezleagă limba și-mi spune că fata vecinului e îndrăgostită lulea de mine. Asta mi-ar mai trebui acum ! E croitoreasă de lux. Lucrează la un atelier din centru. Mă-sa nici să nu audă de așa ceva, de unul ca mine care nu are calificare și lucrează la hei-rup. Bătrînul îmi ține parte și o blagoslovește cu cîteva cuvinte care-mi merg drept la inimă. Rîde. Rîd și eu. Rîdem ca după o glumă bună.

Odată am schimbat cîteva vorbe, doar cîteva vorbe cu vecina. Era s-o muște un cîine cînd venea din oraș. Eu, fiind în spatele ei, am apărat-o de cîine. Vorbe spuse de circumstanță. Am liniștit-o. Altă dată am întîlnit-o în dreptul librăriei din centru și am salutat-o. Atît.

Seara citesc pînă tîrziu. Voi da mai mulți bani pentru lumină. O poveste de două pagini o scriu dintr-o suflare. Mă încîntă. Țăranii sînt eroi. Discută în jurul morții unui țăran. Cine l-a ucis. Voiesc să-l găsească pe făptuitor, pe acela care a ucis.

Luni. Croitorul îmi promite că pantalonii îmi vor fi gata în patru zile. Mă mir de graba croitorului. Îi achit manopera.

Astăzi am avut impresia că un individ mă cunoaște și-l cunosc. Pentru o clipă ne-am privit în ochi. N-am putut să-mi dau seama dacă într-adevăr îl cunosc. M-am silit. Cînd am întors capul, se pierduse în mulțime. S-a întîmplat să ne întîlnim în fața unui mare magazin. Eu intram și el ieșea.

Cu greu am găsit coli de scris și plicuri. Cumpăr, să am. De, de-acum sînt scriitor.

Șeful de echipă învoiește de la lucru pe Bebe Gaură. Se învoiește pe la ora opt. Nu ar fi nimic, dar îl învoiește și pentru a doua zi. Ripostez în auzul tuturor. Cum vine asta, zic, să lipsești două zile la rînd și totuși să fii prezent, să lucreze echipa pentru tine? Șeful de echipă rămîne descumpănit. Mi se alătură Dună. Bebe Gaură îl înjură urît pe Dună. Îmi ies din pepeni. Dau să mă apropii de el. Îmi taie calea șeful de echipă. Bebe Gaură nu se aștepta la reacția mea. Le spun simplu ce am pe suflet. Să nu se lase intimidați de acest ins prăpădit, cum poate s-au lăsat pînă acum. În fond, e fricos ca un iepure. Să poftească, dacă are curaj. Îl aștept oricînd, să mă bată. Le-am spus că a mai încercat. Șeful de echipă, văzînd cum vine treaba, l-a învoit numai pentru astăzi. Bebe Gaură a plecat bombănind. Dună mă invită la o țuică. Îl refuz. Dorește să mă conducă pînă acasă. Și cu asta îl refuz. Rămîne trist în mijlocul străzii.

Încet-încet, mă obișnuiesc cu slujba, cu viața. În general sînt liniștit și nu-mi doresc nimic în plus. Slujbă, citit, scris. Ce să-mi doresc mai mult?

Scrisoarea mamei mă încîntă. Îmi scrie că e bine. O citesc de cîteva ori, că-i scurtă, cîteva rînduri are.

Mîine voi trece pe la bibliotecă, am terminat cărțile de citit.

Marți. Este un timp foarte frumos. Astăzi de dimineață simțeam că sînt stăpîn pe mine și pe mișcările mele.

Înainte de a începe programul, șeful de echipă ne anunță că mai avem de lucru pe acest șantier cel puțin doi ani de zile. În afară de spital, care va avea șapte etaje, se va construi o policlinică cu patru etaje și o stație de salvare. Vorbea și se uita insistent la mine. Bebe Gaură era și el prezent și stătea la cîțiva metri de mine.

Eu și Găină lucrăm toată ziua la marginea șantierului. Dispoziția șefului nu se discută. Nici gînd din partea mea să o discut. Cărăm cu roaba sute de cărămizi dintr-un loc în altul. Pe o distanță cam de două sute de metri. Le stivuim frumos.

Înainte de pauza de masă, ne-a vizitat Bebe Gaură. Se plimba fluierînd cu mîinile adînc înfipte în buzunare. Cu greu mă abțin să nu-i pocesc mutra. Acum mă provoacă. Trebuie să fiu atent, să nu mă las provocat. Din cîte înțeleg, are legături cu șeful de echipă. Altfel nu se explică de ce-i cîntă-n strună. După un timp, apare și Dună. Îmi cere o cutie de chibrituri, deși avea țigara aprinsă. Cînd îl văzu, Bebe Gaură făcu stînga-mprejur și plecă. Dună trece drept ocrotitorul meu. Zilele astea o să-l invit la o bere.

Aseară Bătrînul discuta cu Bătrîna. Am înțeles că au o nepoată de fiică, studentă la medicină în anul al patrulea. Erau bucuroși că o parte din vacanța de vară va sta la ei. S-a gîndit să facă practică în orașul nostru. Fiica ei este ingineră într-o uzină din Capitală, iar soțul — director la o întreprindere de comerț exterior.

Ascult muzică și scriu. Citesc cîteva pagini înainte de a mă culca, citesc, să pot adormi.

Aceeași bibliotecară mă întîmpină. Îmi completează fișa și-mi aduce cărțile foarte repede. Nu-i vine să creadă că am citit cărțile așa de repede. Pe fișă, la rubrica studii, am trecut șapte clase. O miră cărțile solicitate. Ridică o sprînceană a mirare.

Recunosc că inima îmi bate anapoda. Mă trezește, zicîndu-mi cînd coboram scările : „E frumoasă, domnule, ce mai, pică de frumoasă ce e !“ Nici nu știu cum era îmbrăcată, ori ce culoare avea rochia, ori dacă avea rochie pe ea.

Mă gîndesc la viitorul meu. Și de ce să nu mă gîndesc ? Toată viața să fiu muncitor necalificat ? Îmi spun de zeci de ori că deocamdată mă simt bine și nu-mi doresc nimic altceva. Mereu îmi spun că am muncit de cînd mă știu și nu mi-a fost rușine de muncă și nici nu gîndesc altfel acum...

Iar de femei sînt lecuit.

Miercuri. Cineva, pe seară, cînd ieșeam dintr-un debit de tutun, mă trage de mînecă. Mă întrebă dacă nu sînt cumva Radu Bălteanu. Răspunsul meu fu negativ. După ce îmi spuse că mă confundă cu un fost coleg de școală pedagogică, își ceru scuze și plecă. Era fostul meu coleg Salapa Viorel. Stranie întîmplare. Să mă fi schimbat într-adevăr atît de mult ? Mustața să fie de vină ? Ori îmbrăcămintea cam ponosită. Era nehotărît. Răspunsul meu categoric îl descumpăni pe moment, apoi nehotărîrea lui se transformă în convingerea că nu sînt eu fostul lui coleg Radu Bălteanu. Dacă îi spuneam da, nehotărîrea lui se transforma în certitudine. Deveneam, cu alte cuvinte, fostul lui coleg de școală pedagogică. De-acum îmi dam seama că nu voi fi recunoscut mai de nimeni.

După-amiază îl ajut pe Bătrîn să bată cîteva scînduri în gard. E mulțumit. Pregătește numai pentru mine cafea. Lui i-a spus medicul să nu bea mai mult de o cafea pe zi, și aia mai slabă și cu zahăr mult. „Sînt mereu spionat de soție, domnule Radu", mi se plînge el adesea. Îmi povestește apoi o întîmplare din viața lui de ceferist. Una senzațională, cum era odată să deraieze un tren. Dar mie îmi fuge gîndul spre bibliotecară. Acum sînt convins că era îmbrăcată într-o rochie bej. Am eu ce am cu culoarea bej. Un material de culoare bej închis mi-am cumpărat acum cîteva zile pentru pantaloni. Să nu uit să merg la croitor. Mi-a zis că sînt gata în cîteva zile.

Aș vrea să fac ceva și nu știu ce. Oare, să-mi lipsească femeia ?

Joi. De dimineață Bebe Gaură îmi oferă o țigară. Îi mulțumesc și-i cer foc. E satisfăcut. E toată echipa în păr, cum se zice. E convins că n-am înțeles subtilitatea gestului. O ia pe altă uliță acum. În spate, cine știe ce trăsnăi spune.

La încheierea lucrului îi propun lui Dună să mergem la o bere. Mă refuză categoric, nici nu mă ia în seamă. E tare abătut și stăruitor în refuz. Insist. Mă refuză categoric și nici nu mă privește. E ceva la mijloc. Ceva în legătură cu Bebe Gaură. Dar mîine îl voi convinge eu, sînt sigur.

Îmi sînt gata pantalonii. Îmi vin ca turnați...

Sînt în restaurant. Nenea Dună, cum îi spun de astăzi de dimineață, e în fața mea. Sîntem singuri la masă. Ospătarul ne ia comanda. Cerem bere la sticlă.

Se lasă greu pînă acceptă. Îl copleșesc cu insistențele. La urmă, îmi zîmbește dezarmat. Totuși, de la șantier pînă aici a tăcut tot timpul. De cîteva ori l-am tot îmboldit cu vorba. Dar nu mi-a răspuns.

Cîteva mese sînt ocupate. Sîntem în grădina de vară a restaurantului. Cum soarele e spre asfințit, aerul e răcoros. Mă simt bine, dar puțin neliniștit.

Ospătarul umple frapiera cu sticle. Ne aduce și pahare. După ce destupă sticla, ne toarnă bere în pahare, cu gesturi largi. Berea e proaspătă, face guler.

Ridic paharul și zic :

— Noroc, nene Dună !

Ciocnește paharul cu mine și-l bea fără pauză. Se șterge cu dosul mîinii la gură.

— Primul pahar de bere se bea pe nerăsuflate. Asta o știu de la tata.

Îi urmez sfatul și beau și eu conținutul paharului pe nerăsuflate.

— E bună, zic și-mi aprind o țigară. Îi întind pachetul și-l invit să ia.

Îl iau prin surprindere :

— Ce frumos o să fie cînd o să fii dumneata birjar și fata ingineră ! O să bați toate tarlalele cu șareta. Nu mai este așa mult pînă atunci.

Nu-mi răspunde. Ia sticla și-i desface dopul de marginea frapierei. Toarnă în pahare. Mai întîi mie.

— Ești cineva, nene Dună, ești cineva. Nu-i puțin lucru să-ți faci fata ingineră agronomă.

Sare la mine :

— Păi ce, eu o fac ? Ea se face, că-i deșteaptă. Eu doar îi trimit bani de cheltuială, să-și cumpere o fustă,

un pantof și o plăcintă dacă o avea chef. Are bursă, că-i deșteaptă, seamănă cu mumă-sa. Are numai zece pe flanc.

Privește pe lîngă mine burzuluit. Îl las în pace.

— Eu îți voi spune de-acum Radule. Știu eu de ce.

— De ce ? îl întreb eu ca să-i fac plăcere.

— Păi pentru că și tu îmi spui nene Dună.

Deschid și eu o sticlă de bere tot de marginea frapierei. Ospătarul mă vede și se apropie. Ne mai desface cîteva sticle din frapieră, apoi ne toarnă în pahare. Aștept să plece ospătarul și-i zic :

— Și după ce termină facultatea, poate că...

— Știi ce, Radule, nu mă lua pe mine ca pe copiii de țîță cu zăhărelul ! Ce, eu nu văd că tu vrei de la mine ceva ? Păi să-ți spun, dacă vrei. Ia-mă pe direct !

Încerc să mă apăr :

— Păi ce să aflu ? Nu am ce !

— Nu ai ce, pe dracu. Ba ai. Dacă nu ai, ar trebui să ai. Mai toarnă în pahar, că ospătarul îi bun doar să ia bacșiș, nu să toarne în pahare. Stă degeaba și se scobește în nas în loc să alerge ca titirezul printre mese.

Îi torn. Îmi place tot mai mult nenea Dună ăsta.

— Eu am venit să muncesc, nu să trag mîța de coadă. Și nici să-și bată joc altul de mine nu vreau. E a doua lună de cînd șeful de echipă și cu Bebe Gaură își bat joc de munca mea. Și nu numai de munca mea, dar de a noastră. Cînd am văzut că te iei de șef, mi-am zis : „ăsta-i de-al meu !“. Mi-ai plăcut, Radule ! Cînd am văzut că iei țigară de la garoi, că Bebe Gaură e țigan, mi-am zis : „nu-i nimic de capul lui“. De ce, mă Radule, el să lipsească și leafa s-o ia întreagă ? Noi

lucrăm toți la un loc și se cheamă că sîntem plătiți toți la un loc. Păi atunci e drept?

— Nu e, zic eu brusc.

— E bine pînă aici. Tu știi că unu nu dă pe aici niciodată și ia bani că muncește?

— Cum? sar eu.

— Cum auzișI.

— Nu se poate.

— Ba se poate. De două luni, unul Popa e pus pe statu de plată și încasează bani pe degeaba. Ei, ce zici?

Ce să-i răspund? Răspunsul mă angajează într-un fel. Găsesc o scăpare și-l întreb:

— Cine mai știe?

— Cum cine? Toată echipa.

— Și ei ce zic?

— Ce să zică? Tac. Le e frică de șef și de Bebe Gaură. Pe urmă, nu vor să pățească ce-am pățit eu.

Rămîn uimit. Ce-o fi pățit!

— Dumneata ai pățit ceva?

— Cînd am văzut cum vine treaba, l-am luat pe șef la întrebări. El a zis să tac. Seara mi-a bătut cineva în ușă. Eram singur în cameră. Tovarășul meu de cameră, de la baracă, era plecat. Am deschis ușa și-am simțit cum mă trage cineva afară. Am văzut stele verzi și n-am mai simțit nimic. Mă pălise în cap. Mi-am revenit mai tirziu. Mă durea capul de simțeam că înnebunesc. Dar să vezi cum stau lucrurile. M-a lovit cu un ciorap în care era băgat nisip. Nu se cunoștea nimic. Dacă dă cu parul, îmi spărgea capul. Așa mi-a spus unul de la mine din sat. Am rămas, cum să zic eu, bătut. A doua zi m-a chemat la el șeful de echipă și mi-a spus: „Cum ai dormit, mă, azi-noapte? Vezi dacă ești al dracului?". Asta e povestea.

Eram sigur că-mi va spune o poveste în care e vorba despre nereguli în șantier.

— Și ce să fac eu ?

— Să fii cu mine. Să zici cum zic eu. Acum sîntem doi. Pe urmă o să fim trei și pînă la urmă o să fie toată echipa, adică toți opt, că șeful și Bebe Gaură n-o să fie cu noi. Plus ăla care vine și semnează pentru bani, Popa. Ceilalți sînt lasă-mă să te las. Lucrează o lună, două și se mută. Așa e la un șantier de construcții cu brațe de muncă necalificate. Nici nu bagi de seamă la plată cine e pe listă și cine nu-i. Să te ferești de Bebe Gaură.

Îi arăt mușchii, să-l liniștesc. Încordez brațul drept.

— Păi pușlamaua dă pe la spate, nu prin față, zice prudent nenea Dună.

Îl liniștesc, totuși.

— Știu eu să mă apăr, nu mă tem de mardeiași.

— O să-ți port grija.

— Ce-am discutat, să nu mai spui nimănui deocamdată. Mîine voi discuta cu șeful. Fii sigur că pe luna asta Popa ăla nu va mai lua nici un leuț. Mă crezi ?

— Nu prea.

— Ai să vezi dumneata.

— Cum ?

Nu mă las tras de limbă.

— Să mă mai gîndesc. Deocamdată am să vorbesc cu șeful de echipă. Să mă gîndesc la noapte ce să vorbesc cu el, ce să-i spun. Văd eu.

— Mă Radule, tu ai tată ?

— Nu am, nene Dună, nu am.. A murit în război, ium mic, nici nu știu cum arăta.

— Știam, Radule, știam. Numai unul care n-a avut de mic tată e ca tine. Ai tras spre om în vîrstă, care ar fi putut să-ți fie tată, așa, fără să vrei tu. Te-am simțit, mă Radule, mă.

Nu mă pot abține, mă scol de pe scaun și-l pup pe amîndoi obrajii. Nu-mi pasă de cei din jur. Să creadă fiecare ce-o vrea. Așa se pupă bețivii în circiumă ? Sînt un bețiv, atunci. Nenea Dună își șterge pe furiș o lacrimă. O perlă, mai bine zis. Că-i izvorîtă din suflet.

— Și nu am nici frați, nene Dună, iar muma-i bătrînă și singură.

Îmi zice calm :

— Știi ce, Radule ? Eu zic să mă iei mai încet acum, că-mi vine să plîng și mă fac de rîs. Sînt om bătrîn și nu se face să plîng.

Îi torn în pahar.

— Nu mai beau. E de ajuns. Nu-mi place să sar peste casă ca iada. Ce-i mult, nu-i bun. Gata !

Fac semn ospătarului să-mi facă nota de plată. Nenea Dună, fiind invitat, plătesc eu.

Ieșim în stradă. Mergem unul lîngă altul un timp, apoi ne despărțim. Mă uit atent în jurul meu. Nu-i tîrziu. E bine, totuși, să fiu atent. Intru în curte. Aud pe Bătrîn vorbind. Dau să intru, însă mă aud strigat.

— Radule, ai o scrisoare.

Simbătă. Șeful de echipă se învîrtește pe lîngă mine fără motiv toată ziua. Are frica în oase. E întunecat la față. Eu mă fac că nu-l văd. A rămas ca trăznit cînd m-a auzit că am stat de vorbă cu un milițian despre unii care trec pe state de plată inși care n-au lucrat. Am avut grijă să-i spun că nu l-am informat pe milițian despre cine este vorba. I-am spus că zicea miliția-

nul că-i o chestie gravă, că miroase a fals și înșelăciune. Mai-mai să cadă din picioare. I-am mai spus că dacă știe pe cineva care a făcut asemenea fapte, să-l sfătuiască să dea banii celor care au muncit, că poate au să tacă în felul ăsta, dacă, doamne ferește, vor fi întrebați de cineva. Vreo două ore a dispărut de pe șantier. La fel și Bebe Gaură. Eram numai ochi. Fiecare din echipă a primit cîte trei sute de lei de la șef. Oamenii au rămas mirați. Dumitru Chisăr a încercat să refuze banii, dar pînă la urmă i-a primit. Șeful n-a dat explicații. Nenea Dună s-a apropiat de mine și mi-a șoptit : „Radule, ești dat dracului !“ Nu l-am băgat în seamă. În baracă, atunci cînd ne-am schimbat hainele de lucru, s-a dat pe lîngă mine și mi-a propus : „Fac cinste c-o berică“. Era convins că eu l-am determinat pe șef să le dea drepturile bănești pe care altul le încasase pe nedrept. Am negat categoric. Nu l-am covins. Mi-a zis după un timp : „Lasă-mă, Radule, să cred așa“.

Ieri Bătrînul a avut dureri de cap. A venit doctorul și i-a luat tensiunea. I-a prescris regim alimentar. Bătrîna era tare neliniștită. I-am liniștit cum m-am priceput mai bine. Doctorul i-a mai recomandat să facă plimbări în aer liber. Și munci ușoare (și a făcut semn cu capul spre grădina de zarzavat).

Seara, înainte de culcare, am făcut o plimbare prin cartier. Bătrînul își revenise din spaimă. Și-a revenit la matcă — vesel și surîzător. Mă felicit pentru gîndul pe care l-am avut de a căuta o gazdă, o familie de bătrîni, într-un cartier liniștit.

Bebe Gaură e mîță blîndă. Mă salută cînd mă vede dimineața. Acum două zile am cărat împreună, cîteva ore, conducte pentru canalizare. A vorbit aproape tot

timpul. De cîteva ori am mormăit cîte un da. Mi-a zis : „De ce ești scump la vorbă, mă ?“. I-am întins pachetul cu țigări, să-și ia. El mi-a întins chibritul aprins, să-mi aprind țigara. După ce-am fumat, m-am ridicat și i-am făcut semn că e momentul să începem lucrul. S-a ridicat și mi-a zis : „Te-ai pus să ne scoți sufletul ? Crezi c-o să-ți facă statuie lîngă a lui Traian în parc ?“

Vînzătoarea de la chioșcul de ziare s-a obișnuit cu mine. Cînd mă vede, îmi întinde revistele din ziua respectivă. Îi dau banii și plec. Simt că ar vrea să mă-ntrebe cine sînt, care mi-e ocupația.

* * *

Trec pe străzi fără să văd pe nimeni. Sînt bucuros și liniștit în același timp. Port sub braț cărți învelite în ziare. Le duc la bibliotecă. Nu am un motiv anume să fiu bucuros și totuși sînt. Mă privesc în vitrine și-mi place cum arăt. Pantalonul e bej închis, iar cămașa crem se asortează de minune. Îmi vine să mă salut cu simpatie.

Intru în clădirea bibliotecii. Urc mai întîi un etaj, apoi intru într-un hol. Rămîn încîntat. Dau cu ochii de tînăra care mi-a împrumutat cărți pînă acum. O salut, totuși, reținut. Îmi face semn să rămîn.

— Dacă vreți să vă servesc tot eu, așteptați puțin. Cîteva minute doar.

Rămîn încîntat. Mi-a reținut figura. Săraca, inima, cît bate de năpraznic.

Cînd nu știu ce să fac sau ce să zic, dintr-un obicei vechi, îmi aprind o țigară. Trag primul fum și mă înec. Tușesc. Și nu am batistă la mine. Roșesc la acest gînd.

— Vedeți ce vă face tutunul, domnule Radu ?

Ah, mi-a reținut și numele. E prea de tot. Simt că trebuie să întreprind ceva, dar nu știu ce. Parcă aș dori să se deschidă sub mine o prăpastie și să cad în ea.

— Vă e rău ? aud ca-n vis că mă întreabă. Stau rezemat de o vitrină în care sînt expuse cărți.

— Am avut o amețeală trecătoare, mint eu.

— Probabil că munciți mult și nu vă odihniți suficient.

Pare îngrijorată. Peste chipu-i frumos trece un nor de tristețe.

— Unde lucrați ? mă întreabă ea.

— Sînt muncitor necalificat pe șantierul unde se construiește noul spital.

Sînt sigur că n-am roșit în viața mea cum am roșit acum. Simt cum îmi ard obrajii.

— Foarte interesant ! Ce pregătire aveți ?

Ah, sfîntă minciună !

— Școala elementară.

— Interesant, foarte interesant. Îmi trec mii de cititori prin față anual și nici unul n-a știut pînă acum să-și aleagă cu atîta, aș putea spune, rafinament, cărțile. Mulți mă roagă pe mine să le recomand cărțile, pe care să le citească. Ciudat ! Absolvent doar de școală elementară să citească pe Platon și pe Hegel !

Ultimele cuvinte și le adresează ei.

Aprind altă țigară. Mă privește stăruitor.

— Păreți puțin nervos, ori mi se pare mie ?

— Nu. Îngrijorat. Amețeala de adineaori mă pune pe gînduri.

— Trebuie să vă odihniți mai mult.

Pare atît de nefericită, încît mi-e milă de ea.

— Ar trebui să vă faceți liceul la seral. Anii tot trec și așa. Învățînd organizat, vă trec anii cu folos.

Eu mi-am făcut studiile superioare la fără frecvență. Anul trecut mi-am dat examenul de diplomă. Părinții mă bat la cap să intru în învățămînt, profesoară de limba română, dar eu nu vreau, fiindcă îmi place să trăiesc printre cărți. Îmi promiteți că la toamnă vă înscrieți la seral ?

— Da, sigur, promit, mint eu înainte fără nerușinare. Tot sînt pornit eu pe minciuni acum, mint în continuu fără să clipesc măcar.

— Foarte bine, acum să vă dau cărțile dorite.

O urmez în sala mare. Mă duc la catalog și-mi aleg întîi autorii, apoi cărțile — Dostoievski, *Frații Karamazov* și *Idiotul,* apoi Jack London, *Martin Eden* — cărți citite cu mulți ani în urmă. Îmi aduce cărțile. Mi le împachetează într-o coală mare, albă.

— Anumitor persoane le împachetez cărțile frumos.

Vorbește cu tonul cu care vorbesc mamele copiilor. Îmi dă pachetul și-mi întinde mîna pe care i-o sărut. Doar o ating cu vîrful buzelor. Și-o retrage repede. Zice rîzînd :

— M-a înțepat mustața. Adică m-a gîdilat.

Rîde veselă, uitîndu-se la mînă.

Plec calm, liniștit. Sînt atît de liniștit, că aproape mă îngrijorează liniștea asta. Sînt conștient că sînt îndrăgostit de fata asta. E puțin spus sînt îndrăgostit, o iubesc chiar. Da, o iubesc.

Intru în barul de zi al hotelului din mijlocul orașului. Mă așez la o masă joasă. Îmi pun pachetul cu cărți pe un colț al mesei. Îmi iau o cafea și un coniac mic. Mă întorc și-mi aduc și un pahar cu apă minerală.

Îmi aprind o țigară. Privesc în jur. Barmanul o servește pe o tînără. Aceasta se îndreaptă spre masa la care

stau eu. Se așează fără să-și ceară voie. Mă privește în ochi și nu zice nimic. Observ că nici o masă nu mai era liberă. La toate celelalte mese sînt cîte doi, trei sau chiar mai mulți. Totuși, trebuia să-și ceară voie. Nu-i acord nici un fel de atenție și mă gîndesc la mine, la ale mele. Oh, cît o iubesc.

— Pe cine, domnule, pe mine ? o aud întrebîndu-mă pe individa de la masa mea.

O fulger cu privirea, îmi iau pachetul de cărți și plec fără a mă fi atins de cafea și coniac.

Joi. Azi-noapte am avut insomnie. Pentru prima oară de cînd sînt liber. N-am pus geană pe geană toată noaptea. Altădată mai dormeam, totuși, cîteva ore. Dar acum nici un minut.

La lucru, cu mari eforturi, am reușit să mă țin pe picioare. Nu e ușor să încarci găleată după găleată cu mortar și s-o urci cu scripetele la nivelul al treilea.

Nu pot să citesc un rînd măcar. Sînt frînt de oboseală.

Vineri. Îmi place foarte mult să-mi aranjez lucrurile în cameră. Spăl cămășile murdare. Îmi dau multă bătaie de cap cele de lucru. Bătrîna se supără de fiecare dată cînd mă vede spălînd. Nu cedez rugăminților să-mi spele ea rufele, sub nici un motiv.

Nu știu cum o cheamă pe bibliotecară. Mi se pune un cîrcel în inimă cînd mă gîndesc la ea. Cît de departe sîntem unul de altul ! Ea cît de sus și eu cît de jos ! Între noi e pușcăria. Plouă și bate vîntul puternic. Mîine va fi un noroi cleios pe șantier. Va trebui să-mi aduc, apoi, salopeta acasă, să o spăl. Trebuie să-mi mai cumpăr una. După ploaie, cîteva zile ne bălăcim în

noroi. Se cere ca-n aceste zile să ne dublăm forțele. Șeful șantierului nu admite să nu îndeplinim planul zilnic de lucru. Lucrăm două-trei ore în plus.

Bebe Gaură încă nu și-a dat arama pe față. Mă privește într-o dungă. Nu-mi mai caută prietenia. Șeful de echipă pune și el zilnic mîna pe lopată ori pe tîrnăcop. Nici nu știu ce atribuție are un șef de echipă.

Bătrînul e voios și se laudă că are acum tensiune de aviator. Își ia zilnic tensiunea. Dispensarul de cartier e la doi pași. Medicul de la dispensar e fiu de ceferist, așa mi-a spus Bătrînul. Sînt prieteni la cataramă. Bătrîna zice că numai duminică are dreptul la o ceașcă de cafea. Seara îi face ceai de leuștean. I-a recomandat un asemenea ceai o persoană care a suferit cu tensiunea. Bătrînul bea ceaiul și se strîmbă tot. Îmi spune că-i amar. Îmi face cu ochiul și-l bea. Gust și eu, la îndemnul Bătrînei. Spun că-i grozav. Bătrînul nu mă crede și rîde cu nasul în cană. Bătrîna face pe supărata și iese din bucătărie.

Simbătă. După terminarea lucrului, trec prin fața clădirii unde e biblioteca, cu gîndul că poate o zăresc pe Mihaela. Astăzi de dimineață mi-a venit în minte acest nume. O voi numi Mihaela. Sărmana inimă, cum îmi mai bate ! Și ce ușor ar fi să-i spun cine sînt și de ce mă ascund printre oameni !. Dar. la ce bun ? Am vreun semn din partea ei, cît de mic, care să-mi dea dreptul să sper într-o apropiere ? Îndemnul să mă înscriu la seral îl putea adresa oricărui ins care se arată dornic să citească, să se instruiască în vreun fel. Și poate că și pe alții i-a îndemnat să se înscrie la seral. Și bietul de mine, cum m-am mai aprins, cum mi-am mai

bătut cuie în inimă ! Și ce-ar interesa-o pe ea dacă ar ști că sînt licențiat ? Ei, și ? Că doar nu sînt singurul pe gogoloiul pămîntului. Moft !

• • •

E duminică și sînt singur la masă, pe terasa unui motel, avînd în față o sticlă de bere. Mă simt bine departe de oraș. Peste o oră, mesele vor fi ocupate. Vor năvăli excursioniștii. Acum sînt pe deplin liniștit. Astăzi de dimineață mi-a venit ideea cu această ieșire la iarbă verde, cum aud adesea în jurul meu că se zice cînd faci o mică deplasare din oraș prin împrejurimi pentru o jumătate de zi ori pentru o zi. Îmi simțeam sufletul greu, parcă apăsat.

Motelul este așezat la marginea unei păduri, între niște stejari uriași. Crengile unui stejar acoperă terasa în întregime.

Înțeleg, din spusele ospătarului, că duminica este zi de vîrf. Începînd de pe la zece, năvălesc excursioniștii ca lăcustele. Se consumă mici și bere. Sute de sticle de bere. Rari sînt aceia care beau vin.

Nici nu știu cînd masa vecină a fost ocupată de un omuleț blond, cu chelie. Bea dintr-un pahar destul de măricel. Duce paharul la gură, bea, ca apoi să se strîmbe atît de caraghios, încît mă trezesc rîzînd.

Se uită insistent la mine, ridică paharul în sus și-mi zice cu o voce scîrțîită :

— Noroc, șefule !

— Noroc, îi răspund.

Atît îi trebuie, că se și mută cu pahar cu tot la masa mea.

Așa îți trebuie, îmi zic, dacă te amesteci în borș cu inși dubioși. Omulețul caraghios îmi întinde mîna și se prezintă :

— Gașpar Dunărințiu, fiul generalului de cavalerie Grațian Dunărințiu.

Și rîde. Un rîs care seamănă cu un schelălăit de ciine.

— Bunicul meu, domnule, a luptat la '77, cu grad de locotenent. A fost erou, locotenentul Scarlat Dunărințiu. Țarul tuturor rușilor i-a pus decorația în piept și l-a pupat pe amîndoi obrajii. Familia mea, domnule, vine din veacuri. Eu sînt ultimul Dunărințiu în viață. Ei, ce zici, bate după-amiază Dinamo pe UTA ? O bate cu cinci la zero, domnul meu. Sînt dinamovist fanatic. Cînd se-ntîmplă să piardă Dinamo, zac cîte trei zile.

Își aprinde o țigară și după ce trage adînc un fum în piept, îmi zice :

— Nu pot, domnul meu, să te servesc și pe dumneata c-o țigară, deși am țigări. Eu nu dau nimănui nimic niciodată. Eu primesc din toate părțile țigări și bani. Sînt de profesie cerșetor și dinamovist. Mă ajută foarte mult în exercitarea profesiei mele nobile mutra asta nenorocită pe care o am și tot fizicul în ansamblu. Sînt o stîrpitură de om, domnule.

Îl aud schelălăind. Of, nu se mai oprește odată, fi-i-ar rîsul afurisit să-i fie, dacă schelălăitul ăsta se poate numi rîs. Îmi vine să-l prind de ureche și să-i dau un picior în fund.

— Ca tot omul, duminica mă odihnesc și eu. Îmi ajung, domnul meu, cele șase zile de muncă, atîtea cîte are săptămîna. Tatăl meu, generalul Grațian Dunărințiu, s-a străduit să-mi dea o educație aleasă. Am făcut studii de drept la Paris timp de cinci ani. Din

motive obiective, la timpul lor, n-am putut să-mi iau licența. Am căzut în dizgrația părintelui meu definitiv și pentru totdeauna.

Soarbe din pahar. Se strîmbă și iar soarbe.

— Domnul meu, n-am reținut cum vă numiți. Sînteți amabil să vă mai repetați odată numele ?

— Nu are importanță, zic și privesc în altă parte.

— Ba are, domnul meu, are. Tot timpul trebuie să știi cum se numește individul cu care schimbi impresii.

Începe să-mi placă stîrpitura asta de om. Dacă n-ar rîde, cred că mi-ar place și mai mult, pentru motivul că știe să-și dea importanță.

— Cum te numești, domnul meu ? Poți chiar să mă și minți, fiindcă eu, deși simpatizez cu echipa Dinamo, nu obișnuiesc să cer buletinul, să constat dacă sînt mințit ori nu.

Da, îl mint.

— Ion I. Dumitru.

— Ce profesie ai, domnul meu ?

Acum nu-l mai mint.

— Muncitor necalificat.

— Fă-mi plăcerea, domnul meu, să nu te cred cînd spui că ești de profesie muncitor necalificat. Asta nu este o profesie, domnul meu, pentru un tînăr întreg la trup și la minte. Este o glumă total nereușită, auzită de mine astăzi.

Zîmbește, arătîndu-și gingiile fără nici un dinte.

— Cîți ani aveți ? îl întreb eu deodată.

— Eram sigur, domnul meu, c-o să-mi puneți această întrebare. Dacă nu mi-ați fi pus această întrebare, domnul meu, figurați printre puținii inși care nu mi-au pus această întrebare. Întrebări de asemenea

natură se pun, domnul meu, copiilor, femeilor și handicapaților, cum sînt considerat eu de anumite capete fără materie cenușie. Cum n-am răspuns niciodată la o asemenea întrebare, nu răspund nici acum. Sînt destul de în vîrstă ca să-ți fi putut fi tată, domnul meu.

Rîde. Îmi vine să-mi astup urechile cu degetele. Rîsul lui mă ricîie pe creier. La început parcă nu mă enerva, totuși, rîsul lui atît de tare.

Ospătarul se apropie de masă și cu un ton maliții se adresează omulețului :

— Stimate Gaşpar Dunărințiu, vă rog să nu deranjați pe onoratul consumator.

— Gaşpar Dunărințiu nu a deranjat în călătoria lui prin viață pe nimeni. Am învățat să nu inoportunez pe nimeni. Stimatul domn și-a exprimat dorința să-i fiu interlocutor. Și cum sînt în momente de bunătate sufletească, am răspuns dorinței sale, venind la masa domniei sale. Dacă eram într-o zi de lucru, domnia sa nu se bucura de gingășia mea sufletească.

Ospătarul se retrage ceremonios, nu înainte de a-mi face cu ochiul.

Va să zică omulețul este un personaj important pe aceste meleaguri. N-am avut cum să-l cunosc pînă acum, pentru că n-am frecventat restaurantele, locul său de muncă.

— Mă bucur că vă cunosc, domnule Gaşpar Dunărințiu. Sînt încîntat.

Sare la mine.

— Îndrăznesc să vă dau un sfat, domnul meu. Să nu mai faceți afirmații gratuite pe viitor și nici să tratați oamenii după înfățișare. Hainele rămîn ceea ce sînt, un decor. Fizicul, precum hainele, un alt decor.

Spiritul, domnul meu, e omul. Trăsăturile morale caracterizează făpturile care sînt numite oameni. Au fost inși hîzi, stîrpituri, dar au creat opere nemuritoare. Opere care vor dura cît omenirea. La care, domnul meu, oamenii s-au aplecat și pe care le-au contemplat cu evlavie. Îmi vine greu să-i numesc pe acești oameni dintr-un motiv ușor de înțeles atit pentru mine, cît și pentru dumneata, domnul meu. Eu, domnul meu, puteam să fiu nemuritor prin ce puteam să scot pentru lume din hăurile simțirii mele. Dar regretele nu au ce căuta pe buzele mele dintr-un motiv ușor de depistat din hățișul de îndoieli care, probabil, se nasc în capul ascultătorilor mei, dacă mie cumva mi-ar trece prin gînd să mă dau după deget neauzindu-mă într-un fel. Eu am intrat, domnul meu, profund, ca într-o mare, în interiorul meu și m-am cutremurat de mulțimea de perle descoperite. M-am mulțumit să le contemplu și nu le-am adus la suprafață, să le arăt oamenilor. Era și stupid și caraghios să-mi trec stîrpitura mea de trup alături de perle și să spun : „Vedeți, în trupul acesta au zăcut". Egoismul, domnul meu, m-a purtat de nas ca bolciugul pe urs prin bîlciuri. Adevărul nu trebuie să-l urci pe măgar și să-i dai drumul în lume. Numai minciuna, domnul meu, se urcă pe măgar. Nu sînt fatalist, domnul meu. Nu fatalitatea a rînduit celulele din organismul meu să se dezvolte hîd, ci întîmplarea. E o diferență între fatalitate și întîmplare. Fatalitatea, domnul meu, nu există. E un cuvînt fără acoperire. Nu are conținut, domnul meu.

Chipul îi pare fără vîrstă. Mă uimește. Nu se citește nimic pe chipul lui. Unde-i sînt ridurile care pînă acum îi brăzdau fața ?

— Tatăl meu, excelența sa generalul Dunărințiu a vrut să se opună naturii, îndopîndu-mă ca pe un curcan cu fel de fel de noțiuni, omițînd că astfel îmi vatămă sufletul. Școlile m-au înălțat, dar m-au și prăbușit, domnul meu, m-au alungat în interiorul meu. De-aici, din interior, îmi văd trupul și sar din el cîteodată, ies cu altă înfățișare. Privește-mă, domnul meu, cît sînt de frumos și de puternic. Nu sînt acum o operă de artă ? Da, domnul meu, sînt. Sînt ceea ce nu sînt. Capodoperele sînt ceea ce nu sînt, domnul meu. Parisul mi-a dat și mi-a și luat în același timp. Cu o mînă mi-a dat și cu o sută mi-a luat. Mi-a șlefuit sufletul, dar mi-a luat pielea sufletului. Însă, domnul meu, am descoperit că am o altă filosofie în scăfîrlie. O filosofie a mea. Cînd am descoperit-o, mi-am pierdut tatăl. L-am renegat, poți să zici dumneata, domnul meu ? Eu pot să-ți răspund că l-am pierdut fiindcă niciodată nu l-am căutat, deși ne vedeam aproape zilnic. Filosofia asta a mea e încurcată pentru cei care o aud și nu încearcă s-o înțeleagă, să o descurce trecînd-o prin rațiune. Și nici eu nu am liniște să mi-o expun. Zilnic, domnul meu, sînt la slujbă, zilnic îmi exercit profesia de cerșetor.

Se ridică de pe scaun. Pune o mînă în șold, iar cu cealaltă se sprijină de scaun.

— Domnul meu, eu nu întind mîna să mi se dea. Mie, domnul meu, mi se întinde mîna ca să mi se dea. Sînt rugat să primesc. Domnul meu, eu am făcut din cerșetorie o artă. Aceasta e opera mea, e capodopera mea, aș putea zice. Un amănunt, domnule — știu toate poeziile lui Eminescu pe de rost. Cine din orașul nostru le mai știe, cine ? Știu mii de versuri — Goga, Voicu-

lescu, Blaga, Arghezi, îi am la degetul mic. Barbu ? Un moft, pot zice. Ei și, și ce-i cu asta ? m-ai putea întreba. Iar eu îți răspund, ei și ? și sîntem chit. Știu cînd uzina cutare face plata angajaților, domnul meu, o am trecută pe o agendă în creier și atunci, la sfîrșitul programului, mă plasez la o masă din cea mai apropiată cîrciumă. Curg, domnul meu, hîrtiile de zece ori de douăzeci și cinci în buzunarul meu, curg. Nu cer. Mi se dă. Refuz fizionomiile care nu corespund gustului meu, fiindcă am stări năbădăioase adeseori. Sînt atîtea fabrici și birouri în oraș, încît sînt pus în situația să nu pot onora cu prezența pe toți donatorii mei, nu am timp, domnul meu. Nu mă pot diviza ca rîma, să pot fi în mai multe locuri deodată. Și nici în dublu exemplar nu sînt creat. Sau să am o fantomă a mea, domnul meu, sper că mă înțelegi...

Pleacă brusc de la masă. Îl urmăresc cu privirea.

Ajuns la o masă ocupată de două persoane, începe să facă gesturi largi, prea largi pentru mîinile lui atît de scurte.

Sînt tulburat. Ce n-aș da să-l aud acum vorbind pe omulețul ăsta ciudat ? Unul din consumatori îi vorbește tare și ceilalți rîd.

Încep să vină doritorii de aer curat, de iarbă și de natură și mesele, încet-încet, se ocupă. Ospătarii așază tacîmurile pe mese și umplu frapierele cu sticle de bere și gheață. Trece pe lîngă mine ospătarul care mă servește și-mi face complice cu ochiul, chipurile că sînt scăpat de omuleț.

Nici nu știu cînd omulețul s-a așezat din nou pe scaunul din fața mea. E vesel. Îmi zice :

— Mi-am salutat, domnul meu, un prieten pe care nu l-am văzut de cîteva luni. S-ar putea să fi fost bol-

nav, eu nu știu și nici întrebări nu pun, că poate incomodez cu astfel de întrebări. E un profesor de valoare și de viitor. Am fost primul care am văzut în el valoarea. M-a consultat cînd și-a dat examenul de stat, pe vremea aceea era învățător. Tema lucrării era excelentă — „Teatrul lui Molière". Zău că aici m-a nimerit. Eu sînt savant în literatura franceză. Teatrul lui Molière ? *Tartuffe, Mizantropul, Soțul păcălit, Avarul, Burghezul gentilom, Femeile savante.*

Mă privește lung, îmi ghicește întrebarea și mi-o ia înainte cu răspunsul :

— V-am spus, domnul meu, c-am făcut studii la Paris. Prin teatre și cafenele mi-am trecut timpul. Din cînd în cînd mai treceam și prin case deocheate.

Rîsul îi hîrîie în gît ca o tuse.

— Prietenul ăsta al meu a luat nota maximă cu felicitări. A vrut să-mi fie recunoscător în felul lui, dar l-am refuzat cu bruschețe. Nu primesc cadouri pentru sfaturi, nu e în genul meu, eu fiind cerșetor de profesie. Pardon, și dinamovist. De ce sînt dinamovist ? mă puteți întreba. Păi se poate, domnul meu, să fiu altceva ! Știu rezultatul meciului cutare din anul cutare. Știu cine a marcat, în ce minut și din ce poziție. Am o memorie de elefant.

Oare tușește, ori rîde ? E cu capul plecat și cu palmele la gură. Înalță capul, neliniștit.

— Te las, domnul meu.

Pornește printre mese spre ieșire. Îl urmăresc cu privirea pînă dispare printr-o ușă.

Mă întreb deodată ce e cu mine acum. De ce să mă scoată din ale mele omulețul care pleacă ?

Marți. Dună e trist. Nepoata lui de soră e gravidă. Nu vrea să spună părinților cu cine a rămas gravidă.

E elevă în ultimul an de liceu. Bine că mai e puțin pînă la sfîrșitul anului școlar. Încerc să-l liniștesc.

Am unghia de la degetul arătător de la mîna stîngă strivită. Iau antibiotice. Cred că am febră.

Aseară bătrîna mi-a pansat degetul. M-a înconjurat cu bunătate sufletească. Bătrînul m-a sfătuit să-mi iau concediu medical vreo două-trei zile. Numai pentru atît ?

Pe la Mihaela nu trec. Nu am ce să citesc. Totuși, nu mă duc la bibliotecă. Să o văd ? Ah, cît de mult doresc să o văd. Cînd sînt singur în cameră, o văd mereu în fața ochilor. Îi spun vorbe frumoase și ea mă ascultă. Nu spune nimic. Tace și ascultă. Nici nu rîde, nici nu vorbește. Tace. De ce m-a sfătuit să mă înscriu la seral ? Din politețe, pur și simplu. Da, din politețe.

Miercuri. Găsesc lacătul lipsă de la ușa dulapului în care îmi țin salopetele și alte mărunțișuri. Salopetele lipsesc. Nimeni nu știe nimic. Mi se îndreaptă gîndul spre Bebe Gaură. Nu zic nimic. Dună roagă pe un consătean de-al lui să-mi dea un pantalon vechi să-l îmbrac. Lucrez, pînă la sfîrșitul schimbului, destul de calm. Mai avem de lucru cel puțin două luni pînă terminăm conducta de canalizare. Inginerul e toată ziua cu gura pe noi. Șeful de echipă la fel.

Mă bate gîndul să caut o dactilografă să-mi dactilografieze povestirile scrise pînă acum. Care vor rezista în urma trierii, le voi trimite la o revistă. Încerc doar. Mă tem. Nu sper. Nu am cu cine să schimb o vorbă. Ce folositor ar fi un sfat al cuiva din afară ! Scriu cum mă taie capul, cum cred eu. Cunosc țăranul în toată

profunzimea lui. Îi cunosc cele mai mici cute sufletești, cele mai nebănuite trăiri, gesturi. Sînt doar un țăran școlit.

Nimeni nu va ști niciodată cine sînt eu, cine am fost.

Duminică. Spre dimineață am adormit. Inevitabilul s-a produs. Ieri am expediat plicurile cu povestirile spre reviste. Am mîinile reci, ca de mort. Tremur tot.

Joi. De dimineață, miliția pe șantier. Paznicul a observat noaptea lipsa sacilor cu ciment așezați unul peste altul lîngă o remiză. Pînă la prînz, cercetări. Răspund calm la întrebările puse. Dar Bebe Gaură ?

Vineri. De dimineață, chemat la miliție. Confruntat cu Bebe Gaură. Afirmă că am participat și eu la furt. Firește că neg. Sînt chemați Bătrînul și Bătrîna. Sînt liber. Bătrînul se duce la comandantul miliției. I-a fost subaltern comandantul, pe cînd lucra la cefere în tinerețe. O a doua greșeală era imposibil să se mai comită.

Sîmbătă. Spre seară, prin magazine, pentru diverse cumpărături. Cîteva ture prin fața clădirii bibliotecii. Doar-doar o voi vedea pe Mihaela.

Se zice, pe șantier, că nu-i străin de furtul cimentului nici șeful de echipă. Ridic din umeri nepăsător. Dună e în al nouălea cer, se bucură. Nu înghite fărădelegea.

Bătrînul încă e supărat. Nu înțelege cum unii oameni pot fi atît de răi. Cum unii oameni pot face rău altora.

Bătrîna dă zarzavat din grădină vecinilor. E mîndră de grădină.

Duminică. Spăl toată dimineața. Am nevoie de cămăși. Trebuie să-mi cumpăr cel puțin patru cămăși.

După-masă beau două sticle de bere cu Bătrînul. E umbră plăcută sub bolta de viță de vie.

Iau de la chioșc ziarele și revistele pe seară. Chioșcul e deschis și duminica. Mă plimb pe străzi fără o țintă anume.

Trebuie să fac ceva, să-mi umplu timpul cu ceva.

Mîine e zi de salariu. Mă gîndesc să-mi cumpăr un costum de haine. Țin de bani cu dinții. Bătrînul mă anunță că se apropie ziua cînd trebuie să ne cumpărăm lemne pentru iarnă.

Luni. De dimineață, o scurtă ședință. E vorba de plan și de economie de materiale.

Sînt un robot, execut ce mi se cere. Nu refuz pe nimeni, eu doar execut.

Mama îmi scrie să nu mă duc pe acasă pînă nu sînt în rîndul oamenilor. Cînd voi fi ?

Mi-e dor de Mihaela. Tîlharul de suflet !

Marți. Accident de muncă. Un zidar a căzut de la înălțime. Vine repede salvarea și e dus în comă la spital. Anchetă.

Orașul mă împresoară. Mi-e dor de un prieten.

Am încercat de cîteva ori să văd un film la cinematograf. Am ieșit din sală după zece minute. Nu suport. Nu știu din ce cauză.

Ce-aș face, oare, dacă n-ar fi Bătrînul și Bătrîna ? Pun varză de toamnă. Răsadul l-a cumpărat Bătrînul.

Părul mi-a crescut. Ar cam trebui să-l scurtez. Adună mult praf și murdărie pe șantier. Dușuri nu sînt. Mă spăl bine cu apă rece dintr-o cisternă. Greu va fi la iarnă.

Scriu zilnic proză scurtă. O povestire de două-trei pagini.

Miercuri. Ședință de protecția muncii. Muncitorul accidentat a decedat la spital. La analiză i s-a găsit alcool în sînge.

Șeful șantierului mă cheamă și-mi propune să mă facă șef de echipă. Refuz categoric, motivînd că n-am carte și încurc socotelile. Văd că într-un fel aici e mîna lui Dună. Ce s-ar mai bucura el să fiu șef de echipă!

Trec pe la bibliotecă să iau orele de program de pe ușa de la intrarea în clădire.

Joi. Bătrînul și Bătrîna se pregătesc de zor. Zice Bătrînul că peste două săptămîni le vine nepoata. Deși casa e de o curățenie exemplară, totuși se ia totul de la început.

Urc scările și deschid ușa hotărît. Fie ce-o fi. Îmi e ciudă pe mine. Prea mă feresc din calea oamenilor. Prea mă alung și mă lovesc de pietre. Mă îndrept spre masa pe care se depun cărțile citite. E o altă bibliotecară. Vai, și cît o iubesc pe Mihaela! Iau două cărți la întîmplare și plec necăjit.

Intru în cafeneaua de peste stradă de bibliotecă. Cer o cafea și un coniac. Bineînțeles, și un pahar cu apă minerală. Aleg o masă liberă dintr-un colț.

Mihaela a devenit pentru mine un lucru scump, la care gîndești cu frică, deși dorești să-l ai de-atîta amar de vreme.

Ce le pasă celor trei inși de la masa aceea din stînga barului de existența mea ? Ori perechii de îndrăgostiți ? Ce frumos îi mîngîie el mîna ! Ea nu și-o retrage. Îi face plăcere, desigur.

Am întors pe toate fețele cuvintele Mihaelei. Ar fi culmea să mă prezint la toamnă în fața ei ținînd în mînă adeverința că sînt elev la seral. Și, într-adevăr, să mă și înscriu. Iată cum un om serios, cum mă consider, gîndește la parascovenii. Păi serios sînt eu cînd mă gîndesc că ar fi ceva să mă înscriu într-adevăr la seral ? Mi-ar spune că am făcut foarte bine. Apoi și-ar vedea de treburile ei.

Mă ridic de la masă și plec. Voi veni altădată. Poate voi avea atunci noroc s-o văd pe Mihaela.

* * *

Joi. Zilele trec foarte repede. Fac eforturi să lucrez în ritmul care ni se cere. Sîntem în urmă cu planul. Nu din vina noastră, a muncitorilor necalificați.

A venit nepoata Bătrînilor acum două zile. Nu m-a prea luat în seamă ieri, cînd m-a văzut, deși cu o zi înainte Bătrînul mă prezentase.

Stau mai mult în casă. Ascult muzică, citesc și scriu. Cînd vin de la servici, mă odihnesc puțin.

Vineri. Am impresia că cineva mi-a umblat prin lucruri. Parcă hîrtiile nu-mi erau așa aranjate pe masă. A fost o înțelegere la început între mine și bătrîni, ca eu să-mi fac curat în cameră. Și înțelegerea a fost respectată pînă acum.

Pe nepoata bătrînilor o cheamă Diana. E tînără și frumoasă. Tinerețea e frumoasă prin ea însăși. E blondă, are părul auriu. Puțin mai înaltă față de media feminină.

Bătrînii se învîrtesc în jurul ei și nu știu ce să-i facă. O copleșesc cu fel de fel de bunătăți.

Îi aud cum vorbesc. Eu am fereastra deschisă, iar ei stau la masă sub bolta de viță de vie.

Simbătă. Dună mă invită pe la el pe la țară. Îl refuz. Nu mă înțelege. Zice că și-a anunțat soția de vizita mea. Îl refuz delicat. Îi spun că mîine am o groază de cămăși de spălat. Îmi dă dreptate. Îi promit că altădată mă voi duce.

Bătrînul mă roagă să le însoțesc pe Diana și pe încă o colegă de-a ei într-o mică excursie. Accept de dragul Bătrînului. Nu pot să-l refuz. Diana nu se vede. Poate e în oraș.

* * *

Iată-mă îmbrăcat în vestiții mei pantaloni bej și în teribila mea cămașă crem-pal. În picioare am o pereche de pantofi ușori, de vară. Mă uit în oglindă și-mi place cum arăt. Arăt bine, ce mai. Descopăr că sînt un ins distins. Îmi surîd încîntat.

Diana, cînd mă vede, îmi zice :

— Radule, colega mea o să rămînă cu gura căscată cînd te-o vedea. Nu i-am spus cine ești.

Tresar. Una caldă, una rece. Mă trece prin rai și prin iad. Ba mai mult, îmi și spune pe nume — Radule.

Bătrînul chicotește fericit. Bătrîna nu mai știe ce să mai facă cu mîinile. Îi ia de pe pantaloni scame imaginare. E îmbrăcată în pantaloni negri, care o prind de minune.

Bătrînul se dă pe lîngă mine și-mi dă niște bani.

— Ia-i, Radule, nu vru să ia mîncare cu ea. Zice că știe un motel.

Iau banii și-i bag în buzunarul de la spate al pantalonilor. Bătrînul mă strînge de mînă fericit.

Ieșim pe poartă însoțiți de Bătrîni. Diana se uită la ceas și zice :

— Să ne grăbim, ne așteaptă de cinci minute Gea.

Îi sărută în grabă pe Bătrîni și pornește. Trec în stînga ei. Întorc capul. Bătrînii ne fac cu mîna.

Pe stradă sînt puțini trecători. E prea de dimineață și e duminică, zi de odihnă.

— Gea e în stație, zice Diana deodată.

— Care stație ? întreb contrariat.

— Ai să vezi imediat.

La primul colț facem la stînga. La doi pași e marginea orașului. Mă uit dezorientat în jur. Nu văd nici o stație de autobuz.

— Aici e o stație convențională, Radule. Toate autobuzele care pleacă din oraș opresc aici. Uite-o pe Gea.

Îmi arată o fată care stă pe loc la vreo patruzeci de metri.

— Autobuze trec mereu, să nu-ți fie teamă. Ce, ne grăbim ?

Rămîn puțin mai în urmă intenționat. Poate că au să-și spună ceva. Șușotesc cîteva minute, apoi Diana mă strigă. Îmi face semn să mă apropii. Mă apropii și se fac prezentările.

— Geovana Ploscaru, colegă cu mine de an și de grupă. Geovana cu *e*, nu cu *i*.

Iar după o scurtă pauză :

— Radu Bălteanu.

Mă aplec și sărut mîna întinsă de Geovana Ploscaru. Pe mine mă prezintă scurt, doar spunîndu-mi numele. Atît. Pe cînd pe Geovana o prezintă spunînd că îi e și colegă de an și de grupă, medicinistă adică.

— Colegii îi spunem scurt Gea, zice Diana.

Gea e o fată suplă. Puțin mai scundă decît Diana. Tot blondă, dar parcă puțin mai închisă, bate spre roșcat. Cred că dacă mă uit atent, găsesc și pistrui. E îmbrăcată tot în pantaloni negri. De unde se vede că sînt prietene și colege. Bluzele sînt purtate diferit. Diana o poartă peste pantaloni, pe cînd Gea o poartă în pantaloni.

Deodată ne trezim cu un autobuz oprind lîngă noi. Urcăm. Sînt locuri destule. Sînt cîteva persoane doar. Diana și Gea iau loc amîndouă pe aceeași bancă. Eu în spatele lor.

Șoferul întoarce capul și-mi face semn. Diana observă gestul și-mi zice fără să se întoarcă :

— Rămîi pe loc !

Se duce la șofer și plătește biletele. Poartă o geantă plic. Vine liniștită înapoi. Nu-mi zice nimic.

Deodată mă întristez. Îmi vine în minte ceva destul de grav. O să-mi terfelesc frumusețea de pantaloni. Nici nu știu unde vom coborî. Am broboane de transpirație pe frunte. Și nici batistă nu am, să mă șterg. La acest gînd transpir și mai mult.

Privesc pe fereastră. Urcăm o pantă șerpuită. De-o parte și de alta — pădure. Copaci înalți și rămuroși.

Mă hotărăsc să fiu atent, prudent în tot ce fac și vorbesc. Adică să fac pe naivul. Să-mi joc bine rolul în care am intrat împins de întîmplare.

— Ce faci, Radule, dormi ?

Diana mă strigă. Mă ridic ca un automat în picioare și le urmez. Coborîm din autobuz. Mă uit în jur și recunosc locurile. Văd motelul la care am mai fost. Nu spun nimic. Stăm la marginea șoselei privind după autobuzul care se pierde la o curbă, parcă înghițit de pădure.

— Să mergem la motel, propune Gea.

— Să mergem, este de acord Diana.

Eu le urmez fără să-mi exprim opțiunea. Sînt doar un însoțitor. Le conduc la masa la care am mai stat.

La puțin timp își face apariția ospătarul. Același. Salută profesional.

— O cafea mare, zice Gea.

— La fel, o imită Diana.

Eu, să fiu mai cu moț, zic :

— Și apă minerală.

Ospătarul pleacă.

— Tot pe timpul ăsta am fost și anul trecut, zice Diana. Numai că era cu noi Nic.

Cine o fi acest Nic ?

— L-ai întîlnit ? întreabă Gea.

— Nu, dar tu ?

— Nici eu, răspunde cu indiferență Gea.

— Zici că s-au pregătit ? întrebă Diana.

— Da ! Așa l-am auzit pe Gabi.

Sorb din ceașca de cafea. Scot apoi pachetul de țigări Mărășești. Le întind și lor pachetul să-și ia, dar sînt refuzat. Diana își deschide geanta și scoate un

pachet de țigări Amiral. Întinde pachetul și către Gea. Aprind chibritul. Îmi simt obrajii cum ard. Probabil că Gea simte că sînt necăjit și-mi zice :

— Noi fumăm Amiral.

Ridic din umeri și nu zic nimic.

Gea mă studiază. O surprind mereu cu privirea asupra mea. O privesc atent. O cercetez, mai bine zis. Cum face un țăran care își cumpără o vițică de prăsilă. Rămîn calm. Chipul ei frumos nu mă scoate deloc dintr-ale mele. Gîndul meu e la Mihaela. Pe Mihaela o iubesc. Diana nici nu există pentru mine. Cum nu există nici Gea. Oare, ce-o face acum Mihaela ? Poate o fi și ea pe undeva, cu cineva. Acest gînd îmi pune o mînă în beregată și-mi oprește respirația. Beau o gură de apă din pahar.

— De ce ești trist, Radule ? mă întreabă Diana.

— De ce să fiu vesel, domnișoară Diana ? îi răspund tot cu o întrebare.

— Fiindcă sîntem fără griji, fiindcă sîntem tineri. Nu te simți bine cu noi ?

— Nu știu ce să răspund. Eu nu știu să vorbesc frumos ca dumneavoastră. Eu o să tac.

— Ba o să ne spui pe nume, cum îți spunem și noi. Da, Gea ?

— Da, răspunde automat Gea.

— Nu-nu...

— Gata, s-a făcut. Ne spui pe nume.

În definitiv, de ce să nu le spun pe nume, dacă așa vor ele ? Le voi face plăcerea și le voi spune pe nume. Mă trezesc zicînd :

— Cu o singură condiție.

— S-a făcut. Care ? întreabă Diana.

— Să plătesc eu astăzi. Fac cu cinste. E bine ?

— E bine, zice Gea.

— Minunat, zice și Diana.

Mă înveselesc. De ce să fac pe prostul în fața acestor gîsculițe, de ce ? Trec la atac.

— Diana, găsesc c-ar fi mai bine să porți bluza în pantaloni, nu peste pantaloni. Peste, îngrașă. Iar tu, Gea, peste pantalon. Să te mai împlinească.

Dintr-un foc, două victime. Am nimerit în plin. Fac gafe. Rîd în hohote.

— Sper că nu v-ați supărat, fetelor.

Sînt un guguman. Supăr fetele pe nepusă masă. Privesc pe lîngă Gea care e în fața mea. Diana e în stînga. Ele se uită una la alta întrebător. Deodată încep să rîdă amîndouă. Rîd și eu. Mai încet. Dar ele nu se mai opresc. Ce dracu or avea de rîd atîta ? Noroc că nu-i nimeni pe aici să le audă. Ospătarul e la bucătărie, probabil.

— Am dreptate, Gea ?

— Ai, Diana.

Ce dreptate să aibă ? Rîd de ce-și aduc aminte, ca proastele.

— Radule, ce zici, bem și cîte un coniac mic ? mă întreabă aproape rugător Diana.

— Că de, tu plătești, sare în ajutorul ei Gea.

Plătesc eu, pe dracu. Plătește Bătrînul care mi-a vîrît cu forța banii în mînă cînd am plecat de-acasă.

— Se poate, fetelor, plătesc. Turcul plătește. Să vină ospătarul.

— Să venim și duminică aici. E așa de frumos și așa de răcoare sub crengile astea ! Mă simt excelent.

— Mai mult decît excelent o să ne simțim după ce bem și coniac, zice Gea pe un ton de expert într-ale băuturii.

— Mai bine bere, zic eu.

— O nu, nu bere.

— De ce, întreb nevinovat.

— De aia, Radule, zice Gea.

— Vrei să ne vezi mereu plecînd de la masă pînă undeva, dacă bem bere ?

Rîd. Cum să nu rîd. E așa de nevinovată Diana cînd întreabă ! Păi sigur că nu doresc să le văd mereu plecînd la W.C.

— Vai, Diana...

— Lasă, dragă, să știe de la început Radu, cum vine treaba cînd e cu fete la masă.

Observ ospătarul și-i fac semn. Imediat ne aduce comanda. Ridic paharul și ciocnim. Și nu zicem nimic. Diana duce paharul la buze și gustă. Gea miroase mai întîi conținutul. Se strîmbă și pune paharul pe masă, fără să guste. Eu gust puțin. E prea tare. Diana îmi face semn să-i torn apă minerală în pahar. Torn repede și ea bea.

— Mi s-a tăiat respirația.

— De ce faci pe eroina, Diana ? o ceartă Gea.

Diana întinde mîna spre Gea și zice :

— Să mergem puțin, Gea.

— Se aprobă, zic și eu.

Se ridică de la masă și pleacă. Bine că nu vor bere ! Ar fi dezastru după cîteva pahare de bere.

Oare, cît vor avea de gînd să stăm ? Mie mi-e indiferent cît stăm. Ele mîine se odihnesc, iar eu voi munci cu brațele să-mi cîștig existența. Din cîte înțeleg, Gea e din acest oraș. Ei, dar ce mă interesează pe mine această Gea ? În alte condiții și-n alte împrejurări poate că m-ar fi interesat. Acum o am pe Mihaela. Ce

copil sînt ! Şi cine este această Mihaela pentru mine ? Şi cine sînt eu pentru ea ? Un nimeni. Un biet muncitor necalificat. Dar cine sînt în realitate ? Un fost condamnat. Şi mai cine ? Un moft ! Alerg după himere ! Nici nu ştiu încotro e ţărmul. Navighez, într-o amărîtă de barcă, într-un imens ocean şi-mi permit să mai şi sper.

— Ce faci, Radule, dormi ? Tu mereu dormi cu ochii deschişi.

O privesc indiferent pe Gea. O întreb :

— Unde e Diana ?

— Rămîne între noi. Diana n-a băut în viaţa ei, nu ştiu ce-a apucat-o acum. Stă pe iarbă mai încolo de motel. M-a rugat să vin să-ţi ţin tovărăşie. Să nu mă trădezi. Peste puţin timp va veni şi ea.

Mă îngrijorează Diana. Întreb :

— Cum se simte ?

— Are senzaţia că-i lipseşte aerul. Putea s-o păţească.

— Cum s-o păţească ? întreb îngrijorat.

— Cîţi n-au făcut stop cardiac în momente asemănătoare. Merită o chelfăneală în toată legea, îmi fac eu timp şi pentru asta.

— Ce-ar fi, Radule, ca Dianei să-i placă de tine ?

Rămîn perplex. De data asta e rîndul meu să simt că nu mai am aer. Respir adînc şi nu mă satur de aer. Ei, drăcie !

Încerc să mă ridic de la masă. Mă prinde, peste masă, de mînă.

— Nu pleca, Radule, stai. E o glumă. Iartă-mă, te rog să mă ierţi...

Văd lacrimi în ochii ei. O iert cu dragă inimă.

— Fie, te iert, Gea, te iert.

Ce știi tu, Gea, ce răni nevindecate îmi sîngerează acum ! Am sufletul sfîrtecat. Inima mi-e zob. Sînt aici acum, dar nu sînt totuși. Sînt undeva, unde nici nu știu.

— Mă duc să văd ce face Diana. Radule, mi-ai dat cuvîntul că mă ierți, da ? Mă încred în cuvîntul tău.

— Da !

Ce să-i fi spus mai mult ? Am impresia că fetele astea se joacă cu mine, că au început deja un joc caraghios. Ce au cu mine ? Ce au ele cu un modest muncitor necalificat ? Oare, să o fi pălit așa din senin dragostea pe Diana ? Dar eu cum o iubesc pe Mihaela ? Tot din senin, pe nepusă masă m-a pălit dragostea. E o diferență. Mihaela e cineva, pe cînd eu sînt nimeni față de cine e Diana în societate. Și cum să se îndrăgostească de un nimeni, indiferent cît ar fi de chipeș. Și nici n-a schimbat prea multe vorbe cu mine.

Vin ținîndu-se de braț. Merg încet și discută aprins.

— Radule, e atît de frumos aici. Parcă nu-mi mai vine să plecăm. Sînt sigură că într-o oră se vor ocupa toate mesele. În lipsa mea, deja cîteva s-au ocupat. Gea, unde mi-e geanta ?

Dau să mă ridic, dar Diana mă oprește cu un gest.

— Gea, du-te tu și adu-mi-o. E lîngă copacul lîngă care am stat.

Gea pleacă, după ce o privește în treacăt, mirată. Dar nu zice nimic.

— Radule, sînt sigură că Gea ți-a spus că sînt îndrăgostită de tine. Taci, nu vorbi. Așa procedează ea cînd e îndrăgostită de cineva. Se teme să nu mai fie și alta îndrăgostită de bărbatul de care e îndrăgostită ea. Vrea să se asigure. E un procedeu de-al ei. Uite-o că vine, te rog să nu-i spui.

Ei, drăcie, fetele se joacă cu mine ca pisica cu șoarecele.

— Dragă Diana, altă dată cînd îți mai pierzi capul, să nu mă trimiți pe mine să ți-l aduc, zice Gea îmbufnată.

Și-i vine atît de bine îmbufnată. Fața îi e întunecată, însă ochii îi joacă vioi. Ciudată fată !

E stupid să mă las tîrît în jocul lor. Dar ce să le spun ? Ce-ar zice Bătrînii dacă aș face pe nebunul puțin ? Bunăoară, să las să se înțeleagă, printr-un gest, că toate vorbele lor sînt triste banalități.

Mă gîndesc că e timpul să mîncăm ceva. Știu, de data trecută, că duminica motelul e specializat în mici și bere. Comand ospătarului mici și bere. Diana vrea să protesteze. Gea e absentă. Privește spre o masă ocupată de cîțiva tineri.

— A venit unul din grupul lor, zice Gea.

Diana întoarce capul și privește, apoi zice :

— Care e ?

— Cel cu bluza în carouri !

— Vor mai veni și ceilalți, trage concluzia Diana.

Fetele aranjaseră probabil această ieșire. Eu sînt pe post de paravan. Sînt un biet însoțitor de ocazie.

Diana își aprinde o țigară și pufăie liniștită. Gea privește spre masa la care se află insul cu cămașa în carouri.

Privesc și eu la masa vecină. Un ins are fața galbenă. Vorbește tot timpul. Femeia care-l însoțește tace. Din cînd în cînd duce paharul la gură și bea. După aceea toarnă dintr-o sticlă în pahar și vorbește, vorbește. Mă enervează insul. Ce-o avea atît de vorbit ? De fapt mă enervează tipii prea vorbăreți. Eu niciodată n-am prea vorbit. Mai mult am ascultat. Am lăsat pe

alţii să vorbească. Unii aşteaptă finalul discuţiei, să tragă jarul pe turta lor, adică să tragă ei concluziile. Şi se pregătesc, pentru concluzii, în timp ce ceilalţi vorbesc. Nu fac parte din această categorie. Decapitează fără milă ideile altora, brutal, de o brutalitate sclrboasă.

— Azi-noapte am visat că ploua, zice deodată Gea.

Diana zîmbeşte. Eu o întreb :

— Ploua din senin ?

— Ca-n vis, nu ştii cum e în vis ? Odată începe să plouă. După aceea, altă secvenţă.

— Şi care a fost secvenţa următoare, o întreabă ironic Diana.

— Se făcea că tu nu eşti ironică, îi răspunde laconic Gea.

— Scurtă secvenţă, şi nesemnificativă, banală.

— Din banalităţi se încheagă visele. Ca şi viaţa, uneori. Parcă viaţa nu e adeseori banală ? Acest moment de-acum, moment de viaţă, e de-o banalitate stupidă. Ţie nu ţi se pare ?

— E excelent momentul de-acum. Te-ascult pe tine cum spui banalităţi.

Să intervin în discuţie ? La ce bun ?

— Şi dacă nu vor veni ?

— E mai bine, zice Diana, apăsînd pe ultimul cuvînt.

— Şi dacă vor veni ? nu se lasă Gea.

— E mult mai bine, Gea ! Doream să-i ţin o lecţie. Ieri doream, acum nu.

— Te reîntorci la vechea hotărîre ?

— O, nu. De ce ?

— Nu te înţeleg.

— E mai bine aşa, Gea ! Să nu mă înţelegi. Poate

că nici eu nu mă înțeleg deocamdată. Nici nu-mi dau, de altfel, silința să mă înțeleg.

— Cum să iau vorbele tale ?

— Cum vrei !

Gea tresare. Îi urmăresc privirea. Doi tineri ies din motel.

— Au venit, ne caută, zice Gea.

Diana, enervată brusc, zice :

— Te rog să le spui să nu mă deranjeze. E rugămintea mea. A, nu, nu rugăminte, ci dorință. Auzi, o dorință. E tîrziu acum.

Gea se duce spre cei doi. O urmăresc cu privirea. Pornește cu ei pe alee. Dispar după motel. Diana își aprinde o țigară. Observ că insul cu cămașă în carouri dispare și el după motel. Oricît mi-aș bate capul, tot n-aș înțelege ceva din tot ce se întîmplă pe-aici. Treaba lor !

Îmi aprind o țigară.

— Radule, ai citit romanul *Întunecare* ?

Mint.

— Nu. De cine e scris ?

— Nu are importanță. Credeam că l-ai citit. Mi-au spus bunicii că citești mult.

— Citesc și eu din cînd în cînd cîte o carte. Uit pe urmă și cartea și autorul. Uneori știu cum se numește cartea, alteori numai numele autorului. Nici nu prea înțeleg ce se scrie în cărți.

Nu mă privește. Se uită pe lîngă mine. Pare absentă. Zic :

— Săptămîna viitoare promit că voi citi această carte. De cine e scrisă ?

— Ce ?

— Romanul *Întunecare*.

— Te rog mult să nu pleci de la masa asta. Voi lipsi cam o jumătate de oră, poate chiar o oră. Da ?

— Se vor răci micii.

— Sînt buni și reci.

Pleacă hotărîtă. Mi-aș da jumătate din salariul meu pe o lună să aflu ce se întîmplă, în spatele motelului, între Diana, Gea și cei doi tineri. Fața Dianei spune a furtună și tunete.

— Domnul meu...

Hopa ! Iată-l pe onorabilul Dunărințiu.

— Luați loc, stimate domnule Dunărințiu, zic eu, arătîndu-i cu mîna un scaun.

— Nu, domnul meu. Eram la o masă în salon și v-am văzut pe fereastră și ca mine v-au văzut și alții. Cele două blonde care vă însoțesc sau pe care le însoțiți sînt expresive și atrag privirile. Doi tineri au rămas tablou văzîndu-le însoțite de cineva. Eu, domnul meu, v-am recunoscut îndată datorită memoriei formidabile cu care m-a înzestrat mama natură. Duminica e ziua mea liberă, și dispun de ea cum cred eu că-i mai bine. O trăiesc cum mă taie capul. Eram, deci, domnul meu, în salon și v-am văzut. Tinerii s-au impacientat și vroiau să ceară explicații. Nu se așteptau, domnul meu, să găsească în aceste locuri pe distinsele blonde. Vina o porți, domnul meu. Eu te voi apăra. Așa sînt eu din naștere, cu suflet nobil, să apăr pe cel neajutorat. Fii atent, domnul meu, că cei doi tineri sînt nervoși. Acesta a fost ajutorul meu. Cu bine, domnul meu !

Nu mi-a fost teamă niciodată și nu mi-e teamă nici acum de-un atac fizic. Acum da, dacă omulețul Dunărințiu are dreptate, mi-e teamă nu de un atac fizic, ci de urmările lui. Să presupunem că mă voi apăra. Și apărîndu-te, poți să lovești. Liniștea publică va fi tul-

burată. Iată, deci, petrecîndu-se acte huliganice. Nu, de o mie de ori nu. Nu doresc să ajung la miliție. Chiar ca parte vătămată, lovită, nu doresc să mă complic, să ajung să dau explicații. Dar nici de plecat nu pot pleca și să le las pe Gea și Diana singure. Voi vedea ce am de făcut. Voi fi, totuși, prudent. La o adică, mă voi lăsa și lovit.

Nu mă ating de mici, deși am o foame de lup. Nici nu știu cînd a adus ospătarul la masă micii, pîinea și furculițele.

— Vine și Diana peste cîteva momente.

Tac.

— Văd că n-ai mîncat, Radule. Micii sînt buni calzi. Hai să mîncăm.

Încerc, dar nu pot. Înghit cu noduri. Mă las păgubaș. În schimb, Gea mănîncă cu poftă. Văd că pune cu lama cuțitului muștar pe mic și înfulecă lacomă.

În sfîrșit, apare și Diana. Tremură toată. Nu încerc s-o liniștesc. Are lacrimi în ochi.

— L-am determinat să-și dea cuvîntul de onoare că va pleca acasă.

— Și te încrezi în cuvîntul lui ? întreabă Gea.

— Știu eu ? Dacă i-am acceptat cuvintele pe care mi le spunea, nu m-am obligat cu nimic, nu i-am făcut nici promisiuni, nu l-am lăsat să spere cumva într-o apropiere care să mă oblige. Că sînt acum aici, e altă poveste. Gea, te întreb pentru ultima oară, l-ai văzut aseară ?

— Și eu îți repet : Nu !

— Atunci ? Nu-mi răspunde, te rog ! E cum nu se poate mai bine. Of, prostia mea ! Radule, scuză-ne. O neînțelegere idioată e la mijloc, atîta tot.

Mă privește pentru o clipă și imediat o aud :

— Gea, nu e nevoie să te pun să-ți dai cuvîntul, dar te rog să uiți ce ți-am spus într-un moment de încredere totală în tine. Ar fi cumplit să se audă în orașul nostru și ar fi necinstit în același timp.

— În privința asta, fii liniștită, Diana. Nu știu nimic din ce pretinzi tu că mi-ai spus.

Diana capătă culoare în obraji. Se destinde și zice :

— Iartă-mă, Gea !

Are lacrimi în ochi, clipește des. Lacrimile i se desprind dintre pleoape și-i curg pe obraji.

— Înțelege-mă și tu că mi s-ar părea penibil să se afle.

Vorbește încet și-și frămîntă cu neastîmpăr degetele.

— Regret că am cerut să-mi fac practica în orașul ăsta.

O înecă plînsul.

— Toată viața m-ar urmări vorbele necugetate pe care ți le-am încredințat ție, toată viața, Gea. Trebuie să păstrezi cu sfințenie taina. Era a mea. Eu eram obligată s-o păstrez. Cum obligată ești și tu acum.

Intervin calm în discuție :

— Ce e grav astăzi, Diana, mîine ori poimîine e simplu și banal. Eu știu una și bună — nu-i nimic grav, dacă n-a murit nimeni. Altfel ar fi rău.

Gea sare în ajutorul meu :

— Are dreptate Radu. Plîngem mortul care nu-i mort.

Îmi face cu ochiul și rîde. Diana deschide poșeta, își scoate o batistă și se șterge la ochi.

— Credeam că va fi o zi minunată și cînd colo, s-a lăsat cu lacrimi. Plîng de ciudă. Rar de tot sînt necugetată. Dar cînd sînt, sînt pentru zece ani.

— O zi minunată, Diana, este atunci cînd este bogată în evenimente. Mai tîrziu, cînd te vei gîndi la ea, o vei numi o zi minunată. Atunci te vei gîndi cu nostalgie la ea. Ziua asta va fi departe. Radule, tu vrei să mai stăm ?

— Sînt mai întîi invitatul Dianei, apoi al tău, Gea.

Evit un răspuns clar. O las astfel pe Diana să hotărască.

— Să mergem să ne plimbăm, hotărăște Diana.

Plătesc ospătarului. Diana mă ia de braț. La fel și Gea. Ne plimbăm în jurul motelului. Sînt oameni destul de mulți. Copiii se joacă scoțînd țipete de bucurie.

— Ce-ar fi să plecăm cu primul autobuz ! propune Gea.

O las pe Diana să se pronunțe, eu voi fi de acord cu ea.

— Ne vom plimba și prin oraș, răspunde Diana.

Mergem în stație. Mai este lume care așteaptă autobuzul. Aprind o țigară. Mă simt luat de braț de Diana.

— Să fii cuminte, Radule !

Văd stele verzi în fața ochilor. Simt cum îmi țîșnește sîngele din nas. Clipesc des din ochi. Văd un tînăr care împinge pe Diana. Aud oameni vociferînd.

— Ce ai, derbedeule, cu omul ?

— Dă-i, mă, una peste mutră !

— Pe el, mă...

— E plin tot de sînge.

— Dă-i, domnișoară, o batistă să se șteargă la nas.

— Hă-hă-hă, uite, mă, cum îl arde blonda cu poșeta. Arde-l pe huligan !

Mă simt împins în autobuz. Gea mă trage lîngă ea pe bancă. Diana stă în picioare. Oamenii comentează întîmplarea.

— Du-te, domnule, la miliție !

— Să ne ducă șoferul direct la miliție.

— I-auzi, domnule, că-i fiu de doctor.

— Dă-l în mă-sa. Ce dacă e ?

— Taică-său așa îl învață ?

— Îmi venea să bag cuțitul în el.

— Bagă-l, domnule, în pușcărie !

— Întreabă-ne cum ne cheamă, să fim martori.

— Scrie, domnișoară, cum ne cheamă...

— Îl făcu sînge, domnule.

— Are ochiul negru.

— Și nasul spart.

— Ptiu, fi-i-ar mă-sa lui a dracului !

Am ochii închiși. Dar într-un fel mă simt bine în postura asta de... erou. Nici nu mă gîndesc să mă duc la miliție să reclam. Îmi pipăi nasul. Mă dor buzele. Sînt strivite între pumn și dantură.

O aud pe Diana vorbind.

— Să coborîm.

— Mă, ăsta e un prost, n-o să-l reclame.

Rîd în hohote. Sigur că n-o să-l reclam. Ce știe el, prostul ! Nu-mi pot opri rîsul. Rîd ținînd batista la gură.

Gea și Diana mă privesc mirate. Nu înțeleg ce m-a apucat de rîd așa în hohote și nu mă opresc.

Oamenii, după ce trecem de ei, întorc capul să-l vadă pe ăla care rîde ca un apucat.

De-acum fac eforturi să nu mai rîd. În sfîrșit, reușesc. Am cămașa pe piept pătată de sînge.

— Ce ziceți, fetelor, cum arăt ?

— Puțin șifonat, zice glumind Gea.

— Buzele puțin umflate, sub ochiul stîng o ușoară vînătaie, zice și Diana.

— Și nasul ? întreb calm.

— Și el, puțin umflat, adaugă Gea.

— E-n regulă, fetelor. Nu s-a întîmplat absolut nimic.

Cuvîntul absolut îl pronunț silabisit, să-i dau o importanță aparte.

— În regulă, Radule, zice Diana pronunțînd și ea cuvîntul „regulă" tot silabisit.

— Sînteți niște copii amîndoi. Păi cui să spunem ? zice Gea.

— Eu, bunicilor mei, zice Diana.

Gea nu are replică.

— M-am lovit de ușa autobuzului, zic eu, adresîndu-mă Dianei.

— De ușa autobuzului, repetă Diana ca un papagal.

Ne luăm la revedere de la Gea și ne despărțim. Simt, cum mergem pe stradă unul lîngă altul, că Diana ar vrea să mă ia de braț. Îi simt vîrful degetelor lîngă brațul meu. O privesc cu coada ochiului. Își retrage mîna încet. Mergem unul lîngă altul, fără să ne spunem nimic.

Noroc că bătrînii nu sînt prin curte. Dorm la ora asta. Și așa scap de explicații.

Luni. Colegii de echipă nu mă întreabă nimic de vînătaia de la ochi. Dună e mereu pe lîngă mine. Așteaptă, probabil, să-i spun ceva.

Vine vestea bombă : Bebe Gaură a fost condamnat la trei ani. La fel și ceilalți care au fost cu el.

Șeful de șantier e mereu printre noi, nu lipsește un minut de pe șantier. I se pare că zidarii și betoniștii trag mîța de coadă. Așa zice mereu în ședințele scurte pe care le avem.

Bătrînul și Bătrîna nu mă întreabă nimic, deși discut cu ei. Cred că știu de la Diana cele întîmplate — chestia cu ușa de autobuz. Pe Diana n-o văd toată după-amiaza și seara, deși stau în cameră cu fereastra deschisă.

Marți. Cîteva ture pe stradă, prin fața bibliotecii. Doresc s-o observ pe Mihaela. Dar n-o văd. Regret că nu am cărțile la mine.

Îmi comand un costum de haine dintr-o stofă gri închis. Plătesc jumătate din preț, la care e adăugată manopera. Nu-l achit, deși am bani, din teamă de sărăcie. Mă simt mult mai în siguranță cînd știu că am bani.

Bătrîna îmi spune că Diana face practică după-amiază. Ieri a făcut de gardă toată noaptea. Răsuflu ușurat. Credeam că mă evită.

Seara o aud prin curte. O văd apoi pe fereastră. Dar nu ies. Bătrînii sînt în camera lor.

Miercuri. Săpăm pentru canalizare într-un teren mlăștinos. Sînt murdar de jos pînă sus. Și în păr am pămînt. Scuip salivă amestecată cu pămînt. Scot cizmele să golesc apa din ele. Inginerul e cu ochii pe noi. Șeful de echipă e ca și inexistent.

Sînt vlăguit. Toată după-amiaza dorm. Apoi fac un duș.

Bătrîna îmi dă un bilet de la Diana. Îmi spune locul în care s-o aștept cînd iese de la practică. Mă mir și tremur.

Discutăm banalități. Eu, cum mi-e obiceiul, tac. Discuția bate pasul pe loc. Diana nu e în apele ei. Dar care îi sînt apele ?

Joi. Sînt răcit. Parcă sînt anchilozat. Am dureri în tot corpul. Și grele mai sînt tîrnăcopul și lopata ! Dau în brînci de oboseală. Nici gînd să scriu sau să citesc. Abia mă tîrăsc pînă la bucătărie, să-mi fac un ceai. Se pare că sînt singur în toată casa. Zac învelit în plapumă, deși afară e cald. Mă zgîlțîie frigurile.

Vineri. Sună ceasul, afurisitul. Am transpirat azi-noapte. Mă îmbrac repede. Lucrez, totuși, pînă la sfîrșitul programului. Trec pe la farmacie și-mi cumpăr medicamente. Mă trîntesc pe pat și dorm cîteva ore profund. Nu mănînc nimic. Mă mai plimb puțin prin curte și mă culc din nou. E trecut de miezul nopții.

Simbătă. Simbăta, vrînd-nevrînd, programul e mai scurt. Pleacă navetiștii la țară. Șeful șantierului închide și el ochii. N-are încotro. Trec pe la chioșcul de ziare și cumpăr revistele literare. Am emoții. Nu citesc revistele decît acasă. Am tabietul meu.

Bătrîna, Diana și Bătrînul sînt sub bolta de viță de vie. Stau la masă și discută.

Ah ! Îmi văd numele în revistă. Plîng.

Duminică. Mă scol ca de obicei de dimineață, la ora la care sînt obișnuit. Mai citesc încă o dată povestirile din reviste. Apoi le transcriu.

Nae Grangure și Niță Șobolan păzeau viile. Făcuseră covercă. Nae Grangure fuma. Niță Șobolan îl privea cum fumează.

— Mă Nae, cît e, mă, de cînd a murit a ta ? întrebă Niță Șobolan.

— E he-he, să fie vreo șapte — opt ani, răspunse trist Nae Grangure.

— A mea are mai puțin. Fo cinci. Parcă acu o săptămînă a murit.

Tăcură. Niță Șobolan puse mîna streașină la ochi și privi spre sat. Nae Grangure întrebă :

— Unde te uiți, mă Niță ?

— Spre sat.

— Și de ce te uiți ?

— Așa, mă uit așa, răspunde Niță Șobolan a lehamite.

Nae Grangure stinse chiștocul cu unghiile și-l băgă în tabacheră.

— De ce bagi chiștocul în tabacheră ?

— Ți-am spus și ieri de ce. Cînd termin țigările, fumez și chiștoacele. Fac țigări cu foaie de ziar. Sînt bune și din foaie de ziar.

— Ai, mă, da' tu mai știi de ce-a murit Burduf ? întrebă Niță Șobolan.

— Știu, răspunse Nae Grangure.

— De ce ?

— N-a mai avut zile. Dacă mai avea zile, ar trăi și astăzi ca noi, care am avut zile.

Niță Șobolan întinse piciorul drept. Zise :

— Îmi amorțește afurisitul ăsta de picior de la un timp. Noaptea mă ia cu junghiuri.

— Te-am auzit azi-noapte cum te văitai prin somn. Stai și tu cu picioarele întinse, cum stau eu. Nu sta cu el zgîrcit și într-o rînă, îl sfătui Nae Grangure.

— Mă Nae, fiu-tău te înjură așa, cînd nu-i convine cîte ceva ?

— Pe mine ? I-aș pune otravă în demîncare.

Niță Șobolan se întristă.

Nae Grangure își aprinse o țigară. Niță Șobolan întrebă :

— Iar fumezi ?

— Aha !

Tăcură apoi. După un timp, Niță Șobolan întrebă încet :

— Mă, tu mănînci pe săturate ?

— Pînă mi se face burta bășică, îi răspunse Nae Grangure umflîndu-și burta.

— Mă Nae, tu ai vorbă în casă ?

— Am !

— Da' tu ai și banii tăi ?

— Am !

— Da' tu de ce aprinseși altă țigară ?

— Zău, mă, aprinsei altă țigară ? Io-te, mă, că aprinsei altă țigară, zise Nae Grangure mirat.

Niță Șobolan luă un surcel și începu să zgîrie cu el în pămînt. Nae Grangure își zise : „Ce-ar fi să-l scuip pe fiu-său drept în ochi !"

Nae alu Dinu lu' Gheorghe nu înțelegea de ce fiusău Lisandru nu venise încă acasă. Soarele scăpătase de mult. Plecase de dimineață cu boii la păscut în pădure. Dumitra, nevastă-sa, mesteca mămăliga în șopron.

„Dacă i s-o fi întîmplat ceva ? Da' parcă ce putea să i se întîmple ?"

Luă felinarul și-l aprinse. Plecă spre pătul. Își făcu de lucru la jugul carului. Scoase un resteu. Îl cîntări în palmă și-l puse la loc. Era lîngă poartă. Auzi pe cineva apropiindu-se, apoi cum bate la poartă.

— Care ești, mă ? zise Nae alu Dinu lu' Gheorghe.

— Eu, nea Nae, eu, Victor alu Iţaiche. Fă-te mai încoa, că am să-ți spun o vorbă.

— Ce vrei, mă, noaptea de la mine ?

— Vreau să-ți spun o vorbă numa' și pe urmă plec.

— Că n-o să dormi la mine...

— Ți se făcu vreun semn de rău, Nea Nae, ți se zbătu ochiul stîng ?

Nae alu Dinu lu' Gheorghe simți că i se taie respirația. Își simți cămașa udă în spinare. Îngăimă :

— Cu Lisandru nu-i de-a bine...

— Nu-i, nea Nae, nu-i, că de, așa-i făcut omu'...

— Și, zi, îi de rău...

— Îi, răspunse hotărît Victor alu Iţaiche.

Nae alu Dinu lu' Gheorghe se sprijini cu mîna de stîlpul porții. Nu mai înțelegea nimic, nu mai auzea nimic. Strigă :

— Dumitră, muri Lisandru...

— Cum muri, nea Nae, cum muri ? Păi așa zisei eu ? se îngrozi Victor alu Iţaiche.

Dumitra ieși din sopron și începu să se jelească :

— Lume, lume, muri Lisandru meu, lume, Lisandru meu, Lisandru, ce ți-am făcut, doamne, ... de-l luași pe Lisandru meu...

„Ce dracului au ăștia, căpiară ? Păi eu zic una și hodorogu' ăsta înțelege alta".

— Lisandre, Lisandre... murișI mumă, murișI, sufletu meu... copilu meu... Lisandre al meu...

Nae alu Dinu lu' Gheorghe gemea sprijinit de stîlpul porții.

Vecinii începură să se strîngă la poartă. Dinălica lu' Toață zise :

— Ce stăm așa, degeaba ? Hai în bătătură să ne-apucăm să-i ajutăm de-ale mortului.

— Că bine zice Dinălica, spuse și Leana lu' Nicurin.

Intrară în bătătură femeile. Bărbații rămaseră la poartă.

— Lume, lume... muri Lisandru meu... lume...

— Taci, da' Dumitră, nu te mai jeli atît, că ai destul timp pînă-l îngropi, că acu-i...

Gheorghiță alu Nacă îi zise încet :

— Fă, omu se răcorește cînd se jelește. Las-o să se jelească. Eu mă jelesc, că era băiat bun Lisandru și nici nu se însurase.

— Eu nu mă jelesc, că nu știu, îi răspunse Rina lu' Totîrlioaiche.

— Păi învață acu. Zici după mine. Ce zic eu, zici și tu. Și începu să se jelească :

— Lisandre, Lisandre... băiatule... murișI, frumosule... nici n-apucași să te însori... Lisandre...

Începură să se jelească încă patru-cinci femei. Lumea intra pe poartă.

— Cu ce să începem, da' Dinălică ? Ești mai bătrînă și le știi pe toate, zise Moața.

— Păi cu începutu'. Să ne jelim toate, să afle neamurile și satu'. Pe urmă se face ziuă și oamenii știu ei ce să facă. Noi, muierile, știm și noi, îi răspunse Dinălica lu' Toață.

„Io-te, mă, ce harababură ieși. Drace, cum s-o dreg ?" gîndi Victor alu Ițaiche. Se apropie de Ion Crețu și-i zise :

— Tată Ioane, dă-te mai colea să-ți spun o vorbă.

— Ce vorbă, mă, ce vorbă ? îl întrebă plin de curiozitate Ion Crețu.

— Eu venii să-i spun o vorbă lu' nea Nae și el înțelese greșit. Lisandru nu muri. Lisandru îmi spuse mie că nu mai vine acasă cu boii, dacă tac-su nu-l lasă să se însoare cu a lu' Curmete. Eu n-apucai să-i spun că-i de rău și el strigă pe-a lui că muri Lisandru și io-te ce ieși.

— Cum, mă, și nu muri ?

— Nu muri, da' nu mai vine acasă cu boii.

— Mă, du-te dracului acasă, că te taie Nae. Las' că-i spun eu cum vine vorba.

Victor alu Ițaiche plecă. Ion Crețu se apropie de car. Luă un resteu de la jug și începu să lovească cu el în roata carului. Muierile tăcură din jelit. Tuși de cîteva ori, apoi zise :

— Mă Nae, și tu Dumitră, și voi ăilalți, aflați că Lisandru nu-i mort, cum nu-s eu. Aflați numa' că Lisandru-i fugit de-acasă cu boi cu tot. Zice că vrea să-l lase pe tac-su în sapă de lemn dacă nu vrea să-l lase să se însoare cu fata lu' Curmete.

Nae alu Dinu lu' Gheorghe, cînd auzi ce zice Ion Crețu, strigă :

— Dacă nu muri, îl omor eu. Bag cuțitu în el și-l răsucesc. Fir-ar sufletu' lui al dracului să-i fie !

— Taci, Nae, nu mai zi așa, închină-te și mulțumește-i lu' Dumnezeu că nu-l luă, îi zise nevastă-sa Dumitra.

— Ba, io-te că zic. Doamne, dacă ai toate mințile în cap și nu ți-ai uitat socotelile, ia-l, decît să se tăvălească cu soră-sa. Că io-te, lume, cum vine tărășenia. Aia pe care vrea el s-o ia de muiere, e fie-mea. Mumă-sa era borțoasă cînd s-a măritat cu Vasile Curmete. Bă, dă unu fuga și spune-i lu' Curmete adevăru', că poate o pune dracu pe fie-sa să fugă după trăznitu' de frate-su, cum vine, după fiu-meu Lisandru.

Lumea rămase cu gura căscată ca la bilci.

— Ce zici, da' Dinălică, de tărășenia asta ? întrebă Maria zisă Jumara.

— Ce să zic ? Zic că lumea s-a dat cu capu în jos și cu huidu în sus, asta zic. Io-te, fă, ce Coțăilă a fost Nae la tinerețea lui. Să auzi și să nu crezi. Ferice de-a lui cu așa om la casă.

— Acu ce-o să zică Curmete ? intră în vorbă Frîsîna lu' Botea.

Dinspre uliță se auzi :

— Gherghină, hai, fă, acasă, c-o să cînte cocoșii. Tu nu vezi că nu-i vorba de nici un mort, ci de scîrboșeniile lu' Nae, zise Gheorghe Dudău.

Muierile începură să iasă din bătătură. Cei din uliță începură să plece și ei vorbind de întîmplare.

Dumitra îi zise lu' Nae, cînd rămaseră singuri :

— Nae, eu mîine mă spînzur de stîlpul pătulului.

— Păi de ce, fă, de ce ?

— De aia !

— Cum de aia ?

— De ce auzii din gura ta.

— Taci, fă, dracului, că nu-i adevărat ce zisei. Păi ce, să-l fi lăsat să se însoare cu aia și nu cu a lu' Marincu, cum ne fu vorba ?

— Dacă bagă Curmete cuțitu în tine ?

— Bagă pe dracu blegu ăla !

— Eu mă spînzur, să știi. Dacă-ți spun că mă spînzur, mă spînzur. Și nu mîine, mă spînzur la noapte.

— Vezi că te omor eu, înainte de-a apuca tu să te spînzuri.

— Omoară-mă, mă necuratule, mă rîsu' satului. Cine crezi că mai ia fata aia de muiere, cine ? Gata, mă spînzur.

Nae alu Dinu lu' Gheorghe își luă pălăria din cap și jucă cu picioarele pe ea. Își zise : „Ptiu, drăcia dracului, ce daravelă afurisită !"

— Dumitră, hai în pețit la Curmete, că mă apucară pandaliile și nu știu ce fac.

Dumitra o luă spre poartă. Nae alu Dinu lu' Gheorghe luă felinarul în mînă de pe poliță și-o apucă și el spre poartă.

Secvența III

Veta lu' Nicu lu' Tabacu alerga pe uliță. Cînd ajunse în dreptul casei lui Vladimir alu Moise, se opri. Strigă la poartă. Ieși nevastă-sa, Sînica, zisă Moisana.

— Vladimir e acasă, Sînică ? întrebă Veta lu' Nicu lu' Tabacu.

— Doarme. Da' ce-ai cu el ? Fă, ţie ţi se întîmplă ceva, de eşti plînsă.

Veta lu' Nicu lu' Tabacu începu să se jelească :

— Muri bou', muri bou', Sînică. Doamne, muri bouuu...

Vladimir alu Moise ieşi la poartă. Sînica o întrebă :

— Cum muri, fă, cum muri ? Mîncă lucernă şi se umflă ?

Veta lu' Nicu lu' Tabacu îşi suflă nasul şi zise :

— Se răsturnă cu caru' în hoaga lu' Sişile. Hai Vladimire, cu boii tăi, să scoatem caru' şi mortu'.

Veta lu' Tabacu plecă. Moise intră pe poartă în bătătură. Sînica deschise porţile, să poată ieşi boii.

— Auzişi, Sînică, auzişi ? întrebă Tufăniţa.

— Ce s-aud ?

— Ghenciu se răsturnă cu caru' în hoaga lu' Sişile şi muri.

— Muri Ghenciu ? se miră Sînica.

— Muri, săracu' de el.

Moise, care ajunsese cu boii după poartă, îşi zise : „Fir-ar sufletu' ei al dracului să-i fie, auzi, plîngea bou'". Apoi strigă :

— Sînică, închide poarta, că eu nu mă mai duc.

— Du-te, Vladimire, şi scoate pe nenea Ghenciu din hoagă, că-i cald şi-l umplu muştele şi-o să facă viermi, zise Sînica rugător.

— Că bine zici, răspunse Vladimir alu Moise şi scoase boii în uliţă.

Secvența IV

Ristea lu' Căcărează sta în marginea horii și privea. Nevastă-sa, Lena, ar fi vrut să joace, da' nu îndrăznea să-i spună. Ristea lu' Căcărează pleca a doua zi în armată. Tat-său Tăstase și mumă-sa Maria nu veniseră la horă. Erau acasă, să-i pregătească de-ale gurii pentru drum.

Ion Firuță juca hora înainte. Nevastă-sa, Mura, îl ținea strîns de mînă. Juca legănat. Ar fi vrut să strige s-o audă lumea : „Al meu pleacă mîine în armată. Cît o sta el în armată, eu n-o să mă prind în horă". Mura era de neam de-a lu' Cățealeșinată. Tat-său, Florea Cățealeșinată, era în dușmănie cu Mitu Doagă, zis Pipotă, pentru un porc.

Ristea lu' Căcărează și Ion Firuță nu se avuseseră bine o vreme. Acu', că trebuiau să facă armata împreună, se împăcaseră la un pahar de țuică de dudă.

Cînd Ion Firuță ajunse cu hora în dreptul lui, îi zise peste umăr :

— Hai și joacă, Risteo, că io-te, soarele se dete după mălinii lu' Șobolan și scapătă.

Ristea lu' Căcărează se făcu că nu-l aude. Nevastă-sa, Lena, îi zise :

— Că bine zice...

— Taci dracului din gură, că-ți bag dinții pe beregată.

Lena tăcu.

— Hai, Lenă, acasă, zise și porni printre lume spre casă. Lena mergea țanțoșă în urma bărbatului.

Nae Codinaiche zise către Vîlvoi, care era lîngă el :

— Mă, ăştia ai lu' Căcărează sînt neam de paceauri.

— Păi mie îmi spui ? Ce, eu nu văd ?

Mitrică Ripan, gornistu, începu să cînte o sîrbă.

* * *

Simt inima bătîndu-mi puternic. Camera e prea strîmtă. Trebuie să plec, să fac mişcare, să mă adun, să mă stăpînesc.

Trec salutînd şi nu mă opresc să schimb cîteva vorbe cu Diana ori cu Bătrîna care stau la masă, pe scaune, una lîngă alta. Ce credeau despre mine ? Nu am cum să mă gîndesc ce vor crede despre mine. Acum sînt, în sfîrşit pot spune după atîtea zile şi nopţi, mulţumit. E puţin spus mulţumit, sînt fericit chiar. Asta e oare fericirea ? Păi dacă asta e fericirea, atunci sînt un om fericit. Şi cum să nu fiu fericit ? Nici cînd îţi vezi numele într-o revistă, scris cu litere mari ? Numele meu acum este, poate, pe buzele multora. Cîţi nu se vor întreba — cine-i acest Radu Bălteanu ? De unde a apărut ? Cine îl cunoaşte ? Nimeni, absolut nimeni ! E un necunoscut. Era unul cu acest nume şi nu mai e. Acum e altul cu acest nume, care nu poate fi el. Şi, mă rog, de ce să nu poată ? Sînt mari titani ai literaturii care, dacă stau bine şi mă gîndesc, nu au avut mai multe clase decît degetele de la o mînă, şi totuşi cărţile lor sînt tipărite în întreaga lume în milioane de exemplare. În artă e ca în sport. Ajunge cine poate. A putea, e chemarea. Cine te opreşte să nu te duci pe stadion sau în sala de sport ?

Cine te oprește să cînți din vioară ori cine îți ia șevaletul să nu pictezi un cais ori un bou ? Și cine îți confiscă stiloul ori coala ?

Îmi vine să opresc oamenii pe stradă și să le spun : mă vedeți, eu sînt ăla care a scris despre țărani în revista pe care sînt sigur că o aveți pe masă. Cîți oare vor avea nevoie de scrisul meu ?

Nu știu ce să fac, încotro s-o apuc. Cui să-i spun ? Parcă nu e completă fericirea asta care mă copleșește dacă n-am cui s-o împărtășesc.

Nu-i nimic. Singur mi-am legat rănile, singur să mă bucur de victorie. O reușită e o victorie. În primul rînd asupra mea. Și numai asupra mea. Nu am concurat cu nimeni ca să fie o victorie și asupra altora. Că e o competență, asta e altă poveste.

Merg ca un orb printre oameni. Nu văd nimic. Plutesc. Totuși, simt asfaltul tare sub tălpi.

Trăiesc ca un om normal. Deși niciodată nu m-am simțit vinovat, totuși, datorită nedreptății care mi s-a făcut, trebuia să-mi plec privirea în fața oamenilor. Nu dintr-un sentiment al culpabilității, ci mai degrabă din oroare.

Picioarele mă aduc și urcă scările spre ușa care se deschide în sala unde, la o măsuță, așteaptă Mihaela oamenii să le împrumute cărți. Picioarele sînt complicele sentimentelor, sînt în slujba lor. Dacă Mihaela lipsește astăzi de la servici ? Dacă lucrează în tura de dimineață ? Iată cum trec dintr-o parte în alta. Cînd fericit, cînd străbătut de teamă. Deschid ușa. Fac cîțiva pași. Nu e Mihaela persoana de la măsuța înconjurată de lume. Îi zăresc capul printre oameni. Nu e ea. Mă interesez dacă pot lua cărți, chiar dacă nu le-am adus pe celelalte. Răsfoiesc registrele cu ochii

pe ușa care duce în depozitul de cărți. Parc-aș dori să se deschidă și s-o văd pe Mihaela apărînd. Atît doar — s-o văd. Să știu c-am văzut-o cînd eram la bucurie.

Iat-o. Se apropie și trece pe lîngă mine. O salut. Îmi răspunde. Pun mîna în dreptul inimii.

Renunț să mai iau cărți. În hol — Mihaela.

— Într-un grup anume, s-a cam vorbit de dumneata zilele astea, mă ia fără ocol Mihaela.

Parez cu o minciună :

— Nu prea înțeleg.

Se apropie de mine și întinde degetul aproape de fața mea și zice :

— O dovadă e ochiul înnegrit !

Coboară degetul puțin mai jos.

— Altă dovadă e buza de jos rănită.

Auzi, buza rănită. Frumos spus !

— La cîteva minute după ce s-a produs scandalul, am aflat.

— Aveți detectivi.

— Nu, eram și eu acolo.

Ce să-i spun ? Mint din nou.

— V-am văzut.

Rîde triumfător.

— Este exclus. Numai în situația unei transformări dintr-un crai într-o musculiță, ei, atunci da. Și cum în zilele noastre astfel de transformări nu se mai fac, vă spun că nu m-a văzut craiul care însoțea două zîne blonde.

— Eu fiind craiul.

— Da.

Fruntea îi e ușor încruntată. Trebuie să atac, fie ce-o fi.

— Am mai multe fețe, ca unul, Ianus. Dar unde era frumoasa bibliotecară ?

Ar vrea să mă insulte, dar renunță. Am fost impertinent, am depășit limita. Dar ea mă cruță.

— Frumoasa bibliotecară era în restaurant, în local, nu pe terasă ca alte persoane.

Mihaela, îi zic în gînd, iartă-mă !

— Cine ești, domnule ?

— Radu Bălteanu, muncitor necalificat, viitor elev la liceul seral.

Repet numele cu intenție. Poate va face legătura între numele meu și cel din revistă. Și dacă nu citește revistele ? Ei, și ?

— Cum se face că zîna Diana își părăsește prietenul, colegul, fiu de doctor, pentru un, hai să-i zicem pe nume, muncitor necalificat ?

Îmi vine s-o insult. Tremur tot. Îmi sare în ajutor.

— Eu nu insult pe nimeni. Am folosit cuvîntul crai, dar pentru mine nu sînt granițe între oameni pe diferență de studii, de servici...

— Dar s-a discutat, da ?

— Da ! Și pe toate fețele.

— Și concluzia ?

— Fără supărare.

— Da !

— Favorabilă craiului.

— Adică ?

— Masculului.

Biata Diana, cît de bîrfită...

— Nu înțeleg, totuși, un lucru.

— Întreabă-mă !

— Cum se face că un mascul, un cuceritor, nu e și un bun bătăuș ?

Într-adevăr, pe fața ei se citește nedumerirea. Probabil că și-a formulat deja un răspuns.

— Să fi scos cuțitul și să-l fi implintat în pieptul agresorului, ca în romanele de duzină ? Ah, poate că grupul acela a rămas dezamăgit că un ăla care stă toată ziua îmbrăcat în salopetă nu e brutal. Uite că se poate. Eu nu am întors și obrazul celălalt, ca în Biblie, să fie lovit, dar nici n-am reclamat la miliție...

— Un alt mister...

O întrerup :

— Tot ce mintea îngustă a oamenilor nu înțelege, e dat pe seama misterelor. Nici un mister, nimic misterios. Aparențele înșeală.

Fac o pauză, apoi continui fără s-o las pe Mihaela să vorbească.

— Din silă n-am reclamat. Din silă. Mi-e atît de mare sila de mitocani, că nu mă pot învrednici nici să le scriu numele în vreo reclamație. De fapt, nici nu știu cine e. Mi-e indiferent. Cum mi-e indiferent un vierme. Pe vierme îl ocolesc să nu-l strivesc din scîrbă, din greață. La fel și pe el.

Nu se aștepta să mă audă vorbind cu atita patos. Se încruntă și-mi zice :

— Nu ne vîrî pe toți în aceeași oală. Fă diferență între oameni ! Țin să-ți mai spun că se discută cam multe. Se mai zice că doctorul, tatăl lui, ți-ar fi dat o sumă considerabilă ca să-ți astupe gura și, după cum se observă, a reușit. Taci. Îți spun ceea ce-ți spun nu ca să te determin să reclami, ci ca să vezi ce se discută. Eu apreciez hotărîrea asta a dumitale că nu reclami.

Mi se pare înțeleaptă.

— Și crezi că am primit bani...

Mă întrerupe :

— Nu cred. Nici acum nu cred și nici cînd am auzit n-am crezut.

— De ce ?

— Nu știu.

— Cum nu știi ?

— Foarte simplu, nu știu. Nici nu m-am gîndit și nu m-am gîndit fiindcă nu mă interesează întîmplările de această natură. Întîmplarea a făcut să mă găsesc la motel. Tot întîmplarea a făcut să asist la anumite discuții. Dar tot întîmplarea a făcut să nu mă gîndesc în mod deosebit la aceste banalități. Ești mulțumit ? Am alte preocupări.

Privește într-o parte. Păi e firesc ce spui, Mihaela, fiecare om are preocupările lui, dar vezi tu, intervine și bîrfa uneori în timpul liber, în afara preocupărilor, la un pahar de bere. Eu cunosc puțină lume în acest oraș, dar sînt cunoscut de mult mai mulți și cum sînt cunoscut ! Și zic :

— Nu am deranjat pe nimeni în acest oraș în care cunosc foarte puțini oameni. Dar observ că eu sînt cunoscut și, în plus, se și vorbește mult despre mine, și încă nu în termeni tocmai frumoși. Lucrez cu brațele, ca să trăiesc. Sînt un nimeni, un nimic. Întîmplarea a făcut, cum bine ai zis, să însoțesc două fete și iată ce dandana a ieșit. La ce discuții a dat naștere. Trăiesc liniștit și singur, frumos și demn. Cărțile pe care doresc să le citesc nu am de unde să mi le procur. Vin și le împrumut de la bibliotecă. Citesc cînd nu muncesc...

— Ori scrii, stimate Radu Bălteanu !

Mă privește fix, nu clipește. Nu reușesc să înghit nodul pe care-l am în gît. Ah, știe.

— Uneori... mamei.

— Și alteori pentru reviste, nu-i așa ?

— Eu ?

— Întocmai.

— Eu n-am atîta carte, ca să știu scrie...

— Carte ? Nu trebuie carte multă ca să poți scrie, ci atît cît să știi să ții creionul în mînă. Nu cei cu carte multă știu să scrie. Scriu aceia care au o experiență de viață, care se trezesc cu mîna pe creion într-o seară. Scriu aceia care găsesc mai întîi scrisul în ei și după aceea se gîndesc să scrie. Scriu aceia care devoră zilnic pagini din scrisul altora, care ajung să nu mai poată trăi pînă nu spun și altora ce le apasă sufletul. Scriu dintr-o necesitate. Știu că nu doreai să aflu eu că scrii, dar nici eu nu doream să crezi că eu nu citesc ziarele și revistele. Vrei, sînt sigură, să nu se afle că scrii. Pentru mine rămîi Radu Bălteanu, care vine să-i dau cărți. Iată că-mi permit să-ți spun pe nume. Sînt sigură că vrei să-mi afli numele. Ei bine, mă numesc Maria Grădinaru. Pur și simplu Maria, nici Meri, nici Mari, nici altcumva.

— Eu ți-am spus Mihaela.

— Cînd ?

— Cînd mă gîndeam să mă înscriu la seral.

— Precis ?

— Întocmai.

Sînt sigur că sîntem mari mincinoși, și ea și eu.

— Radule, îmi promiți ceva ?

— Fără îndoială.

— Că nu mă vei minți.

Hopa ! Fii atent, Radule !

— Da, nu voi minți.

— Bine. Poți să vii cînd vrei să te servesc cu cărți. La revedere.

Pleacă brusc și rămîn cu gura căscată.

Marți. Diana nu dă semne de viață. Ce-o fi cu ea ? Bătrînii, tot ca înainte — buni de pus pe rană. Eu sînt neliniștit.

Dună se-nvîrtește pe lîngă mine. Îl întreb dacă are să-mi spună ceva și zice că nu are. Totuși, simt că vrea să-mi spună ceva. Pînă la urmă îmi va spune el.

Ce-o fi cu Gea ? Care sînt relațiile adevărate dintre Gea și Diana ?

Mi-e teamă să mă duc la Maria. Da, Maria ! Mihaela nu mai e. S-a evaporat, a dispărut. Mi-e teamă de mine, mi-e teamă să nu-i spun c-o iubesc.

Într-adevăr, nu mă interesează acel ins care m-a lovit. Să fie sănătos. Tot răul e spre bine, în favoarea mea, cum ar veni. Dacă stau și mă gîndesc bine, ar trebui să-i mulțumesc. Dacă nu era el, dacă nu mă lovea el, nu ajungeam atît de aproape de Maria. Oare ? Maria e grozavă ! Știa, mă citise în revistă. Mulțumesc, Maria !

Miercuri. Diana mă ocolește. Nu se lasă întîlnită. E o fată minunată. Și-i atît de frumoasă ! Păcat !

Inginerul m-a certat astăzi. Spune că nu știu să mă port în echipă, că nu am spirit de echipă. Mi-au luat apărarea Dună și Popa. Prea sînt individualist. Nu-i plac oamenii care trag pînă crapă, numai pentru ei. Are dreptate.

Trimit proze la alte reviste. De, de-acum sînt „scriitor".

Joi. Mîine e ziua mea de naștere.

Vineri. De dimineață, la servici. Nu spun nimănui că e ziua mea de naștere.

Cînd scap, ca glonțul mă duc la bibliotecă. Citesc pe ușă : „Sîntem în ședință". Acasă sînt singur. Diana și Bătrînii sînt plecați.

Astăzi e ziua mea de naștere.

Sîmbătă. Ca de obicei, ziua de lucru e mai scurtă. Navetiștii dispar spre prînz. Inginerul tună și fulgeră. Totuși, pînă luni uită.

Luni o voi căuta pe Maria.

Am chef să mă îmbrac în noul costum de haine. Păcat că e așa de cald.

* * *

E o căldură insuportabilă astăzi. Soarele e trecut de amiază. Totuși, e foarte cald. Luna lui Cuptor. Mi s-a luat de pe spate un rînd de piele. Lucrez dezbrăcat pînă la brîu.

Bine că s-a sfîrșit programul. Mă spăl bine cu apă rece, mă îmbrac și iată-mă altul. Dar ce cald e !

Mă aud strigat. Întorc capul și-o văd pe Gea. Într-adevăr, are dreptate Maria, că parcă-i o zînă. O prinde de minune rochia albă cu care e îmbrăcată. Părul auriu îi e revărsat peste umeri.

— Încotro, Gea ?

— Mă plimb.

— Pe căldura asta ?

Rîde. E atît de veselă și proaspătă...

— Eram în trecere. Nu puteam să trec pe lîngă tine fără să schimbăm o vorbă.

Mergem unul lîngă altul.

— Ar fi minunat la un ștrand acum, remarcă Gea.

— Ar fi într-adevăr grozav, Gea.

— O să mergem într-o duminică, Radule.

— O, nu, în altă zi. Duminica nu am noroc.

— Ei, cînd e să ai ghinion, te calcă și-un vapor în mijlocul străzii.

— Da, ghinion...

Al dracului ghinion am mai avut eu. M-am ales cu-n pumn zdravăn. Bine că n-a fost ghinionul și mai mare, că mă alegeam cu mai mulți. Să dau de pomană zilei aceleia, că a fost îngăduitoare cu mine.

Mă las purtat pe străzi de Gea.

— Zi ceva, Radule, de ce taci ?

— Întreabă-mă !

— Ce face Diana ?

— Întrebarea asta mă frămîntă și pe mine. Chiar, ce-o face Diana ?

Mă întreabă mirată :

— Cum, nu vă vorbiți ?

— N-am mai văzut-o de-atunci.

— Ei, nu se poate.

— Uite că se poate. Ce face ?

Aștept să-mi răspundă. Într-un tîrziu îmi spune :

— Nu vorbește cu mine. Cînd ne întîlnim, ne salutăm. Atît. A observat și medicul care e coordonator. Nici cu el nu vorbește. Nici eu nu vorbesc cu el.

Mă opresc și-i zic :

— Nu vreau să știu cine e acest el. Te rog.

Ne reluăm plimbarea. Ne apropiem de centrul orașului. Se oprește în fața unei porți.

— Radule, am o propunere.

— S-o aud.

— Să intrăm la mine. Eu locuiesc aici.

Bănuiam.

— Și părinții ce-au să spună ?

— Sînt plecați într-o stațiune.

Scoate cheia din poșetă și descuie poarta. Intrăm. Observ o curte mare, plină cu flori de toate felurile și de toate culorile.

— O mulțime de flori ! mă mir eu.

— Îți plac florile ?

— Foarte mult.

— Privește-le în liniște pînă mă duc eu să scot berea de la frigider. Înghețată mănînci ?

Dau din cap afirmativ. O urmăresc cu privirea pînă dispare în casă.

Constat că părinții Geei au o casă destul de mare. O fi a lor, ori o fi națională și ei sînt doar chiriași ?

Gea apare schimbată într-un capot decoltat și mă invită în casă.

Intru după ea. Mai întîi într-un hol, apoi în sufragerie. O sufragerie foarte spațioasă. Număr repede cinci uși.

— Ușile dau în camere ? o întreb aiurea.

— Da, confirmă Gea.

Cred că masa din sufragerie are mai mult de trei metri lungime. Observ o tavă plină cu pahare și sticle. Mă așez pe un scaun cu spătar foarte înalt.

— E-he, o mulțime de sticle, zic eu.

— Ei, nu chiar o mulțime. Una e cu bere, cu apă minerală, una cu votcă și una cu coniac. Bei ce dorești. Sînt scoase acum din frigider.

Îmi toarnă coniac într-un pahar mare. Nu mult, cam două degete. Ei își pune cîteva picături. Îmi toarnă apoi apă minerală într-un pahar enorm. Pune și cuburi de gheață.

Ciocnim și bem. Gust. E un coniac extraordinar.

— Bun coniac !

— Tata nu știu de unde l-a procurat.

Într-adevăr, îmi place. Mai beau. Îmi toarnă din nou. Mă ia cu fiori.

— Nu ți-e foame ? mă întreabă și dă să se ridice.

— Nu. La prînz mănînc la cantină. Și cum e trecut de prînz, îți dai seama c-am mîncat.

Îmi zimbește drăgălaș. Observ că vrea cu orice preț să se facă plăcută. De altfel, e destul de plăcută și așa...

— Mulțumesc pentru amabilitate.

În primul rînd, nu-mi pot explica de ce m-a așteptat Gea la poarta șantierului. Și apoi de ce m-a adus la ea acasă ? De unde pînă unde atîta interes pentru un muncitor necalificat ca mine ? E ceva la mijloc, nu se poate. Atunci, atenție Radule ! Oare, părinții ei chiar sînt în concediu ? Cîte și cîte întrebări îmi mai apar. Dar să le las dracului deocamdată. Și chiar dacă mă frămînt, tot nu găsesc răspunsurile.

Și tocmai aveam de gînd să merg la bibliotecă, s-o văd pe Maria. Sînt un mare guguman. Dovadă că nu știu ce vrea Gea. Oare, ce vrea ?

— Vrei să guști și din votcă ? mă întreabă Gea cu voce nevinovată.

— Nu, ar însemna să mă îmbăt. Mie toarnă-mi coniac, zic și-i întind paharul să-mi mai toarne.

Îmi toarnă coniac. Mai mult decît înainte. Beau aproape jumătate din el.

— Ar fi o chestie să mă îmbăt, zic rîzînd.

— Ești în casă de om...

Sună telefonul. Întorc capul încotro se aude sunînd telefonul. E pe o măsuță lîngă ușă. Gea se îndreaptă spre el. Ridică receptorul și-l pune la loc în furcă fără să vorbească.

— I-am luat glasul. Nu ne mai deranjează acum. Nu mă interesează cine sună. Să fie sănătos !

Să fie sănătos ! Se oprește lîngă scaunul meu. Pune mîna pe spătarul scaunului. O simt foarte aproape. Zic :

— Ferește-mă, doamne, de ispită. Și încep să rîd.

— Și iartă-ne nouă greșelile noastre, amin ! zice și Gea pe tonul meu și rîde și ea.

E superbă în capod, în acest semiîntuneric. La ferestre sînt trase jaluzelele. E aprinsă doar o veioză din spatele meu, de pe bufet.

Văd că mă atacă din diferite poziții. Mă las asediat. În definitiv, nu sînt un om alcătuit din nervi, carne și oase ? Și ce drăgălaș îmi mai circulă acum sîngele prin vine ! Și ce bun e coniacul !..

Mă ridic în picioare și-o privesc în ochi. Întinde mîinile spre mine. Îmi fac cruce și-mi zic în gînd : iartă-mă, Maria.

O prind în brațe. Îi strivesc buzele cu gura. O simt pe gît și pe umeri. Ne lăsăm jos, pe covor, așa muncitorește, dacă așa vrea. O aud după un timp :

— Vai, și ușa era deschisă...

Îi răspund gîfîind :

— Dă-o dracului...

Sîmbătă. (continuare)

În loc să mă duc la bibliotecă, mă las purtat de Gea pe străzi. Apoi la ea acasă. Are covor persan în sufragerie. Ți se îngroapă picioarele în el.

* * *

Vorba lui Dună, ce bine-ar fi să fie duminică de două ori pe săptămînă. Să stai în pat și să nu faci nimic, cum stau eu acum. Peste puțin timp mă voi ridica din pat, mă voi îmbrăca și mă voi duce să-mi iau ziarele și revistele de la chioșc. Dacă vreau ; dacă nu, nu. Nu mă obligă nimeni. Aș putea și mîine să-mi cumpăr presa. Dar vreau eu astăzi.

Aud afară, în fața bucătăriei de vară, pe Diana vorbind cu Bătrîna. Sar din pat și mă îmbrac repede. Ia să văd eu ce mai face Diana. Numai în pantaloni, în maieu și în papuci, cu prosopul pe umăr, cu săpuniera în mînă, mă duc să mă spăl la robinet în curte, ca de obicei vara.

Diana e lîngă masă, curăță cartofi într-o cratiță. Are cartoful în mînă. Mă vede și-mi răspunde la salut zîmbindu-mi cald. Parcă nici n-ar fi trecut atîta vreme de cînd nu ne-am văzut.

După ce mă spăl, mă opresc lîngă Diana.

— Ce faci, Diana ? Pe unde umbli de nu te mai vede omul cu anii ?

— Secret, domnule, secret ! E secretul meu pe unde umblu. Și dacă e secret, e logic că nu-ți pot spune.

Ce s-o mai întreb ? N-o pot lăsa acum așa și să intru în cameră.

— A, era să uit. Ce mai face Gea ?

Gafez. Se încruntă, dar îmi răspunde totuși calm :

— Ieri n-a venit la practică. A dat telefon de dimineață că-i bolnavă. Spunea că-i răcită. După-amiază mă duc la ea să văd ce are. E singură acasă. Acum vreo două zile parcă am auzit-o spunînd, am uitat cui, că și-a trimis în dimineața aceea părinții la odihnă într-o stațiune. E singură acasă și e și bolnavă pe deasupra. Nu vrei să mă însoțești ?

A lucrat ca la carte Gea. Mă umflu în pene ca un curcan. Nu mă mai încape maieul. Dar ce, eu nu sînt cel mai calificat muncitor necalificat ?

— La dispoziția ta, Diana !

— Credeam că n-ai timp, îmi zice ea cu o oarecare ironie.

— Timp, eu ? Eu tot timpul am timp; zic și rîd. Cînd sînt în încurcătură, ori tac, ori rîd, ca acum.

— La ce oră mergem în vizită ? o întreb.

Cît de frumoasă e Diana !' Constat de la un timp că multe fete sînt frumoase. Păi cînd toate treburile îmi reușesc, cum să nu văd totul frumos ? Ce păcătos sînt, doamne, ce păcătos ! Diana e cu adevărat o fată frumoasă, și bună pe deasupra. Ce mai, e o fată minunată.

— Te grăbești ?

— Doresc să știu. Am atîtea de făcut astăzi, o mint, de, ce să fac ?

— Ce anume să faci ?

— Am program administrativ.

— Program administrativ ? În ce constă acest program administrativ ? mă întreabă ea.

— Îmi spăl rufele...

— Nu mă interesează acest program. Vei merge cu mine, auzi ? se răstește la mine atît de caraghios, că mă pufnește rîsul.

— Ora, la ce oră ? o sîcîi eu.

— La ora optsprezece ! E bine ?

— E minunat.

Intru în cameră și-mi pun cămașa și pantofii. Duminica, uneori, chioșcul de difuzare a presei se închide mai devreme. Mă tem să nu se închidă și acum.

— Radu, unde pleci ? mă întreabă Bătrîna din bucătărie.

— Să-mi cumpăr revistele, îi răspund.

— Astăzi ești invitatul Dianei la prînz, îmi zice Bătrîna ieșind în ușa bucătăriei de vară.

— Știți...

— Știm, dar fără „știți", îmi retează vorba Diana autoritar.

— Se aprobă, zic și plec să-mi cumpăr revistele.

Nu mă miră nimic de-acum. De ce să-mi fac probleme ? E corect să accept invitația la masă. Se știe că astăzi fac o excepție de la programul pe care mi l-am impus. Și, în definitiv, de ce s-o refuz pe Diana ? E doar nepoata Bătrînilor. Unde o fi Bătrînul ?

E normal ca Diana să se poarte civilizat cu mine, dar nu mai e normal un amănunt, care prea e important ca să-l trec cu vederea : îmi caută, cum se zice, prea mult în coarne. Și de ce ? Să fie atît de inteligentă încît să-și dea seama că mă ascund după o salopetă ? Că sînt un intelectual îmbrăcat vremelnic într-o salopetă ? Dar am cunoscut sute de muncitori culți, versați, rasați, nu cum apar acum eu în ochii Dianei. Mulți muncitori au liceul și chiar școli postliceale.

Cum fac, cum dreg, mereu îmi pun întrebări, mereu îmi leg o întrebare de alta, dar cum, dar dacă, ce, însă etc. Dar de-acum gata cu această bătaie de cap.

Mă întorc cu ziarele și revistele sub braț. De-abia aștept să le citesc.

Mă opresc în ușa bucătăriei și-i spun Dianei :

— Cînd e gata masa, să mă strigi. Pînă atunci am de citit revistele.

Ce zîmbet frumos, doamne, ce zîmbet ! Diana e toată numai un zîmbet.

Mai întîi răsfoiesc revistele. Era să scot un strigăt de bucurie. O altă revistă mă publică. Tremur. Sînt zguduit parcă de friguri. Mă trîntesc pe pat. Stau cu fața în sus. Cine sînt ? Păi cine să fiu ? Sînt Radu Bălteanu, ăla care semnează în reviste.

Secvența I

Marin Răscol, zis Fustălău, își făcu loc printre oameni și ajunse în față. Văzu pe Ilie Puțan mort în mijlocul drumului. Cămașa în dreptul inimii era tăiată și plină de sînge. Ar fi vrut să afle cine-l tăiase pe Ilie Puțan. Vorbeau toți deodată.

— Cînd venii eu, era mort, zise Lemn de tei.

— La mine strigă Dudulan să ies din bătătură și să văd pe Puțan mort, zise Ochidemîță.

— Săracu de el, cum stă mort în drum ! zise Zara lu Chindie plîngînd.

— Mă, care știi cine-l tăie ? strigă tare Pițigău.

— Eu văzui cînd fugi de lîngă Raia, zise Spase cu importanță.

— Și erau numa ei doi ? întrebă repede Pițigău.

— Aha ! confirmă Spase.

— Taci, mă, dracului din gură, nu băga în belea pe Raia, că eu îl văzui cînd venea spre mort, că eram în spatele lui, zise supărat Purcel.

— Zău, mă ?

— Zău !

— Mă frate, eu văzui cînd dete cu cuțitu pe Mărgărit, zise Ion Zară.

— Mă frate, te ia dracu. Ești nebun de bagi pe Mărgărit în daravelă ? Mărgărit îi plecat de-aseară la moară la Oprișor, zise Spase dușmănos.

— Zău, mă ? Da' ce, nu putea să vină de-aseară de la moară ? îi tăie vorba Ion Zară.

— Lasă-l, mă, să-și răcească gura de pomană, că de, i-e cumnat, zise Fustălău.

— Cum, mă, cum îmi răcesc gura de pomană ? Ia mai zi o dată. Hai, zi ! zise Ion Zară cu înverșunare.

— Tăceți, mă, dracului din gură, ce, vă luați la cuțite acu, cînd noi tocma' trebuie să aflăm cine-l tăie pe mort ? zise împăciuitor Pițigău.

— Că doar nu se omorî singur mortu, zise Florea lu Beregată răgușit.

Pe drum venea jelindu-se Suța, nevasta mortului. Îi făcură loc. Cînd îl văzu, puse mîna la gură și îngenunche lîngă el.

— Săraca de ea, zise Biba, nevasta lu Cuțitoae.

— Cine-o avea grijă de ea cînd o fi bătrînă, că Dumnezeu nu le-a dat copii ? zise încet Lila lu Fîrneci.

— Că pe tine ai tăi te duc de la umbră la soare, zise Tufa lu Florea lu Zgaibă.

— Ioane, înjugă, mă, boii la car și hai să-l ducem acasă, zise Zară lui Ion Pițigău.

— Ba, că am bou șchiop, zise Ion Pițigău trăgîndu-se printre oameni mai în spate.

— Aduc eu caru, zise Surcel.

Suța, nevasta lui Ilie Puțan, mortu, stătea lîngă el îngenunchiată și gemea.

— Închide-i, mă, careva ochii, să nu rămînă cu ei beliți, că dracu-a mai văzut mort cu ochii beliți, zise Surcel.

Mărin Răscol se aplecă și cu degetele de la mîna stîngă vru să-i închidă pleoapele. Zise :

— Se răci, rămase cu ochii beliți. Unde i-o fi pălăria ? Mă, văzuși careva pălăria mortului ?

Nu-i răspunse nimeni.

Începu să plouă. Oamenii se uitară în sus, spre cer. Plecară pe rînd.

— Cînd dracu mai veni și ploaia asta ? zise Pițigău.

— Acu, îi răspunse Surcel.

Suța rămase singură în ploaie lîngă mort, jelindu-se.

— Ilie, Ilie, începu să plouă, Ilie. Ce ploaie o mai fi și asta, Ilie ?

Secvența II

Bărbatul deschise ușa. Vîrî capul prin deschizătură și privi spre pat. Fu mulțumit cînd văzu că femeia doarme. Porni cu pași înceți. Își frecă mîinile de bucurie.

Ajuns în fața casei, se opri pentru o clipă. Privi spre poartă. Cu mîna stîngă se scărpină în turul pantalonilor. Rîse înăbușit. Un fel de nechezat : hi-hi-hea !

Trecu prin spatele casei, pe lîngă privată, și se opri lîngă gard, în fundul grădinii. Scoase un stobor din gard și se strecură dincolo.

Dispăru după glugile de coceni.

Femeia ținea o strachină cu mîna stîngă și cu dreapta arunca boabe de grîu puilor strînși în jurul cloștii. Era cu spatele spre casă și cu fața spre grădină. Se aplecă să prindă un pui. Cloșca se zbîrli.

— Cioc, cloță ! zise.

— Ce-ai, fă, cu cloța ? zise bărbatul.

Femeia nu-i răspunse.

— Ce mama dracului ai de nu-mi răspunzi ?

— Am, vezi că am.

— Ce ai, fă, ce ai, spune-mi și mie ce ai ?

— Mărine, cum dorm eu poate să doarmă și el și te trezești cu el.

— Cum dormi tu, fă, cum dormi tu ? Unde să mă trezesc, și cu cine ?

— Cu Gheorghe Bărzoiu.

— Ce are Bărzoiu cu mine ?

— Ce ai cu-a lui ?

— Dă-te-n haia lu mumă-ta !

Bărbatul plecă mulțumit. Femeia își făcu cruce și zise : „Scăpă și acu, afurisitu'".

Secvența III

În uliță, în dreptul casei lui Buzărnea, se strînsese lume multă. Femeile intraseră în bătătură. Bărbații așteptau în uliță. Urzicuța, nevasta lui Duhoare, ieși grăbită pe poartă. Leonică alu Oană o întrebă :

— Dă de-a boala Ioana ?

— Nu dă de-a boala. Se dete de vrăjitoare, îi răspunse calm Urzicuța.

— Și ce face ? se interesă Măcrișii.

— Ce face o vrăjitoare, răspunse Urzicuța.

— Mă Gheorghe, tu știi ce face o vrăjitoare ? întrebă Țăruș pe Gheorghe Bărzoiu.

Urzicuța vru să-i răspundă ca lui Țăruș, dar se grăbi Miu, zis Paracliseru, să-i răspundă.

— Ea stă cu fața în sus, cu ochii închiși, iar tu o întrebi dacă o vede pe mumă-ta pe lumea ailaltă. Ea îți răspunde că o vede, că mestecă o mămăligă într-o oală cît roata carului.

— De unde știi, mă Paracliserule ? îl întrebă Măcriș.

— Mi-a spus mie a mea cînd a fost cu lîna la dărac la Dănceu. I-auzi, că vede ca-n oglindă lumea ailaltă.

— Vede pe dracu, aia vede. Păi dacă vedea cum e pe-acolo, de ce nu-i spune lu Omu-su să facă și aici cum e acolo ? își dete cu părerea Ion Brutaru.

Gheorghița lu Ion Chiorbașu ieși și ea din bătătura lui Buzărnea și zise dintr-o dată.

— O văzu pe Polina lu Muscu pe lumea ailaltă.

— Zău ?

— Cum o văzu ?

— Cînd ?

— Mă, cheamă careva pe fiu-su să audă ce spune Ioana lu Buzărnea.

— Ia tăceți, mă, dracului din gură, să vedem ce și cum îi pe lumea ailaltă. Ce făcea Polina lu Muscu ? întrebă pînă la urmă Paracliseru.

— I-auzi că sta pe-o creacă într-un cireș și mînca cireșe, îi răspunse Gheorghița lu Ion Chiorbașu.

— Atît ?

— Atît.

— Puțin vede, zise Măcriș.

— Ce, nea Măcriș, ai vrea să vadă tot raiu dintr-o dată ? Îl vede și ea pe bucățele. Ei, cine știe cum o fi regula, își dete cu părerea și Marin alu Gheorghe.

— Asta își dă cu părerea și nici nu știe să se șteargă la nas, îl tachină Bărzoiu.

— Așa e, zise și Măcriș.

În casă se auziră țipete. Toți se îmbulziseră spre poartă. Ieși afară val-vîrtej Leana lu Ioniță, zisă Tufa, și spuse :

— Asta dă de-a boala. Face spume la gură.

— Ptiu, păcătoasa, scuipă alături Bărzoiu.

— Soirba ! zise și Ciobăncan.

— Ie-te, mă, și cît pe ce să aibă satu nostru vrăjitoare, zise descumpănit Vărgatu.

— Haideți, mă, acasă, că degeaba mai stăm, zise Ștefan Tunsu și porni spre casă.

* * *

Mă aud strigat la masă. Dispare lumea mea de țărani, lume care a fost, care nu mai e, care e undeva departe în urmă. Lumea copilăriei mele, lumea amintirilor.

— Helo, Radu, hai la masă, mă strigă Diana.

Masa e aranjată frumos. E răcoare sub bolta de viță de vie. Sînt doar trei scaune. Întreb :

— De ce numai trei scaune ?

— Bunicul e în vizită la un prieten.

— A venit aseară un prieten de-al lui, coleg de la cefere, ca să se ducă astăzi la masă. I-a promis că se duce și s-a dus, că de, a promis, zice și Bătrîna.

Mănînc în neștire. Sînt atît de mulțumit. Și cînd mă gîndesc că nu pot să-mi trîmbițez mulțumirea. Cîte zeci și zeci de explicații ar trebui să dau. Apoi, cîte complicații. Mă simt, însă, excelent în această piele.

— De ce nu bei, Radule, țuică ? Nu vezi paharul ? E lîngă mîna ta.

Vorbește cu mine Diana. O aud ca-n vis. Iau paharul și beau.

— E bună țuica ! zic.

Bucuria îi ia glasul omului. Îi pune gheara în beregată și-i ia glasul. E un caraghios omul bucuros. Cum sînt eu acum. Dacă m-ar întreba Diana ce mănînc, nici n-aș ști ce să-i răspund. Ei, dar ia să fiu băiat cuminte și să mă las de prostii !

— De mult n-am mai mîncat mîncare atît de bună, zic ca să mă aflu în vorbă.

— Și ce mănînci acum ? mă întreabă Diana.

M-a prins. Zic ;

— O mîncare excelentă.

— Ți-era gîndul plecat cu sorcova, Radule. Tu aici și gîndul pe alte tărîmuri. Cum e pe-acolo ?

— Lume ca și pe-aici.

— Diana, lasă băiatul în pace ! Ce ai cu el ? Nu știi că el e băiatul nostru ?

Dar Diana nu mă lasă. Îmi zice :

— O fi îndrăgostit.

— Tu de unde știi ? zice Bătrîna.

— Se observă pe fața lui. Citesc în ochii lui că e îndrăgostit.

Mă cam ia peste picior. Tonul ei e ușor ironic.

— De ce să nu fie îndrăgostit ? Cîte or fi îndrăgostite de el, că-i băiat frumos, asta nu întrebi tu ? Fata vecinului e moartă după el. Vecina toată ziua mă întreabă peste gard cîte și mai cîte despre el. Poate îl facem vecin.

Acum e acum. Trebuie să răspund ceva, ceva să le piară pofta vecinelor de măritat. Dar și pentru Diana. Să rămînă și ea cu gura căscată. Ce să răspund ? Nu găsesc nimic.

— Întîi să-mi fac un rost.

Fleoșc ! Ce răspuns prăpădit. Dar nu, e foarte bun. Cresc în ochii mei. E pe măsura mea. Pe măsura omului cu patru clase, a muncitorului necalificat. Idealul lui e... rostul. Acesta e, deci, idealul meu. Să-mi fac un rost și pe urmă să mă însor. Dar ce fel de rost ?

— Un nume, vrei să spui ? mă ia la sigur Diana.

Rămîn cu gura căscată și cu furculița în aer, nu pot s-o mai duc la gură. Încotro bate Diana, încotro se îndreaptă vorbele ei ?

— Adică mai întîi să înveți cîte ceva, zice tot Diana.

Încearcă s-o dreagă acum. Dacă o știi ceva ? Dacă a citit și ea, ca și Maria, revista ? Nu cred. Mi-ar fi spus. Nu-mi place raționamentul. Mă întristez brusc.

Ce dracului au fetele astea cu mine ? Unde e defecțiunea ? Care rotiță s-a defectat la ceasornic ? Ceva e putred în Danemarca, nu-i așa ?

— Diana, eu sînt ce sînt. Îmi vine greu să repet ce sînt. Nu mă rușinez că sînt muncitor necalificat,

nici acum și nici pe viitor. Și nici în trecut nu m-am rușinat. Caut să citesc cîte ceva, și să aflu cîte ceva prin cărțile pe care le citesc. Sînt fericit cînd țin o carte în mînă. Nu mă rușinez cînd stau la o masă cu o fată de condiția ta, viitoare doctoriță. Cu tine, adică. Dacă nu mi-ar place sau dacă m-aș rușina, n-aș sta. Nu mă obligă și nu mă poate obliga nimeni.

Simte lovitura în plin. Dar nu reacționează. Se rușinează, probabil, de bunică-sa. Bunica se uită la noi mirată.

— Ce aveți ? ne întreabă.

— Eu glumesc, îi răspund.

— Și eu glumesc, îi răspunde și Diana.

Bătrîna aduce, ca desert, o plăcintă din care ies aburi. Diana aduce trei sticle de bere.

— Să bem berea din sticle, propune Diana.

— Minunat, zic eu.

Într-adevăr, e minunat. De cînd n-am mai băut bere direct din sticlă ? Nu știu.

Plăcinta e excelentă. Berea, foarte rece.

— Mi se taie răsuflarea de rece ce e, zice Diana.

Nu-mi place deloc să mă gîndesc că voi da ochii cu Gea. Mare încurcătură !

— Și-acum, la culcare, copii !

Bătrîna are un gînd de aur. Le mulțumesc pentru masă. Diana ridică tacîmurile și le duce în bucătărie. De-acolo, din bucătărie, îmi urează vise plăcute. Gîndește că voi dormi, desigur.

Nu greșește. Chiar mă culc. După ce mă voi trezi voi vedea ce-o mai fi.

Cîteva ore de somn sînt binevenite. Mă simt odihnit și proaspăt. În noul costum arăt ca un cioclu. Mă dezbrac imediat. Nu merge pe căldura asta în costum.

În cîteva minute aș fi lac de transpirație. Pe căldura asta, pînă și gri închis devine negru. În pantalon și bluză sînt altul. Mă încadrez în atmosfera de afară. Cum s-ar zice, rimez cu ea.

Diana arată superb într-o rochie crem. Blondele sînt atente la culori. Că nu toate culorile le prind. Diana are gusturi bune. Sînt sigur că mă dezbrăca urgent dacă mă vedea îmbrăcat în costum. Îmi lipsea lumînarea, că în rest eram îmbrăcat de înmormîntare.

Sîntem o pereche potrivită. Sînt trecători care întorc capul după noi. Diana mă prinse de braț cum ieșirăm pe poartă. Merg țanțoș și zîmbitor. Diana tace. Mă las condus, deși cunosc drumul.

Poarta nu-i încuiată. Intrăm în curte. Eu o urmez pe Diana. Ea cunoaște casa, cum ar veni, iar eu nu. Sfînta minciună, cum te scoate din încurcătură ! Cine a mințit prima dată cred că a fost cel mai mare geniu al omenirii. De cîte ori nu se minte ca să se facă un bine !

Fără să sune la ușă, Diana intră în casă. Eu rămîn mai în urmă. Și doar soneria e la loc vizibil.

Le aud discutînd. Ce n-aș da să știu ce discută ele acum. Sînt sigur că se cam împung cu vorba.

Iat-o pe Gea. Mă invită în casă. Nu-mi lasă ocazia să-i prind privirea. Trec pe lîngă ea. Diana vorbește la telefon. Gea îmi face semn să iau loc pe scaun. O ascult. Stau pe același scaun pe care am mai stat. Privirea îmi alunecă pe covor. La locul cu pricina. Criminalul mai trece pe la locul crimei, se zice. Gea mă prinde asupra faptului. Cînd îndrept ochii spre ea, culmea, îmi face cu ochiul și imediat se întoarce spre Diana, care tot vorbește la telefon.

— Închide-i, dragă, telefonul.

Sfîntă născătoare, ce-mi văd ochii ? Gea are numai vînătăi pe gît. Se văd mușcăturile. Nerușinata, nici nu și le ascunde. Îmi ridic degetul la gît, s-o fac să înțeleagă. Pun gaz pe foc, cum ar veni. Te pomenești că ea s-o mîndri cu astfel de semne. Ce-o fi în căpățîna ei ? Simt o poftă nebună să-i dau cîteva palme.

Diana termină de vorbit la telefon și se așază pe scaun. Gea iese din cameră.

— Insul de la telefon este un impertinent, zice Diana enervată.

— Se întîmplă, zic.

— Gea e o intrigantă. Insul se interesa de mine cînd tocmai intram pe ușă. Nici una, nici alta, Gea mi-l dă la telefon.

Îi joacă ochii în lacrimi.

— Nu și-o fi dat seama că face o gafă, o apăr într-un fel pe Gea.

— Gafă ? Care gafă ?

Face o pauză. Nu e hotărîtă ce să-mi spună. Totuși, într-un tîrziu, zice :

— Mă opresc aici.

Gea vine cu o tavă cît toate zilele de mare. Sticle și pahare. Se repetă, intriganta.

— E vreun botez pe aici ? zice în glumă Diana, uitîndu-se în jur.

— Nu acum, peste nouă luni. Ce zici, Radule ?

Na, drace ! Țin la glumă. Plusez :

— Acum e doar logodna.

Intră în horă și Diana :

— Să fie într-un ceas bun !

— Ce bei, Diana ? Bere, sau coniac ? Radu știu că bea coniac.

Am inima în mine cît un purice. Dacă Diana știe toată povestea și mascarada asta nu e decît un aranjament de-al lor ? Mă trec toate căldurile. Rușinea e a ei, nu a mea. Oare, așa să fie ?

— Excelent coniacul !

— Da, Radule, e excelent, zice Gea.

— Ai mai băut pînă acum coniac de acesta ? mă întreabă Diana fără să mă privească.

— Ar fi posibil, dar nu cred. După gust cred că nu, după miros da.

Fie ce-o fi, trec la atac.

— Diana spunea c-ai fi bolnavă.

— Și-ai crezut-o ?

— Da.

— Păcat !

Diana tace. Nu intervine în acest dialog stupid. De ce nu intervine Diana ? Mă adresez Dianei :

— De ce am venit aici, Diana ?

— S-o vedem pe Gea.

— Că-i bolnavă, nu ?

— Și bolnavă, zice Diana subliniind cuvîntul bolnavă cam înțepat, altfel zis care ar însemna hai sictir !

Se cercetează reciproc, ca doi cavaleri înainte de turnir. Precis se vor lua la harță. Voi fi între ele.

— Era să uit, Diana, peste o săptămînă terminăm practica. Ce ai de gînd, mai rămîi ?

— Exact peste zece zile, nu peste o săptămînă, o corectează Diana veselă deodată.

— Ce mi-e o săptămînă, ce-mi sînt zece zile ? Tot aia e, zice Gea filozofînd.

— În trei zile se pot întîmpla atîtea.

— Păi mie îmi spui !

Gata, vine ploaia. Se aud bubuiturile.

— O, fii fără grijă, Gea, plec peste șase zile. Am discutat în prealabil cu medicul îndrumător și e de acord.

— Noroc, în cinstea plecării tale, zice Gea și ridică paharul cu bere.

Eu mă prefac a nu înțelege nimic. Diana își privește mîinile.

— Se duce la părinți, în familie, zic eu încurcat.

— Atunci, în cinstea celui mai nevinovat tip pe care l-am cunoscut în ultima vreme.

— Dacă nu e și parșiv, degeaba, caut să inversez eu, să văd ce-o să iasă, dar să mă și apăr într-un fel.

Se ridică de pe scaun, vine lîngă mine, mă ia de mînă și mă trage după ea pînă în fața unei oglinzi mari, între două uși și-mi zice :

— Semeni cu tipul acela.

— S-ar putea să semăn, dar nu sînt eu.

Începe ultimul act al comediei. Salvarea vine dinspre Diana :

— Să lăsăm circul, Gea, te rog !

— Circ ? Care circ ? O glumă, doar, e adevărat că nereușită, dar totuși o glumă.

Cu fetele astea trebuie să stai mereu încordat, că nu știi din care parte vine primejdia.

— Diana, deci conturile sînt închise !

— Nu pot fi închise pentru simplul motiv că nici n-au fost deschise.

Frumos spus ! Gea îmi toarnă apă minerală în pahar. Beau coniac. Diana zice :

— Lasă-mă, soro, cu întrebările astea. De cîte ori vrei să-ți spun să mă lași în pace ? Nu sînt vinovată

cu nimic față de el. E un caraghios. Ce vrea acum? Dragoste cu sila? Nu se poate așa ceva. Na, iată-mă și vulgară.

— Vulgară? Moft! Ce-i aia vulgaritate? Nici nu știi tu, Diana, ce bine-ți șade cînd ești așa cum ai zis tu, vulgară. Ești o bomboană de fată.

Mă fac mic pe scaun și doresc din toată inima să fiu lăsat în pace. Să se uite de mine. Am o poftă nebună de scris acum.

— Acum plecăm, Gea, o aud pe Diana zicînd și mă ridic de pe scaun.

— Tu poți să rămîi, Radule, tot ne despărțim la poartă, că am niște vizite de făcut.

— Se va face tîrziu...

— Fii fără grijă, mă descurc eu.

— Ea e fată de București, Radule, ce crezi, că acum trece pragul casei pentru prima dată?

— Nu fi insinuantă, Gea.

— Fă-mi plăcerea să rămîi, tot n-ai ce face astă-seară, Radule!

În timp ce vorbește, se apropie de ușă. Gea e lîngă ea. Rămîn singur. Ori știu mai mult decît cred eu despre mine, ori își bat joc de mine. Cred în prima variantă. Știu ceva-ceva despre mine. Altfel nu se explică purtarea lor față de mine. Prea bună, nu știu cum.

— Uite cheia de la poartă, Radule!

Gea îmi arată cheia de la poartă. O pune pe masă. Se duce la ușă. O închide și răsucește cheia în broască. Se apropie de masă grăbită. Îmi toarnă coniac în pahar.

— Vrei să mă îmbeți?

— O, nu, zice ea tuguindu-și buzele ca un copil.

Îmi întinde paharul, îl iau și beau o înghițitură.

— Radule, nu ți-am arătat casa. Stai s-o vezi! Mă ia de mînă și mă trage după ea. Deschide o ușă, prima pe dreapta, și intrăm. E beznă.

— Aprinde lumina, Gea!

— De ce? Ți-e frică?

— Așa vreau eu...

Aprinde pentru o clipă lumina. Clipește des din ochi. Fac ochii roată. Nu e nimeni. Lumina se stinge. Joacă, totuși, cinstit Gea. Fie, îmi zic. Tot m-am prins în horă. Mă dezbrac rapid. Întind mîinile. E lîngă mine, goală.

* * *

Cînd vin de la servici, Bătrînul îmi dă un plic voluminos. Intru în cameră și-l deschid. Citesc și rămîn stupefiat. Fantastic. Dar nu, e îngrozitor. Procurorul nu s-a lăsat. Mulțumesc din inimă, procuror Berbeceanu! Ce țesătură blestemată! Ca-n filme. Îmi trimite două hotărîri. O hotărîre de revizuire. Se revizuiește dosarul în care am fost condamnat și se pronunță achitarea mea ca fiind nefondată fapta pentru care am fost judecat și condamnat. Și o altă hotărîre de condamnare împotriva acelora care au depus mărturie în dosarul meu, mărturie constatată ca mincinoasă și împotriva aceluia care i-a instigat să depună mărturie mincinoasă. Ce țesătură, ce mîrșăvie! Mulțumesc, procuror Berbeceanu! Mă cutremur. Instigatorul, un avocat. Și încă cine. Directorul baroului de avocați. Se temea, viermele, că-i voi lua locul, că de, aveam origine socială bună, sănătoasă.

Scrisoarea mamei e scurtă. E bucuroasă că sînt om în rîndul oamenilor. A fost chemată la Sfatul popular de către președinte și i s-au dat cele două hotărîri să mi le trimită pe unde voi fi. Erau trimise de procurorul Berbeceanu.

Mulțumesc, procuror Berbeceanu !

Marți. Dună mă invită la o bere. Accept. Se bucură. Sînt vesel și discut cu el vrute și nevrute. Parcă plutesc. Nici nu simt arșița zilei și greutatea tîrnăcopului. Sînt hotărît să stau pe loc. Mă simt atît de bine. Nu-mi trebuie altă slujbă. Îmi trebuia altă dată. Parcă ar fi fost acum două veacuri.

* * *

Stăm la masă și bem bere. Nu e înghesuială. E oră nepotrivită. Vara se intră seara în restaurant. Mie îmi place această oră. Dună e mulțumit. Începe să rîdă.

— Radule, îmi vine să mă tăvălesc de rîs. Toată noaptea am rîs de unul singur.

— Vreau să rîd și eu, nene Dună.

— I-auzi, că tu ești pușcăriaș.

Rămîn stupefiat. Nu mă așteptam la așa ceva. Dună rîde și eu nu știu ce să-i răspund.

— Cine a spus ? întreb răstit.

— Ușor, Radule, ușor, nu te răsti la mine. Acum vreo două săptămîni a venit un instalator nou. E de meserie instalator. A fost condamnat. Cum a venit din pușcărie, cum a venit aici. A spus că tu ai fost condamnat, dar nu e sigur. Nu poate băga mîna în foc. Cică te-a văzut o singură dată. Te-a arătat unul. Zicea ăla, care te-a arătat, că ești avocat. Zice că poate se

înșeală, că de, atunci erai în haine vărgate și tuns și te-a văzut dintr-o parte. Acum ai păr și ești îmbrăcat civil.

— Și-l crezi, nene Dună ?

— Cum să-l cred ? Nu-l cred nici mort. Nu se poate să fie așa. Să zic c-ai fost condamnat. Se poate ! Da' nu se poate să fii ăla care era avocat, că n-ai față de avocat. Păi cu cartea aia de avocat ai fi ajuns aici cu mine la tîrnăcop ? Dacă ai fi avocat, n-ai fi făcut pușcărie, că avocații știu să se scape cînd e vorba de așa ceva, că de aia sînt avocați. Scapă ei pe alții, dar pe ei se poate să nu se scape ? Și mai e una. Nu ai tu față de om care să facă rău ca să fie băgat în pușcărie. Păi vezi acu de ce nu cred eu că ești ăla ?

Îmi place raționamentul.

— Deci nu crezi dumneata că sînt pușcăriaș ?

— În ruptul capului !

— Și dacă aș fi ?

— Ha, ce ziseși ?

— Dacă aș fi pușcăriaș ?

— Lasă-mă, Radule, în ale mele, că nu te cred. Crezi că eu la viața mea nu mă pricep nici atîta la oameni ? Mă pricep, Radule, băiete ! Cum te-am văzut, cum te-am cumpărat. Am zis — al meu e ! Ăsta-i om cinstit.

— Îți mulțumesc, nene Dună ! Ești un om grozav. Dau eu rîndul ăsta de bere.

— Primesc. Te-au văzut ai noștri umblînd prin oraș cu fete frumoase și bine îmbrăcate. Ce zici ?

— Ce să zic ? Nimic.

— Așa e ?

— Așa e ! Ei ce zic, ai noștri ?

— Zic : „Al dracului avocatu'".

— Cum ?

— Păi în spate îți zic Avocatu. Așa ți-a rămas numele de cînd cu chestia cu pușcăria. Nu te crede nimeni avocat, dar toți îți zic Avocatu. Ce zici ?

— Treaba lor.

— Inginerul zice că ești tu avocat așa cum e el protopop. Zice că ești un papițoi care muncește pînă dă în brînci să aibă bani să se îmbrace frumos și să umble cu fete mai cu carte. Ei, ce zici ?

— Are dreptate !

— Fugi de-aci, mă Radule, că n-are dreptate. Cum să fii tu papițoi de ăla cum zice inginerul ? De-aia te-a criticat. Zicea că vrei să spargi norma ca să iei bani mulți să-i pui pe tine. În loc să-i ajuți și pe alții la normă, tu tragi numai pentru tine. De aia te pune unde e mai greu. N-ai văzut ?

— N-am văzut.

— Mă Radule, nu te supăra, dar tu nu vezi multe în jurul tău. Ce ai ?

— Ce zice inginerul, aia am. Muncesc cu capul în jos și nu privesc în jurul meu.

— Zău ?

— Da, așa a fost, dar n-o să mai fie.

— Păi ce-ai să faci ?

— O să stau mai mult de vorbă cu dumneata.

— Mă, tu ești deștept. Ce-ar fi ca tu să fii avocatul ăla ?

— Ce-ar fi ?

— Păi eu știu ce-ar fi. Lasă-mă, că nu ești tu ăla. Să nu mai vorbim degeaba. Cînd mergi pe la mine ?

— Cînd mă vei invita dumneata.

— Peste două săptămîni. Bate palma.

Dăm mina prietenește. Peste puțin timp ne despărțim.

Găsesc la masa de sub bolta de viță de vie pe Diana singură. E palidă și nedormită. Simt că-mi pare rău de ea.

— Diana, ce ai ?

— O, tu erai, Radule ? Nici nu te-am auzit venind. Nu am nimic, ce să am ?

— Nu se poate, pari a fi bolnavă.

— Da, sînt bolnavă.

Simt cum mi se face inima țăndări.

— Diana, am o propunere. Te rog să accepți. Îți propun să ieșim în oraș sau la motelul ăla, știi tu care.

Oare, n-ar fi momentul să dau cărțile pe față ? Fie ce-o fi. Jos masca, Radu Bălteanu !

— Te rog, schimbă-te, îmbracă-te frumos ! Eu intru în cameră să iau ceva, ceva important.

Mă îndrept spre camera mea fără a mai aștepta răspuns. Caut printre lucruri. Mă înarmez bine cu acte. Diploma de licență, hotărîrile judecătorești și, bineînțeles, revistele în care mi-au fost publicate povestirile. Aprind o țigară să mă calmez, să mă stăpînesc. Trebuie să fiu calm cînd îmi voi scoate masca.

Diana e îmbrăcată tot în rochia crem.

— Mi-am pus rochia asta, fiindcă știu că-ți place ție. Mi-ai spus că mă prinde bine rochia asta.

Roșesc, cred că de plăcere. Simt cum îmi năvălește sîngele în obraji.

— Îți mulțumesc, Diana !

Ieșim pe poartă. Îi zic :

— Diana, îți ofer brațul !

— Nu, la întoarcere.

Mă simt puțin ofensat. Fie, la întoarcere. Prindem autobuzul din mers. În autobuz — doar cîteva persoane. Cînd coborîm, Diana îmi spune :

— Vezi ce fată cuminte sînt ? Nu te-am plictisit cu nici un fel de aiureli. Am păstrat tăcere.

— La fel am gîndit și eu.

— Să intrăm în local. E mai bine, mai intim.

Intrăm în local. E ocupată o singură masă. Pe colț. Ne așezăm și noi la o masă, tot în colț, lîngă fereastră. În colțul celălalt, ospătarul discută aprins cu cei doi consumatori. Cum ne vede, se și îndreaptă spre noi.

— Cîte o friptură și salată. Ce vin aveți ?

Diana intervine :

— Eu nu mănînc acum, poate mai tîrziu.

— Nu se poate, trebuie.

— Nu pot, zice Diana hotărîtă.

— Două coniacuri cu gheață și apă minerală.

Ospătarul pleacă.

— Diana, trebuie să mănînci.

— Dacă nu pot, nu pot și gata.

Mă privește lung, de parcă acum m-ar vedea pentru prima dată.

— Te ascult, Radule !

— Diana, eu sînt un...

— Fost condamnat. Știu.

— Am fost...

— Avocat. Știu

— Și căsătorit...

— Acum divorțat. Știu.

— N-am fost vinovat.

— Știu.

— De ce, Diana, mi-ai umblat prin hîrtii ?

— Îmi pare rău, regret mult. Regret din mai multe motive.

O chinuie plînsul. Privește pe fereastră.

— Bunicul ne-a scris că a luat un tînăr în gazdă. Cînd am venit, în prima zi, te-am văzut pe fereastră. Știam că lucrezi pe un șantier, parcă așa reținusem. Am tresărit. Nu se poate, mi-am zis, ca omul acesta să fi părăsit acum cîteva luni satul și dintr-o dată să capete acest mers, această înfățișare, acest fel de a fi. E imposibil. Am pus diferite întrebări. Am rămas total nedumerită. În cameră, cînd am intrat, am văzut maldăre de reviste și cărți luate cu împrumut de la bibliotecă. Dintr-o dată m-am luminat, mi-a venit un gînd. Dacă insul nu e ce vrea să pară ? Ți-am căutat printre lucruri și-am dat de actele tale. Iată, curiozitatea îmi era împlinită. Descoperisem ce căutam. Chiriașul bunicului se ascundea, deci, de lume. Ei, ce zici, e o descoperire formidabilă ?

Nu-i răspund. E, sigur că e.

— Am mai cotrobăit și-am dat și peste însemnările tale. Am plîns cînd le-am citit. M-am cutremurat. Ți-am citit și povestirile publicate și pe cele nepublicate.

Îi întind peste masă cele două hotărîri judecătorești cu gîndul să le citească.

— Le-am citit, nu puteam să nu le citesc. Văzusem plicul. Apoi te-am văzut pe tine ieșind din cameră răvășit după ce ai citit ce era în plic. Nu m-am putut stăpîni. Mă temeam să nu fi primit vești proaste. Eram convinsă, după ce ți-am citit jurnalul, că nu ești vinovat. Hotărîrile judecătorești mi-au întărit această convingere. Într-un fel, triumfasem ! Eram emoționată. Repet, eram convinsă că ceva grav te-a determinat să

lucrezi ca muncitor necalificat pe șantier. Acel ceva grav era înlăturat de-acum. Binele triumfase, cum se spune. Să revin la prima fază, la momentul cînd, citindu-ți actele, am văzut cine ești. Citind însă și jurnalul, am rămas năucă. Pentru mine a fost ceva de neînțeles, greu de acceptat. Am constatat, peste cîteva zile, că greșisem. Atunci nu-mi dădusem seama. Care a fost greșeala ? Ți-o spun imediat. Mă apăsa toată povestea ta, simțeam că trebuie să vorbesc cu cineva, să împart cu cineva această povară. Necazurile tale erau pentru mine o povară. Radule, pentru prima dată în viața mea văzusem cu ochii mei nedreptatea. Jurnalul tău m-a cutremurat, îți repet. Întîmplarea a făcut să-i spun Geei această taină, taina care te înfășura pe tine. De-acum deveniseși un misterios pentru mine. Putea să fie în locul Geei o altă persoană. Poate că era chiar mai bine. Dar așa a fost să fie. Gea a rămas și ea stupefiată. Te-am înțeles fiecare în felul nostru. Eu într-un fel, ea în altul... Bunicilor nu le-am spus ce aflasem, ce descoperisem. Bunicul s-ar fi mîniat pe mine dacă ar fi aflat că ți-am scotocit camera. El e om dintr-o bucată, nu îngăduie să fii necinstit. Ar fi considerat purtarea mea necinstită și s-ar fi supărat rău de tot.

Eu, Gea și încă un coleg făceam practică aici. L-am auzit eu și Gea într-o zi că în duminica următoare se va duce cu prietenii la un motel. Nouă ne-a venit ideea să mergem și noi. Zis și făcut. Adică Geei i-a venit ideea. Eu am luat-o de bună. Și am hotărît, tot la propunerea ei, să te luăm și pe tine. Și te-am invitat. O altă greșeală. Peste cîteva zile constatam că și de data asta greșisem. La motel știi ce s-a întîmplat. Trec peste această întîmplare. Să explic purtarea colegului meu, e momentul. Probabil el a înțeles, din comportarea

mea, că mie îmi place de el. Faptul că am venit să fac practica aici l-a luat ca pe un avans și s-a purtat în consecință. Mi-a prezentat tatălui său, care e medic, ca pe o prietenă. Eu l-am corectat și-am spus colegă. Nu i-a căzut bine precizarea mea. Am avut o discuție scurtă și precisă. I-am spus că nu poate fi vorba de apropiere între noi doi, nici acum și nici pe viitor, că sîntem firi total opuse. Am avut impresia că l-am convins, dar m-am înșelat. Știi ce a urmat. Acum, în aceste momente, intervine faptul important, acum am aflat cine ești, ce necazuri au trecut peste tine.

După întîmplarea de la motel am discutat mult cu Gea. Ea își formase o părere diferită de a mea despre tine. Vedea în tine masculul ; eu vedeam omul încercat, omul necăjit, omul care muncește greu și care speră. Ea, Gea, a acționat în felul ei, eu n-am acționat în nici un fel. Mi-am comportat tot ca înainte, omenește. Ce gîndeam și nu spuneam, nu lăsam să se înțeleagă, e o altă poveste. Tot o altă poveste e și ce simțeam.

Gea a reușit. Mi-a dovedit că are dreptate. Dar ce cred eu despre ea e tot o altă poveste. Povești și povești, dar între ghilimele, cum vine vorba.

Ne-a anunțat că-i bolnavă și eu am crezut-o. Te-am rugat să mă însoțești în vizita la ea. Ne spusese la telefon că e chiar foarte bolnavă. Am intrat singură la ea în casă. Tu așteptai afară. Mi-a arătat mușcăturile, semnele de pe gît. Radia de bucurie. Triumfase. Mi-a făcut gîsculiță. Eram indignată la culme. Îmi era ciudă pe mine și eram revoltată pe Gea. Tocmai atunci suna telefonul. A răspuns Gea, apoi mi-a pus telefonul în mînă să vorbesc. Colegul nostru era la telefon. M-a insultat, pur și simplu. Gea îi spusese ce plănuia. Și planul ei reușise. Urmările le-am văzut. În concepția

Geei eram înfrîntă de două ori. Că nu merit să fiu iubită de colegul meu căruia nu-i dau atenție, că nu sînt îndrăgostită de tine, care în fond ești un fluturaș de-o seară.

Radule, după cum vezi, te-am justificat în fața mea. Sînt studentă la medicină și cunosc multe despre om. În plus, am pretenția că sînt și om. Ești bărbat, ai stat închis. Ți-am citit cu atenție jurnalul. Fără alte și alte explicații, vreau să te asigur că te-am înțeles. Iată cum te justific eu. A fost ușor să cazi în plasă. A vorbit atunci bărbatul din tine. Bărbatul care nu mai cunoscuse femeia de ani de zile.

Gea are dreptate, sînt o gîsculiță. Văd lucrurile, oare, la suprafață ? Mă îndoiesc. Cred că, totuși, tu nu poți fi judecat prin prisma episodului la care ați participat tu și Gea.

— Diana, rămîn de-a dreptul stupefiat, uluit.

— Să nu încerci să minți. Ai mințit înainte cu un scop, scop pe care numai tu îl știai. Acum să nu minți, te rog. Hotărîrile judecătorești te obligă să nu mai minți.

— Fii sigură că nu voi minți. Gea nu minte. Așa a fost. Ieșisem de la servici, iar ea trecea, zice ea, din întîmplare pe acolo. Am mers împreună pe stradă, pînă cînd s-a oprit în fața unei case și m-a poftit înăuntru. Spunea că-i singură acasă. Am intrat. Totul era aranjat din timp. Acum înțeleg. Atunci eram doar nedumerit. Ea a gîndit totul din timp. Și-a trimis și părinții la odihnă. Am considerat că nu e ceva rău în a vizita o cunoscută în lipsa părinților ei. Dar coniacul și... animalul din mine, cum zici tu, și-au făcut de cap...

— Nu spun eu așa, tu spui. Singură s-a servit pe tavă, Radule, tu doar ai întins mîna și te-ai înfruptat.

Cred că toți bărbații ar fi procedat la fel. Știi acum opinia mea, ai auzit-o.

— Cîtă imaginație a irosit Gea, cîte aranjamente, cîtă țesătură... Și pentru ce ?... Oare ea nu roșește ?

— O, sînt sigură că nu roșește. O cunosc destul de bine, ca să fiu sigură de asta. Radule, acum ție o să-ți spun și altceva. Gea nu e, totuși, o fată ușuratică. Să nu te miri. Nu e ea aceea care să se culce cu primul întîlnit. La ea a fost altceva, mult mai complicat decît crezi tu. Într-un fel, pentru ea erai un erou, un personaj de roman. Și apoi, și-a încercat și puterea ei de seducție, dacă te dă gata, cum s-a exprimat că ar fi posibil și iată că a fost în stare. Dar nu spunea că va fi ea aceea. Gea a iubit la viața ei un bărbat cu tot sufletul și din toată inima. Bărbatul, cînd și-a atins scopul, i-a dat cu piciorul. Cînd și-a dat ea seama, era prea tîrziu. Acum, cred, culcîndu-se cu tine s-a răzbunat într-un fel pe bărbatul acela. Ar fi posibil.

— De ce să-i fi spus atunci colegului vostru aventura ei cu atîta ușurință ?

— Să-l vindece de...

— De dragoste, vrei să spui ?

— Da. Și într-un fel a procedat destul de bine. L-a vindecat.

— Cum l-a vindecat ?

Ezită să-mi răspundă.

— Fiindcă, Radule, eu...

— Nu vei putea să-i accepți prietenia.

Observă că vreau s-o scot din încurcătură.

— Bineînțeles că nu-i voi fi prietenă niciodată. Dar eu mă gîndeam la altceva.

Mă privește în ochi fără să clipească.

— Nu observi că te iubesc, Radule ?

Se așterne tăcerea. E calmă. Probabil că a reflectat îndelung înainte de a se fi hotărît să-mi mărturisească iubirea.

Cît de ciudată e inima omului ! Ce fată frumoasă am în față și cît de simplu îmi spune că mă iubește ! Prin cîte chinuri a trecut pînă să-mi spună că mă iubește ! Și iată cum eu stau pasiv, fără să fac un gest, un gest cît de mic, prin care să-i arăt recunoștința. Inima mea, săraca, bate pentru Maria. Încurcate sînt căile inimii.

Întind mîna peste masă și-i iau mîna, i-o strîng, apoi mă ridic și i-o sărut peste masă. Clipește des din ochi. Încearcă să-mi spună ceva, dar nu reușește.

Cît de complicată e viața, cît de complicați sîntem noi, oamenii, cum ne trezim deodată că ne bate inima anapoda.

— Diana, cînd pleci ? o întreb, pentru a o scoate cumva din încurcătură, din acest punct mort.

— Acum nu știu...

Ce să-i spun ?

— Nu te simți bine aici ?

— Să rămîn ?

— Hotărît, da !

— Nu te leagă cu nimic gestul meu că rămîn, țin să-ți amintesc.

— Sînt convins că te vei simți minunat. Termini și practica și vei fi liberă.

— Radule, ai suferit mult ?

Mă întreabă dacă am suferit mult. Ca și cum suferința s-ar putea măsura.

— Greu de răspuns. N-a fost durere fizică, ci un alt fel de durere, morală poate, știu și eu, sufletească. A fost o lovitură fulgerătoare. Ar fi multe de spus.

Aprind o țigară, să-mi fac de lucru. Ea mă fixează atentă.

— Fumezi cam mult, Radule. Nu încerci să reduci numărul țigărilor ?

— Poate în viitor, acum nu mă gîndesc să-l reduc. Fumez și gata, cînd am poftă fumez.

Trebuie să spun ceva, să fac ceva, să rup atmosfera asta de înmormîntare.

Mi-o ia înainte, întrebîndu-mă :

— Ce ai de gînd să faci acum ?

— Să lucrez în continuare pe șantier. Ce să fac altceva ? Nici nu mă gîndesc să dezbrac salopeta.

— Nu ți se pare că ești romantic ?

— Romantic ? Asta e romantism ?

— E un romantism clasic. Vrei să te purifici ?

— De ce să mă purific ? Vezi cauza ?

— Poate tu o cauți. Eu n-o văd. Cauza a fost independentă de voința ta. Întoarce-te la profesia ta, la slujba pentru care te-ai pregătit. Ți-ai ales alta.

— Alta m-a ales pe mine.

Roșesc. Diana înțelege substratul vorbelor mele. Îmi zice :

— Uitasem esențialul. De-acum ești scriitor.

— Ei, chiar scriitor ? Sînt un om care scrie, care a început să scrie. Un om care a publicat doar cîteva povestiri. Sînt și puțin norocos. N-am cunoscut pe nimeni, nu m-a cunoscut nimeni. M-a ajutat doar norocul. El, norocul, a făcut ca povestirile mele să cadă în mîna unui om care m-a înțeles.

— Da, ai noroc, ai noroc că ești talentat. Au fost scrise bine și au plăcut. Cine le-a scris, e talentat. Mie personal mi-au plăcut foarte mult.

— Fiindcă le-am scris eu.

— Nu mă înțepa, Radule, că nici eu nu te iert. Stau la cotitură și cînd îmi vine bine, te înțep și eu.

— Diana, ce minunați sînt bunicii tăi ! Un mare noroc pe capul meu c-am dat peste asemenea oameni. Zece orașe să fi căutat, și nu găseam alții ca ei.

— Era să fac o gafă.

— Te rog s-o faci !

— A, nu. Ar fi prea de tot.

— Te rog ! Insist.

— Ei bine, să-mi vezi părinții. Sînt și mai grozavi.

— Nici nu se poate altfel.

Păi le văd eu fiica. O am în fața mea.

— Mergem acasă, Radule, ce zici ?

— Cum vrei tu.

Așteptăm autobuzul. Cineva spune că trebuia să sosească de mult. Poate o fi în pauză. Da, dar următorul ?

Ce să-mi doresc mai mult ? Nu am ce ! În cel mult zece ore, dacă vreau, sînt avocat. Mă urc în tren, intru la ministru și imediat mi se întocmesc actele de numire. Dacă vreau, pot cere și despăgubiri. Dar nu mă interesează nici numirea și nici despăgubirile. Ministerul și-ar recupera despăgubirile acordate mie de la cei condamnați, de la cei care au depus mărturie împotriva mea și de la instigator. Sînt convins că Diana nu gîndește ca mine. De altfel, și-a și spus părerea.

Diana mă ia de braț, se ține de cuvînt.

— Diana, dacă Gea umple tîrgul ?

— Adică ?

— Dacă spune și altora prin ce-am trecut eu ?

— O, nu, fii fără grijă. N-o cunoști. E teribil de discretă.

Ce să înțeleg ? Femei, de !

Marți. Bunicii sînt fericiți că Diana mai rămîne și după terminarea practicii. A vorbit cu părinții la telefon.

Inginerul aproape că mă obligă să iau conducerea echipei. Refuz categoric. Discuții aprinse. Mă și insultă, într-un fel.

Dacă Diana mi-a citit acest jurnal, nu înțeleg de ce nu mă întreabă nimic despre Maria (Mihaela) ?

Îi scriu mamei o scrisoare lungă, cu de toate.

Miercuri. Trec prin fața bibliotecii. Nu urc.

Diana e veselă tot timpul. Mai are timp să și citească.

Joi. Sînt chemat la cadre pentru a completa un formular, un chestionar. Îl cer acasă. Nu se acceptă. Le spun că voi trece peste două zile și-l voi completa. Ce va fi, oare ?

* * *

Diana mă ascultă atentă. Îi spun chestia cu chestionarul.

— Și dacă nu-l completezi ?

— Nu se poate, trebuie !

— Atunci, îl completezi și gata.

— Ușor de spus. Scriu ce studii am, nu ? Păi atunci ce caut aici ? Imediat mi se oferă un alt loc de muncă.

— Și te duci.

— Vezi tu, tocmai să mă duc în altă parte nu doresc. Știi tu ce înseamnă să fii liniștit ? Cum să-ți explic ? Astăzi am de săpat de aici pînă dincoace. Mă apuc de săpat. Termin și plec acasă. E doar un exemplu. Cînd eu doream altceva, am fost respins. Acum eu nu doresc altceva. Și altceva era, indiferent ce, fără muncă fizică.

Diana rîde. Bate din palme de veselă ce-i. Mă enervez.

— De ce rîzi ?

— Fiindcă tu nu vrei să înțelegi că ești un mare caraghios. Pe tine altcineva să te învețe ce să faci, să vină și să-ți spună : Radule, pe aici e strada bună, pe aici da, pe aici nu.

— Nu înțelegi odată că sînt fericit cum sînt acum ?

Mă caut în buzunare după țigări. Observ că sînt pe masă. Diana observă și rîde.

— Ce înseamnă asta, domnule, nu mai vezi ?

Fac cîțiva pași. Rup o floare și-o pun pe masă, lîngă mîna Dianei. O ia și o miroase.

— Cît e de frumoasă și n-are nici un miros. Cum se numește ?

— Floare.

— Floare, floare, dar trebuie să aibă un nume.

— Sigur că are, dar e caraghios.

— Spune-mi-l !

— Canacicic !

— Cum, mai spune-l o dată.

— Ca-na-ci-cic. Spune după mine !

Zicem amîndoi. Repetă în gînd.

— E grozavă floarea asta. Are și un nume de pomină. Să nu-l fi inventat tu acum. Auzi ce nume — *canacicic* ! Care îi este numele științific ?

— Nu-l știu.

Bătrîna iese din casă. Diana, cînd o vede, o întreabă :

— Cum se numește floarea asta, bunico ?

— Canacicic, îi răspunde Bătrîna.

— Radule, pe chestia asta îți fac o cafea, zice Diana.

— Dar aduc eu cafeaua.

Îi întind cutia în care țin cafeaua măcinată. Își pune degetul arătător de la mîna stîngă la obraz și zice :

— N-ai...

Termin eu :

— ...bucă.

— Cum, bucă ? Nu, dragă, obraz. Radule, nu fi golan, că te pun la colț.

Mă țin de glume, de nimicuri, eu care am trecut prin atîtea. Glume ? Încep să nu mă înghit. Prea îmi dau ifose, prea mă dau mare chiar și în fața mea.

Diana aduce cafelele. Îi întind o țigară. Îmi face cu ochiul și arată spre bătrînă. N-o ia. Eu aprind țigara și dau puțin fumul spre ea.

— Nu fi rău, Radule, că mă mut de la masă. Mă duc în bucătărie.

— Diana, nu vrei să mergi cu mine în oraș ?

— Mă rog, pentru ce ?

— Să colindăm magazinele. Să mă ajuți să fac ceva cumpărături. Mizez pe gustul tău.

— Se aprobă. Să nu întîrziem.

— Lasă, mai sînt două ore pînă se închid magazinele.

— Îmbracă rochia crem...

— Ia uite la el, mai are și pretenții.

Pleacă să se îmbrace. Mă simt destul de bine cînd mă plimb cu Diana prin oraș. E atît de frumoasă ! Pînă

și femeile întorc capul după ea. De bărbați, nu mai vorbesc. Cînd mă ia de braț, sînt într-al nouălea cer.

Vineri. Mîine trebuie să mă prezint la cadre. Așa am fost anunțat. Semnez că am luat la cunoștință. Dună e mereu în preajma mea, e mereu preocupat.

Toată seara Diana mă sîcîie. E bucuroasă, spune că pînă la urmă cineva trebuie să-mi arate calea.

Bătrînul mă bate pe umăr. Ce are, oare ?

* * *

Intru în biroul șefului de cadre. Sînt anunțat că mă așteaptă însuși șeful. Cînd mă vede, mă măsoară de sus pînă jos de cîteva ori. Probabil că-i plac. Îmi zîmbește amabil și mă invită să iau loc pe scaunul din fața biroului. E un ins cam de cincizeci de ani. Îi apreciez vîrsta dintr-o privire.

— Radu Bălteanu ? zice rîzînd.

Ce-o avea de rîde ?

— De cîteva zile zbîrnîie telefonul din toate părțile, de parcă a luat lumea foc.

Deschide un dosar.

— Telefon de la Ministerul de justiție. Telefon de la un procuror, Berbeceanu. Telefon din satul în care te-ai născut, telefon din altă parte. Alt telefon și încă unul. Cine ești, domnule ?

— Radu Bălteanu.

— Știu, știu... A trebuit să știu abia acum. Adică să fiu ultimul care știe. Cînd trebuia să știu de la angajarea dumitale. Serviciul meu are lipsuri grave.

Ultimul cuvînt îl pronunță încet.

— Am luat și referințe. Sînt excelente. De la Dună, Popa, Toma și tovarășul inginer șef. Proprietarul du-

mitale a dat o referință pe zece pagini. N-a vrut să mi-o dea, deși era scrisă, pînă nu i-am spus pentru ce. Am rămas uluit. L-am văzut pe bătrîn lăcrimînd. M-am mirat. Și nu uita că-i un tovarăș ilegalist. Zicea că să nu fie ceva de rău, fiindcă el știe că ești un om cinstit și harnic. Dacă e de rău, pune el umărul să se afle adevărul. Cînd a aflat cum vine vorba, a lăcrimat. Să las însă astea și să-ți spun ce ai de făcut. Ministerul de interne te cheamă de urgență. Mi-a cerut să-ți fac dosar. Ți l-am făcut. Ți-l dau, te urci în tren și te prezinți la minister.

Răspunsul îl am pregătit. Zic sec :

— Nu mă duc.

Rămîne descumpănit. Nu-i vine să creadă cînd aude un asemenea răspuns.

— Cum ?

— Nu mă duc !

— Nu se poate. Trebuie ! Ca om, să zicem că te înțeleg, dar ca funcționar, nu. Cunosc cazul dumitale. M-am frămîntat destul. Te apreciez mult. Am trei hotărîri judecătorești în acest dosar. Le știi. Au fost condamnați cei care ți-au făcut atîta rău. Am și hotărîrea de condamnare și cea de revizuire a dosarului.

Îmi cer permisiunea să aprind o țigară.

— Știu tot ce trebuie știut despre dumneata. Ai muncit de mic. Tată n-ai avut. Președintele sfatului popular din sat mi-a trimis acte și referințe printr-un curier. Radu Bălteanu, sus capul și la gară ! Nu fi copil ! Procurorul Berbeceanu n-a avut liniște pînă n-a descoperit adevărul. Un ins, Ilie, a fost grozav. Îl știi.

Cum să nu-l știu. Nenea Ilie, șoferul. Sau nu, unchiul Ilie.

— Da, îl știu.

— Să treci să-i mulțumești. E un secret al nostru. Al lui și al meu. Dă-i o telegramă de mulțumire. Cînd pleci la minister ?

— Tovarășe...

— Marin State.

— Tovarășe Marin State, nu mă voi duce la minister sub nici un motiv. Deocamdată mă simt minunat aici. Dosarul puteți să-l trimiteți prin poștă.

— Nu se poate să lucrezi ca...

Îl opresc.

— Ca muncitor necalificat, vreți să spuneți ? Mă veți da afară ? Care-i motivul ?

Se înfurie la față. Deschide dosarul, citește și mi se adresează :

— Nu înțelegi, omule, că-i musai să-ți intri în drepturi ? Ce naiba, că doar ești jurist. Nu vezi că eu mă chinuiesc să te lămuresc și nu reușesc ? Ce vrei ?

— Tovarășe State, nu doresc nimic. Doriți să vă povestesc prin ce am trecut ? Nu numai în penitenciar, ci și după...

— Nu. Îmi închipui. Lasă-mă să-mi închipui cum cred eu. Pînă ai ajuns la noi, ai bătut la multe uși și ți-au rămas închise. Și nu ți-a fost ușor să lucrezi pe șantier.

— Mult mai ușor decît vă închipuiți dumneavoastră. Tocmai în acest punct nu ne înțelegem. Doresc din toată inima să lucrez în continuare pe acest șantier. Mi-am făcut prieteni...

— Pe Dună !

— Da. E un om minunat. Plec de pe șantier numai dacă sînt dat afară. Dar nu cred că veți proceda astfel. Mă voi muta pe alt șantier. Țara e mare, șantiere sînt la tot pasul.

Îmi întinde o coală de hîrtie și un pix.

— Dă o declarație în acest sens. Scurtă. E mai bine.

O scriu imediat. Parcă o aveam formulată și doar o copiez, așa o scriu de repede.

— Acum, între noi doi. Nu spune cine ești. De ce ? Ne trezim cu gură cască să vadă un avocat la tîrnăcop. Te iau pe garanția mea. Nu mi-e ușor să procedez așa, dar o fac. O fac, pentru că pretind că te cunosc acum. Cît vei sta ? Poți să-mi spui ?

— Nu știu precis. Pînă terminăm spitalul de construit.

— Aha, înțeleg.

— Atunci, voi pleca. Acesta era un secret.

— Și mi-l spui ?

— Am încredere !

— Și eu. Era să uit. Poți să te duci să-ți vezi mama. Te așteaptă.

Rămîn înțepenit pe scaun. Nu pot să mă ridic și să plec.

Simbătă. Sînt bucuros. Rămîn pe șantier. Acum știu precis cînd voi pleca. E o dată certă ? Este. Da ! Cînd spitalul va fi terminat de construit. Îmi vine să rîd.

• • •

Mă trezesc din somn niște bătăi în ușă. Astăzi e duminică. Cine o bate ? Răspund. Stau în pat și răspund. Mă cheamă Diana să-mi dea ceva. Mă îmbrac imediat.

— Dau turcii, Diana ?

— Ce-ai visat ?

Ține mîna la spate. Îmi ascunde ceva. Ce-o ascunde ?

— Am visat că mîncam lubenițe.

— Ce vis banal !

Îmi întinde o scrisoare. O iau și citesc pe plic expeditorul. Nu are. Întorc plicul. Are un antet. Vine de la revista care m-a debutat. Îmi tremură mîinile. I-o întind Dianei.

— Citește-o tu ! Dacă e de rău, rupe-o !

Diana deschide plicul. Eu întorc spatele. O aud :

— Bucurie, Radule ! Te cheamă la București.

— Cine ?

— Revista !

— Cum revista ?

— Scrie negru pe alb că pe optsprezece, la orele șaisprezece, să fii la sediul redacției cu tot ce ai scris pînă acum. Atît.

— Cine semnează ?

— Semnează cineva, dar e indescifrabil.

Îmi întinde scrisoarea. O citesc. Are dreptate Diana. Mi se fixează data și ora cînd trebuie să mă prezint la revistă. A cui o fi semnătura ? De cine să întreb.

— Te duci ?

— Ne ducem, vrei să spui, Diana !

Roșește pînă în vîrful urechilor.

— Numai dacă mă iei.

— Mai începe vorbă ?

— Peste o săptămînă vom fi la București. Radule, să dai să ți se bată la mașină tot ce-ai scris.

— Mîine mă duc la dactilografă. Astăzi mă ocup cu trierea textelor.

— Vrei să te ajut ?

Șovăi.

— Chiar te rog.

— Mă tem că te încurc. Mai bine renunț.

Bătrînul iese din casă și, cînd mă vede, mă întreabă :

— Ce faci, tinere ?

— Bine, îi răspund.

— Bine, bine, dar cum e binele ăsta ?

— Tot ca înainte.

— Mă bucur.

Pleacă spre poartă. Diana îmi șoptește :

— Oare, să știe bunicul ceva ?

— Ce ?

— Mi-a spus că ești un băiat de aur. Dacă i-ai fi băiat, s-ar mîndri cu tine.

— Cînd ți-a spus asta ?

— Ieri.

— În ce împrejurare ?

— La masă, la prînz.

Intru în cameră și mă îmbrac de oraș. Diana, cînd mă vede, mă întreabă :

— Cînd vii ?

— Dau un telefon și vin.

— Te vom aștepta.

— De ce ?

— Nu face pe nebunul, că nu-i frumos. Ești invitatul bunicului.

Plec să dau niște telefoane de la poșta din centrul orașului. Vorbesc cu dactilografa. O rog să-mi bată la mașină cîteva zeci de pagini în cîteva zile. E de acord. M-a mai servit și altădată. Telefonista nu poate prinde legătura cu satul meu. Pînă la urmă renunț. O sun pe Gea. E acasă. Zice că mă primește dacă vreau s-o vizitez. Ce m-a apucat ?

Gea e în curte. Cînd mă vede, îmi deschide poarta. Îmi iau locul pe același scaun. Gea e întunecată la față.

Sare la mine :

— Nu ți se pare, domnule, că prea te simți în larg la mine acasă ?

Mă pălește, parcă, un par în moalele capului.

— Experiența a luat sfîrșit. Poți să pleci. Nu mă bucură deloc rezultatul. Diana e o fată curată și minunată. Să te porți curat cu ea. Și-ți mai cer să fii corect.

— Dar...

— Nici un dar. Eu vorbesc la mine în casă. Nu sînt ce-am vrut să fiu. A fost o experiență, dar și o lecție. O lecție pentru mai multe persoane. Pentru mine, pentru tine, pentru Diana și pentru altele pe care nu le numesc. Ce mai aștepți de nu pleci ?

E în picioare și-mi arată ușa cu mîna.

— Nu-i voi spune Dianei. Vizita asta n-a avut loc ! E clar ? Și un sfat : cînd mă vei zări, știu eu cînd și cum, nu mă vei cunoaște. Nici eu. Să nu te apropii de mine.

Mîna o ține îndreptată spre ușă. Mă ridic de pe scaun și plec. Rămîne în sufragerie.

Strașnică lecție mi-a dat Gea. Mă trec toate sudorile. Îmi scapă printre degete. Nu mai știu de unde s-o apuc.

Maria îmi pare acum o cunoștință foarte îndepărtată. O iubeam ? Dar ce e iubirea ? Nu cumva eram singur, rătăcit, atunci, printre oameni și ea a fost primul om care mi-a ieșit în cale și mi-a întins mîna și de-aici...

Astăzi sînt încurcat în gînduri. Nu le dau de rost, de capăt. Ziua asta mi se pare tare sucită.

Luni. Am impresia că Dună mă privește cu îndoială. E mai rezervat. La masa de prînz, în sala de mese, inginerul s-a făcut că nu mă vede, deși l-am salutat de la un pas. Popa nu mîncă lîngă mine, ca de obicei. Și doar îi ținusem loc. Să mi se pară, doar, că sînt evitat ?

Bătrînul nu se trădează. Bătrîna nu știe nimic. Femeile nu pot să țină un secret. Ea s-ar trăda imediat.

Marți. Trec pe la bibliotecă. Maria e volubilă. Inima nu-mi mai bate ca înainte. Oare, să fiu neserios în sentimente ? Ce-mi mai trece prin cap. Aiureli ! Cum e să fii serios în sentimente ? O aiureală !

De cînd Diana mi-a citit jurnalul, îl port mereu la mine. Îl port după mine într-o servietă plic.

Într-o scurtă ședință, de dimineață, inginerul ne anunță că obiectivul principal e spitalul. Policlinica și stația de salvare pot să mai aștepte.

Se apropie, mai repede decît credeam, sfîrșitul „carierei" mele de muncitor necalificat.

Diana, Diana, Diana !

Miercuri. Diana, Diana, Diana !

* * *

O aștept pe Diana în stradă în fața casei. Mergem să ne plimbăm, mergem la aer, cum zice ea. Și-a uitat poșeta.

Aseară mi-a citit în palmă. A vrut să-mi vadă viitorul, dar n-a reușit din cauza bătăturilor. Și cît s-a chinuit ! Dacă mă întreba, știam eu ce să-i spun. Simplu : cu sapa ori cu mapa, egal muncă.

Acum ne ținem de mînă. Un nou gest al ei. Pînă acum mă ducea de braț. Mă plec, în gînd, în fața ei ca un calic să capete pomană.

— Diana, mîinile mele...

— Taci !...

Sigur că tac. Dacă vorbesc, se duce pe apa sîmbetei toată poezia tăcerii.

— Unde mergem, Diana ?

— Fără adresă !

Îmi strînge mîna. Ne oprim. Ne uităm unul la altul și începem să rîdem.

— Ce-aveți, bă ?

Strigă cineva. Ne întoarcem. Pe trotuarul celălalt, un ins ne face semne cu mîna. Îi facem și noi cu mîna, ca atunci cînd rămîi pe peronul unei gări și cineva apropiat pleacă departe cu trenul.

— Avem succes la public, Radule !

— Da, ca la teatru !

— Acum gata, să fim serioși !

Dar nu apucă să facă doi pași, că iar izbucnește în rîs.

— Cît sîntem de caraghioși !

Îmi ia mîna și pornim. Mă simt puternic lîngă ea și în siguranță. E clar, îmi zic, tot la motel mergem.

Așteptăm în stație. Cînd vine autobuzul, nu ne înghesuim. Rămînem ultimii. Unde să ne grăbim ? Sîntem la plimbare, la aer, nu-i așa ?

— Radule, am impresia că mergem spre rai !

O privesc mirat. Îmi zice :

— Ce te holbezi așa ? Sigur că mergem în rai. Și raiul e peste tot. Chiar trăiesc în rai. Și sînt atît de fericită ! Fericirea îți dă senzația asta, de rai.

— Cum e fericirea ?

— Uită-te la mine. Fericirea e așa cum mă simt eu.

— Blondă ! zic eu.

— Prostuțule, nu cum sînt eu e fericirea, ci, cum să-ți spun eu, cum se citește pe fața mea. Hai, nu fi răutăcios ! Înțelegi perfect ce vreau eu să-ți spun, dar te prefaci că nu înțelegi. Vrei să mă necăjești ?

— Aha, înțeleg.

— Să coborîm, am ajuns. Iată motelul.

Coborîm repede. Șoferul deja pornește încet autobuzul.

— Dacă nu eram eu atentă, mergeam pînă la cap de linie.

— Și mîine ne întorceam.

— Radule, să stăm în grădină. În restaurant sîntem singuri și ce mă fac eu cu raiul meu cu tot între patru pereți ?

Îi sărut mîna. Mă ia de braț și ne căutăm o masă liberă. Ospătarul sosește imediat.

— Bere și mici, zice Diana.

Ospătarul pleacă.

— Eu fac cinste, Radule !

— Mă supăr foc, Diana.

— Puțin spus. Să te faci cît dealul, cît Ceahlăul, că tot nu-mi pasă. Eu plătesc. Ești invitatul meu.

Îmi place s-o văd supărată în raiul ei de fericită. E așa de dulce ! Parcă eu sînt altcumva ? Sînt și eu atît de fericit ! Ah, credeam că n-o să mai apuc să mă bucur, să spun că sînt fericit. Relele sînt departe, inexistente acum. O văd pe Diana lîngă mine și știu că sufletul ei îmi aparține. Să nu-i deranjez sufletul, că-i atît de sensibilă, doamne !

— Radule, aș vrea să plouă. Să stăm în ploaie uzi pînă la piele. Tu n-ai vrea ?

— Cum să nu ! Și să facem rost și de cîte un guturai de toată frumusețea !

— Și să fii numai tu bolnav, iar eu să te îngrijesc. O lună să fii bolnav. Ba chiar mai mult: Pînă la toamnă, cînd încep cursurile.

— Și eu să mă prefac că sînt mult mai bolnav.

— Altfel n-ar avea nici un farmec.

Mîncăm mici. Ospătarul ne-a adus și mujdei într-o ceașcă.

— Radule, îmi dai voie să mănînc mujdei ?

Pufnesc în rîs. Rîd la orice-mi spune Diana. Îmi vine să rîd așa, din te miri ce.

— Da ?

— Da !

— Pe urmă să nu-mi spui că miros a usturoi !

— Jur !

— Ce juri ?

— Că nu-ți voi spune că mirosi a usturoi.

— Nu fi parșiv, Radule, că mă supăr. Nu poți sesiza mirosul de usturoi la mine atîta timp cît mănînci și tu. E clar ?

— Clar, dar, vezi tu, Diana, îmi vine să rîd așa din orice, îmi vine mereu să rîd din senin.

— Și mie. Parcă am fi doi copii.

— De grădiniță.

— Da, de grădiniță.

— Aoleu, am uitat !

— Ce, ce ai uitat ?

— Olița !

Pune mîna pe furculiță să-mi scoată ochii. Mă feresc. Vrea să se ridice de pe scaun.

— Diana, ne vede lumea.

— Nu-mi pasă mie de lume. Vreau să-i scot măcar un ochi huliganului.

Dar se resemnează. Dintr-o dată începe să rîdă în hohote.

— Diana, rîzi mai încet. Uite cum se uită lumea la noi.

— Radule, ia imaginează-ți tu cum ne-ar sta nouă acum pe oliţe ! Și să ne mai ținem și de mînă.

Nu se oprește din rîs. Rîde cu lacrimi. De ce rîd oamenii atît de ușor cînd sînt fericiți ? Uite, cum rîde Diana acum ? Mă umflă rîsul și pe mine, dar încerc să mă abțin. Asta ar mai lipsi, să rîd și eu în hohote ca ea.

Ospătarul ne toarnă bere în pahare. Sînt sigur că l-a atras rîsul Dianei.

Mi-e ciudă pe mine. Nu trebuia să vin cu Diana aici. O plimbare la marginea orașului era mai plăcută. De ce să port fata prin restaurante și grădini de vară. Trebuia să refuz să venim aici.

— Diana, cum te cheamă ?

— Mihaela !

M-am ars. Cine m-a pus s-o întreb ! Diana e fantastică. Deși a citit jurnalul, nu m-a întrebat niciodată ce s-a întîmplat cu Mihaela, adică cu Maria.

— De ce-ai amuțit, băiețele ? Nu-ți place numele meu ? E așa de frumos ! Auzi cum sună : Mihaela ! Nume de eroină de roman de dragoste.

Beau bere și înghit nodul care mi se pusese în gît. Cu puțin timp în urmă, Maria era pentru mine totul. Acum constat cu necaz adevărul că a fost doar o amăgire. Sufletul meu însetat de dragoste căuta dragostea. Credea că a găsit-o, dar s-a înșelat. A trebuit să vină

adevărata dragoste și să-mi deschidă ochii. Nu mie, ci sufletului meu. O, iar mă încurc în gînduri.

— Doar știi că ți-am citit jurnalul. Atunci de ce te mai frămînți ?

Păi tocmai că mă incomodează o eventuală explicație și n-am acum chef de explicații.

— Radule, spune-mi, tu ai plîns ?

Ce întrebare. Păi sigur că am plîns.

— Am plîns, Diana, am plîns.

— Te întreb dacă ai plîns matur, nu cînd te juleai la genunchi în copilărie.

— Da, am plîns și de bucurie și de durere. Ultima dată am plîns cînd mi-am văzut povestirile publicate. E un eveniment care nu se uită. Și de tristețe am plîns, și de singurătate, și pentru alții am plîns. Dar niciodată n-am plîns cu ușurință, adică dintr-un mic necaz.

— Știi ceva ? Îți cer ca sîmbătă să te duci să-ți vezi mama. Sînt convinsă că te așteaptă.

— Asemenea cuvinte mi le-a spus cineva cu cîteva zile în urmă. Eram hotărît s-o văd pe mama înainte de-a pleca la București. Dar îți cer și eu ceva. Îți cer să mă însoțești.

Diana bate din palme.

— Eram sigură că mă inviți. Puteam să bag mîna în foc.

— Ce va zice bunicul ?

— N-a spus el că ești de aur ?

Pentru fiecare întrebare Diana are răspunsul pregătit.

— Dar părinții ?

S-o văd acum pe unde scoate cămașa.

— Ce întrebare copilărească, Radu ! Am fost un copil cuminte, ascultător. Apoi o elevă silitoare și acum o studentă model. Nu mi-am supărat niciodată părinții.

Ce poate fi rău în a te duce cu un prieten acasă la el să-și vadă mama ? Doar sîntem civilizați, nu ? Sper că înțelegi ce vreau să-ți spun.

Doresc s-o răpun.

— De tine mi-e teamă, nu de mine.

Tresare și-mi înfige pumnalul în inimă.

— Apără-mă, atunci, de mine. Sînt în primejdie, Radule, auzi, sînt în primejdie !

Se lipește de mine în stația de autobuz. Tot drumul pînă acasă nu scoate un cuvînt. Parcă ceva mă furnică pe șira spinării.

Joi. Inginerul mă trimite împreună cu Dună încărcător pe un camion. Cărăm toată ziua saci cu ciment. La forța mea fizică sacul de cincizeci de kilograme e o bagatelă, un nimic.

Beau o bere cu Dună.

Pe Diana o găsesc stînd la masă, în curte. Observă că sînt „băut". Mă amenință cu degetul. Îi aduc un buchet de flori. Nu știu cum se numesc. Bine că nu mă întreabă.

Scriu cam o oră și jumătate.

Vineri. Tot încărcător pe camion. Dună nu-mi mai spune pe nume. Evită să-mi pronunțe numele.

Cumpăr cărți de la librărie. Două pachete. Cînd mă vede, Diana îmi sare în ajutor. Fac pe atletul, încordez mușchii.

* * *

Beau o cafea cu Bătrînul. Bătrîna și cu Diana sînt plecate la croitoreasă. Bătrînul mă cercetează insistent cu privirea.

— Şi zi aşa, Radule, e bine !

— Da, ca totdeauna, e bine !

Mă ia pe ocolite. Mă mir.

— Cînd ai să-mi spui bunicule, am să mă bucur ca un copil. Radule, Radule, băiete. Să nu te duci la ei, la Bucureşti, că mă supăr foc.

Auzi, „la ei la Bucureşti“ ! Îmi vine să-i sărut mîna.

— Să-ţi vinzi scump pielea, ascultă-mă pe mine ! Unde mai găseşti tu rai ca aici ? Avem o grădină clasa întîi.

Niciodată nu m-a atras Bucureştiul. Îi zic :

— S-a făcut, bunicule, aici rămînem.

— Bunicule... Stai să te pup, Radule !

Vine la mine. Mă ridic de pe scaun. Îmi plec capul şi el mă sărută pe frunte. Pleacă apoi în cameră.

Rămîn singur la masă şi fumez. Scurg ultimele picături de cafea din ibric în ceaşcă.

Ce simplă e viaţa cînd e bine !

Filozofez şi fumez. Nici nu le aud pe Diana şi pe Bătrîna cînd vin. Diana îmi pune pe la spate mîinile la ochi şi mă întreabă :

— Ghici cine-i !

— Diana !

— Nu. Bunica.

Bătrîna ne priveşte cald. Arunc bomba :

— Bunico, am hotărît cu bunicul să rămînem aici. Dumneata ce zici ?

Mi se aruncă bomba înapoi :

— Eu am fost cu ideea.

Diana a amuţit. Deodată se repede şi o ia în braţe pe Bătrînă.

— Bunico, mă măriţi cu adevărat ? Da ?

— Eu nu. Văd că te măriți singură. Eu zic doar să rămîneți la noi. El rămîne aici, și cînd termini facultatea vii și tu.

— Așa nu vreau. Eu vreau să mă mărit acum definitiv.

Bunica o mîngîie pe păr. Iar eu nu-mi mai încap în piele.

De-acum îmi sînt bunici. Bunicul coboară scările și zice :

— Mărie, scoate o sticlă de vin din beci. Vezi să fie din ăla bun. Eu mă duc după sifoane.

Diana vorbește tot timpul, sare de la una la alta fără să mai aștepte răspuns. Nu lasă pe nimeni să vorbească.

— Bunicule, mîine să pleci neapărat la București. Să spui mamei și tatei că mă mărit. Peste două-trei zile sosim și noi. Am încredere în dumneata. Bunicule, să le mai spui că...

Tace brusc. Se încruntă pentru o clipă.

— ...Că voi învăța din răsputeri, să nu se teamă.

Bunicul tușește. Îl privim. Îi face cu ochiul bunicii, apoi zice :

— Le-am scris. Iar cu maică-ta am vorbit aseară la telefon. Noroc și să bem.

Parcă trăiesc într-un vis. Diana pare obosită, vlăguită

— Vă așteaptă. Taică-tu la început a zbîrcit din nas. Zicea c-o să fii mereu pe drumuri. Le-am spus că nu-l las pe Radu să vină la voi. E copilul meu și fac ce vreau cu el. Este, Radule ?

— Este, aprob eu ca un automat.

— Cînd termini facultatea, vii și tu aici ! Este, Radule ?

— Este !

Diana cere ajutor din priviri bunicii.

— Eu nu mă amestec, Diana. Bunicul tău a hotărît.

— Eu te-am ascultat pe tine, o dă bunicul de gol.

Bunica pleacă spre bucătărie. Eu nu mă trezesc din vis. Sînt figurant la această dezbatere, care în aparență e ceva foarte simplu. Tai dintr-o parte și pui în altă parte.

— Radule, o duminică vii tu și una eu. Da ?

— Da, Diana !

— Mulțumit, bunicule ?

Bunicul ridică paharul și zice :

— Vă doresc copii mulți.

Și bea paharul pînă la fund.

Pleacă apoi în cameră. Bunica revine la masă și zice :

— Vă dorește copii mulți ?

— Așa a zis, bunico. Eu vreau unul. Tu cîți vrei, Radule ?

— Mulți !

— Cîți ?

— Zece !

— Ce, eu sînt un harem ?

Bunica rîde pe înfundate. Eu sînt în al nouălea cer. Parcă am un căluș în gură. Nu pot să scot o vorbă.

Bunica intră în casă. Rămînem singuri. Diana își ia scaunul și trece lîngă mine.

— Radule, de unde știe bunicul că te iubesc ?

— Știe și strada.

— Ești un imposibil.

Se lipește de mine :

— Radule, vreau să intru în tine. Mă primești ?

O prind ușor cu mîna de după cap și-o strîng la piept. O sărut lung.

— Mai vleau.

O sărut din nou.

Nu sînt de cînd lumea în acest loc ? Am mai fost eu și-n altă parte ? Cine a spus că odată am trecut prin iad ? Viața mea începe acum de la această masă.

— Diana, cum te cheamă ?

— Diana Bălteanu.

Pe unde am umblat și cine m-a izgonit cu pietre ? Și trupul meu a fost lovit cu hulă și biciuit cu neomenie.

— Diana, dar cine sînt eu ?

— Radul meu !

Cine îmi spune că ochii mei căutau în jos ? Și cine nu spune că eu atunci eram sus, deasupra tuturor ?

— Diana, încotro ?

— În Palatul de cristal din Țara Fericirii !

Și mărăcini mi-au înfipt în inimă și voi, oameni, mi i-ați scos cu sufletul vostru.

— Diana, cine sîntem noi ?

— Doi fericiți din mulțime.

Și după noapte a venit zi. Și soarele a sărutat palmele. Și lacrimi nu au curs. Și rănile s-au vindecat și loviturile au fost strînse și s-a aprins un foc mare.

— Diana, mă auzi ?

— Și oamenii au văzut, și oamenii au auzit și au zis : să nu mai fie lacrimi !

Sîmbătă. Autobuzul ne lasă în mijlocul satului. Diana mă duce de braț. Salut în stînga și-n dreapta, strîng mîini.

Mama ! Diana o sărută pe obraz. Mama o strînge în braţe. Ce e cu mama, de cînd e atît de sentimentală ?

Totul e pregătit. Aflu acum că Diana a dat telegramă.

Diana e o vrăjitoare. Mama nu mai ştie pe ce lume e. Vin rudele.

Îi spunem seara ce e cu noi. Dorm cu mama în cameră. Diana doarme în „odaia a bună".

Duminică. La prînz luăm autobuzul. Spre seară sîntem acasă. Diana e în culmea fericirii. „Asta e de tine", îmi zice mama. Da ! Şi cît de mult o iubesc, mamă !

* * *

Răsfoiesc revistele. Sînt singur în cameră. O aud pe Diana vorbind tare. Rîde din fiece.

Mă trezesc cu ea, tiptil-tiptil, în cameră, lîngă mine.

— Urîciosule, nesuferitule, stai ca un urs în bîrlog. Te ascunzi de mine, ursule ?

Închid revista. Ea deschide fereastra.

— E vremea să intre aerul de seară în bîrlogul ursului. Mă fac că n-o aud. Aranjez cărţile pe măsuţa de lîngă pat.

— Bunicul a luat bilete de tren. Plecăm mîine seară. Dimineaţa sîntem în Bucureşti.

Îi spun pe un ton de regret :

— Am luat bilete...

— Nu minţi, mincinosule...

Mă sărută pe obraz. Dau să o sărut. Se fereşte. Îmi pune degetul pe gură.

— Cu porția, Radule, dozat, cîte puțin, cîte puțin și numai cînd vreau eu.

Fac pe supăratul. Îmi fac de lucru. Mut revistele de la un capăt la celălalt al mesei. Deschid șifonierul și încep să-mi aranjez hainele.

— Ce vrei să faci ?

Las' că te învăț eu minte pe tine !

— Îmi iau hainele și plec.

Îi văd fulgere în ochi. Stă în mijlocul camerei și mă fulgeră cu privirea.

Încerc s-o îmbunez.

— Mă mut în camera bunicilor.

— Fii atent cum glumești !

Mă amenință cu degetul. Da, se pare că nu prea știu să glumesc. Nici nu prea știu să vorbesc cînd trebuie. Tocmai atunci tac.

— Sărută-mă de o mie de ori. Vrei să mă săruți ? Atunci sărută-mă de o mie de ori.

— O dată și bine.

— Ce înseamnă, Radule, o dată și bine ? Vorbește-mi frumos, scriitorule !

O spune ironic.

— Nu mă săruți ?

Vine lîngă mine. Se înalță pe vîrful picioarelor și întredeschide buzele. Îi simt răsuflarea.

Ne îmbrățișăm.

— Să mergem afară.

Ieșim afară. Bunicul udă grădina. Mă duc să-l ajut. Prea tîrziu, însă, grădina e deja udată. Mă întorc la masa de sub boltă.

— Gata cafelele, zice Diana aducîndu-le din bucătărie.

Ceștile sînt pe masă. Bunicul bea cu ceașca lui. Nu-i place să bea cafea din altă ceașcă. Diana toarnă din ibric cafeaua fierbinte. Bunicul îmi zice :

— Am vorbit cu un prieten de-al meu. I-am spus că pleci pentru două zile la București. Te-a învoit. Să nu te duci la el, a rămas să-ți spun eu. Spre sfîrșitul toamnei e gata spitalul. E ordin de la regiune.

— Va fi o sărbătoare mare.

— Să faci în așa fel ca la inaugurare să fie ultima ta zi de șantier și prima de...

— Avocat aici. Da, bunicule ?

— Da, sigur că da ! Îmi place povestea asta cu spitalul. Pui umărul pînă la sfîrșit. Semeni cu mine.

— Ce vorbiți aici, domnilor, că eu nu înțeleg nimic, sare Diana la noi.

— O vorbă de-a mea și de-a lui Radu, zice bunicul calm.

— Vă întîlniți în oraș și discutați să nu aud eu, care va să zică ! Bine, Radule !

Mă amenință cu degetul. Iar eu îmi plec capul smerit în fața ei.

— Bunicule, ții cu Radu ?

— Cu amîndoi.

— Mai mult cu mine să ții, că eu îți sînt nepoțica scumpă, nu el.

— Diana, adu-ne cîte un păhărel de vișinată, zice bunicul.

— Nu, bunicule, ne-ar bate bunica pe amîndoi. Știi că nu stai prea bine cu tensiunea.

— Doctorul mi-a spus că un păhărel merge.

— Eu spun că nu merge. Și eu sînt doctor.

— Peste doi ani.

— Ba sînt acum. Și dacă spun că sînt, sînt. Îți face rău, bunicule !

— Și dacă te rog ?

— Ei, atunci se schimbă treaba !

Cînd Diana se duce după vișinată, bunicul îmi zice :

— Mă duc eu la minister, Radule. Ți s-a făcut un dosar nou. Bine faci că nu vrei să te duci tu. Dar mă voi duce eu cu cererea.

— Știu, bunicule, de dosar. E bine să te duci dumneata cu cererea.

Diana ne aduce vișinata într-o sticlă.

— Dacă ne prinde bunica, toți trei o s-o pățim.

Bunicul zîmbește pe sub mustață.

— Mă duc să aduc pahare din casă. La bucătărie e bunica.

Ne aduce pahare. Bunicul toarnă vișinată în pahare. Paharele sînt cît niște degetare.

— Altele mai mici nu erau, Diana ?

— Of, bunicule !

Diana ascunde sticla după piciorul mesei, în interior. Fața de masă o acoperă.

— Dacă vine bunica, îl înghit, zice bunicul rîzînd.

Diana e numai zîmbet.

— Sîntem fericiți, bunicule ?

— Sîntem, Diana.

Diana fredonează un cîntec.

— Sîntem fericiți, Radule ?

— Sîntem, Diana.

Diana rîde. Zice tare, să fie auzită :

— Sîntem fericiți, bunicuțo ?

— Sîntem, Diana.

Se aude din bucătărie răspunsul.

Diana, Diana, Diana !

Marți. Lucrăm toată echipa în interior. Scoatem molozul afară. Peste cîteva zile vor veni instalatorii pentru instalarea firelor electrice și a instalațiilor sanitare.

Diana îmi zice : „Măi Radule, tu tot avocat ești".

Diana e fericită. Deseară plecăm la București. Trec pe la croitor să-mi iau costumul de vară comandat de-acum o săptămînă. Mă pune să-l îmbrac. Am și cravată nouă, și pantofi. Zice : „Nu, Radule, miroase a naftalină, și nu vreau". Are dreptate. În anumite ocazii nu trebuie să-ți îmbraci haine noi.

* * *

Peste cinci minute sosește trenul. După ceasul gării. Bunicul e cu noi. Bunica ne-a sărutat la despărțire și-a rămas în fața porții.

— Vagonul cinci, locurile șapte și nouă, zice bunicul, parcă pentru a nu uita.

Sosește trenul. Iau geamantanul Dianei, mare cît toate zilele.

— Vedeți că vagonul restaurant e lîngă vagonul vostru.

Îl îmbrățișăm pe bunic. Diana îi șoptește ceva. Urcăm în tren. Ne găsim locurile imediat. În primul compartiment. Călătorim la clasa întîi.

Cu greu urc geamantanul în plasă. Mă ajută un domn, singurul călător din tot compartimentul în afară de noi. Trenul pornește. Diana, aplecată pe fereastră, face semne cu mîna bunicului.

— Bunicul e formidabil !

— Știu.

— Nu știi.

— Credeam că știi ce știu eu. Nu aveai de unde să știi. E secretul meu și al bunicului.

— De cînd ?

— De două zile.

Domnul de pe canapeaua din fața noastră ne privește senin. E trecut de prima tinerețe. Un bărbat brunet, cu fața osoasă și cu sprîncene stufoase, tuns scurt și puțin brumăriu la tîmple.

Diana mă împunge cu cotul.

— Radu, întreabă-mă ceva !

— Ce să te întreb ?

— Întreabă-mă cîți ani am !

— Cîți ani ai, Diana ?

— Nu știu. Sînt mică și proastă. Nu știu să socotesc.

Domnul brunet pufnește deodată în rîs. Diana îi face cu ochiul și arată spre mine.

— Eu, cu domnul acesta mă căsătoresc, domnule dragă ! Eu l-am cerut în căsătorie. Fiind mică și proastă, nu m-a refuzat. Este, Radule ?

— Este !

— Cum, eu te-am cerut în căsătorie ?.

— Este că ne căsătorim, nu este că tu m-ai cerut în căsătorie. Este că nu este !

— Auzi și dumneata vorbă — este că nu este ! Tradus, ar însemna că nu ne căsătorim.

Face pe supărata. Privește pe fereastă. Domnul brunet mă privește stăruitor. Simt c-ar vrea să spună ceva. Îl îndemn c-o privire întrebătoare. Mă înțelege. Ridică sprîncenele stufoase în sus, arătînd-o astfel pe Diana.

— De ce vorbiți despre mine ?

Domnul brunet pălește. Diana ne amenință cu degetul. Mă trezesc zicînd :

— E formidabilă !

— Sînt formidabilă ! Da, sînt ! De ce nu-mi răspundeți ? Vedeți, domnule, ce viitor soț am ? E un birfitor. Nici nu ne cunoaștem bine și a și început să mă birfească. Cu primul întîlnit, cum ar spune bunicuța mea dacă ar fi de față.

Ne privește pe rînd.

— Știți, domnule, ce va face acum ? Își va aprinde o țigară. Uitați-l cu pachetul de țigări în mînă.

Țin pachetul de țigări în mînă. Sînt prins asupra faptului și mă predau ridicînd o mînă în sus.

— Doamna ta, Radule, nu-ți permite să fumezi. Nu suportă, probabil, fumul.

— Nu fumați, domnișoară ? întreabă domnul brunet.

— Am fumat. M-am lăsat de tutun de cinci zile.

Face o pauză. Se uită pentru o clipă în ochii mei, apoi își îndreaptă privirea spre domnul brunet și zice :

— Dumnealui nici n-a observat că m-am lăsat de fumat. Și cînd mă gîndesc că numai de dragul lui m-am lăsat de tutun și el nici n-a observat pînă acum ! Îmi vine să mă apuc din nou de fumat.

Dacă stau și mă gîndesc bine, într-adevăr, are dreptate, n-am văzut-o fumînd în ultimele zile. Diana nu e Diana ! Diana de acum e alta. E fericită. Nu se maimuțărește ! E atît de naturală și copilăroasă, încît îți vine să-ți reamintești, cînd o vezi, că există oameni fericiți.

— Sînteți formidabilă, dacă ați reușit să vă lăsați de fumat, zice domnul brunet.

— De ce mă privești atît de năuc, Radule ? N-am descoperit eu America. Eu m-am lăsat de fumat. Mi-am zis : de mîine nu mai fumez și n-am mai fumat. Ție ar

trebui să-ți mulțumesc. Tu ești hotărîrea mea. Tu m-ai ajutat, tu m-ai determinat. Tu ai făcut totul, eu nimic. Mie mi-a căzut pară mălăiață în gură direct, nici n-am întins mîna după ea. Cum ? E un secret. Și dacă e un secret, cum să-l spun ?

Ceva e în neregulă. Nu cumva în spatele acestei veselii se ascunde teama ? Sau cel puțin o neliniște ? Prea e alta, prea pare că personalitatea ei s-a fixat în alt tipar, are alte dimensiuni.

— Spuneți-mi-l mie ! Considerați că viitorul dumneavoastră soț nu este de față. Aș dori să mă las și eu de fumat.

— E așa de simplu, e așa de ușor, încît e la îndemîna fiecărui fumător. Să-și propună ceva în primul rînd. Dacă se va întîmpla cutare lucru, atunci eu voi îndeplini ce-mi propun. Acel cutare lucru depinde de o altă persoană. O altă persoană trebuie să facă ori să nu facă ceva. Acea persoană să nu știe că depinzi de ea. Mai pe scurt, eu am zis că dacă Radu într-o jumătate de oră nu-și aprinde o țigară, eu mă voi lăsa de fumat. Și nu uitați că Radu e un fumător înrăit. Și să rețineți că era într-un moment de maximă încordare sufletească, iar pe masă se aflau pahare cu coniac. Inima mi se făcuse cît un purice. Simțeam că mă sufoc. Primul sfert de oră a trecut cum a trecut, la fel și următoarele zece minute. Dar ultimele cinci minute au fost un calvar. Radu stătea cu țigara într-o mînă și în cealaltă cu cutia de chibrituri. Of, a fost groaznic. La un moment dat și-a pus țigara în gură. Apoi a aprins chibritul. Îmi venea să urlu. Dar, culmea, a suflat în chibrit și l-a pus stins în scrumieră. Mai era un minut. Ochii mei erau pe cadranul ceasului. În sfîrșit, cîști-

gase Radu. Nu aprinsese ţigara. De-acum începe pentru mine să-mi pun la încercare voinţa. Rezultatul de-acum îl ştiţi.

Îi sărut mîna.

— Şi pe stînga, că se supără, zice şi-mi întinde şi mîna stîngă să i-o sărut.

O sărut cu evlavie. Parcă aş săruta o icoană din faţa altarului.

Domnul brunet zice :

— Meritã, domnule !

Păi cum să nu merite ! Mie îmi spui, domnule ?

Între timp au mai venit trei persoane în compartiment. Sîntem şase. Diana îmi şopteşte la ureche să mergem la vagonul restaurant. Rog pe domnul brunet să aibă grijă de bagaje. Servieta cu povestirile mele o iau însă. Dacă o pierde ?

Nu ştiu cum se face, dar ori de cîte ori călătoresc cu trenul, toţi cetăţenii cu care călătoresc în compartiment sînt bruneţi. Cum este domnul de-acum.

Sîntem nevoiţi să şi mîncăm. Altfel nu sîntem serviţi cu coniac şi cafele.

— Diana, nu mănînci ?

— Nu pot. De ce să mă oblige ?

Nu mănînc nici eu. Peştele e rece. Arată urît. Miroase a ulei ars.

Rugăm ospătarul să ne ia farfuriile cînd ne aduce coniacul şi cafelele.

— O să mănînc acasă de-o să-i sperii pe-ai mei !

Ah, uitasem. Merg la Diana acasă ! Nu-mi pot imagina întîlnirea noastră, a Dianei şi a mea cu părinţii ei. În special a mea. Bunicul le-a scris. Dar ce le-a scris ? Mă trec năduşelile. Ne vine fiica acasă aducîndu-ne viitorul soţ. Un fost puşcăriaş, acum muncitor necalificat.

— Radule, ești atît de încruntat, încît începe să-mi fie teamă de tine. Cu cine te luptai în gînd, Radule ? Cu morile de vînt, ca acel cavaler spaniol ?

— Cu morile de vînt, dar parțial.

— Cum parțial ?

— E o poveste lungă și complicată.

— Legată de mine, de noi, de prezent ?

— De întîlnirea dintre mine și părinții tăi.

— Fii serios, Radule ! Păi nu ești acum cineva, omule ? Să fie fericiți că te căsătorești cu mine, cu fiica lor care încă este studentă. Nu ești avocat, și pe deasupra și scriitor ? Radule, nu se găsesc pe toate drumurile gineri pentru părinții mei ca tine. Trebuie să fie fericiți c-am pus mîna pe tine.

Dacă nu mi-ar fi rușine, aș îngenunchea acum în fața ei. Îi mîngîi mîna. Are lacrimi în ochi. Una i se rostogolește pe obraz spre bărbie. Cade pe fața de masă.

— Trece și jumătatea de oră care a mai rămas. Doar o jumătate de oră mai avem. Ce bine-mi pare că am s-o văd pe mama ! Mi-e dor de ea.

— Dar de tata nu ți-e dor ?

— Nu.

Nu-mi vine să cred ce-mi aud urechile. Auzi, să nu-i fie dor de tatăl ei !

— Diana, se poate ?

— Da, se poate ! Și știu eu de ce.

E categorică. Mereu mi-a spus că-și iubește tatăl. Spunea că-l și stimează pentru că merită. A muncit mult la viața lui. A pornit de jos, știe ce e munca. Și-acum vine și-mi spune că nu-i e dor de el, de tatăl ei.

— La ce oră ești așteptat mîine la revistă ?

— Scrie în scrisoare. O voi citi mîine toată dimineața. E destul timp.

Ospătarul așteaptă să-i plătim. Ceilalți oameni au plecat în compartimente.

Ne luăm lucrurile și coborîm. Mă opintesc cu geamantanul Dianei. Domnul brunet e în fața noastră. Îl salut respectuos cînd cobor. Diana se face că nu-l observă.

— Să luăm un getax, Diana !

Diana nu-mi răspunde. Pun geamantanul jos, în fața biroului de informații, să mă odihnesc puțin.

Domnul brunet din tren se apropie de noi. Diana își dă puțin capul pe spate și zice :

— Tatăl meu.

Trece lîngă mine și mă ia de braț. Nu văd și nu aud nimic. Încet-încet îmi revin. Geamantanul a dispărut, nu-l mai văd.

— L-a luat șoferul tatei și l-a dus la mașină.

— Să mergem, Radule ! zice tatăl Dianei.

Oare, visez ? Dacă bănuiam cît de cît că domnul brunet din compartiment era tatăl Dianei, cine știe ce gafe făceam. Ce mai, un complot veritabil. Nu putea, de, omul să-și mărite fata cu unul ca mine pînă nu se convingea pe viu cîte parale fac. Examen greu, într-adevăr. Sper să-l fi trecut.

În dreapta șoferului e tatăl Dianei. Eu și Diana stăm pe bancheta din spate. Șoferul conduce cu abilitate. Sîntem pe Dorobanți. O ia la dreapta, pe strada Pictor Barbu Iscovescu. Oprește la numărul 21, în fața unei vile. Coborîm. Șoferul ia geamantanul din portbagaj și intră mai întîi în curte, apoi în vilă. Toate geamurile sînt luminate. Sigur, doar sosește un oaspete ... de vază. Parcă bunicul spunea că fiică-sa locuiește la bloc, nu într-o vilă dintr-un cartier ales, un cartier al personalităților. Poate am înțeles eu greșit. Tot ce se poate.

Din cîte îmi reamintesc, tot bunicul spunea că gineri-său, adică tatăl Dianei, e director general în Ministerul comerțului exterior. Totul e posibil. Locuința o cam confirmă.

Aproape că sînt tîrît în vilă de Diana. Mai e pînă se luminează de ziuă. Nu-mi pot da seama cam cît este ora.

Un hol enorm, s-ar putea întoarce un car cu boi cu tot în el. Și scări interioare. Din tavan atîrnă o lustră mai mare decît policandrul de la biserica de la mine din sat și împrăștie o lumină puternică. La parter sînt multe uși și coridoare. Pornesc din marele hol. Îmi închipui sau încerc să-mi închipui cum arată etajul.

Sînt singur. Diana a dispărut. La fel și taică-său. Șoferul s-a evaporat și el. Unde-o fi maică-sa ? Probabil că se teme să dea ochi cu mine. Cine știe cum și-o fi imaginat că arăt !

— Radule, atenție, vine mama !

Apare Diana pe scări. Înalț privirea. În spatele Dianei văd o doamnă foarte asemănătoare cu Diana. O Diană puțin mai în vîrstă. Parcă ar fi surori, nu mamă și fiică. Aceeași înălțime, aceeași talie și pe deasupra amîndouă blonde.

— Știu totul și mi-am dat consimțămîntul. Prea repede ? Puteam s-o refuz pe Diana ?

Nici nu se putea să fie refuzată. Mai ales că seamănă atît de bine. Să sper că și la caractere seamănă la fel de mult.

— Să mergem în sufragerie. Vă așteaptă masa. După aceea vă veți odihni.

Eu nu mănînc nimic, refuz totul. Diana mă amenință cu degetul. Mă mulțumesc cu o ceașcă de ceai și un corn.

Tatăl Dianei, știindu-mă, e liniștit. Dar maică-sa mă cercetează mereu cu privirea. Sînt foarte atent să nu greșesc ceva cînd răspund la întrebările ce mi se pun. Eu nu întreb nimic.

Diana continuă să fie grozavă. Vorbește, vorbește, vorbește ! Tatăl Dianei se scuză și se retrage.

— Diana, acum te înțeleg. Ești total schimbată...

— Cum, mamă ?

— Cum este un om cînd iubește, adică fericit. Așteptam de mult să te văd fericită. Mă temeam uneori. Credeam că nu poți iubi, că ești... rece.

— Nu-l găsisem pe... domnul.

— Sigur că da.

— Eu nu mă duc două zile la servici.

Diana atacă :

— Stai și ne păzești, da ?

— Nu. Stau la bucătărie.

— A cui a fost ideea cu trenul ? A ta ori a tatei ? întreabă Diana, încruntîndu-se ușor.

— A bunicului tău. Am vorbit la telefon. I-am spus că tatăl tău e în delegație și el a aranjat cu biletele și iată-vă alături în tren.

— Mamă, mie mi-a spus doar cu cinci minute înainte de a pleca din gară. A fost secretul nostru. Ce ți-a spus tata ?

— Știi cum e el. Vorbește puțin. Mi-a spus doar : „Îmi place băiatul. Diana știe ce face".

Diana bate din palme. Eu, normal, roșesc tot. Toate îmi par învălmășite în cap.

— Mă duc să-l sărut.

Pleacă val-vîrtej.

— Radule, Diana, știu din scrisorile tatălui meu, te iubește. Mă bucură mult asta. Vreau să te întreb doar atît : a fost cuminte ?

Mă simt insultat. Dau să mă ridic de pe scaun. Lovesc din greșeală ceașca și cade pe covor. Noroc că nu s-a spart. Mă aplec și-o ridic.

— Nu vă insult, pentru că sînteți mamă, și încă mama Dianei... Nu s-a întîmplat nimic din ce credeți dumneavoastră. Aștept să-mi spuneți să plec.

Se vede că au lovit-o cumplit vorbele mele. Stimata doamnă nu se aștepta la niște vorbe atît de dure.

— Vreți să-mi fac autobiografia oral ? O și scriu, dacă țineți. Nu am nimic de ascuns.

Continui să fiu dur.

— M-am comportat cum mi-e firea — corect și cinstit. N-am urmărit nici un scop anume.

Ce mult seamănă doamna aceasta cu Diana ! Îi observ lacrimi în ochi.

— Tocmai pentru că știam că ești cinstit te-am întrebat ce te-am întrebat.

Diana revine. Se uită atentă la mama ei și-i observă lacrimile. Tăcere. Apoi îmi zice :

— Radule, ce s-a întîmplat în lipsa mea ?

— Nimic, Diana. Am povestit cum în tren ospătarul ne-a adus pește lîngă cafea, altfel nu ne dădea cafea.

— Nu te cred, Radule ! Și fii atent, că mama nu suportă minciuna, oricît ar fi ea de mică și nevinovată.

Sigur că nu suportă minciuna. Nici eu n-o suport. Dar acum mint ca s-o salvez din ghearele tale de uliu.

— Mamă, în care cameră va dormi Radu ?

— Pregătisem doar o...

Păleşte, tremură.

— Cum ? Ce ai crezut tu despre mine, mamă ?

Mă bucură pînă în adîncul sufletului.

— Mamă, te rog să mergi imediat și să-i pregătești camera.

Viitoarea mea soacră părăsește imediat camera. E fericită că a scăpat așa ușor dintr-o gafă atît de mare.

— Tu de ce nu zici nimic, Radule? Păcătosule!

— Eu mă simt ca un animal dus la tîrg să fie vîndut.

— Da, dar un animal cuvîntător! E ceva! Mamele însă rămîn ce sînt, mame!

— Da, mame!

— Of, știi doar să-mi repeți vorbele ca un papagal. Și eu aștept să-mi spui ceva important.

— Te iubesc mult, dar nu mă simt în apele mele aici. Prea mare casa, prea mare luxul, prea multe lucruri. E ca o mînăstire cu un singur călugăr.

Nu-i convine chestia asta.

— Să mergem să te culci. Ai temperatură.

Sigur că am temperatură!

Sînt îngropat în albituri.

O simt pe Diana în cameră. Deschid ochii și clipesc din cauza luminii.

— Scoală-te, leneșule! E amiaza.

— Imediat, Diana. În cîteva minute sînt îmbrăcat.

Ieșe din cameră. Mă îmbrac și cobor scările impunătoare. Le cobor încet și bățos. Dușul m-a înviorat. Îmi imaginez că sînt o persoană de vază, că sînt așteptat cu nerăbdare și, în sfîrșit, mă hotărăsc să cobor. Nu, nu. Ar fi prea scîrbos.

Mama Dianei îmi răspunde la salut sforțîndu-se să fie drăguță. Se vede de la o poștă că e îngrijorată.

Probabil că sînt acuzat, mai știi, că mi-am dat toată silința să-i sucesc mințile Dianei. Și biata fată, lipsită de experiență, mi-a căzut în plasa țesută cu migală.

— Sînt în întîrziere. Am făcut puțină ordine în camera domnului. Poftă bună, Radule !

— Mulțumesc, Diana !

— Mamă, nu mănînci cu noi ?

Își pune unt pe pîine și începe să mănînce. De ce-o mînca ea unt cu pîine, cînd masa e plină de atîtea bunătăți ? Nu prea știu să mă descurc între atîtea furculițe și cuțite cîte îmi sînt puse în față. Fel de fel de mîncăruri. Mănînc fără nici un fel de prejudecăți, înfig furculița și duc la gură. De ce mi-o fi pus trei categorii de furculițe ? Nu privesc la Diana, să văd cum mănîncă ea. Mi-e o foame de lup. Nici nu știu cum se numesc mîncărurile astea sofisticate care-mi trec pe sub nas. Ah, ce bun ar fi acum un ciolan cu fasole ! Ori o ciorbă de rață cu zeamă de varză. Păi asta e mîncare, pe care o am acum în față ? Trei măsline cu sos și cîteva ciuperculițe ! Al cîtelea fel e acesta ? O crede mama Dianei că-mi ia piuitul cu mîncărurile astea aiurite.

Ce-o avea Diana de nu zice nimic ? Ar trebui în mod normal să zică ceva. Aud un pocnet. Cred că bem șampanie. Da, bem șampanie ! Mama Dianei vine în sufragerie cu o tavă cu o sticlă de șampanie și trei pahare. Ei, dar cînd a plecat din sufragerie să aducă șampania ? Credeam că e la masă cu felioara de pîine cu unt în față.

Trebuie să spun ceva. Prea e apăsătoare tăcerea asta. Mă tem că e prevestitoare de furtună. Doamne, să nu spun banalități. Ferește-mă, Doamne, de gafe ! Oare, s-o întreb pe Diana cum a dormit ? O, nu, e banal.

Atunci ce să întreb ? Aha, ce-ar fi s-o întreb în cît sîntem astăzi ? Scîrț, e banal ! Cel mai bine e s-o întreb cît e ceasul. Că cu tot n-am ceas la mînă. Dar nu, e tot banal. Paharele sînt pline cu șampanie. Cum să închin ? Să zic noroc și sărut mîna ! Da, e bine.

— Noroc și sărut mîna !

Formidabil, dar sînt singur la masă. Ei, cînd au plecat ? Sînt un mitocan, un găgăuță. Bine-ar face doamna să nu-și dea fiica după un guguștiuc ca mine.

— Radule !

Tresar. Ah, Diana !

— Știi... mama nu știe cum să repare gafa...

— Nu-i nimic, Diana, se mai întîmplă...

— Dar ce gafă a făcut ? Spune-mi ce-a zis !

— Sincer să fiu, nu știu nici eu despre ce gafă e vorba.

— Mama nu spune, tu nu spui... Radule, tu nu vezi că ceva scîrțîie ? Că sîntem triști, că parcă am fi după înmormîntare, și nu înainte de căsătorie ?

Da, Diana, ai dreptate. Parcă ne-a murit fericirea. Ori ne-am uitat fericirea în tren ? Ori am pierdut-o în Gara de Nord ?

— Diana, cum te cheamă ?

— Prostuța !

— Diana, cum mă cheamă ?

— Prostuțul.

— Diana, Diana, Diana !

— Radu, Radu, Radu !

Ne sărutăm. Diana se lipește de mine.

— Scuzați-mă, copii !

— Nu vezi, mamă, că sîntem ocupați ?

Sigur că vede, cum să nu vadă ? Sîntem chiar foarte ocupați.

— Radu, cine este ea ?
— Diana !
— Și eu ?
— Mama Dianei !
— Și pentru tine ?
— Mama !
— Îți mulțumesc, Radule !

Mă bucur că intră în joc și mama Dianei. Îi sărut mîna cu evlavie.

Mama Dianei mă sărută pe amîndoi obrajii.. Diana bate din palme.

Ciocnim și bem șampanie. Golesc paharul pînă la fund. La fel face și Diana.

— Tot, mamă, zice Diana.
— Tot, mamă, zic și eu.

Bea toată șampania.

— Radule, m-a căutat socrul tău pentru vorba aia...
— Care, mamă ?
— Ei, o vorbă...
— Care, Radule ?
— Nu știu despre care vorbă e vorba. Diana, eu peste puțin timp mă pregătesc pentru redacție...
— Radu, ți-am luat revistele în care sînt publicate prozele și i le-am dat...
— Cui ?
— Tatălui meu. Zicea că are să se laude cu tine la servici. Are un scriitor subaltern. Are mai multe romane publicate, în sfîrșit, e scriitor.

Mă enervează chestia asta. Mă abțin, totuși, să-mi ies din fire.

— Nu trebuia, Diana !
— Ba trebuia. Știu eu de ce !

Urc scările în cameră. Diana rămîne în sufragerie. Mă enervează mobila asta scumpă. Mă silesc să nu observ obiectele din cameră și reușesc. Îmi verific servieta. Da, manuscrisele sînt în ea.

O strig pe Diana. Stau în hol și o strig pe Diana.

— Ce e, Radule ?

— Plec la redacție. Ține-mi pumnii !

— Ți-i țin.

Și-și strînge pumnii ca studenții înainte de examene. O sărut. E pentru prima dată cînd iau eu inițiativa.

— De cînd aștept, remarcă ea evenimentul.

Intră un bărbat. Îl recunosc — e șoferul.

— Am sosit, domnișoara Diana. Vă rog să-i spuneți doamnei că am sosit. Să mergem, domnule !

— Unde ? zic eu încurcat.

— Unde doriți.

— Păi eu nu doresc să merg cu dumneata nicăieri.

— Tovarășul dir...

Îl întrerup cu un gest.

— Îți mulțumesc mult, mergi înapoi la servici, cunosc foarte bine Bucureștiul.

— Să nu-l superi pe tata, Radule !

— N-o să se supere, Diana. O să-i explic. Va înțelege.

Ies după șofer. În stradă mă roagă să urc în autoturism. Îl refuz categoric și pornesc pe stradă.

Mă tot mir — ce le-o trebui atîta căsoaie doar pentru trei persoane ? Poate că se dau casele după rang. Tot cartierul e numai vile, vilă după vilă. Trebuie să locuiască cineva în ele. Dar bibelourile și figurinele alea chinezești, la ce le trebuie ?

Ai rămas un necioplit, Radule ! Cum intri în casă la cineva, cum și vezi numai cusururi. Bagă și ei banii în ceva, că de, au salarii mari. Trebuie să circule și banii.

Treaba lor, dar mie nu-mi place. Sînt pe Bulevardul Ana Ipătescu. Mai sînt cîteva case pînă la numărul respectiv. Acum e acum ! Îmi bate inima să-mi spargă pieptul.

Urc scările la mansardă. Acolo e redacția revistei. Sînt mai multe redacții de reviste în clădire.

Ei, dar mansarda tot mansardă. Coridoare înguste și întunecoase. Mai mulți tineri gălăgioși pe coridoare.

Intru pe prima ușă. Salut un ins de la primul birou și-i întind scrisoarea. O citește și mă trimite la Anghel. A doua ușă pe stînga.

Anghel e un bărbat blond, robust, chiar grăsan.

Cînd află despre ce-i vorba, îmi zice :

— Mă ăsta, puți de talent ! Ești dat în paște, cum spunea cineva. Ți-ai adus manuscrisele ?

— Da.

— Nu vorbi, răcane, în front. Te duci urgent la adresa asta. E o editură. Dai manuscrisul și aștepți cartea, bă ! Să rupi patru frunze de căftălan și să pupi patru cîini betegi sub coadă că mi-au căzut mie în mînă și mi-au mers la inimă povestirile tale, bă, că te fac cu carte în trei luni, ca un mahăr n-a dat cartea și-a rămas un loc liber. Și-acum, fuga marș la editură !

Dau să ies.

— La loc comanda, soldat neinstruit ! Pune lîngă manuscris vorbele astea înșirate aici pe hîrtie, să apară pe coperta a patra, mă, loază. Sînt muc și sfîrc. Să-mi aduci o saca de vin și o legătură de praz să te botez, bă, cînd ți-o apare cartea.

Ies uluit. Țin plicul în mînă cu recomandarea și nu-mi vine să cred ce se întîmplă cu mine. Acest Anghel e teribil!

Aud în spatele meu:

— Dacă-l botează, înseamnă că pute de talent.

— Cine-o fi ăsta, mă?

— Unul de la Tarova!

Sar în primul autobuz și iată-mă în fața portarului. Îi explic pe cine caut. Îl sună. Sînt așteptat. Cornel I., un ins nu cu mult mai în vîrstă decît mine, îmi spune c-a discutat cu Anghel. Chiar acum l-a sunat la telefon.

— Ai mari șanse. Prezentarea lui e aur curat.

Îi întind manuscrisul și recomandarea. Îmi face semn să iau loc pe scaun.

Îl privesc cum citește. Cum o putea să citească atunci cînd știe că e privit de cineva? În cazul de față, chiar de autor? Îmi aprind o țigară și fumez liniștit. Pe biroul lui sînt multe manuscrise așezate unul peste altul. E înconjurat de manuscrise. În spatele lui e un raft plin de manuscrise.

Am impresia că parcurge prea repede filele manuscrisului. O fi experimentat în de-alde astea. Poate știe să citească mult mai rapid decît de obicei. Ce să știu eu, un biet începător? Și ce program ciudat are editura, după amiază! Probabil că dimineața scriitorii sînt ocupați cu scrisul.

Stau și fumez mai bine de două ore. Acest Cornel I. nu mă ia deloc în seamă. Pentru el nu exist. Fumează și citește.

— Sînt excelente. Eram sigur, de altfel. Anghel e un expert. O clipă! Mă duc la șef.

Ia cu el manuscrisul și recomandarea. Peste puțin timp intră un ins care salută și se așează la birou. Deschide un fișet, ia un manuscris și începe să citească. Nici pe acesta nu-l deranjez cînd citește. Fumează și el. Totuși, e interesantă munca lor. Citești și te pronunți. Da, ori ba. Oare, așa să fie ?

Cît să fie de cînd a plecat Cornel I. la șef ? Țigările îmi sînt pe terminate. Exact două țigări mai am. Una o aprind acum. Mai rămîne una. Ce mă fac fără țigări ?

În sfîrșit, iată-l pe Cornel I.

— Domnule, ai baftă ! Bafta e recomandarea lui Anghel. E pîine caldă. Șeful e încîntat. Iată contractul. Îl completezi și e gata afacerea. Cartea pleacă la tipar. Ai noroc. Cineva nu ne-a dat cartea promisă și-a rămas loc liber în plan.

Semnez contractul. Îmi dă un exemplar după ce îl ștampilează.

— Anghel nu a intervenit pentru nimeni pînă acum. Ai sprijin mare, domnule ! și-mi face cu ochiul.

Îi fac și eu cu ochiul. Sigur, am sprijin mare în Anghel, pe care nu l-am văzut în viața mea pînă astăzi și nici de el n-am auzit.

— Prozele sînt admirabile. Era să uit. Ia cartea mea de vizită și sună-mă peste o lună.

Îmi întinde cartea de vizită.

— Seara, după ora douăzeci, să mă suni.

Îmi întinde mîna. I-o strîng, mulțumindu-i pentru amabilitate.

— Vax amabilitate ! Eu îl servesc pe Anghel. Mi-a spus la telefon că mă spînzură dacă nu te public. Dar și cartea e bună.

Cobor scările fluierînd.

Urc într-un getax și dau adresa viitorilor socri. Șoferul mă măsoară cu neascunsă curiozitate. Probabil nu-i vine să creadă că locuiesc în acest cartier.

Sun la ușă. Îmi deschide imediat Diana. Parcă m-ar fi așteptat lîngă ușă, cu mîna pe clanță. Îi fac semn să tacă.

Intrăm în sufragerie. Părinții Dianei mă privesc curioși. Deschid servieta și scot contractul. Îl întind viitorului meu socru. Își pune ochelarii și citește. După ce termină de citit, zice :

— Formidabil, domnule ! Excelent ! Cum...

— Scriitorul Anghel m-a trimis la editură. Discutase cu un alt scriitor în prealabil. Acesta mi-a citit aproape toată cartea. S-a dus apoi cu manuscrisul la director și s-a hotărît să mi se publice.

Liniște. Iată cum capăt dintr-o dată importanță, cum persoana mea capătă alte dimensiuni sociale, probabil, în ochii lor. De-acum sînt scriitor. Și de, scriitorii nu sînt chiar pe toate drumurile. Trebuie să fie ceva de capul meu, dacă îmi apare așa de repede cartea.

— Radule, scriitorul I. Mora lucrează cu mine. N-a fost nevoie să-ți citească prozele. Le citise. Cum a deschis revista și a văzut paginile și titlurile prozelor, mi-a zis că le-a citit. Am discutat despre ele și am văzut că le-a citit într-adevăr. Au fost comentate de cîțiva scriitori. Comentariile ți-au fost favorabile. Eu te felicit ! Cu ce te pot ajuta ?

Mă ridic în picioare și zic categoric :

— Acordîndu-mi mîna fiicei dumneavoastră.

— Ce zici, Diana ?

Diana intră în joc.

— Îl iubesc, tată. Mărită-mă cu el !

Parcă am fi în Evul Mediu.

— Mama ce zice ? întreabă tatăl Dianei.

— Eu ? Ce zice Diana !

— Gata ! El e bărbatul meu.

Trece lîngă mine. Eu stau grav și plin de importanță.

— Dacă așa stau lucrurile, noi sîntem de acord. Voi hotărîți restul. Adică pe cînd la starea civilă, zice tatăl Dianei.

— Eu hotărăsc singură cînd. Radu va zice ca mine.

Aprob din cap zisele Dianei.

— Radule, nu vei pleca mîine. Vei întîrzia o zi. Mîine mergem la sfatul popular pentru căsătorie. Înaintăm actele.

Fantastic, mîine să merg la sfatul popular !...

— Nu am certificatul de naștere la mine, zic eu bîlbîindu-mă.

— O, am avut eu grijă de asta. L-am luat eu.

Părinții ei rămîn stupefiați. Diana zice :

— Îl iubesc și gata ! Ce mă priviți așa ?

Parcă eu n-o iubesc ? O iubesc, dar nu pot s-o spun. Se înțelege că o iubesc, din moment ce accept să mă căsătoresc cu ea.

Rămîne stabilit așa cum hotărăște Diana, ca a doua zi să mergem la sfatul popular.

Se rînduiesc toate în folosul meu. Parcă veghează cineva pentru mine. Și veghează bine.

Adorm repede. Nici nu știu cînd trece noaptea. Și trece fără vise. Mă îmbrac și privesc pe fereastră.

Ascară am rămas mirat peste măsură cînd am auzit-o pe Diana că trece în anul șase. Eu eram convins că trece în anul cinci.

Îmi bate Diana în ușă. Nu-i răspund, să mai bată. Dă buzna pe ușă. Cînd mă vede lîngă fereastră, zice :

— Ce faci, dormi în picioare lîngă fereastră ?

— Priveam pe fereastră. Nu știam cît e ceasul.

— E zece. Eu sînt trează de la șase. Dar ce e cu tine, Radule, de ești așa lasă-mă-să-te-las ?

— De mult nu m-am odihnit atît de bine.

Mănînc singur în bucătărie. Mă servește Diana.

— Totuși, mama s-a dus la servici, dar o să vină mai devreme, cam pe la prînz.

— Diana, ce zice tatăl tău ?

— Vrei să știi ?

— Te întreb doar.

— Că are un ginere pe măsura lui.

— Asta-i adevărul adevărat ?

— Adevărul adevărat !

— Sînt încîntat

— Te cred. Are gînduri mari cu tine.

Înghit un nod. Nu știu dacă eu am aceleași gînduri. Dar în definitiv, ce, nu merit ?

Formalitățile sînt simple la sfatul popular. Terminăm în cîteva minute.

— Sînt pe jumătate soția ta, Radule !

— Dacă te răzgîndești ?

— Eu ?

— Tu !

— Nu mă joc, Radule, de-a căsătoria.

Mergem de braț pe stradă. Diana e veselă, eu bănuitor. Prea îmi merg toate ca pe roate. Reușite și reușite. Diana e zîna din basm, zîna aducătoare de fericire.

— Radule, nu-mi place că trebuie să pleci. Ce mă fac eu fără tine ?

— Nu se poate, trebuie !

— Știu că trebuie, dar ce mă fac ?

— Ei, dar cîte nu ai de făcut ? Citești, te plimbi, privești la televizor.

— Astă-seară tu pleci...

— Astă-seară ?

— Ți-am luat bilet la tren.

— Cine mi-a luat bilet ?

— Tata. Eu l-am rugat.

— Mulțumesc !

Mulțumesc pe dracu. Devin și eu trist ca Diana.

— Vin să te iau pentru căsătoria civilă. Voi veni cu cîteva zile mai înainte.

Îi strîng mîna tare și-i zic :

— Te voi aștepta.

— Ce fericită sînt, Radule, că l-ai dat gata pe tata. E fericit că mă căsătoresc cu tine. Cum te-a văzut în tren, cum te-a îndrăgit. Știe totul despre tine. Mama a plîns cînd a auzit prin cîte ai trecut. Nu știu cum să se mai poarte cu tine, să nu greșească cu nimic...

Diana mă trage după ea într-un autobuz care e gata să pornească. După trei stații coborîm.

Sîntem așteptați. Ne așezăm la masă. Trebuia să-i spun Dianei că mă enervează aceste furculițe și cuțite. Nu le văd rostul la toate. Mă și intimidează. Îmi reamintesc cine sînt. Da, mai bine. Sînt fiu de țărani. Toată viața am muncit. Am mîncat la cantine și în case de oameni simpli, ca mine. Mama mi-a pus în mînă lingură de lemn și era bună ciorba de urzici și fasolea. Lingurile astea sînt de argint. Ei, dar ce am eu cu ei. Acesta-i modul lor de viață.

— Să-ți anunți din timp mama, Radule. Vrem să fie prezentă la acest eveniment. Nu admitem lipsa ei sub nici un motiv.

Îmi bate inima tare, că mi-e și ciudă.

— Dar bunicii ? întreb eu.

— Bineînțeles că și bunicii, răspunde Diana.

— Radule, mi-a plăcut mult chestia cu șoferul. Zicea că ești un băiat de zahăr.

— Este, tată, este ! zice Diana.

Dacă ar ști ei că habar n-am cum îi cheamă, ar rămîne cu gurile căscate. Diana și mai cum ? Care e numele acestui domn, acestui director general ? Dar al acestei doamne ? Care le e numele și prenumele ?

Ce bună ar fi o tocană de cartofi, tocana pe care o mănînc zilnic pe șantier. Unde e Dună, să mă vadă cum transpir de rușine că nu știu să folosesc acest instrument care seamănă cu un cosor. Mănînc dar nu mă satur. Mîncarea asta nu are gust. Decît cinci feluri de mîncare, mai bine două și bune.

Cînd Diana îmi schimbă farfuria, îi fac semn să se plece și-i șoptesc :

— Cheamă-mă pînă afară și dă-mi la bucătărie să mănînc pîine cu brînză și ceapă, că mor de foame.

Diana începe să rîdă. Se ține cu mîna de masă și rîde. Rîd și eu. Mă ridic în picioare și rîd. Diana mă ia de mînă și mă trage afară din sufragerie.

— Ești grozav, Radule, ești teribil ! Mă duc să-i spun tatii, să rîdă și el. Nici lui nu-i plac mîncărurile astea aiurite.

Se aude rîzînd și tatăl Dianei.

— Radule, vino băiete, că ești grozav !

Diana privește într-o parte și încearcă să-și stăpînească rîsul. Taică-său rîde cu lacrimi. Dar maică-sa se încruntă ușor cînd mă vede. Mă opresc în dreptul ei și-mi plec capul.

— Of, ce semeni lui socru-tău, Radule !

— Se trag din aceeași stirpe, mamă. Neam de nobili de douăzeci de secole, țărani get-beget.

— Chiar, ce bun ar fi un ciolan cu fasole, zice socru-meu pentru mine.

— Bine, Alexandre, să nu avem discuții, îl amenință soacră-mea.

Va să zică, pe socru-meu îl cheamă Alexandru. Alexandru și mai cum ? Dar pe soacră-mea ?

— Și rață pe varză să-mi dai zilnic, că nu mă supăr. Ce zici, Diana ? Dar tu, Radule ?

— Mai încape vorbă ! zic eu.

— Splendid ! zice și Diana.

Soacră-mea fiind strînsă cu ușa, pleacă la bucătărie. Ne privim veseli.

— Radule, socru-meu ține la tine mult. Odată am să-ți arăt scrisorile lui. Pe-ale Dianei, însă, nu ți le arăt. E secretul nostru, al meu și-al ei.

Diana îl amenință cu degetul.

— Recunosc greșeala, Diana. Pune-mă la colț !

— Era secretul nostru.

— Și-al lui Radu, într-un fel. Să nu ne afle Paraschiva, că sîntem pierduți.

Bun ! Pe soacră-mea o cheamă, deci, Paraschiva. Auzi, domnule, Paraschiva ! Alexandru și Paraschiva ! Și mai cum ? Și ce ușor îmi era la sfatul popular să aflu ce nume au ! Doar Diana a completat în fața mea formularele.

Îmi iau rămas bun. Sărut mîna mamei soacre. Tata socru mă sărută și mă bate pe umăr. Diana mă însoțește la gară.

Afară ne așteaptă mașina. Șoferul, cînd ne vede, coboară din mașină. Luăm loc în spate. Eu și Diana.

Șoferul se așteaptă, probabil, să fac iar pe nebunul. Ce-ar fi ?

— Ce-ar fi, domnule șofer, să cobor la colț ?

— Am instrucțiuni să nu opresc pînă la gară.

— Nici la stopuri ?

Mă privește în oglinda retrovizoare.

— Nu aveți dumneavoastră voie să coborîți la stopuri.

Șoferul rămîne lîngă mașină. O așteaptă pe Diana. O simt cum tremură.

— Ce ai, Diana, de tremuri ?

— Îmi vine să plîng, Radu. Nu suport despărțirile. Era mai bine să nu fi venit la gară.

— Peste cîteva minute pleacă trenul.

Ne oprim lîngă vagonul pentru care am bilet. Diana mă ține acum de mînă. Tremură. Palma îi e umedă. Mi se transmite și mie tremurul. Tremur și eu și e atît de cald.

Trenul pornește. Ne sărutăm. Dintr-un salt mă arunc pe scara vagonului. Mai urc o treaptă și iată-mă în vagon.

Vineri. Le-am povestit aseară bunicilor de cîteva ori cum a fost la București. Mi-au pus fel de fel de întrebări.

Astăzi, la prînz, discuții îndelungate cu șeful de cadre. Caută o formulă să mă scoată din producție. Nu accept. Mă mențin pe poziție. Adică lucrez fizic pe șantier ca și pînă acum. Inginerul trece nepăsător pe lîngă mine. Tovarășii mei de echipă și Dună mă privesc cu alți ochi. Nu mai sînt de-al lor. Mă silesc să le fiu pe plac. Nu reușesc. Îl invit pe Dună la o bere, dar mă refuză. Zice că n-are chef.

Toată seara mă gîndesc la Diana și la părinții ei. Bunicii îmi refuză banii pentru mîncare. Mă supăr. Pînă la urmă primesc banii.

Îi scriu o scrisoare mamei. O vestesc că mă căsătoresc. O rog să se pregătească de drum.

Simbătă. În noul spital instalațiile sînt gata. La fel și instalația electrică. Se dă cu vopsea. Echipa noastră are de lucru pînă peste cap. E fixată și ziua inaugurării.

Toată seara scriu.

După-amiază i-am expediat o telegramă Dianei.

Duminică. Lenevesc în pat. Scriu pînă la urmă o schiță. Seara lucrez în grădină. Pun răsad de toamnă. Bunicul e vesel.

Mi-e dor de Diana. O iubesc mult. Îmi vine să mă urc în primul tren.

Luni. Diana, cît de mult te iubesc! Diana, Diana, Diana!

Marți. Sînt trist. Ce faci, Diana? Merg printre oameni ca un noctambul.

* * *

— Nene Dună, nu sînt tot eu, nu sînt tot eu acela care a muncit zilnic lîngă dumneata? N-am fost noi de atîtea ori la o bere împreună? De ce spui, atunci, că acum îți vine greu să fii ca înainte, deschis la suflet.

— Una era cînd erai Radu simplu, și alta e acum, cînd ești Radu avocatul. Se aude pe la birouri că mulți mahări îți caută în coarne și tu faci pe nebunul. I-auzi, că pe mine m-ai dat la gazetă. Mi-a spus unul care a citit. Păi e frumos ? Nu-i frumos !

— La inaugurarea spitalului plec. Ți-am spus cum vine treaba.

— O să-mi pară rău. Inginerul zice că treaba ta, dacă tu vrei să muncești ca necalificat, el nu se opune și-ți dă să muncești cît vrei. Omul e liber să muncească. Așa zice. Nu vezi că rîde cînd te vede în salopetă ? Și are dreptate. Scoate-ți, Radule, gioarsa asta de salopetă la inaugurare și du-te, băiete, la treaba ta, că e păcat de tine, c-ai trecut prin atîtea. Acum mai vrei să faci și pe eroul. Îl faci, dar pe pielea ta. Crezi că-ți face cineva statuie în parc pe chestia asta ? Vorba lu Marin : „Mă, Radu ăsta întinde aţa pînă s-o rupe și pe urmă vede el pe dracu".

— În două luni e gata spitalul...

— Radule, mie îmi place de tine cum judeci, să știi. Păi dacă am început o treabă, se cheamă că trebuie s-o și terminăm. Păi nu ! Auzi, da' te însori ?

— Da, mă însor.

— Cică ți-au făcut fel de fel de dosare. Am rîs pînă m-a durut burta cînd am auzit că ți-au făcut dosar și pentru însurătoare. I-auzi, că te însori cu fata unui ministru și că ministrul ăsta a dat ordin să ți se facă dosar. Am dat și eu referință. Cu referința mea poți să te însori de zece ori. Se zice că fie-sa și-a pus laţul de gît să se spînzure dacă tat-su, ministrul, se codea, nu vroia s-o lase să se mărite. Ți-a făcut dosar să te pună mare la București. Cică e bucuros că ai origine bună, că numai așa poate să facă om din tine, că și el are origine

bună. I-auzi, că pe timpuri a lucrat în mină. Carte cică a învățat mai tîrziu. Cum e, mă Radule, o casă de ministru ? Dar un ministru cum e ? Eu n-am văzut în viața mea nici unul. Sînt ca noi, ha ? Hai, spune-mi cum sînt, de ce taci ?

Tac. Îl las intenționat să vorbească și nu-i răspund la întrebări. Îmi plac întrebările pe care mi le pune. Sînt naive, dar pline de miez. Acestea erau întrebările pe care mi le-am pus și eu cînd am văzut vila. Chestia cu ministrul e grozavă. Merită să fie scrisă.

— Ministrul e om ca toți oamenii. Rîde ca noi, ori plînge ca noi dacă-l doare ceva. Are nevastă, copii, părinți, socri...

— Da' mașină la scară are ?

Ar merita să-l pup.

— Are, sigur că are !

— Că de, e ministru. Radule, vezi să nu calci cumva alături, că mi-ar părea rău de tine.

— Cum să înțeleg cu vorbele astea ?

— Văd eu că nu-ți place că-i ministru. Și ce dacă e, măi Radule, ce dacă e ? Ia-i, mă, fata și fă-te ginere de ministru, că pînă la urmă e de-al nostru. Dacă uită cumva, îl dai tu pe brazdă. Se zice că fata e moartă după tine. Fierbe-i în oală seacă, scoate untul din ei, nu te vinde cu una, cu două, să simtă că ești deștept și curat. Și ei sînt, da' și tu ești cineva. Nu te lăsa pînă nu ajungi unde-i bine. Acu știi ce e greul și nu fugi de greu. Radule, da' a ta, a bătrînă, ce zice ?

— Nu știu ce zice, n-am vorbit cu ea.

— Rău, Radule, rău ! Ce, mă Radule, muma ta n-are loc și ea la o masă de ministru ? Că doar ea te-a făcut. Păi fata mea, cînd o fi ingineră, și s-o mărita cu băiatul unui profesor sau al unui doctor, să nu stea cu

mine la masă ? Ei, drăcie ! Păi îi rup diploma, că eu am făcut-o cu diplomă. I-am și spus să-și ia bărbat din oameni simpli ca mine, nu din ăia cu nasu pe sus. Măi Radule, de ce unii oameni uită că și alți oameni sînt oameni ? Eu zic să mergem, că, vorba aia, vorbă multă, sărăcia omului.

Și mergem o bucată de drum împreună. Ne despărțim în fața unei brutării.

— Mai discutăm noi, că nu s-au băgat zilele în sac.

— Chiar așa, nu s-au băgat zilele în sac.

Ne strîngem mîna și ne despărțim.

Nici nu mă gîndesc la situația mea. Merg așa, pe stradă, spre casă, fără să mă gîndesc la ceva anume. Mă uit la case, la oameni, la garduri. Sînt atent cînd trec strada.

Sînt atent să nu-mi plece gîndurile aiurea. Le țin în frîu. Cînd o iau razna, mă opresc în loc și privesc în jur.

Intru pe poartă. Bunica mă așteaptă în fața bucătăriei pe un scăunel. Îi zic sărut mîna ! și intru în casă. Pare îngîndurată.

Deschid ușa și intru. Cînd mă-ntorc să închid ușa, dau de Diana ascunsă după ușă. Se aruncă în brațele mele.

— Radu !

— Diana !

Nu-mi vine să-mi cred ochilor. Diana aici ? Trebuia să vină peste două zile.

— Nu te bucuri ?

— Stai puțin să-mi revin !

O prind în brațe și-o sărut ca un apucat. Am impresia că se sufocă. Vrea și nu vrea să se smulgă din strînsoare.

— Ajunge, că mă înăbuș !

O așez pe pat, mă dau un pas înapoi și-o privesc aiurit.

— Mi-era dor de tine, Diana. Ziua îmi părea cît un an de mare.

— Mie cît o veșnicie. Lasă-mă să te sărut și eu, Radule.

Se ridică de pe pat și se apropie de mine. Mă prinde cu mîinile de gît și mă sărută lung. O strîng și eu în brațe.

Ieșim în curte, sîntem așteptați de bunica.

— Am venit cu trenul de unsprezece. Am vrut inițial să vin la tine la servici. Te supărai ?

Eu nu. Dar cîte discuții ar fi ieșit de-aici, cîte subiecte de bîrfă...

— Sigur că nu mă supăram. Stăteam de vorbă cîteva minute și eram apoi nevoit să-ți spun că sînt în timpul programului de lucru și nu-mi pot îngădui luxul discuțiilor particulare.

— Zău ?

— Precis.

— Bunico, unde este bunicul ?

— E în oraș, cu treburi. A plecat cam de-o oră. Cam așa, Diana, nu ?

— Da, acum o oră.

— Ce ai mîncat azi, Radule ?

— Ciolan cu fasole.

— Dacă nu ești cuminte, te bat. În fiecare seară tata își aduce aminte de ciolan cu fasole. Rîde de se prăpădește și mamei nu-i place deloc. Mîine în zori mă duc la mama la țară...

— La cinee ?

— La mama la țară. Stau o zi acolo, poimîine o ure în autobuz și-o aduc aici. Clar, fiu denaturat ce ești ?

Mă uit în altă parte, să nu-mi vadă lacrimile care-mi încețoșează ochii.

— Tu n-ai vrea să stea cu noi mama ? Radule, eu o iubesc mult.

Bunica ne aduce cafelele. Știe că e timpul să-mi beau cafeaua de seară.

— Sărut mîna, bunico.

Mă plec și-i sărut mîna.

Cafeaua e minunată. Puțin amăruie. Aprind țigara și dau fumul spre Diana. Inspiră fum, se-neacă și tușește.

— Nu fi parșiv, Radule, că te pun la colț în genunchi. Știi că nefumătorii nu suportă fum de țigară. Îmi face rău, vezi și tu cum tușesc.

Într-adevăr, tușește și e roșie la față.

— Da-da, am uitat că tu nu fumezi...

— Uite-l cum face pe ironicul. Ia ascultă, domnule, de ce nu ești cuminte ? Te simți bine cînd îți chinui viitoarea soție ?

— Minunat !

— Bunicuțo, vino și bate-l ! E așa de rău, că trebuie bătut.

— Fii cuminte, Radule, că vin și te bat cu coada măturii !

— Așa, bunicuțo, cu coada măturii să-l bați.

M-aș lăsa două zile de tutun să știu discuțiile dintre Diana și părinții ei în amănunt. Ar merita.

— Radule, nu vrei să facem o plimbare ?

— Unde ?

— Cum unde ? Plimbarea e plimbare. Pe străzi și prin magazine.

— Așa spune, vrei să te însoțesc prin magazine. Probabil că dorești să-ți cumperi ceva. E o propunere minunată. Am și eu de făcut unele cumpărături. Mergem ?

— Da, mergem. Numai să-mi schimb pantofii.

O aștept în fața casei.

Observ că aceasta nu e o plimbare. Diana se grăbește chiar. Mergem spre centrul orașului.

— La care magazin ?

— La „Universal".

Intrăm. Diana se duce la raionul cu stofe pentru costume bărbătești.

Încep să mă enervez. Sigur, vor să mă îmbrace. Să am haine noi pentru căsătoria civilă.

Încerc s-o trag pe Diana spre ieșire, dar opune rezistență.

Nu scap de ea pînă nu-mi cumpără stofă pentru un costum de haine, stofă neagră. A știut cît să-mi cumpere. Mă ia de mînă și mă trage după ea afară. Se grăbește. Ne oprim în fața unui atelier de croitorie.

— Rămîi aici !

Rămîn. Ea intră în atelier. Privesc oamenii care trec pe stradă, oameni și oameni, fiecare cu treburile lui.

Poșeta Dianei era burdusită cu bani.

— Radule ! Mă cheamă Diana.

Intru în croitorie. Croitorul îmi face semn să mă apropii să-mi ia măsurile. Ceea ce și face în cîteva minute.

— Mîine la prînz să veniți la probă. Pe seară vor fi gata hainele.

Diana mă duce din nou la un magazin universal. Îmi cumpără pantofi, cămașă, papion, butoni, ciorapi. Nu protestez.

Mergem pe stradă cu pachetele în braţe. Îmi prind buza între dinţi, să nu pufnesc în rîs.

— Diana, ai uitat să-mi cumperi chiloţi.

Se opreşte pentru o clipă şi-mi zice :

— Bestie ! şi-şi ţuguie buzele fals supărată.

Grăbesc pasul, s-o ajung, că merge foarte repede. Cînd s-o ajung, calc greşit şi cad. Simt durere la încheietura piciorului cu talpa. Pachetele se împrăştie pe jos. Diana îmi vine în ajutor. Îmi întinde mîna să mă pot ridica. Mă ridic cu greu. Nu mă pot sprijini pe picior. Simt dureri.

Diana strînge pachetele împrăştiate. Mă reazem de gard. Ating uşor asfaltul cu vîrful pantofului şi observ că durerile încep să mă lase.

— Te doare rău, Radule ?

— Dureri insuportabile...

Las' c-am să te fierb eu, jupîniţă, să mă ţii minte. Asta pentru că eu stam în stradă şi tu te tocmeai cu croitorul să-mi facă hainele cît mai repede, contra unei sume suplimentare, desigur.

Pun toată talpa jos şi nu mai simt nici un fel de durere. Trecătorii sînt rari. Încep să păşesc. Bineînţeles că vîrful pantofului doar atinge trotuarul. Mă silesc din răsputeri să merg cît mai caraghios. Mişc mîinile aiurea. Trunchiul mi-l frîng cînd într-o parte, cînd în alta...

Noroc, pentru Diana, că mai sînt doar cîteva zeci de metri pînă acasă. Nu zice nimic. Probabil că se simte vinovată : dacă nu mergea ea prea repede, eu nu cădeam şi crede că din cauza ei s-a întîmplat totul.

Mă odihnesc puţin în faţa porţii — doar am piciorul rupt ! Diana are lacrimi în ochi. Mă hotărăsc să

pun capăt mascaradei. Dintr-o dată sar în sus, apoi fac cîțiva pași de balet și valsez în fața Dianei. Apoi zic :

— Pentru chestia cu croitorul...

Rămîne cu gura căscată.

— Hai să intrăm, Diana, zic eu șoptit.

— Să-mi revin, mai întîi, cinicule ! Parcă mă vedeam la cununia civilă cu un ginere cu piciorul în gips.

— Lîngă o mireasă atît de frumoasă !

Intrăm veseli pe poartă.

— Îți voi plăti eu chestia asta !

Bunicii ne așteaptă cu masa pregătită. Diana duce cumpărăturile în camera mea. Eu mă așez la masă și încep să mănînc. Mi-e foame.

Bunicul își ia mai întîi medicamentele — cîteva pastile și cîteva picături dintr-o sticluță. Se strîmbă tot cînd le înghite. Zice apoi :

— Medicamente dulci și babă frumoasă nu s-au pomenit pînă acum.

Și-mi face cu ochiul golănește.

— Bunicule, dacă te auzea bunica, se făcea foc de supărare. O lună n-o mai împăcai.

Cînd a apărut Diana ? O știam în cameră.

— Vorba vine. Eu zic asta de demult. Și pe urmă bunica ta nu e babă, e bunică.

Bunicul și Diana vorbesc în șoaptă, să nu se audă pînă la bucătărie, unde e bunica.

Toți sîntem la masă — eu, Diana, bunicul, bunica.

— Să vă zic una bună, de-a lui Radu...

Cînd aud, protestez :

— O, nu, Diana !

— Te rog să taci. Veneam spre casă, bunicule și bunică. Domnul mergea cu gura căscată. La un moment

dat cade ca un boboc. Întorc capul şi-l văd pe jos. Pachetele cu cumpărături erau pe jos. Ţipa ca din gură de şarpe. Oamenii, grămadă în jurul lui, unul să-i facă respiraţie artificială, altul că poate are epilepsie, c-o fi, c-o păţi... Domnul sta pe jos lungit. Bunico, îmi bătea inima să-mi spargă pieptul. Pînă la urmă domnul s-a ridicat şi-a început să meargă. Mergea atît de caraghios, că eram convinsă că are fractură, dar îmi era şi ruşine de oamenii care rîdeau pe ascuns. Asta îmi mai lipsea acum, să aibă piciorul în gips tocmai cînd ne căsătorim...

— Dar văd că n-are nimic, zice bunicul.

Sigur că nu am, ce aş putea avea ?

— Cînd am ajuns, însă, la poartă, a început să danseze. Auzi, bunicule, dansa. E un prefăcut şi-un mincinos.

— Şi eu nu ştiam, se miră bunicul.

— E cu două feţe, bunicule !

— Cum mergeam, Diana, cum mergeam ?

— Cum ? Eşti un mare circar, Radule ! Eşti un clovn.

— Bunicule, Diana spune că sînt circar, dumneata ce spui ?

— Eu spun că sînteţi nepoţii mei dragi.

Diana îi şopteşte ceva la ureche bunicului. Mă prefac a nu observa. Bunica o ameninţă cu degetul pe Diana. Diana scoate limba la mine.

— Diana, îi zice ameninţător bunica.

— Nu vezi, bunico, cît e de atent ? Nu pot şi eu să-i spun ceva la ureche bunicului. Mă, te bat !

— De cînd mă ameninţi tu cu bătaia ?

— Pînă la urmă tot te bat. Gata, intră în camera ta, că eu vreau să mă odihnesc. Mîine mă scol devreme.

— Odihneşte-te, cine te opreşte ? zic eu.

— Păi nu pot să mă culc atîta timp cît vă știu afară. Bunicule, îi spunem ?

— Cum vrei tu !

— Da, îi spun. Bunicul mi-a luat bilet de autobuz. Mă rușinez de bunici s-o sărut. Dar ar merita.

— Nu zici nimic, scamatorule ?

— Mi-e rușine.

— Rușine ? De cine ? Și, mă rog, ce vrei să spui, de te rușinezi ? Scrie-mi.

— Nu se poate scrie.

— Atunci spune-mi mie la ureche ! Parșivule ! Parșiv prefăcut !

Pleacă veselă în cameră, după ce ne spune noapte bună. Bunica o petrece cu privirea. Bunicul tușește să-și dreagă vocea.

— E ca un copil. E fericită, Radule !

Ce să zic ?

— Și eu sînt fericit, bunicule !

— Toți sîntem, Radule !

Oare, toți sîntem ? Mă gîndesc la cei de la București.

— Tu să te mai gîndești, ai timp, la situația ta !

— Sigur că am timp.

— Porțile societății îți sînt deschise.

— Bat și intru, da, bunicule ?

— Sigur că da. Ești călit. Ai trecut proba focului. Ai pornit de jos și nu ți-a fost nici teamă și nici rușine de muncă. Știu, știu totul. Cunosc diferiți tovarăși și sînt cunoscut de anumiți tovarăși. M-am interesat cine ești și de unde vii. Ce să-ți spun, Radule ! Îți spun că Diana te merită și tu o meriți. Noapte bună !

Rămîn singur.

Noapte bună ! tuturor oamenilor.

Miercuri. De dimineață, la birouri, să mă învoiesc pentru trei zile. Cererea mi-e aprobată fără discuții. Inginerul își pune viza fără să-mi dea atenție. Ca și cînd nu exist. Secretara îmi comunică rezultatul. Directorul e de acord.

La prînz, Dună și toată echipa aproape că mă alungă de pe șantier. Știu toți de ce plec la București. Îmi fac cadou o salopetă nouă. Mă trec lacrimile. Le strîng mîna emoționat.

Rătăcesc cîteva ore pe străzi.

Acasă o găsesc pe mama. Diana e mereu în preajma ei.

Bunicii se pregătesc pentru drum.

E mare fierbere, mare harababură.

Mama e fericită. Da, e fericită.

Costumul cel nou îmi vine ca turnat.

• • •

Sîntem în tren. Mama și bunicii în compartiment, eu și Diana pe culoar.

— Sînt fericită cînd o văd pe mama fericită.

— Numai pentru atît ești fericită ?

— Radule, lasă-mă în pace ! De ce mă tachinezi ? Nu vezi cît de fericită e mama ? Tu singur ai spus aseară că n-ai auzit-o de cînd te știi vorbind atît de mult și-acum mă tachinezi cînd îți spun că e fericită. Vorbește tot timpul cu bunica. Nu știu ce spune, dar o văd pe bunica rîzînd. Privește și tu, nu sta cu spatele ! Povestește probabil ceva vesel, de rîde bunica. Uite, rîde și bunicul !

Într-adevăr, toți rîd. Las' să fie și ea fericită, că o viață întreagă a privit în jos, o viață a stat numai în necazuri și nevoi. A știut Diana să-i intre în suflet.

— O iubești numai pentru că e mama mea ?

— O iubesc dintr-o mie de motive. Nici nu știu bine, în definitiv, de ce o iubesc. Mă atrage spre ea ceva ce nici eu nu știu. Cînd o văd, am impresia că am mai trăit o dată. Și am trăit avînd înfățișarea mamei tale. E ciudată impresia mea, nu-i așa ? Mama ta e fără vîrstă. E înțeleaptă, simplă, calmă. O iubesc pentru că a trăit demn, că a știut să-și păstreze curățenia trupească și sufletească. Pentru că a știut să facă dintr-un derbedeu ca tine, un crai. Acum știi de ce-o iubesc ?

— Mă înțepi ?

— Radule, nu se pun astfel de întrebări. Mama e mamă. Mama ta a fost și este o mamă cum n-au fost altele, dar rămîne tot mamă.

Mama povestește ceva vesel. Rîde și povestește. Rîd și eu.

— Diana, cine sînt eu ?

— Ginerele tatălui meu.

— Și tu ?

— Nora mamei tale.

Alt răspuns doream. Să fi răspuns că eu sînt Făt-Frumos, iar ea Ileana Cosînzeana.

— Ți-am spus că m-am împrietenit cu un tovarăș de șantier, unul Dună. E formidabil ! Era șocat cînd a auzit că sînt pe punctul să mă însor. Șocat că viitorul meu socru e... ministru ! Nu-i convenea. Mi-a pus diferite întrebări. Cum arată, ce casă are, cum vorbește, ce mănîncă. Spunea că n-a văzut în viața lui un ministru. În satul lui nu sînt miniștri și nici pe șantier.

— De ce nu mi-ai spus pînă acum ?

— Ce să-ți spun ?

— Ce-mi povestești acum.

— De ce ?

— Îl invitam și pe el, pe acest Dună. Pe cuvînt că-l invitam.

— Sînt sigur că-l invitai cîtă . . .

— Vrei să spui cîtă minte am.

— Nu, voiam să spun cîtă inimă mare ai.

Ne jucăm de-a soțul și soția. Ne înțelegem de minune. Acum glumim. Știe să glumească. Iese în calea unei glume cu altă glumă.

— Diana, mi-e dor de tine !

— Și mie mi-e dor de tine, Radule !

— Diana, Diana, Diana !

— Mă strigi prea tare, Radule !

— Gata, intrăm în București, se termină acest drum lung.

— Mie îmi spui, Radule ? Am impresia că noaptea care va veni va fi o veșnicie. N-ai vrea să nu ne culcăm ?

— Cum vrei tu.

Deschid ușa compartimentului și scot geamantanele pe culoar. Și cele cîteva pachete. Fiecare are cîte ceva în mînă. Eu duc două geamantane. Pe-al meu și pe-al bunicilor. Diana îl duce pe-al ei. Mama are în mîini o plasă și un pachet. Oare, ce-o avea în el ? E cam mare.

— Diana, vino lîngă mine ! zice mama, tăcuta de mama.

Diana radiază. Mă privește victorioasă.

Coborîm. Bunica, mama, bunicul și eu. Ordine rînduită de Diana. Stăm pe loc. Cine îndrăznește să facă altfel decît zice comandantul ? Oamenii trec grăbiți pe lîngă noi.

Diana nu are liniște. Se urcă pe-o bancă. Privește peste capetele oamenilor. Face semne cu mîna.

Apar mama soacră și tatăl socru. În spatele lor, păstrînd distanța, încă un ins.

Încep pupăturile. De, ca în gară !

Pornim. Diana, în față, singură. Mama, cu soacră-mea de braț, o urmează. Apoi bunicii. Eu cu socru-meu în spate. În spatele nostru, șoferul și insul duc bagajele.

Urcăm în mașini. Insul e șofer pe cealaltă mașină.

— Bărbații într-o mașină, femeile în cealaltă ! zice Diana.

— Ai încurcat-o, Radule băiete, e aprigă ! Știe să comande și nu admite mișcarea în front, îmi șoptește socru-meu.

Bunicul e în față, lîngă șofer.

Echipajul Dianei e în față. Noi îi urmăm. Îi arată mamei Capitala. Altfel nu se explică de ce mergem prin centru.

Coborîm și intrăm în casă. Luminile sînt aprinse în toată casa.

O privesc pe mama mereu, sînt mereu cu ochii pe ea. Diana o ia de braț și urcă scările împreună. O duce în camera ei. Are și unde ! Bunicii dispar într-o cameră de la parter. Știu lecția.

Eu invit șoferii în sufragerie, la o cafea. Se cam codesc. Le fac cu ochiul. Socru-meu urcă scările bățos. Soacră-mea face cafele. Ne duce într-o sufragerie mai mică, nu în aia pe care o știam eu.

Discutăm despre vreme și fotbal. Cei doi șoferi sînt rapidiști.

Ne strîngem toți în sufragerie. Diana ne așează la masă. Cad, după rînduiala Dianei, la un capăt de masă. La celălalt capăt bunicul. Mama și bunica de o parte, iar de partea cealaltă socrii. Diana servește.

Discutăm despre drumul nostru cu trenul pînă la București, despre vreme, numai despre evenimentul care va avea loc mîine, nu. Bunicul și socru-meu discută despre un oarecare Dumitru, fost șef la o regiune, acum dat la munca de jos. Bunicul îl detestă. Socru-meu îl apără.

Diana îmi cere s-o ajut la bucătărie după ce mîncăm. Ea spală farfuriile și eu o privesc.

— Eram sigură că te plictisești. Dar în zece minute termin treaba. Mama e bucuroasă. Tot timpul vorbea cu bunicul.

— Care mama ?

— Mama noastră de la țară, mama ta și-a mea. Ești un înger, Diana !

— Diana, îți mulțumesc ! Totul e un vis pentru mama. Ca și pentru mine, de altfel.

Îi mîngîi mîna.

— Radule, de mîine vom fi pentru totdeauna împreună.

— Pentru o viață.

Ne sărutăm.

— Mergem să ne plimbăm, Diana.

— Mergem !

Diana se duce la ușa sufrageriei și anunță :

— Tinerii merg să se plimbe. Restul, toată lumea la culcare !

Mergem pe stradă tăcuți.

Cu cîteva luni în urmă ieșeam din penitenciar. Acum merg de braț cu o fată superbă. Iar mîine ne vom căsători. Mi se pare că prea repede mi-au venit toate. Parcă au fost rînduite pe o tavă și eu doar am întins mîna și m-am servit. Revizuirea dosarului a fost un adevărat vis. Alt vis, refuzul meu de a mă întoarce la profesia mea. Părinții Dianei, oameni cu prestigiu și funcții mari. Dar tocmai aici e neajunsul. Nu-mi place să mă știu protejat, să mă știu ajutat uneori fără să merit. Să fiu un naiv ?

— Radule, la sfîrșitul primei săptămîni și a treia vii tu la București. La sfîrșitul celei de-a doua și celei de-a patra vin eu la tine. E bine ?

— Bine. Dacă vrei tu...

— Anul acesta termin. Peste două săptămîni încep cursurile. Va trece repede anul. Prind eu un dispensar la repartiție în apropierea orașului nostru, așa cum gîndesc bunicii.

— Dar părinții ?

— Tata e convins că voi rămîne în învățămîntul superior. Am numai zece. Locuri în învățămîntul superior se găsesc.

— Pînă atunci mai e. Vedem noi ce-o fi atunci.

— Da, pînă atunci mai e. Poate te schimbi și tu pînă atunci.

— Adică ?

— Poate accepți să-ți ocupi locul pe care îl meriți.

— Care loc ?

— Locul de avocat, deocamdată.

— Cum deocamdată ?

— Să nu discutăm prea multe amănunte acum. Și-apoi, pentru mine vei rămîne același Radu, și muncitor, și avocat, și scriitor... Eu voi fi mereu lîngă tine.

Sîntem în dreptul casei. Ne mai plimbăm puțin prin fața casei, deși ora e destul de tîrzie.

— Mai facem o tură, Radule !

— Da, Diana, mai facem... o tură !

Îmi vine să cînt. Și chiar cînt „aseară ți-am luat cercei"...

Diana mă strînge de braț și-mi zice :

— Vrei să trezești tot cartierul ?

Nu tot cartierul, ci tot Bucureștiul.

— Sînt un bețiv după un lung chef.

— Da, și ești cu mine, care sînt și mai bețivă. Ei, hai să cîntăm.

Dar nu mai cîntăm. Intrăm în vilă. Mă așez pe ultima treaptă a scărilor. Cer să-mi aducă puțin coniac cu gheață.

Beau încet, picătură cu picătură. Simt cum o moleșeală îmi cuprinde tot trupul. Diana stă jos, la picioarele mele, pe covor. Îmi caută privirea.

— Ar fi bine să ne culcăm, totuși, și noi.

— Du-te și culcă-te, Diana ! Eu mai rămîn puțin.

Se duce și stinge luminile. O lasă doar pe cea din hol. Îi fac loc să treacă pe lîngă mine, să poată urca scările. Cînd ajunge sus, se oprește și-mi zice.

— Îmi era teamă de mine, nu de tine, Radule !

O, sigur că-i era teamă. Dar de ce să-i fi fost teamă, nu eram eu cu ea ? Nu mă lăsam cu una, cu două cîștigat de ea.

Termin de băut coniacul din pahar. Devin trist. Mă enervează această tristețe.

Urc scările și intru în cameră. Mă dezbrac și mă vîr sub cearșaf. Închid ochii și încerc să nu mă gîndesc la nimic.

Aud bătăi în ușă. Sar din pat ca ars. Cînd m-am culcat, am răsucit cheia în ușă. Deschid ușa. Diana, îmbrăcată pentru cununia civilă, apare în deschizătura ușii.

— Îmbracă-te repede, domnule ! Peste cîteva minute sosesc mașinile. Ești ultimul... codașule !

Mă bărbieresc repede. Ar fi culmea să mă crestez pe față cu lama. Arăt excelent în noul costum și cu papion la gît. Mă privesc îndelung în oglindă. Duc două degete la gură și le sărut. Îmi fac bezele în oglindă.

Cel care am fost rămîne undeva în urmă printre firidele amintirilor. De-acum sînt altul. Dar nu, greșit spus. Sînt tot eu, dar învelit în alt ambalaj.

Nu ies din cameră. Vreau să fiu invitat, să fiu așteptat, să se frămînte toți din cauza mea. Să vadă și mama cine sînt eu, să vadă cum îmi caută în coarne toți oamenii ăștia.

Intră Diana val-vîrtej. Mă ia de mînă și mă trage după ea. Of, și Diana asta ! As fi vrut să cobor scările altcumva, calm și impunător. Să savurez cît mai mult coborîrea în mijlocul lor. Pentru că eu sînt marele Radu Bălteanu. Așa-mi vine acum să cred.

Nu erau de ajuns două mașini, ca la gară, acum sînt parcate în fața vilei trei, cu portierele deschise.

Urc în mașina primului șofer, cu Diana.

Mama și bunicii urcă și ei în cea de-a doua, iar în a treia socrii.

Unde e Dună să mă vadă ? Unde e Mînăscurtă, hoțul, care mi-a făcut zile fripte în puscărie ? Și unde sînt mulți alții ? Unde sînt chiar eu ? Sînt aici, dar sînt și altundeva în același timp. Stau chircit în acesta care sînt.

Coborîm din mașini. Totul decurge perfect. Ne așteaptă citeva familii — invitații socrilor. Strîngere de mîini și sărutări.

Nu reținînici un nume. De altfel nici nu mă interesează.

Aud în spatele meu : „Ce frumoși sînt !“ Îi dau cu cotul Dianei. Mă strînge de braț. A auzit și ea.

Remarc cu tristețe că nu e nici un tînăr și nici o tînără. Să fie opera Dianei această lipsă ?

Toate merg ca pe bandă. Zicem da și semnăm. Se deschid sticle de șampanie și ciocnim. Ofițerul stării civile se ploconește în fața lui socru-meu. Mama ne sărută. O oprim lîngă noi, între mine și Diana. Nu lipsește, desigur, nici fotograful.

Urcăm în masini. Încotro ? Diana se face mică lîngă mine, pe banca din spate a mașinii. Șoferul pornește. Încotro ? Știe el unde !

Da, are lecția învățată șoferul. Oprește în fața hotelului „Ambasador“, la intrarea în restaurant.

Cobor și-i ofer Dianei brațul.

Intrăm în hol. Ospătarii sînt la locul lor. Ne întîmpină șeful lor. Socru-meu trece în față. Șeful ospătarilor îl salută plecîndu-se pînă aproape de pămînt. Întorc capul și văd că persoanele care au fost la starea civilă sînt și ele în spatele nostru.

— Ți-a fost prieten apropiat mortul, Radule ?

— Care mort ? întreb mirat.

— Păi nu vezi că parcă am fi la înmormîntare, și nu la nuntă ?

Are dreptate Diana. Îl văd pe bunic și-i zic :

— Bunicule, mă simt cam fîstîcit.

— Îți trece, fii fără grijă !

Vorbim încet, dar Diana ne aude.

— Dacă încerci să faci pe actorul...

— Ce zice, Radule, se interesează bunicul.

— Nu-i spune, Radule, că mă supăr !

— Zice c-o să-mi treacă.

Intrăm în local. Ne așteaptă masa pregătită — un șir de mese puse una lîngă alta, lîngă peretele din stînga. Șeful ospătarilor ne așează la masă. Le știe pe toate. Pe mine și pe Diana ne înghesuie la capătul mesei. În stînga mea pe mama, apoi bunicii. În dreapta Dianei sînt așezați părinții. Urmează invitații, care sosesc mereu. Cred că sînt vreo patruzeci. Fiecare familie aduce cîte un cadou.

— Cine e tipul ăsta, Diana ?

— E ministru adjunct într-un minister, nu știu în care. Iar nevastă-sa e arhitectă.

Va să zică e și un fel de ministru aici. Frumos ! Capul sus, Radu !

— Iar dacă vrei să știi, bărbatul acela brunet, în costum gri, din stînga doamnei blonde, al treilea din stînga noastră, e ministru, e șeful tatălui meu.

Hopa, e și un ministru, va să zică ! Cum să fac să-i șoptesc și mamei ? Să vadă și mama cine a ajuns fiu-său.

Un invitat cam de șaizeci de ani, înalt, brunet, cu păr bogat și inelat, dar complet alb, se ridică în picioare și zice cu paharul ridicat :

— Doresc tinerilor casă de piatră, o viață fericită și mulți copii !

Se ciocnesc pahare, se bea, iar muzica începe să cînte „mulți ani trăiască !“

Nu-mi place de tip. Putea să vorbească altfel. Mai poetic, mai patetic. Ce mai, nu mi-a plăcut.

— Cine e tipul, Diana ?
— Un șef mare.
— Unde lucrează ?
— Nu are importanță.
— Ba are. Vreau să știu.
— Cine insistă, va fi mințit, zicea odată cineva.
— Minte-mă, dar spune-mi !
— Nu te pot minți !

O las pe Diana cu secretul ei și mă aplec spre mama să-i spun :

— Mamă, sînt și miniștri aici, auzi, și miniștri.
— Ce, nu meriți ?

Atît îmi zice și mănîncă mai departe liniștită. Sigur că merit, că doar sînt fiul ei, dar dacă n-aș fi ? Parcă am mai crescut.

Diana nu-și găsește locul pe scaun, e nemulțumită de ceva. Privește mereu spre intrare. Probabil mai așteaptă vreo familie. Observ că mai sînt două locuri libere. Dar n-o întreb nimic.

Formidabil ! Încă nu știu cum o mai cheamă pe Diana. Diana și mai cum ? Dacă eram atent cînd ofițerul stării civile ne-a strigat numele, acum aș ști. Ce-ar fi s-o întreb ? Ar fi o catastrofă, desigur.

Se ciocnesc pahare, se bea și se mănîncă. Vecinii vorbesc între ei. Încet-încet, se dezleagă limbile. Cîntă muzica discret. Încep să se ocupe și celelalte mese din local. Ospătarii roiesc în jurul mesei noastre. Nici nu apuci să pui paharul pe masă, că ți se și toarnă în el. Sînt curios cît o plăti socru-meu pentru masa asta.

Diana mă ia la dans. Dansăm lipiți unul de altul. Totdeauna mi-a plăcut tangoul. Am impresia că plutesc, că mă înalț încet.

— Fiți atentă, doamna Bălteanu, să nu mă călcați pe picior !

— Sînt încă domnișoara Lupulescu.

Așadar, se numea Diana Lupulescu.

— Ce să zic eu acum, Diana ?

— Să nu zici nimic, că s-ar putea să mă supăr și te amendez cu...

— Cu un sărut, zic eu repede și chiar o sărut.

Cei de la masă încep să aplaude. Semn că ne urmăreau.

Muzica tace și noi plecăm spre locurile noastre. Mă uit la mama. Cum îl schimbă fericirea pe om ! Diana o sărută pe mama. Mama are lacrimi în ochi. Probabil că se gîndește la o anumită nuntă. Cîtă diferență ! Bunicul scoate un carnet de cec și mi-l bagă cu forța în buzunar.

O doamnă trecută bine de patruzeci de ani mă privește insistent de mai multă vreme, o surprind mereu cu privirea asupra mea. Poate mă cunoaște de undeva ! Dar eu nu-mi amintesc s-o mai fi văzut vreodată.

Diana merge și-l invită pe ministru la dans. Sînt gelos ! Putea să-mi spună.

— Dansați ?...

— Da ! zic ridicîndu-mă de pe scaun.

Mă invită tocmai doamna care m-a privit toată seara insistent. O conduc pe ringul de dans. O cuprind după mijloc și începem să dansăm. Mirosul de parfum mă înțeapă. Dar ea este o excelentă dansatoare.

— Scrieți despre țărani, ca Rebreanu, zice doamna hodoronc tronc. Tot ca el de mare, da ?

Auzi, domnule, ce comparație — ca Rebreanu ! Rămîn uluit. Eu, un biet debutant, să ajung să fiu comparat cu Rebreanu !

— Sînt un diletant, doamnă ! Sînt doar un începător în literatură. Vă mulțumesc pentru... comparație.

— Nu eu vă compar, domnule Bălteanu, ci alții. Se discută prin minister.

— Poate pentru a i se face plăcere socrului meu, doamnă, se face o comparație de asta între un debutant ca mine și marele Rebreanu.

— S-a pariat pe dumneata, domnule Bălteanu... O întrerup :

— Ca pe un cal de curse.

— Întocmai, e bine spus. Cineva susținea că în două luni veți lucra într-un minister. S-a pus pariu.

Mă simt insultat, îmi vine să strig, să urlu că nu sînt de vînzare. Apoi Bucureștiul meu e orășelul în care trăiesc și în care mă simt minunat.

— Pariul e pierdut, zic. Amîndouă părțile pierd.

Muzica se oprește și pune capăt dansului. Sărut mîna doamnei și-o conduc spre locul ei.

Diana îmi ține calea. Pare agitată. Îi ofer brațul.

— Radule, mă duc să-i șoptesc bunicului că noi plecăm. Va ști el cum să ne justifice lipsa. Așteaptă-mă în hol.

Fără să aștepte răspunsul meu, pleacă. Pornesc spre hol. Aprind o țigară și-o aștept pe Diana.

Urcăm în mașină. Șoferul aștepta în hol. E la dispoziția noastră.

— Nu mă întreba de ce sînt nervoasă. Nu-ți voi spune acum. Poate altă dată sau poate niciodată.

N-o întreb. Șoferul oprește mașina în fața vilei.

Coborîm. Îi strîng mîna șoferului, care ne privește ușor ironic. Și cum să nu ne privească așa, cînd o vede pe Diana atît de grăbită.

Urcăm scările. Diana mă duce de braț. Urcăm încet. Tremură toată. Mă înfior și eu. Deschide ușa dormitorului ei. Ah, o mulțime de flori.

Diana deschide fereastra.

Eu stau în mijlocul camerei și nu știu ce să fac, stau în mijlocul camerei ca un prost. Mîinile îmi atîrnă inerte. Diana, îngrijorată, privește în jos. Ce naiba am de nu iau o inițiativă ? Sînt inhibat.

Peste puțin timp se va întuneca. Foarte bine. Mă enervează lumina zilei. Privesc spre fereastră.

Diana îmi ghicește gîndul și închide fereastra. Trage și jaluzelele. E întuneric. Întind mîinile și pornesc spre fereastră, unde mă așteaptă Diana. O găsesc, o strîng în brațe, o aud suspinînd :

— Radul meu !...

Diana e lîngă mine, cu capul pe mîna mea. Cu cealaltă mînă o mîngîi pe față. Are lacrimi. O sărut.

Cît timp să fi trecut ?

Diana caută prin șifonier. O aud cum închide ușa șifonierului. Ridic jaluzelele. Dar afară e noapte. Încep să mă îmbrac pe întuneric.

— Radule, putem coborî...

— Da, Diana, putem coborî...

Coborîm scările. Luminile sînt aprinse. Cît să fie ceasul ? La capătul scărilor, în acest hol imens, nu e nimeni. Poate că sînt în sufragerie. Sau poate că dorm.

— Radule, vrei o răcoritoare ?

— Nu !

— Dar o tărie ?

— Da !

Intrăm în sufrageria mică. Diana îmi aduce... tăria într-un pahar. În altul, cuburi de gheață. Pun două cuburi de gheață în pahar și sorb liniștit.

— Ceasul e două, Radule. Probabil că toți dorm.

— Probabil.

Marți. Bunicii sînt la bucătărie. Diana e în oraș pentru cumpărături. Peste două zile încep cursurile. E puțin tristă. Aseară a venit de la mama. A stat două zile. S-a atașat mult de mama. Îmi spune că o iubește foarte mult.

Dună îmi pune fel de fel de întrebări. Îi răspund la toate. E convins că socrul meu e ministru. Nu înțelege atunci de ce muncesc pe șantier. Zice că nu-i nimic de capul meu. Oare, așa să creadă cu adevărat? Nu cred!

Mîine Diana pleacă la București. Bunicul i-a cumpărat bilet de tren.

Încă nu știu ce voi face după inaugurarea spitalului, inaugurare care se apropie. Totuși, am un gînd. Bunicul va decide. Merg pe judecata lui...

Miercuri. De dimineață, la slujbă. Se toarnă asfalt prin curtea spitalului.

Bunicii n-au mers la gară cu Diana. N-a vrut ea.

Of, și despărțirile astea! Am impresia că toată lumea avea lacrimi pe obraji.

Acum stau la masa de scris. Dar de cîteva zile n-am scris un rînd. Nu pot.

Am fost chemat la editură și am văzut șpalturile.

Mi-e dor de Diana.

Sîmbătă mă duc la București. E rîndul meu.

Dar cît mai e pînă sîmbătă... O viață.

Joi. Se apropie inaugurarea spitalului. Ne vizitează zilnic tot felul de „mărimi". Ne grăbim. Parcă se rupe ceva în mine cînd mă gîndesc că trebuie s-o iau într-o parte.

Aseară bunicul îmi spunea că are ameţeli şi-i vîjie urechile. Medicul i-a prescris regim alimentar sever.

Dună mă invită pentru mîine la o bere. Accept. E mulţumit.

Gîndul îmi fuge la Diana.

De la un timp mă trezesc că-mi privesc mîinile. Semn că se apropie boieria ? Mă înfurii pe mine.

* * *

Ospătarul ne aduce sticlele de bere şi le pune în frapieră. Dună priveşte într-o parte, trist. Ospătarul ne toarnă berea în pahare. Ne deschide încă patru sticle şi pleacă. Ciocnim şi bem fără să ne spunem ceva. Punem paharele goale pe masă. Dună le umple din nou.

— Şi zi aşa, Radule, pleci ? Îmi pare rău că pleci. M-am gîndit să plec şi eu odată cu tine. Am şi vorbit cu nevasta. E mai bine în sat la mine. Acum sînt într-un fel calificat zidar. Ce, n-am făcut atîtea blocuri ? Meseria se fură, se şterpeleşte cu ochii cînd nu-i maistorul atent. De ce să stau eu aici cînd am atîta treabă în satul meu la colectiv ? Cînd termin treaba la colectiv, mă apuc şi fac case la oameni.

— Dumneata eşti convins că e bine ?

Mă priveşte încruntat.

— Păi ce, eu te întrebai ce mă întrebi tu ?

— Nene Dună, m-am căsătorit, știi bine. Eu stau aici, soția la București. Simt că toți vor să-mi schimb meseria. Adică să mă duc pe un post corespunzător pregătirii mele. Mie îmi place aici. Dintr-un post am plecat... pedepsit. A trecut și mi-a trecut. Nu știu ce să fac, ce zici ?

— Ce să zic ? Du-te, Radule, la postul tău, că de aia ai învățat...

Fac un gest cu mîna și zic :

— Du-te, nene Dună, în satul dumitale, că de aia ai învățat să muncești pămîntul...

— Zău, mă Radule, zău ? Măi, să fie al dracului că tu ai dreptate, zice și dă paharul cu bere peste cap.

Cîtă dreptate avem amîndoi ! Părem doi inși rătăciți, care bîjbîie prin ceață.

— Atunci, așa rămîne. După inaugurare ne luăm rămas bun și plecăm fiecare în treaba noastră. Tu ai să răzbești cu ministrul tău...

Dar treaba mea care o fi ? Nenea Dună își știe locul de muncă, dar eu îl știu ? Da, voi răzbi prin socrul meu,... ministrul.

— Radule, ce-ar fi să-mi scrii și mie cîte un rînd, așa, cînd te-o păli dorul după zilele trăite pe șantier ? Ce zici ? Că acum, să fim drepți, șantierul ăsta te-a făcut om. Cînd ai dat din colț în colț și nu te primea nimeni pe nicăieri, ai venit pe șantier. Ba ai și uitat de necazurile prin care ai trecut. Și-apoi ai fost și băftos de ți-a ieșit fata asta pricopsită în cale și te-a luat de bărbat. Nu că n-ai fi meritat-o, da' ți-ar fi putut ieși în cale tot una ca tine, cu carte, nu zic ba, da' nu fată de ministru. Și vezi, pe șantierul ăsta ai dat tu de mine și eu de tine și acum bem un pahar de bere împreună

și ne facem planuri. Știu eu c-o să-mi scrii. Și eu o să-ți răspund și-o să-ți spun cum o duc cu viața. Și cîte și mai cîte.

Apoi se posomorăște dintr-o dată, privește într-o parte melancolic, gîndindu-se cine știe la ce.

— Se aude că inaugurarea va fi joia viitoare.

Tresare ca trezit dintr-un vis.

— Da, Radule, joia viitoare. Și-atunci mă gîndesc ca sîmbăta viitoare să fac lichidarea. Să termin cu șantierul ăsta.

Ne ridicăm triști de la masă. În fața restaurantului ne despărțim. Ne dăm mîna și ne despărțim fără a ne spune nimic.

Vineri. Bunicul nu se simte bine. Îmi zîmbește trist. Mă mir această tristețe la el. Bunica se frămîntă în jurul lui. Nu mai știe ce să-i facă.

Sînt și eu trist. Dună e și el trist.

Mîine plec la București.

Da, după inaugurare — lichidarea, vorba lui Dună.

• • •

Cobor din tren. Știu că sînt așteptat de Diana. Merg încet. Lumea trece grăbită pe lîngă mine. Nu prea sînt în apele mele. Tristețea nu-mi dă pace. Și-ar trebui, în mod normal, să fiu cel puțin mulțumit, dacă nu fericit. Ah, fericirea asta ! Ce cuvînt gol, fără acoperire. Parcă e o invenție utopică. Dar ce o aceea fericirea, în definitiv ?

Iat-o pe Diana, ce frumoasă e ! Ce-mi mai bate inima ! Ei, asta e fericirea !

Ne sărutăm. Mă ia de braț și pornim spre ieșire. Parcă ceva e în neregulă. Parcă s-a așezat o neliniște între noi.

Mă conduce spre stația de autobuz. Mult mai bine-i așa decît cu mașina tăticului de la servici.

— Știam că...

— ...nu-mi place cu...

— Da, cu...

Urcăm în autobuz. Ne înghesuim printre oameni. E mai bine așa. Între mine și Diana sînt cîteva persoane. O bătrînă mă privește mirată, nu înțelege ce m-a apucat de rîd.

— Ce tînăr impertinent !

Oare, cui se adresează ? Mie în nici un caz. Probabil că insului ăstuia cu chelie și cu rame de aur la ochelari, care mă privește suspicios. Mă crede probabil ieșit din prima cîrciumă.

Diana se strecoară printre lume și ajunge la mine. O strîng de mînă și-i zic :

— Știi, sînt un impertinent.

— De ce ? mă întreabă.

— Fiindcă sînt, și încep să rîd în hohote.

— Aveți grijă de soț, doamnă, zice bătrîna, și să bea mai puțin.

Diana nu înțelege ce se întîmplă. Mă întreabă :

— Ce s-a întîmplat ?

Autobuzul oprește în stație. Diana mă trage de mînă ca pe un copil și coborîm.

— Ce-nseamnă tot circul ăsta, Radule ?

— Am rîs și eu ca prostul de ce mi-am adus aminte. Și cine rîde de unul singur, e luat drept bețiv. Asta-i tot.

M-o crede Diana ?

— Să ne mai plimbăm ! propun eu.

— Cum vrei.

Și ne mai plimbăm prin fața casei.

— Parcă sînt o străină acum, parcă pentru prima oară îmi văd colegii. Ce se întîmplă cu mine ?

Nu numai cu tine, Diana, ci și cu mine. Ce se întîmplă cu noi ?

— Diana, peste cîteva zile vom fi împreună.

Da, vom fi împreună. Mă voi prezenta la Ministerul Justiției și voi cere să fiu numit avocat în Capitală.

Diana mă strînge ușor de braț.

Marți. Mîine va fi inaugurarea. Nu trebuia mîine, ci poimîine. Anunț conducerea că voi părăsi șantierul. Mi se face lichidarea. Adică primesc drepturile bănești care mi se cuvin pe zilele lucrate.

Bunicul e bolnav. Încă nu-i spun ce-am hotărît.

Miercuri. Lume multă. Mă pierd în mulțime. Cadre medicale în halate albe foiesc pe coridoare. Mă trec lacrimile.

Fac cîțiva pași cu Dună. Ne despărțim în fața noului spital. Nu prea mai avem ce ne spune. Ne îmbrățișăm. Nu ne rușinăm de lacrimile care ne curg pe obraji.

Trăznet. Găsesc pe bunicul mort. Curtea e plină de lume. Rămîn năuc. Telefonez la București. Sosesc toți cu mașina.

Nu pot plînge. Am sufletul greu, parcă pietre de moară am pe el.

Vineri. Diana e distrusă. Cît de mult îl iubea ! Nici nu suport cuvîntul mort. Am anunțat-o și pe mama și a venit.

La cimitir nu mă duc. Nici socru-meu. Coroane multe de flori.

După înmormîntare, Diana îmi face bagajul. Tristă plecare din acest oraș care mi-a vindecat rănile.

Bunica promite că mai tîrziu va veni și ea definitiv la București. Mîine plecăm la București. Ce va urma ? Care-mi va fi calea ?

Simbătă. De dimineață, singur în toată casa. Mereu neliniștit. Trebuie să-mi rezolv situația. Nici Diana și nici părinții ei nu-mi spun nimic referitor la situația mea. Sînt cu toții îndureraţi de moartea bunicului. Și eu mă simt afectat de această moarte venită năprasnic. A făcut atîtea pentru mine...

Luni mă voi duce la minister.

Duminică. De dimineață și la prînz mîncăm tăcuți. Seara mă plimb prin cartier cu Diana. Vorbim puțin. Lucruri banale.

Înainte de culcare beau puțin coniac.

Diana îmi spune că tatăl ei vrea să discute cu mine mîine pe la ora zece. Să-l aștept înainte de a pleca la minister.

Luni. Mă trezesc primul. Îmi pregătesc cafeaua. Soacră-mea mă găsește în bucătărie. Mă ceartă că mă scol prea de dimineață. E atît de bună !

La ora zece, socru-meu vine acasă. E punctual. Îmi spune că sîntem așteptați. Urcăm în mașină și dă o adresă șoferului. Tăcem tot timpul.

Șoferul oprește în fața unei clădiri impozante. Tresar. N-am timp să mă bucur, că sînt împins printr-o ușă largă.

Intrăm într-un birou vast. Ne primește ministrul căruia îi sînt prezentat. Mă privește îndelung. Îmi pune scurte întrebări. Răspund sec.

Își face apariția un ins tînăr. Ministrul mă dă... pe mîna lui. Să scriu o cerere, să-mi scriu autobiografia și să completez o fișă cu fel de fel de date personale și familiale.

Îmi termin treaba fără a mă grăbi. Sînt dus înapoi în biroul ministrului.

Ministrul îmi strînge mîna și îmi spune că formalitățile vor fi îndeplinite în cel mult zece zile.

Rămîn în oraș. Ce rău îmi pare că nu știu la ce spital face practică Diana !

Iată-mă într-o postură înfloritoare. Datorită cui ? Bunicului !

Marți. Frunțile sînt senine. Ce repede începem să-i uităm pe cei dragi ! Treburile zilnice te fură și uiți. Viața e viață și are legile ei.

Înghit toate „bomboanele" care mi se pun în mînă. Pur și simplu sînt tîrît din nou de Diana la croitor. Sînt umilit, oare ? Nu cîrtesc. Diana mă privește atît de cald !

Miercuri. Toată dimineața scriu. Mă bucur mult că toți cei din casă se poartă cu dragoste cu mine.

Joi. Telefonez la editură. Redactorul de carte îmi spune că într-o săptămînă volumul va fi în librării. Mă ceartă că n-am mai dat un semn de viață în ultima vreme. Mă invită pentru mîine la editură, să-mi dea un exemplar din carte, un exemplar de semnal. Mă bucur.

Diana, cînd aude, sare în sus de bucurie. Socru-meu surîde superior. Soacră-mea mă sărută.

Am impresia că nu le place că fumez. Probabil că Mărăşeştile mele sînt de vină. Umplu casa de miros de tutun.

Vineri. Aseară l-am rugat pe socru-meu să-mi împrumute maşina pentru o oră. M-a privit dintr-o parte şi a rîs în hohote. Redactorul de carte tot a făcut aluzie la nişte „proptele". Păi atunci să-i fac jocul. Îl invit la o cafea. Primeşte. Îmi face curte şi eu mă las curtat. Îmi declară că am scris o carte trăznet. Uită că am fost recomandat de Anghel. Zice că are de gînd să mă roage ceva mai tîrziu. Nu tocmai tîrziu, ci săptămîna viitoare, după ce-mi apare cartea. Îi promit să răspund cu promptitudine la ce mă va ruga.

Cartea e frumoasă. Cînd rămîn singur, o sărut. Toţi sîntem fericiţi.

Socru-meu spune că mi-o confiscă pentru o zi. Diana o citeşte, toată noaptea citeşte la ea. Iar eu dorm ca un nou născut.

Sîmbătă. Primesc scrisoare de la mama. Zice să-i scriu dacă am servici. Cam atît îmi scrie.

Diana ne anunţă pe toţi aşa, deodată, că e gravidă. Rămînem stupefiaţi. Încep să tremur. Soacră-mea plînge, iar socru-meu rămîne cu gura căscată. Eram la masa de seară. Nu-mi revin. Voi fi tată !...

Duminică. Mă trezesc de dimineaţă. Mă furişez afară din casă ca un hoţ. Mă plimb prin cartier. Sînt fericit, voi fi tată ! Sînt ameţit de confort şi de un viitor pe care nici n-am îndrăznit să-l visez.

Socru-meu îmi spune că peste trei zile voi începe slujba.

Discut cu Diana îndelung despre... garderoba mea. Ea pornește discuția.

Scriu toată după-amiaza.

Miercuri. Prima zi de serviciu. Iată-mă funcționar la Ministerul de externe. Deocamdată nu știu ce am de făcut, care-mi sînt obligațiile. Cîțiva inși intră fără treabă în birou. Se vede treaba c-au vrut doar să mă vadă. Să fie sănătoși ! Deocamdată voi fi tată.

DE ACELAȘI AUTOR :

Poezie

Punct căzut, 1969
Poeme, 1975
Flori de mac, 1977
Premiul Asociației scriitorilor din Craiova
Clar de pămînt, 1979
Vorbele vîntului, 1981
Premiul Asociației scriitorilor din Craiova
Stihuri, 1982

Romane

Apărătorul se apără, 1974
Apărătorul în derută, 1979
Apărătorul acuză, 1981
Ristea Împărat, 1984
Premiul Uniunii Scriitorilor
Împărații, 1985
Nunta, 1986

Teatru

Confruntarea, 1980

Redactor : FLOREA MIU
Tehnoredactor : MARILENA LUNGULESCU

Bun de tipar : 30.III.1987
Coli de tipar : 8
CRAIOVA, 1987

Întreprinderea Poligrafică „Oltenia",
str. Mihai Viteazul nr. 4, Craiova
Comanda nr. 51

Lei 9,25

SCRISUL ROMÂNESC